

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์
โครงการ“รูปแบบการบริหารจัดการโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ที่เอื้อต่อการบูรณาการ การเรียนการสอน การวิจัย และบริการ
วิชาการสู่ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนตำบลไทรย้อย¹
อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่”²

โดย

นางสาวฉวีวรรณ	วงศ์แพทย์
นายรัศมี	มนีคักดี
นายสมควร	บุญเสง
นางอภิรดา	ม่วงทอง
นางพัชรินทร์	ดีอุต
นางรัชนีย์	ปราภาค

มิถุนายน 2553

รายงานວิจัยເພື່ອທ້ອງຄົນຈຳບັນສມບູຮັນ
**ໂຄຣກາຣ່າງ“ຮູປແບກການບໍລິຫານຈັດການໂຄຣກາຣ່າງວິຈີ່ຍເພື່ອທ້ອງຄົນທີ່ເຂົ້າຕ່າງ
ການບູຮັນການ ການເຮັດວຽກ ການສຶກສາ ການວິຈີ່ຍ ແລະ ບໍລິຫານວິຊາການສູ່ຊຸມໜ້າ
: ກຣະນີຕຶກໝາຊຸມໜ້າຕຳບລໄທຢ້ອຍ ອຳເກົດເດັ່ນຊ້າຍ ຈັງຫວັດແພຣ໌”**

ຄະນະຜູ້ວິຈີ່ຍ

ນາງສາວລວິວຮັນ	ວົງສີແພທຍ່
ນາຍຮັສມື	ມະນີຄັກດີ
ນາຍສົມຄວາ	ນຸ້ມແສວງ
ນາງອົກົດາ	ມ່ວງທອງ
ນາງພ້ອມສິນທີ	ດີອຸຕ
ນາງຮັນນີ	ປະກາສ

**ສັບສົນໂດຍສໍານັກງານກອງທຸນສັບສົນການວິຈີ່ຍ
ຝາຍວິຈີ່ຍເພື່ອທ້ອງຄົນ**

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้ง คำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อบรรบปรุงงาน ต่อไป” กล่าวดือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้าง ผลงาน มีความเก่งขึ้นในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหา อื่นๆ ในท้องถิ่นโดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นจึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงใน ชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พูดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้า มาร่วมหาร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นลิงคำัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมี การแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการทำ “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความ นาเชื่อถือของข้อมูล มีการทำ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมี การ “บันทึก” มีการทำ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่าง สม่ำเสมอ เพื่อ “ตลอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกแบบมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุป บทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้ แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียน สำหรับเรื่องอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่น นั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบ แบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวคนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคน ท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระเบียบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่ เป็นเครื่องมือธรรมชาติที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ส瓜.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและ หลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลานี้ พนบว่าชาวบ้านหรือที่มีวิจัยล้วนใหญ่สามารถประสานการ ดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่าการเขียนรายงานเป็นปัญหาที่

สร้างความหนักใจให้แก่นักวิจัยเป็นอย่างยิ่งดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัจจุหาดังกล่าว สกอ.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนอในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าว ได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัย สู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกอ.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

คำนำ

โครงการวิจัยเรื่อง “ รูปแบบการบริหารจัดการโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชน:กรณีศึกษาชุมชนตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพรฯ ” ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) และการหนุนเสริมวิชาการจาก รศ.ดร.ฉัตรนภา พرحمมา รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ นางสาวพรทวี ยอดมงคล นางอาภา พงศ์คีรีเสน นายดนัย กล่าวแล้ว และนางสาววารณา ยอดมงคล จากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การอำนวยการและกำกับดูแลโดย นายไกรสีห์ ชัยพรหม นายจารัสพงษ์ วรรณสอน นายรัศมี มนีศักดิ์ และนายสมควร บุญแสง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพรฯ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการ นักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพรฯ ตัวแทนกลุ่มอาชีพและผู้นำชุมชนตำบลไทรย้อย มีนายชัยวุฒิ مانพ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อยและนางสาวนิธิณัฐ ชัยวิรัช ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ให้การสนับสนุนและประสานงานการจัดกิจกรรมวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงด้วยความจริงใจ

คณะวิจัย

มิถุนายน 2553

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญแผนภูมิ	จ
สารบัญตาราง	ก
 บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถ้ามวิจัย	3
วัตถุประสงค์	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการดำเนินงาน	4
นิยามศัพท์	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
นโยบายการวิจัยของชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศไทย	7
นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 7	10
แนวคิดพื้นฐานของแผนการวิจัยแห่งชาติ	17
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	19
การบูรณาการการเรียนการสอนการบริการชุมชนและการวิจัยเพื่อห้องถีน	22
การจัดการงานวิจัยและการใช้ประโยชน์จากการวิจัย	25
การบริหารจัดการงานวิจัยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
3 วิธีดำเนินการ		
ขอบเขตการศึกษา		37
ขั้นตอนการดำเนินการ		38
สถานที่ดำเนินการ		59
แหล่งข้อมูล วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล		59
การวิเคราะห์ข้อมูล		60
4 ผลการดำเนินการ		
สภาพศักยภาพตำบลไทรย้อย และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่		61
การดำเนินการและสรุปบทเรียนจากการดำเนินงาน		79
การปรับเปลี่ยนกิจกรรมและรายละเอียดกิจกรรมที่ตั้งไว้		102
ผลการดำเนินการระยะที่ 2		105
รูปแบบการจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถันวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่		112
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ		
สรุปโครงการและกิจกรรม		116
สรุปผลการวิจัย		118
สรุปบทเรียนจากการดำเนินโครงการ		122
อภิปรายผล		123
ข้อเสนอแนะ		125
บรรณานุกรม		126
ภาคผนวก ก ตัวอย่างภาพกิจกรรม		128
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย		140
ภาคผนวก ค ประวัติคณะกรรมการวิจัย		148

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงความล้มเหลวของเป้าหมายการพัฒนาประเทศกับการวิจัย	10
2 แสดงการวิจัย 4 ด้านหลักเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ	18
3 แสดงระบบบริหารจัดการคุณภาพหน่วยจัดการฯของมรภ.อุตรดิตถ์	26
4 แสดงกระบวนการพัฒนาໂโจทย์และโครงการวิจัย	27
5 แสดงกระบวนการติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัย	28
6 แสดงขั้นตอนการเผยแพร่และใช้ประโยชน์จากการวิจัย	29
7 แสดงเครือข่ายการวิจัยภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	31
8 แสดงเครือข่ายการวิจัยในห้องถิ่นและภายนอกวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	32
9 แสดงการจัดการต้นทางวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	33
10 แสดงการจัดการระหว่างทางวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	34
11 แสดงความเชื่อมโยงระบบจัดการคุณภาพงานวิจัยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	74
12 แสดงระบบบริหารจัดการคุณภาพหน่วยจัดการฯ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	75
13 แสดงการจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถิ่นวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ร่วมยกระดับทาง	114
14 แสดงการจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถิ่น วชท.แพร่ระหว่างทางและปลายทาง	115

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงความถี่ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรเกี่ยวกับแนวทาง เชื่อมโยงการเรียนการสอน งานบริการชุมชน และงานวิจัย	81
2 แสดงความถี่ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรเกี่ยวกับแนวทาง ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงงานบริการชุมชน และงานวิจัย	82
3 แสดงความถี่ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรเกี่ยวกับแนวทาง การจัดการเรียนการสอนวิชาโครงการ	83
4 แสดงความถี่ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรเกี่ยวกับแนวทาง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นเครื่องมือ	84
5 แสดงความถี่ของประเด็นปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู บุคลากร	85
6 แสดงความถี่แนวทางการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร ครู บุคลากร	86
7 แสดงความถี่ลิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้ร่วมกิจกรรม	91
8 แสดงความถี่ของสิ่งที่ควรปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้ร่วมกิจกรรม	92

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ให้สูงอย่างต่อเนื่อง ต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้ “สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการจัดการ อาชีวศึกษาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยพัฒนาสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้เป็นศูนย์แห่งความสามารถที่ที่เกื้อ大局ทรัพยากรต่อกันเพื่อสร้างคุณภาพการผลิตกำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความต้องการของตลาดแรงงาน” และสำนักวิจัย และพัฒนาการอาชีวศึกษามีภารกิจพัฒนากำลังคนด้านการวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยี การสร้างและขยายเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ พัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการองค์ความรู้อาชีวศึกษาเชื่อมโยงภูมิปัญญา ห้องถูน ได้ประชุมปฏิบัติการจัดทำชุดโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับทิศทางการวิจัยชาติที่เน้นทั้งปริมาณ คุณภาพ การบริการชุมชนและการสร้างผู้ปะทะกับการใหม่ เพื่อให้สถานศึกษาได้ปรับบทบาทในด้านการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและการบริการชุมชน มีบุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการวิจัยในชั้นเรียน นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ และวิจัยร่วมกับชุมชน

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ได้ริมปรับเปลี่ยนตามภารกิจด้านการวิจัยตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามาตั้งแต่ ปี 2546 เช่น ได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน และวิจัยอย่างง่ายให้กับคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แต่การดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ด้านคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ส่วนใหญ่ยังเป็นเพียงการทำตามแบบฝึกที่ได้จากการอบรม ไม่มีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน เครื่องมือวิจัย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ไม่แสดงพัฒนาการของผู้เรียนหรือการแก้ปัญหาการเรียน การสอนที่ชัดเจน เป็นการทำเพื่อส่งรายงานมากกว่าการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง ด้านปริมาณ ในปี 2546 มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างจ่ายคิดเป็นร้อยละ 94.64 และลดลงเหลือ

ร้อยละ 80.30 และร้อยละ 46.42 ในปี 2547 และ 2548 ตามลำดับ และจากการศึกษาความพร้อมในการทำวิจัยของครุวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ (ฉบับรวม วงศ์แพทย์ : 2548) พบว่าครุร้อยละ 37.50 เดยเรียนวิชาชีวิจัยเบื้องต้น ร้อยละ 64.29 ไม่เคยเรียนหรือมีประสบการณ์ในการทำวิจัยหรือเป็นที่ปรึกษาปัญหาพิเศษของนักศึกษา เหตุผลที่ครุไม่ทำการวิจัยมากที่สุด(ร้อยละ 53.14) คือไม่สามารถกำหนดปัญหาการวิจัยและเขียนโครงสร้างการวิจัยได้ รองลงมาไม่รู้วิธีสร้างเครื่องมือวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติ(ร้อยละ 51.23, 47.57) และครุร้อยละ 51.78 ไม่ได้ทำงานวิจัยเนื่องจากมีงานการเรียนการสอนและงานบริการชุมชนที่ได้รับมอบหมายมากอยู่แล้ว

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ครุผู้สอนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนางานที่ได้รับมอบหมายและงานตามนโยบายมากเท่าที่ควร และยังแยกงานประจำออกจากงานวิจัย จึงทำให้ครุรู้สึกว่าการวิจัยเป็นการเพิ่มภาระ หากวิทยาลัยมีการสร้างความเข้าใจเรื่องการบูรณาการภารกิจการวิจัยกับงานในหน้าที่ไปพร้อมๆ กันกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยให้กับครุอย่างเพียงพอและปรับระบบการบริหารจัดการงานวิจัยให้เป็นเนื้อเดียวกับการเรียนการสอนแล้ว จะช่วยให้ครุสามารถบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และงานมอบหมายอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดภาระงานซ้ำซ้อน ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งอยู่ในโครงการพัฒนาหักจัดการงานวิจัยเพื่อท่องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงได้ร่วมกับคณะกรรมการวิจัยและพัฒนาของวิทยาลัยฯ และองค์กรบริหารส่วนตำบลไทรโยย จัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อค้นหาปัญหาและพัฒนาโดยวิจัยในชุมชนขึ้น เพื่อให้ครุผู้สอนได้มองเห็นปัญหาของชุมชนพื้นที่บริการของวิทยาลัยและเห็นแนวทางการเชื่อมโยงเข้ากับงานการสอน งานบริการชุมชน และ งานตามนโยบายที่ตนรับผิดชอบอยู่ ได้พัฒนาชุดโดยวิจัยในตำบลไทรโยย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ในวันที่ 19 มีนาคม 2549 ได้โดยวิจัย 11 หัวข้อ เสนอต่อที่ประชุมครุให้ครุที่สนใจและมีความรู้ความชำนาญและเกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ นำไปพัฒนาเป็นโครงการวิจัยเสนอต่อแหล่งทุน ม.โดยวิจัยที่ได้รับการพัฒนาเป็นโครงการวิจัยโดยความร่วมมือของครุนักวิจัยแกนนำในชุมชน ตัวแทนองค์กรบริหารส่วนตำบลและตัวแทนหน่วยงานภาครีในพื้นที่ 3 โครงการที่นำเสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สก.ภาคเหนือ) โดยมีคณะกรรมการที่เป็นครุผู้สอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ 10 คน ผู้ร่วมวิจัยจากองค์กรบริหารส่วนตำบลไทรโยย 4 คน ตัวแทนกลุ่มอาชีพ 9 คน และศูนย์บริการการศึกษากองโรงเรียนอำเภอเด่นชัย 3 คน จากการพูดคุย พบว่าคณานักวิจัยที่ร่วมโครงการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย ทั้งการวิจัยเบื้องต้น การวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วม แต่มีความต้องการจะร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนและหน่วยงานโดยเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและการบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรฯ ดังนั้น โครงการวิจัยทั้ง 3 โครงการจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ จำเป็นต้องมีนักวิจัยเพื่อเลี้ยงทำหน้าที่

ประสานการดำเนินงานหนุนเสริมด้านความรู้ ทักษะวิจัยให้นักวิจัย บริหารจัดการและหนุนเสริมศักยภาพนักวิจัยให้สามารถดำเนินงานวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์

จากการจัดเวทีศึกษา แนวทางในการบริหารจัดการโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นตำบลไทรโยค ร่วมกับพี่เลี้ยงนักวิจัยจาก สก.ภาฯ เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2550 สรุปได้ว่าเพื่อให้โครงการวิจัยดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ ต้องมีกลไกการจัดการเพื่อ สร้างความเข้าใจร่วมกันกับฝ่ายบริหาร คณะกรรมการ หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่ายที่รับผิดชอบให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการบูรณาการการวิจัยกับงานประจำ จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมทางด้านทักษะการวิจัยให้ครูและผู้เกี่ยวข้อง ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของโครงการวิจัย ทั้งด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการจัดเวทีเสนอผลการวิจัย ซึ่งจะเป็นเครื่องมือติดตามสถานการณ์ และความเคลื่อนไหวของแต่ละโครงการวิจัยในแต่ละช่วงเวลาให้สามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงจัดทำโครงการ “การบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการบูรณาการการเรียนการสอนการวิจัยและบริการวิชาการชุมชน: กรณีศึกษา ชุมชนตำบลไทรโยค” ขึ้นเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่สามารถสร้างครู นักวิจัยใหม่ให้สามารถบูรณาการการเรียนการสอนการบริการชุมชนและการวิจัยร่วมกับชุมชนในการแก้ปัญหาพัฒนาท้องถิ่น และผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับชุมชน

คำนำมวิจัย

รูปแบบการบริหารจัดการโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร์ ในชุมชนตำบลไทรโยคควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

- ศึกษาสภาพ ศักยภาพ องค์ความรู้ด้านการวิจัย และ ภูมิปัญญาของชุมชนเพื่อวางแผน การสร้างความเข้าใจเรื่องการวิจัยท้องถิ่นร่วมกันกำหนดตรุปแบบการบริหารจัดการและแผน ติดตามสนับสนุนนักวิจัยในโครงการวิจัยในตำบลไทรโยค
- เพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการบูรณาการการเรียน การสอน การวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ครูและนักศึกษาที่ร่วมโครงการมีทักษะการวิจัยและได้แนวทางการบูรณาการการเรียน การสอนการวิจัยที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน

2. โครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้รับการติดตามหนุนเสริมจนมีความก้าวหน้าและสัมฤทธิ์ผล สร้างองค์ความรู้ออกสู่สาธารณะ
3. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ได้รูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ ที่สอดคล้องการการจัดการเรียนการสอนและการบริการชุมชน
4. นักวิจัยในชุมชนและองค์กรท้องถิ่นมีทักษะและองค์ความรู้ด้านการวิจัยแบบมีส่วนร่วม สามารถนำไปแก้ปัญหาเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตการดำเนินงาน

ด้านเนื้อหา

1. สภาพ ศักยภาพและบริบทของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ และ ของชุมชน ตำบลไทรโยค อ.เด่นชัย จ.แพร่
2. ระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

ด้านพื้นที่

ทำการศึกษาในชุมชนพื้นที่ท้องถิ่น ทำการบริหารส่วนตำบลไทรโยค และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาจากประชากร คือ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ 56 คน นักศึกษาระดับชั้น ปวส. 1, 2 จำนวน 100 คน ตัวแทนหน่วยงาน องค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และกลุ่มอาชีพในตำบลไทรโยคที่เข้าร่วมโครงการ 3 กลุ่ม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานหลักสูตรและการสอนฯ หัวหน้างานบริการวิชาชีพ หัวหน้างานฝึกอบรมระยะสั้น หัวหน้างาน อาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชุมชน หัวหน้างานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา หัวหน้างานกิจการนักศึกษา ที่ปรึกษาคณะกรรมการองค์การ อ ก ท. คณะทำงานวิจัยและพัฒนา รวม 20 คน นักศึกษาชั้นปวส. 2 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ จำนวน 12 คน ครุนภกิจย์ในโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นตำบลไทรโยค 10 คน

ผู้ร่วมวิจัยจากองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย และศูนย์บริการการศึกษาอุ่นโรงเรียนอำเภอเด่นชัย 8 คน และนักวิจัยในพื้นที่ซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มอาชีพ 3 กลุ่ม 15 คน รวม 65 คน

นิยามคำพิเศษ

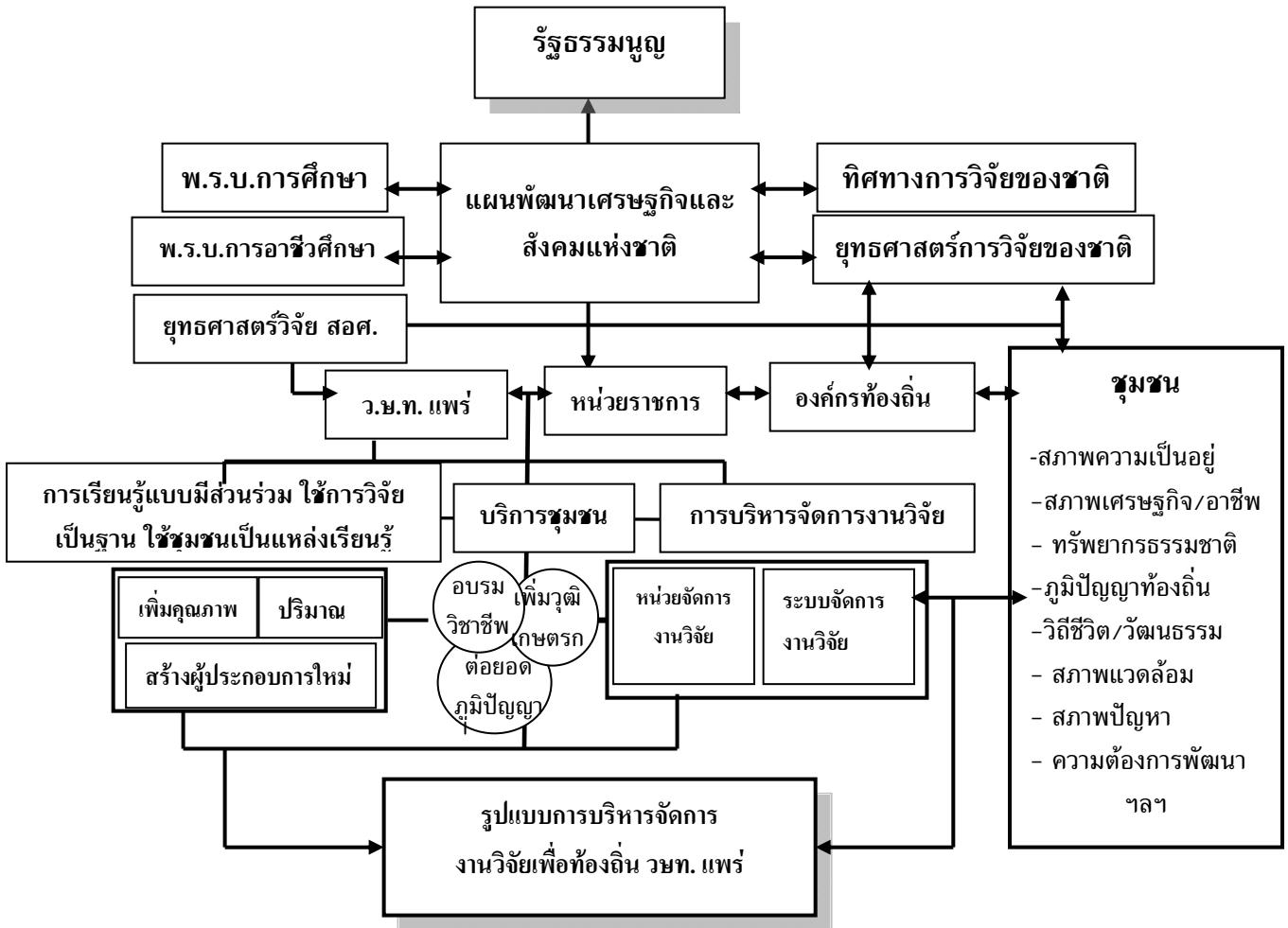
การบริหารจัดการโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น หมายถึง การติดตามดูแลประสานความพยายามของกลุ่มคน กิจกรรมและทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ให้เกิดผลตามท้องการ มีความเหมาะสมในการขับเคลื่อนการสนับสนุน คณะกรรมการวิจัยที่ดำเนินโครงการ ในตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย ให้สามารถดำเนินกิจกรรมวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งด้านการจัดการความรู้ การติดตามสนับสนุนสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และการประสานเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลสารสนเทศ แหล่งอาชีพหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้คณะกรรมการและชุมชนได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แนวทางในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยที่คนในชุมชนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติทดลอง และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการ หมายถึง การเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทุกชนิด ที่บรรจุอยู่ในแผนของหลักสูตรการเรียนการสอน กิจกรรม และเป้าหมายการเรียนรู้เข้ากับภาระงานด้านการวิจัยพัฒนา และการบริการวิชาการสู่ชุมชนอันเป็นภารกิจของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการเชื่อมโยงแนวโน้มระหว่างหัวข้อและเนื้อหาต่าง ๆ ที่เป็นความรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธศาสนา ทักษะ พิสัย และจิตพิสัย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และรู้ในเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้ง ในขณะเดียวกันครุนกิจวิจัยและครุฑีหน้าที่บริการวิชาการสู่ชุมชนก็สามารถนำไปแก้ปัญหากระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงาน ร่วมกับชุมชน

การบริการวิชาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้กับชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นภารกิจของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เช่น งานฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมสู่ชุมชน การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น การถ่ายทอดเทคโนโลยีชีววิถีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

ชุมชน หมายถึง ชุมชนในพื้นที่ ๆ เป็นเขตบริการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ซึ่ง ถึงแม้จะครอบคลุมเขตพื้นที่จังหวัดแพร่ น่าน และอุตรดิตถ์ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ชุมชนหมายถึง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ซึ่งประกอบด้วยคณะวิชาพัชศาสตร์ สัตวศาสตร์ ช่างกลเกษตร ธุรกิจเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร และคณะวิชาสามัญสัมพันธ์ และชุมชนตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการบูรณาการการเรียนการสอนการวิจัยและการบริการชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนตำบลไทรโยย อําเภอด่านชัย จังหวัดแพร่ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการศึกษาและพัฒนา ดังนี้

1. นโยบายการวิจัยของชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศ
2. แนวคิดพื้นฐานของแผนการวิจัยแห่งชาติ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน
4. การบูรณาการการเรียนการสอน การบริการชุมชน และการวิจัยเพื่อท้องถิ่น
5. การจัดการงานวิจัยและการใช้ประโยชน์จากการวิจัย
6. การบริหารจัดการงานวิจัยในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายการวิจัยของชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2540 : 20-28) ชี้ว่า ประเทศไทยเป็นสังคมเกษตรมาแต่เดิมประชากรร้อยละ 60.39 อาศัยในชนบทและประกอบอาชีพทางการเกษตร มีวิธีการผลิตแบบเลี้ยงตนเอง (subsistence mode of production) คือผลิตและบริโภคอย่างสมดุลในสังคมเล็ก ๆ มีการถ่ายทอดและการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่พัฒนาจากบรรพบุรุษสืบท่องกันมา เมื่อประสิทธิภาพการผลิตทำให้รายได้ต่อหัวของประชากรต่ำ กล่าวคือ อาชีพเกษตรกรรมมีรายได้เฉลี่ย 8,755 บาท/คน/ปี ขณะที่อาชีพนักภาคเกษตรมีรายได้เฉลี่ย 48,442 บาท/คน/ปี ส่วนโครงสร้างเศรษฐกิจในเมืองนั้นมีอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง ผลิตสินค้าป้อนตลาดภายในเป็นหลัก อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกมีไม่มาก สินค้าส่งออกมากกว่าสองในสามจึงเป็นประเภทวัตถุดิบ การพัฒนาอุตสาหกรรมยังไม่ทั่วทุกสาขา ประสบปัญหาอยู่ยาก อยู่เสมอ ไม่สามารถสร้างโอกาสการทำงานแก่คนจำนวนมากได้ ประชากรส่วนใหญ่จึงยึดอยู่กับการเกษตรซึ่งมักอยู่ในสภาพยากจน มีช่องว่างทางสังคมระหว่างคนเมืองและคนชนบท

ไชยา เพ็งอนุ (2535: 36 – 42) ชี้ว่า เกษตรกรในชนบทของประเทศไทยส่วนใหญ่ ประสบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

1. ความยากจน การสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของไทยโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ร้อยละ 30 ของคนไทยอยู่ในสภาวะยากจน มีรายได้ต่ำกว่ามาตรฐาน (Poverty Line) คน

ชนบทมีรายได้เพียง 1 ใน 5 ของคนในเมือง ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้และได้ก่อให้เกิดความยากจนในชนบท คือ ราคาน้ำมันค้าการเกษตรในตลาดโลกที่ ลดต่ำลง และนโยบายส่งเสริมภาคธุรกิจอุตสาหกรรมในการให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษ

2. การอพยพแรงงาน ชีวิตที่ยากลำบาก เนื่องจากการเกษตรล้มเหลวนำไปสู่ความยากจน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนชนบทเปลี่ยนอาชีพไปขายแรงงานและส่งแรงงานเด็กออกไปทำงานใน ธุรกิจอุตสาหกรรมในเมือง สภาพการณ์ดังกล่าวก่อปัญหาครอบครัว แรงงานเด็ก และโสเกณฑ์

3. ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรแบบทำลาย โดยเฉพาะดิน และน้ำ เมื่อใช้ไม่ถูกวิธี ขาดการบำรุงรักษา หรือขาดการเข้าใจธรรมชาติและวางแผนที่ดี จะเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นยังมีปัญหาฝนตกไม่ตรงตามฤดูกาล น้ำท่วม ฝนทึ่งช่วง เป็นต้น

4. สุขภาพอนามัยและการบริการทางการแพทย์ คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวชนบทอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ภาวะโภชนาการไม่ดี เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกิดจากความยากจน(Diseases of poverty) และบริการทางการแพทย์ในชนบทมีน้อยมากเมื่อเทียบกับเขตเมือง

5. คุณภาพการศึกษาของชาวชนบท การศึกษาของชาวชนบทเป็นการเรียนรู้และการรับรู้ ข่าวสารจากสังคมนอกหมู่บ้าน เป็นการศึกษาอกระบบโรงเรียนผ่านระบบสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นกลไกการศึกษาที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของคนชนบท เพราะ การศึกษาในระบบโรงเรียนมุ่งให้เรียนเพื่อเรียนต่อ มิใช่เรียนเพื่อรู้และเข้าใจสังคมของชาวชนบท เอง ความยากจนเป็นเหตุให้อัตราการเรียนต่อของนักเรียนประสบคืกษาในชนบทมีน้อยอีกด้วย

จากสภาพการดังกล่าว ทำให้มีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการแก้ปัญหาของคนในชนบท ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2545) ได้ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยให้การแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศเป็นไปได้อย่างถูกทิศทาง เพราะเป็นเครื่องมือที่ต้องอาศัยทักษะความมีเหตุผลและเทคนิคบางอย่างในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีโลกทัศน์ กว้างขวางยิ่งขึ้น รู้รอบจนมีความชำนาญเฉพาะเรื่องและมีจารยารณวิชาชีพควบคุม การกำหนดนโยบายการวิจัยของชาติจึงเป็นการกำหนดทิศทางให้ใช้วิธีการวิจัยเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ และมุ่งทำงานเพื่อสนองความต้องการ ความจำเป็นของประเทศเพื่อให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤต การที่ประเทศยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณสนับสนุนการวิจัย การดำเนินการวิจัยตามนโยบายการวิจัยของชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ผู้นำประเทศมีข้อมูลทางวิชาการและมีมุ่งมองที่ถูกต้อง ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ทุกแห่งมุ่งของปัญหาหรือประเด็นการพัฒนา ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศดำเนินไปได้อย่างบังเกิดผล นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ประเทศไทยโดยรวม และประชาชนได้อยู่อย่างมีความสุขมากยิ่งขึ้น

นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549) ได้กำหนดแนวทางการวิจัยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ทิศทางการพัฒนางานวิจัย จึงมุ่งให้เกิดผลงานวิจัยที่สามารถทำให้ประเทศพึงตนเองได้ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เพิ่มศักยภาพใน

การแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ให้ความสำคัญกับการวิจัยในสิ่งที่ประเทศไทยมีศักยภาพ และเป็นไปตามความจำเป็นของประเทศ ดังนี้

1. เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเน้นการพึ่งตนเอง
2. เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่มีส่วนส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. เพื่อปรับระบบการวิจัยของชาติให้เข้มแข็ง

เป้าหมายของการดำเนินนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ 4 ประการคือ

1. ได้ผลงานวิจัย 4 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ด้านสุขภาพ และด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม
2. ได้ผลงานวิจัย 3 ประเภทคือชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ การวิจัยประยุกต์และวิจัยพื้นฐาน
3. ได้กำลังคนด้านการวิจัยที่มีคุณภาพและมีการสนับสนุนเพียงพอ
4. ได้ระบบการบริหารการวิจัยที่มีการประสานความร่วมมือภาครัฐ เอกชนและประชาชน

นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติดังบันทึก 6 (พ.ศ.2545-2549) มีองค์ประกอบดังนี้

1. การกำหนดผลงานวิจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1.1 ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ 4 ด้าน ได้แก่ ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาด้านเกษตรและอุตสาหกรรม การเกษตร ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาด้านสุขภาพ ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม

1.2 การวิจัยประยุกต์เน้นนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาพัฒนาให้เหมาะสมเพื่อใช้ประโยชน์ในประเทศและการวิจัยการนำเทคโนโลยีต่างประเทศมาดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในประเทศ เพื่อแก้ปัญหาสำคัญของชาติ 7 เรื่อง คือ 1) ปัญหาคนว่างงาน 2) ปัญหาความยากจน 3) ปัญหาข้อด้อยการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ 4) ปัญหาการส่งออก 5) ปัญหายาเสพติด 6) ปัญหาน้ำแล้ง และ 7) ปัญหาความมั่นคงของชาติ

1.3 การวิจัยพื้นฐาน เน้นวิจัยสร้างองค์ความรู้ที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบให้เป็นทุนและต่อยอด สู่การประยุกต์ใช้ และสร้างนักวิจัยใหม่ให้เป็นทุนทางปัญญาของชาติในระยะยาว

2. การสร้างความเข้มแข็งระบบบริหารการวิจัยของชาติโดยปรับระบบการบริหาร ผ่านระบบ “จตุภาคีการวิจัย” คือ รัฐ ผู้สนับสนุนการวิจัย ผู้ทำวิจัย และผู้มีส่วนได้เสีย ปรับความเชื่อมโยงของหน่วยงานในระบบ ปรับนโยบายการวิจัยตามความต้องการของสังคม สร้างวัฒนธรรมการใช้ผลงานวิจัย พัฒนาอาชีพนักวิจัย การติดตามประเมินผลการวิจัย ความร่วมมือกับต่างประเทศ การบริหารงบประมาณการวิจัย การพัฒนาการวิจัยภาคธุรกิจเอกชน และการนำนโยบายการวิจัยไปสู่แผนปฏิบัติการ ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 สรุปความล้มเหลวของเป้าหมายการพัฒนาประเทศไทยกับการวิจัย

ที่มา : นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549)

ส่วน นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2551-2553) ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์การวิจัย ดังนี้

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างเสริมองค์ความรู้เป็นพื้นฐานการสร้างศักยภาพและความสามารถ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการวิจัย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตการเกษตร

และประมง พัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและบริการ การท่องเที่ยว การพัฒนาพลังงาน โลจิสติกส์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงบทบาทการแข่งขันภายในประเทศ ระดับนานาชาติรวมทั้งสัมพันธภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมี 8 กลยุทธ์การวิจัย 29 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 การสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและประมงและการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันและการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืน ประกอบด้วย แผนงานวิจัยและพัฒนาปศุสัตว์ วิจัยและพัฒนาประมงและเพาะเลี้ยงชายฝั่ง การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเก็บเกี่ยวผลผลิต การวิจัยและพัฒนามาตรฐานลินค้าเกษตรและประมง การผลิตอาหารปลอดภัย เกษตรอินทรีย์และการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบชลประทานที่เหมาะสมและการใช้น้ำ ชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 การพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ยั่งยืน ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างองค์ความรู้ การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าท้องถิ่น การจัดการผลิต การตลาดสินค้าชุมชนที่เหมาะสมโดยใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลยุทธ์การวิจัยที่ 3 การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจที่ยั่งยืน ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรม เป้าหมาย การเพิ่มศักยภาพการเป็นฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาวัตถุดิบในประเทศไทย และการเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อ พัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาด

กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 การพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว ประกอบด้วย แผนงานวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว วิสาหกิจชุมชน กับการพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์การวิจัยที่ 5 การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตพลังงานชีวภาพและพลังงานทางเลือก ประกอบด้วยแผนงานการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตพลังงานชีวภาพ การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตพลังงานทางเลือกอื่น การประยุกต์ใช้พลังงานประเภทต่าง ๆ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 6 การยกระดับประสิทธิภาพมาตรฐานการให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยแผนงานการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนามาตรฐานและยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการโลจิสติกส์ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านโลจิสติกส์ การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและระบบการจัดส่งและกระจายสินค้าที่มีมาตรฐาน การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการขนส่งผลผลิต

กลยุทธ์การวิจัยที่ 7 การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วยแผนงานการวิจัยเกี่ยวกับการเพิ่มสมรรถนะและพัฒนาศักยภาพ ขีดความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและผู้ใช้บริการ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 8 การพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ประกอบด้วยแผนงานการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ แนวทางการแก้ไขปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการค้า ข้อตกลงการค้าเสรีและการเชื่อมอาเซียนสู่สากล การสร้างสัมพันธภาพและพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนร่วมกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน กลไกที่เหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางสังคม

เป้าประสงค์การวิจัย คือ สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพ และความสามารถในการพัฒนาสังคม มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาดูอบรม สุขภาพ คุณภาพชีวิต การบริหารกิจกรรมบ้านเมืองที่ดี การสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันของห้องถินและสังคม การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และการเสริมสร้างความมั่นคง ของประเทศไทย มี 9 กลยุทธ์การวิจัยและ 30 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 การปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบ การพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตสอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละห้องถินประกอบด้วย แผนงานการวิจัยเกี่ยวกับ การปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมกับห้องถิน

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 การส่งเสริม อนุรักษ์และพัฒนาคุณค่าทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมอนุรักษ์ พัฒนาคุณค่าทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติบนฐานภูมิปัญญาห้องถินองค์ความรู้ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม สร้างสรรค์งานศิลปะด้วยห้องถิน ระดับชาติและนานาชาติ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 3 การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคอุบัติใหม่ การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกาย ใจและการคุ้มครองผู้บุริโภค ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข สุขภาพประชาชน ภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ การเฝ้าระวังพัฒนาระบบท่องเที่ยว เออดี้ส์ การป้องกันโรคอุบัติใหม่ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจและการคุ้มครองผู้บุริโภค

กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 การพัฒนาและคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพร ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย

การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกเพื่อสร้างองค์ความรู้จากภูมิปัญญาห้องถิน และการคุ้มครองภูมิปัญญา และสมุนไพรเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และสาธารณสุข

กลยุทธ์การวิจัยที่ 5 การพัฒนาศักยภาพทางการกีฬา ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับ การกีฬาเพื่อการพัฒนา และ วิทยาศาสตร์การกีฬา

กลยุทธ์การวิจัยที่ 6 การพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐและ

เอกชน การพัฒนาภาคภูมายังและงานยุติธรรม คุณธรรม จริยธรรมและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในสังคม การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อการต่อต้านและป้องกันการทุจริตและประพฤติ มิชอบของภาคราชการและภาคเอกชน โดยนายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 7 การจัดการปัญหาฯ เสพติด ความปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สิน และปัญหาผู้มีอิทธิพล ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายบริหารจัดการปัญหาฯ เสพติด การแก้ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยใช้มาตรการทางสังคมและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

กลยุทธ์การวิจัยที่ 8 การส่งเสริมความเข้มแข็งและการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่น และสังคม ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเสริมความเข้มของท้องถิ่น กระบวนการ และกลไกสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน และการพัฒนา率为เบี่ยงชุมชน การส่งเสริมการ ออมและการสร้างหลักประกันรายได้ ตลอดจนความมั่นคงในครัวเรือน การพัฒนาศักยภาพ เยาวชนผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการและผู้สูงอายุ การพัฒนาองค์ความรู้ด้านประชาสังคม และการจัดการ ความรู้เพื่อจัดความยากจนและเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ของท้องถิ่นและสังคม

กลยุทธ์การวิจัยที่ 9 การเสริมสร้างความมั่นคงและบูรณาการการแก้ปัญหาสถานการณ์ ความไม่สงบภายใน ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับความมั่นคงในประเทศ หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” คุณภาพชีวิตและสังคม และการสร้างความสามัคันท์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนและในประเทศ การบริหารจัดการและผลกระทบอัน เนื่องมาจากผู้ลักลอบเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว ศักยภาพและประสิทธิภาพงาน การข่าวและ การประชาสัมพันธ์ภาครัฐ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางวิทยาการ และทรัพยากรบุคคล

เป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยและการพึ่งพา ตนเอง โดยใช้ฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิชาการต่าง ๆ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อ สร้างองค์ความรู้ ต่อยอดภูมิปัญญาของประเทศไทย พัฒนาสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และ สาธารณสุข เสริมสร้างศักยภาพการวิจัยของประเทศไทย มี 2 กลยุทธ์การวิจัย 6 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 การพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ ตลอดจนวิทยาการต่าง ๆ ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและ องค์ความรู้ใหม่ทางสังคมศาสตร์ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ทางวิทยาการ อื่น ๆ การวิจัยเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาของประเทศไทยเพื่อการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทย

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพ ความสามารถของทรัพยากรบุคคลด้านวิทยาการ ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพและความสามารถนักวิจัยรุ่นใหม่ นักวิจัย และนักบริหารการวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย ในวิทยาการ ต่าง ๆ ในภาครัฐและภาคเอกชน

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูลเพื่อบริหารจัดการและพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยห้องถีนและชุมชน มีส่วนร่วม เน้นวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคม รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และภัยธรรมชาติ มี 4 กลยุทธ์การวิจัย 16 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 การบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การพัฒนาองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพื่อสร้างคุณค่า (Value Creation) ของผลผลิตและทรัพยากร การใช้มาตรการทางสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ปัญหาการกีดกันทางการค้า การเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศกับการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรทางการเกษตรประมงและชายฝั่ง การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พื้นที่สำคัญและมี ความเปราะบางเชิงนิเวศ การวิจัยพื้นฟูและเพิ่มความสมบูรณ์พื้นที่ป่าอนุรักษ์ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชายเลนและทรัพยากรชายฝั่ง การจัดการไฟป่า มนพิษ การจัดการมลพิษและผลกระทบ สิ่งแวดล้อมจากมลพิษ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพื้นฟูบำรุงดินและใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทางดิน ปรับปรุงคุณภาพและการพื้นฟูบำรุงดิน การพัฒนาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินอย่างมี ประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การวิจัยที่ 3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการและ สร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาระบบและกลไกบริหารจัดการน้ำของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม จากการสร้างเขื่อนและฝาย

กลยุทธ์การวิจัยที่ 4 การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติจากธรรมชาติ ประกอบด้วย แผนงานวิจัยเกี่ยวกับ ภัยพิบัติจากธรรมชาติและผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบพยากรณ์เตือนภัยและระบบการเฝ้าระวังอุบัติภัยทางธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพยากร ภูมิปัญญา ของประเทศไทยใช้ประโยชน์ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม

เป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการความรู้ของประเทศไทย อย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ บริหารจัดการด้านการวิจัยของประเทศไทย มี 2 กลยุทธ์การวิจัย 7 แผนงานวิจัย ดังนี้

กลยุทธ์การวิจัยที่ 1 การพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของประเทศไทย การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัยทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศไทย และจากต่างประเทศสู่การใช้ประโยชน์ ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของประเทศไทย การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพยากร และภูมิปัญญาสู่การใช้ประโยชน์ ระบบการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ และทรัพย์สินทางปัญญาและผลักดันการนำทรัพย์สินทางปัญหาไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ การพัฒนาฐานข้อมูลและด้านนวัตกรรมวิจัยที่เหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศไทย การเข้าถึงทรัพยากรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิทยาการสาขาต่าง ๆ ตลอดจนองค์ความรู้ในประเทศไทยและจากต่างประเทศ และ การพัฒนาองค์กรวิจัยระดับชุมชน

กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 การวิเคราะห์ ประเมินผลเพื่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านการวิจัยของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยแผนงานวิจัยเกี่ยวกับระบบการวิเคราะห์ และประเมินผลเพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านการวิจัยของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนามาตรฐานการวิจัยของประเทศไทย

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ได้แก่ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้เกิดภูมิคุ้มกัน การเสริมสร้างสุขภาวะคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ มีความสัมพันธ์ทางสังคมและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ และการเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

2. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สังคมให้เป็นฐานที่มั่นคงของประเทศไทย แบ่งเป็น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน และการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล

3. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

โดยการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการฐานความรู้ และความเป็นไทย การสร้างภูมิคุ้มกันระบบเศรษฐกิจ การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนานฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

โดยการรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบ生นิเวศน์ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่ง ของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ สร้างภาคราชการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล เน้นการบริการแทน การกำกับควบคุมและทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา กระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศ สู่ภูมิภาค ท้องถิ่นและชุมชนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล การปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบและขั้นตอน กระบวนการเดียวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมเพื่อสร้างความสมดุลในการจัดสรรประโยชน์จากการพัฒนา การรักษาและเสริมสร้างความมั่นคง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศ สู่ดุลยภาพและความยั่งยืน

จากยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2551-2553) และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มีกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ(พ.ศ.2551-2553) จำนวน 10 กลุ่มเรื่อง ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง
2. ความมั่นคงของรัฐและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
3. การปฏิรูปการศึกษา
4. การจัดการน้ำ
5. การพัฒนาพลังงานทดแทน
6. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกและลดการนำเข้า
7. การป้องกันโรคและการรักษาสุขภาพ
8. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ
9. เทคโนโลยีใหม่และเทคโนโลยีที่สำคัญเพื่ออุตสาหกรรม
10. การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

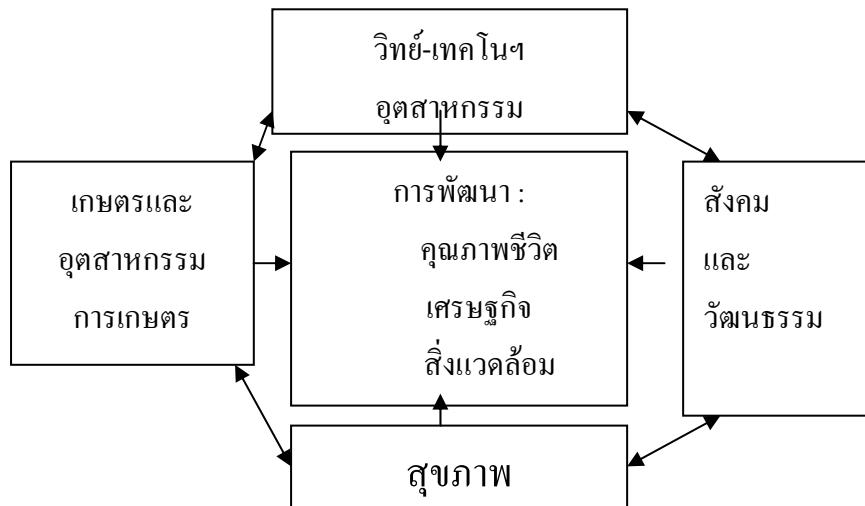
จากนโยบายการวิจัยของชาติและทิศทางการพัฒนาประเทศ จะเห็นได้ว่าการวิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นที่จะช่วยการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน แต่การวิจัยเหล่านี้นั้นต้องอยู่ในบริบทที่เป็นปัญหาและความต้องการพัฒนาในด้านต่างๆ ในขณะเดียวกันการวิจัยก็ไม่ควรจะอยู่ในวงแคบๆ เนพาะกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หากแต่ทุกฝ่ายที่ทำหน้าที่ของตนต้องใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตของตนรวมถึงวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี พร้อม ซึ่งทำการวิจัยตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและการกิจที่มีการเชื่อมโยง กับวิสัยทัศน์ พันธกิจและนโยบายด้านการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และหน่วยงานหรือกลุ่มอาชีพที่

เกี่ยวข้องในชุมชนและบริบทของวิทยาลัย เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน และจะต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดพื้นฐานของแผนกวิจัยแห่งชาติ

การนำนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549) ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการเป็นตัวนำ ดังนั้นจึงได้มีความพยายามให้นโยบายการวิจัยฯ มีความเป็นรูปธรรมและมีความเฉพาะเจาะจงให้มาก เมื่อแปลงนโยบายการวิจัยฯ สู่แผนกวิจัยแห่งชาติ จะทำให้สามารถระบุหน่วยงานเจ้าของเรื่อง และงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินงานได้ ทั้งนี้ การกำหนด ความเป็นเจ้าของจะทำให้การดำเนินงานตามแผนกวิจัยแห่งชาติ ได้รับการเอาใจใส่ต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างจริงจัง ด้วยเหตุนี้ การจัดทำรายละเอียดแผนกวิจัยแห่งชาติจึงได้سانต่อแนวคิดของการกำหนดนโยบายการวิจัยฯ ดังนี้

1. ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ แต่ละชุดโครงการต้องมีประเด็นการวิจัยที่ชัดเจน สอดคล้องกับปัญหาของประเทศ หรือแนวทาง ทางเลือกใหม่ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาของประเทศได้
2. การกำหนดประเด็นการวิจัยในชุดโครงการวิจัยฯ ต้องบ่งชี้ได้ว่า การดำเนินการพัฒนาประเทศในประเด็นนั้น ต้องการผลงานวิจัย และประเด็นการวิจัยต้องไม่เป็นลักษณะการพัฒนาในรูปแบบที่จัดการได้เลย
3. ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเป็นรูปแบบการสร้างเครือข่ายการดำเนินการวิจัยร่วมกัน สามารถเชื่อมโยงการดำเนินการวิจัยในประเด็นแฝงมุ่งต่างๆ ที่อาจต้องใช้ศาสตร์หลาย ๆ ด้านเข้ามาบูรณาการ เพื่อให้เกิดศักยภาพการพัฒนาประเทศได้สูงสุด
4. ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติมีบุคคล/หน่วยงานรับผิดชอบสามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี โดยต้องมีความพร้อมในการรับการประเมินผลการดำเนินการที่กำหนด ผลสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ที่มีความเป็นรูปธรรมที่วัดผลได้
5. ระบบการบริหารจัดการในข้อ 4 ไม่ได้ดำเนินการผูกขาดโดยบุคคล/หน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งหมด แต่ต้องสามารถขยายผลให้บุคคล/หน่วยงานอื่นที่มีความพร้อมและมีศักยภาพเข้ามาร่วมดำเนินการได้ โดยถือนโยบายการประสานเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติเป็นหลัก และต้องไม่มีข้อขัดแย้งในด้านประสานงานและคงรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณของความเป็นนักวิจัยโดยเคร่งครัด ที่จะไม่ละเมิดสิทธิ์คัดลอกเลียนความคิดหรือข้อมูล และวิธีการโดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ต้องยอมรับความเป็นพลวัต (Dynamicity) ของโครงการที่ต้องปรับให้เหมาะสมตามสภาวะโดยมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์ของประเทศ และมนุษยชาติเป็นหลัก
6. ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ อาจกำหนดโครงการขึ้นมาอีกได้หรือสิ้นสุดโครงการวิจัยแห่งชาติที่กำหนดแล้วได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับกระแสวิชาการและประเด็นปัญหาที่ต้องวางแผนนโยบายที่ต้องปรับยุทธวิธีที่สามารถแข่งขัน/แก้ปัญหาได้ถูกจุดที่สุด

แผนภูมิที่ 2 การวิจัย 4 ด้านหลักเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

ที่มา : นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549)

การดำเนินการบริหารจัดการชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ

การดำเนินการบริหารจัดการชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ(2545) มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. ตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการวิจัยแห่งชาติ โดยรวมและเฉพาะด้านทุกชุดโครงการ
2. จัดทำบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่มีศักยภาพ และเป็นกลางดำเนินการบริหารจัดการชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ
3. เป็นรูปแบบผสมผสาน โดยเป็นไปตามลักษณะของแต่ละชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือบุคคล หรือกลุ่มบุคคลหรือองค์กร

1. กำหนดกรอบงบประมาณของชุดโครงการวิจัยแห่งชาติโดยละเอียดใน 5 ปี และลักษณะของโครงการที่จำเป็นต้องดำเนินการ ตลอดจนงบประมาณที่ต้องการในแต่ละปี
2. สรรหานักวิจัยและสถาบันวิจัยที่มีขีดความสามารถ และประสบการณ์จากภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ให้นำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย
3. จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ
4. จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญช่วยติดตามประเมินผลงานของชุดโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุน
5. ติดตามการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ แต่ดำเนินการภายใต้การสนับสนุนของกองทุนอื่น ๆ ที่ได้รับงบประมาณโดยตรงจากสำนักงบประมาณหรือจากต่างประเทศ
6. เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับความก้าวหน้างานวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ

การบริหารจัดการการวิจัยของชาติ

โดยที่ การบริหารจัดการ เป็นหัวใจสำคัญ ในการดำเนินงานทุกด้าน ให้ประสบความสำเร็จ สิ่งอำนวยความสะดวก คือ โครงสร้างพื้นฐานต้องพอเพียง งบประมาณในการวิจัย นักวิจัย หน่วยงานวิจัยเป็นสิ่งจำเป็น ในการทำให้ระบบการวิจัยดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหารจัดการ ยังรวมถึง นโยบายของรัฐบาลในท่าที่ต่อการวิจัยของชาติ นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ การติดตามประเมินผลการวิจัยทั้งระบบ ทั้งในด้านความคุ้มค่าของเงินที่ลงทุน ผลจากการวิจัยได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ บทบาทของหน่วยงาน กลางด้านการวิจัย มีความพอดีลงตัวในการกิจต่าง ๆ แล้วหรือไม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินงาน บนฐานของความเชื่อมโยงซึ่งกันหรือไม่ องค์ประกอบของระบบการวิจัย ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า (INPUTS) ของระบบ ซึ่งมีปัจจัยหลักคือ งบประมาณการวิจัย นักวิจัย และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
2. กระบวนการ (PROCESS) ของการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การบริหารจัดการ
3. ผลผลิตที่ได้ (OUTPUTS) ได้แก่ ผลงานวิจัย

การที่จะให้ระบบการวิจัยของชาติสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบทุกส่วนของระบบจะต้องเกือบกลและสนับสนุนซึ่งกันและกันและกระบวนการบริหาร จัดการการวิจัยและพัฒนาของชาติต้องมีประสิทธิภาพ สามารถนำปัจจัยนำเข้ามาบริหารจัดการให้ เกิดผล เป็นผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

จากแนวคิดพื้นฐานของแผนการวิจัยแห่งชาติ จะเห็นว่า การวิจัยที่หน่วยงาน หรือกลุ่ม องค์กรใด ๆ ดำเนินการในปัจจุบันควรมี เป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและ สังคมของชาติ เป็นหลัก อาจเป็นการวิจัยในประเด็นที่หลากหลายอยู่ภายนอก แต่ ยุทธศาสตร์การวิจัย ของชาติฉบับที่ 7 และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 บทบาทของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฯ ในการ จัดการศึกษาเพื่ออาชีวศึกษา และการอยู่ร่วมกับสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมเป็น หลัก ดังนั้นการวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฯ ในชุดโครงการวิจัยแห่งชาติได้ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ การวิจัย ขึ้นอยู่กับมุ่งมั่นและประเด็นความสำคัญของปัญหาและความต้องการของชุมชนที่ วิทยาลัยจะให้บริการ และการวิจัยสถานศึกษาก็ไม่ควรแยกจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐานดังแนวคิดการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนด้วยวิจัย ในชั้นเรียนนั่นเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา คือ การแก้ปัญหาหรือ พัฒนาระบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 22 ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องมีเด็กผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำการวิจัย ตามมาตรา 30 นับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แล้วนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด จากการบริหารงานการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีการสนับสนุนด้านการอุดหนุนเงินในการทำวิจัยภายนอกสถานศึกษาน้อยมาก และไม่มีการจัดหาทุนจากภายนอกหน่วยงานเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาโดยเฉพาะ ครูที่จะดำเนินงานวิจัยต้องอาศัยบประมาณของตนเอง ไม่มีการจัดตั้งศูนย์บริการให้ความช่วยเหลือทางด้านการวิจัยและด้านประเมินผลการวิจัยที่ดีเจน รวมถึงไม่มีศูนย์กลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน ปัญหาจากการบริหารงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยังส่งผลกระทบให้สถานศึกษามีปัญหาในการบริหารงานพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และปัญหาการบริหารงานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามไปด้วย

การปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าว ครูผู้สอนจะต้องทำวิจัยในชั้นเรียนและใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นบทบาทของครูและกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูจึงต้องบูรณาการทั้งการเรียน การสอนและการวิจัยเข้าด้วยกัน ดังที่ ชุมศักดิ์ อินทรรักษ์ (2551 : 3) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Instruction) ว่าหมายถึง กระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ คิด ค้นหาคำตอบ และตัดสินใจในการเรียนรู้ของตนเองที่มีหลักการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเรียนตามศักยภาพของตนเองโดยใช้ กระบวนการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การกำหนด ปัญหา การตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผล แนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน มี 4 แนวทาง คือ

1. ผู้สอนใช้ผลการวิจัยในการเรียนการสอน
2. ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้
3. ผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอน
4. ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้

สุภากรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544:8-15) กล่าวว่าวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom action research) เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้ชั้นวัดกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

และมีความสัมพันธ์อย่างเป็นจริงกับปัญหา งานวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นเครื่องมือพัฒนาทั้งครูและผู้เรียน และเป็นภารกิจสำคัญของครูที่พึงปฏิบัติ ดังนั้นครูนักวิจัย จึงเป็นบทบาทของครูที่เกิดขึ้นพร้อมกับ บทบาทนักการสอน และนักพัฒนาหลักสูตร

ส่วน พิชิต ฤทธิ์จรูญ(2547: 2) กล่าวว่าบทบาทครูนักวิจัย (teacher researcher) ที่มีการใช้การวิจัยเป็นงานเสริมการสอนหรือ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน การวิจัยลักษณะนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หรือการวิจัยในชั้นเรียน ครูนักวิจัย จะต้องดำเนินการให้สอดแทรกไว้เป็นส่วนหนึ่งของการบวนการจัดการเรียนการสอน

และ สุวิมล วงศ์วนิช (2546 : 21) กล่าวไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียน การสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสพิพากษ์ อภิปราย และเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและผู้เรียน สุภากรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544 : 8)

นอกจากนั้น นายเจริญ ภักดีวนิช ของรองเลขานุการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กล่าวในการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างเครื่องมือวิจัยในชั้นเรียนเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2548 ณ โรงเรียนไทรโยคโดยใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ที่ว่าบ้านเมืองเราต้องอาศัยการวิจัยในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ที่ผ่านมาบ้านเมืองรัฐบาลเห็นความสำคัญในการเพิ่มงบประมาณการวิจัยมีน้อยมาก รัฐบาลเห็นความสำคัญในการเพิ่มงบประมาณการวิจัยให้มากขึ้น และการจัดตั้งศูนย์ผลงานวิจัย และลิ๊งประดิษฐ์ต่าง ๆ จะช่วยประเทศไทยสามารถแข่งขันทัดเทียมกับนานาประเทศต่าง ๆ และรัฐบาลก็จะเสริมสร้างความเข้มแข็งในโอกาสต่อไป ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ จำนวนนักเรียนนักศึกษา จำนวนผลงานวิจัยและลิ๊งประดิษฐ์ที่เผยแพร่และจัดตั้งศูนย์ ที่เราจะต้องดำเนินการในการประเมิน

จากแนวทางที่นักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูมีบทบาทหน้าที่ทั้งผู้สอนและผู้วิจัย เพื่อทางานพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล วิจัยในชั้นเรียน เป็นวิจัยปฏิบัติการ ที่ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการวิจัย โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน มีการนำวัตกรรมที่เหมาะสมเข้ามาใช้ในการแก้ปัญหา/พัฒนาดังกล่าว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ในขณะเดียวกันการเรียนการสอนวิชาชีพก็ต้องมีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ และบริบทของสังคมในการประกอบอาชีพ หากจะให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้ความสามารถ และเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพอย่างมั่นใจนักศึกษาควรได้ร่วมเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์อาชีพจริง นั่นคือการเรียนรู้และการวิจัยในสาขาอาชีพโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มอาชีพในชุมชน และการจัดการเรียนการ

สอนที่บูรณาการการวิจัยในสาขาวิชาชีพโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มอาชีพ หรือการประกอบวิชาชีพในสถานการณ์จริงนี้จะสามารถขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและการวิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษาให้สามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติต่อไป ดังนั้นการบูรณาการการเรียนการสอนและการวิจัยเพื่อท้องถิ่นและการสร้างเครือข่ายการวิจัยท้องถิ่นจึงเป็นประเด็นหนึ่งที่สถานศึกษาจะต้องพิจารณาดำเนินการ

4. การบูรณาการการเรียนการสอน การบริการชุมชนและการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ความหมายและความสำคัญของการบูรณาการ

สนิท สัตโภกาส (2547:5) สรุปว่า การบูรณาการ หมายถึง การระดม เชื่อมโยง ผนึกกำลัง ระดมทรัพยากรที่มีอยู่ ความคิด(ทุนทางสังคม) จากทุกภาคส่วน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และประโยชน์ร่วมกันโดยมีแนวทางการบูรณาการคือ มีเวทีพูดคุย ประชุมร่วมกัน เพื่อ สัมมนาศักยภาพทางชุมชน สังคมโดยกำหนดการทำงานร่วมกัน กำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกัน โดย มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกัน จะสำเร็จได้ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ก่อให้เกิดพลังในการทำงาน สู่การยั่งยืนแต่ต้องไม่เอาเวลามาเป็นตัวตั้ง

มาตรา 30 แห่ง พ.ร.บ.การศึกษา 2542 ให้สถานศึกษาพัฒนาระบวนการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา ทำให้เกิดการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาที่ทำให้มีการปรับเปลี่ยน บทบาททั้งฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน นักเรียนนักศึกษา และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น การปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน และปฏิรูปวิธีสอน ทำให้ทุกฝ่ายต้องบทบาทของตน ดังที่ สุพักรัตน์ พิบูลย์ (2547: เอกสารประกอบการอบรม) กล่าวว่าหน้าที่ของครูในยุคปฏิรูปได้แก่

1. สอน
2. อบรม แก้ปัญหา พัฒนาผู้เรียน
3. พัฒนาต้น พัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ
4. ร่วมมือกับชุมชน/ประธานชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ในการสอนนั้น ครูควรปฏิบัติการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาและ ประเมินหลักสูตร และวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำหรับบทบาทหน้าที่การวิจัยเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ ได้แก่ การวิจัยและพัฒนาระบวนการสอน/เทคนิคการสอนใหม่ ๆ วิจัยและพัฒนาสื่อ/ ชุดสื่อ ประกอบการสอน การสังเคราะห์/สร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในสาขาวิชา การวิจัยประยุกต์ เพื่อพัฒนาชุมชน/สังคม/ประธานชุมชน/ประเทศ และการวิจัยบริการทางวิชาการตามความต้องการของสังคม

ส่วนกระบวนการวิจัยที่นำมาใช้เพื่อการเรียนการสอน การแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นที่นิยมมากในปัจจุบันคือการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ซึ่ง ไฟฟาร์ย์ สินลารัตน์ (2533 :13) กล่าวว่า กระบวนการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดปัญหาที่จะแก้
2. เลือกกฎ ทฤษฎีที่จะนำมาใช้แก้ปัญหา
3. กำหนดแผนการแก้ปัญหาเป็นขั้นตอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าว
4. นำแผนการแก้ปัญหาไปทดลองใช้ในขอบเขตจำกัดและประเมินผล
5. ทดลองใช้ในขอบเขตที่กว้างขึ้น
6. เพยแพร่หากผลการทดลองใช้ในขอบเขตที่กว้างขึ้นเป็นที่接受อย่างกว้างขวาง

การบูรณาการการวิจัยเข้าสู่ชั้นเรียน สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นวิธีสอน หรือกระบวนการเรียนรู้ หรือใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ใน การจัดการเรียนรู้ นอกจากรสการเรียนรู้หลักแล้วควรสอดแทรก สาระการเรียนรู้เสริมหรือเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น เช้าไปในสาระการเรียนรู้เพื่อให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กับบรรลุตามผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง วิธีการเรียนรู้ควรหลากหลาย เช่น โยงกับชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้สถานประกอบการเข้ามามีบทบาทในการจัดประสบการณ์ มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทฤษฎีกับการปฏิบัติในชีวิตจริง โดยคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน” ซึ่ง มีทั้ง เก่ง ปานกลาง และ อ่อน กิจกรรมการเรียนรู้ต้องเหมาะสม ท้าทาย และพัฒนาเด็กตามศักยภาพ และ นักศึกษาร่วมศึกษา ค้นคว้า วิจัย กำหนดปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนหาข้อสรุปด้วยกระบวนการวิจัย

การทิศทางการปฏิรูปการศึกษา การปรับเปลี่ยนบทบาทของสถานศึกษาที่เชื่อมโยงการวิจัยกับการเรียนการสอนและการบริการชุมชน สถานศึกษาจะต้องกำหนดทิศทาง การทำงานโดย เชื่อมโยงการวิจัย การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปพร้อม ๆ กับการบริการชุมชน โดยเชื่อมโยงกับการวิจัยปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

ในการบูรณาการงานบริการชุมชนซึ่งเป็นภาระงานประจำอย่างหนึ่งของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานั้น ประภัสสร สุรవัฒนธรรม (2552:8-10) ได้กล่าวถึง การทำวิจัยในงานประจำว่า โดยทั่วไปคนส่วนใหญ่จะรู้สึกว่างานประจำเป็นสิ่งจำเจ น่าเบื่อ เป็นภาระหนักและเหนื่อย ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุ 4 ประการ คือ การแบ่งงานกันทำเป็นส่วน ๆ งานถูกลดคุณค่าเหลือเพียงแค่ที่มาของรายได้ ลักษณะของงานประจำเป็นงานที่คนอื่นสั่งให้ทำ และงานประจำได้ทำลายความคิดสร้างสรรค์ และได้ให้ความหมายของการทำวิจัยในงานประจำดังนี้

การทำวิจัยในงานประจำ(Routine to Research) หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบของผู้ปฏิบัติงานประจำในการแก้ปัญหา และยกระดับการพัฒนางานที่รับผิดชอบ

ดำเนินการอยู่ตามปกติ โดยมีผลการพัฒนาตนเองและเพื่อร่วมงานอันส่งผลกระทบในการบรรลุเป้าประสงค์สูงสุดขององค์กร

การเริ่มดำเนินการ R2R (Routine to Research) ควรเริ่มจากปัญหา คำถามวิจัยที่ได้จากการทำงาน หรืองานประจำที่ตนเองทำ หรือรับผิดชอบดำเนินการอยู่ และมีเป้าหมายชัดเจนว่าจะพัฒนา ต่อยอด หรือขยายผลงานที่ทำอยู่อย่างไร โดยใช้กระบวนการพิสูจน์หาคำตอบของคำถามนั้นด้วยวิธีการที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ใช้สำหรับการตัดสินใจพัฒนางาน ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นงานเสริมวิชาการและสามารถประยุกต์ใช้กับงานประจำ
2. เป็นเครื่องมือพัฒนาคนให้รู้จักพัฒนาฐานข้อมูล ใช้ข้อมูลและสามารถคิดเชิงระบบ
3. ไม่ควร ยึดติดรูปแบบการวิจัย แต่ควรถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. เป็นเครื่องมือในการเปิดพื้นที่สำหรับแนวคิดใหม่ๆ ในการทำงาน
5. เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างศักยภาพ ทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น รอบตัวมากขึ้น
6. ไม่จำเป็นต้องทำเรื่องที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ทั้งหมด แต่ต้องเป็นการค้นคว้าแล้วมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบท
7. ควรมีการตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อให้ผู้อื่นร่วมเรียนรู้ได้
8. เป็นเครื่องมือในการสร้างระบบพี่เลี้ยงในการทำวิจัยและอีโคฟีอกันในการทำงาน
9. เป็นเครื่องมือที่ช่วยคนทำงานในการสร้างความรู้และสามารถย้อนกลับมาช่วยงานประจำที่ทำอยู่

แนวทางปฏิบัติของ R2R (Routine to Research)

การทำวิจัยในงานประจำอาจเริ่มจากคนเดียวหรือเป็นทีม ที่สำคัญ ต้องมีใจมีภาวะผู้นำ และมีคนช่วยย่อyle ความรู้ให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ การทำให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรในเรื่องการสร้างความรู้ อาจเริ่มจากคนกลุ่มเล็กๆ ต้องทำให้ง่ายและเกิดความเป็นมิตร เปิดช่องทางการสนับสนุนที่คนอื่นเข้าถึงได้ง่าย R2R (Routine to Research) จะทำให้การสร้างหรือผลิตความรู้เกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ทำให้ทุกที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ ความสำคัญของ R2R (Routine to Research) ได้แก่

1. สนับสนุนให้เกิด กระบวนการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลหลักฐานหรือ Evidence based decision making (EBD) ลดความขัดแย้งในกระบวนการตัดสินใจที่ยึดความเชื่อส่วนตัวและนำไปสู่การพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง
2. สนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการตัดสินใจ
3. พัฒนาบุคลากรในระบบ

กระบวนการ R2R (Routine to Research) ในการทำกิจกรรม R2R (Routine to Research) สามารถใช้การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือดังนี้

1. เรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ ด้านการวิจัย โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคด้านการวิจัย
2. เรียนรู้อีปรับปรุงงาน
3. ค้นหาโจทย์วิจัยจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิเคราะห์ปัญหาที่มาจากการทำงาน

ประจำของตนเองและหน่วยงาน

กระบวนการ R2R มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

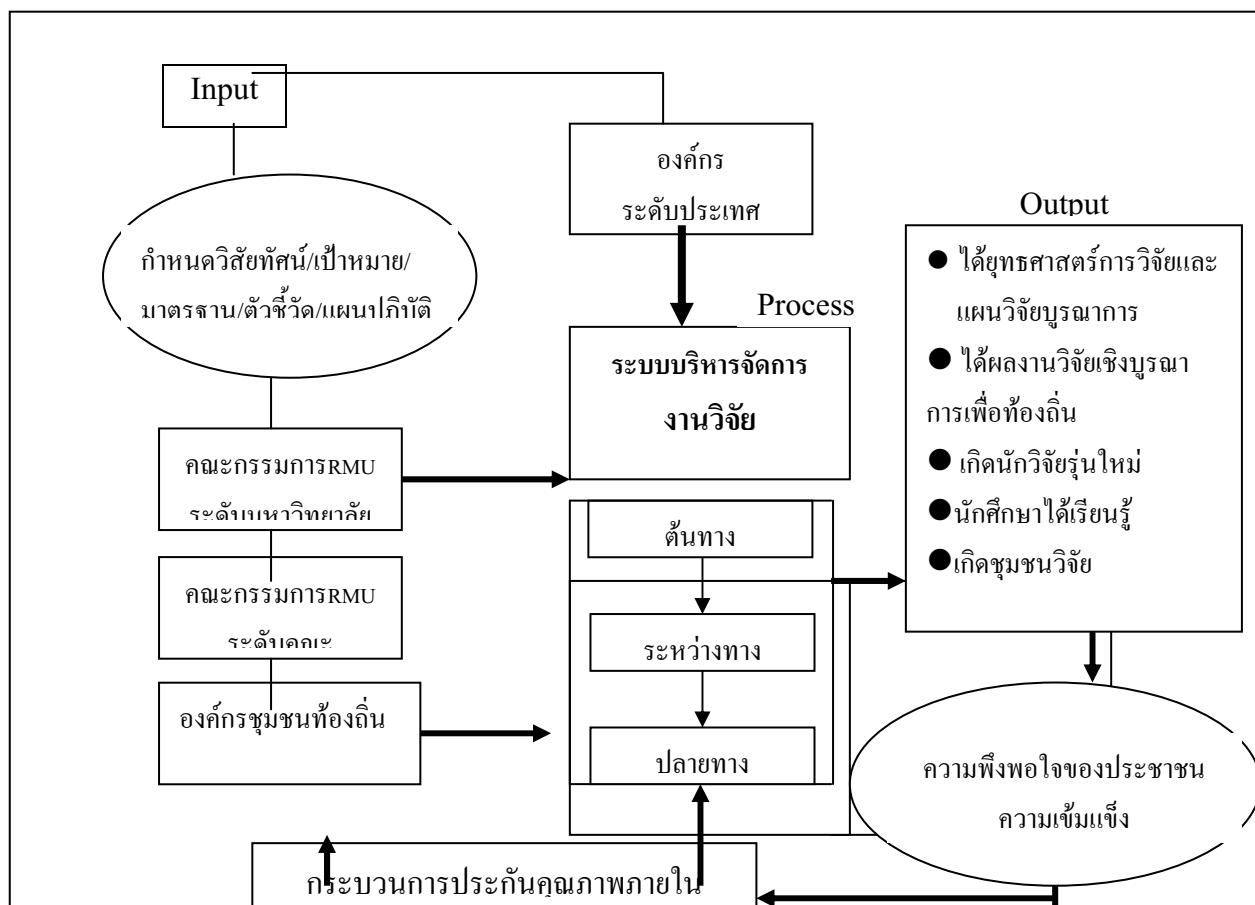
1. โจทย์วิจัย ต้องมาจากงานประจำ เป็นการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานประจำ
2. ผู้ทำวิจัย ต้องเป็นผู้ที่ทำงานประจำนั้นเองและเป็นผู้แสดงบทบาทหลักของการวิจัย
3. ผลลัพธ์ของการวิจัยวัดที่ผลที่เกิดกับงาน หรือบริการที่มีผลต่อผู้รับบริการโดยตรง
4. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ต้องก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อการทำงานหรือการให้บริการหรือผู้รับบริการโดยตรง

จากแนวคิดการทำวิจัยในงานประจำที่นักวิชาการหลายคนได้นำเสนอไว้ ทำให้เห็นว่า การทำงานประจำของสถานศึกษาอาชีวศึกษารชช. มีหลากหลายภาระงานแต่มักมีความซ้ำซ้อนของกิจกรรมหรือกลุ่มผู้รับบริการ หากมีการวิจัยในงานประจำ (R2R) จะทำให้ภาระงานที่มากและหนักนั้นลดลงเป็นเรื่องเดียวกันแต่หากห่างหายไปจะส่งผลกระทบต่อภาระงานที่มีอยู่อย่างมาก ลดความซ้ำซากน่าเบื่อของงานลงได้

5. การจัดการงานวิจัยและการใช้ประโยชน์จากการวิจัย

การที่สถานศึกษาใด จะดำเนินงานด้านการวิจัยพัฒนา เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียน การสร้างองค์ความรู้ใหม่และการเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์ นั้น จะต้องมีการวางแผน และวางแผนการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพงานวิจัยของสถานศึกษาควบคู่ไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยวางแผนการบริหารและการจัดการงานวิจัยให้สอดรับและสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานหรือองค์กรสนับสนุน และแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย ดังที่ อัตรนภา พรหมา (2547 : 7) ได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบบริหารจัดการหน่วยจัดการงานวิจัย(RMU)ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ว่าได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 โดยศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (ศวท.) ซึ่งได้รับการสนับสนุน การวิจัยจากกองทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น และได้นำบทเรียนการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศวท.เข้าสู่ระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์และเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง และจากการทบทวนสถานการณ์ปัจจุบันและการดำเนินการ พบร่วม จุดเด่นได้แก่

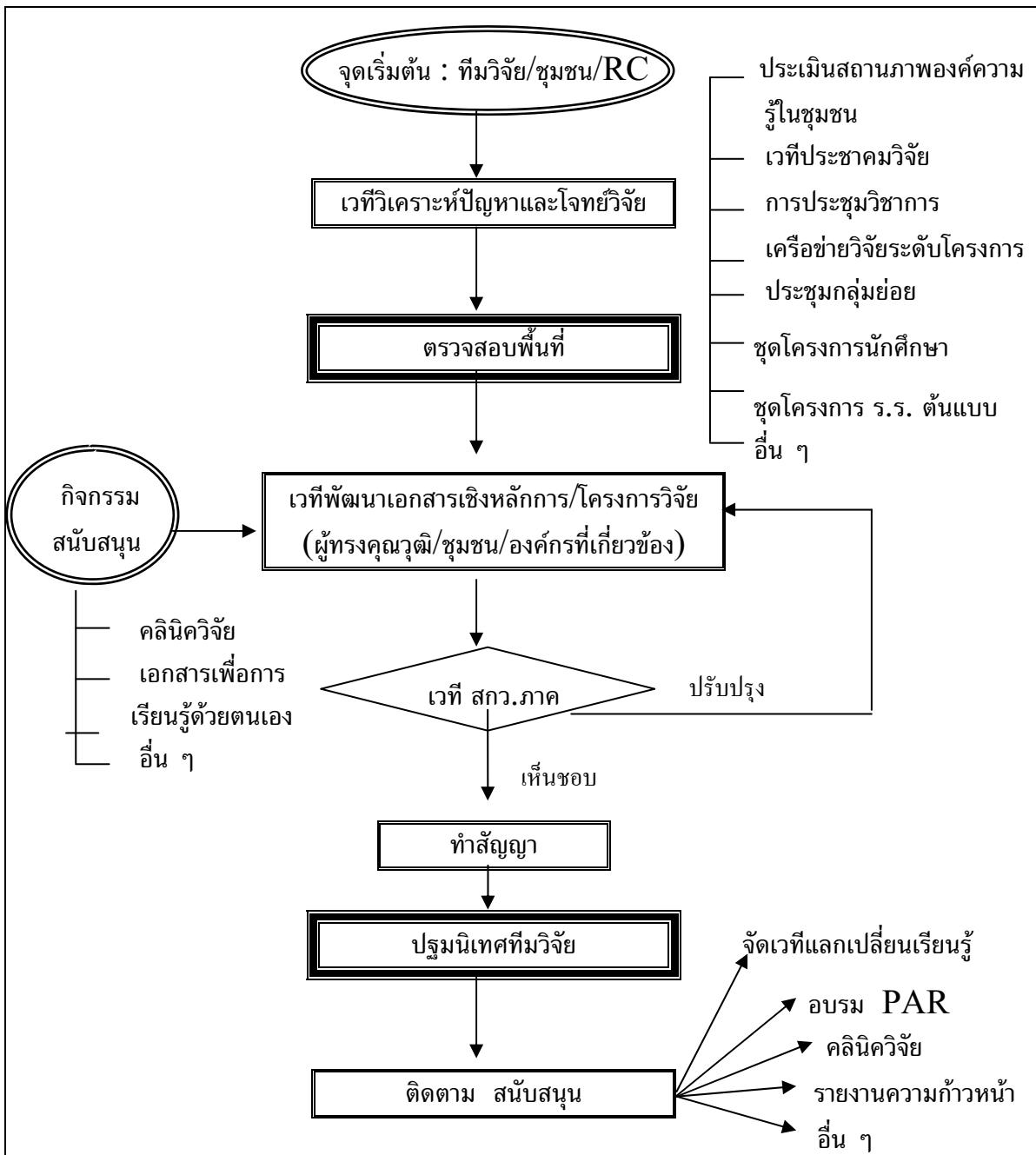
1. การมีผู้บริหารสูงสุดที่เป็นนักวิจัยให้ความสำคัญต่องานวิจัย รวมทั้งให้การสนับสนุนงานวิจัยอย่างเป็นระบบ
2. มีรองอธิการบดีเป็นนักวิจัยมีประสบการณ์สูงด้านการจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
3. มีผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาที่มีวุฒิและประสบการณ์ตรงด้านการวิจัย
4. มีผู้อำนวยการกองวิจัยที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยท้องถิ่น
5. มีศูนย์ประสานงานวิจัยท้องถิ่นที่สนับสนุนโดยกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค (สก.ภาค) มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์เป็นพี่เลี้ยงให้ผู้ที่สนใจวิจัยเพื่อท้องถิ่นตั้งแต่การพัฒนาโจทย์วิจัย พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย และติดตามส่งเสริมสนับสนุนนักวิจัยที่ได้รับทุน ส่วนจุดที่ต้องพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ และการสร้างเกนนำในการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพิ่มทั้งในหน่วยจัดการ งานวิจัยและชุดโครงการวิจัย โดยมีระบบบริหารจัดการคุณภาพหน่วยจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 3 ระบบบริหารจัดการคุณภาพหน่วยจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ที่มา: ฉัตรนภา พรมมา 2547

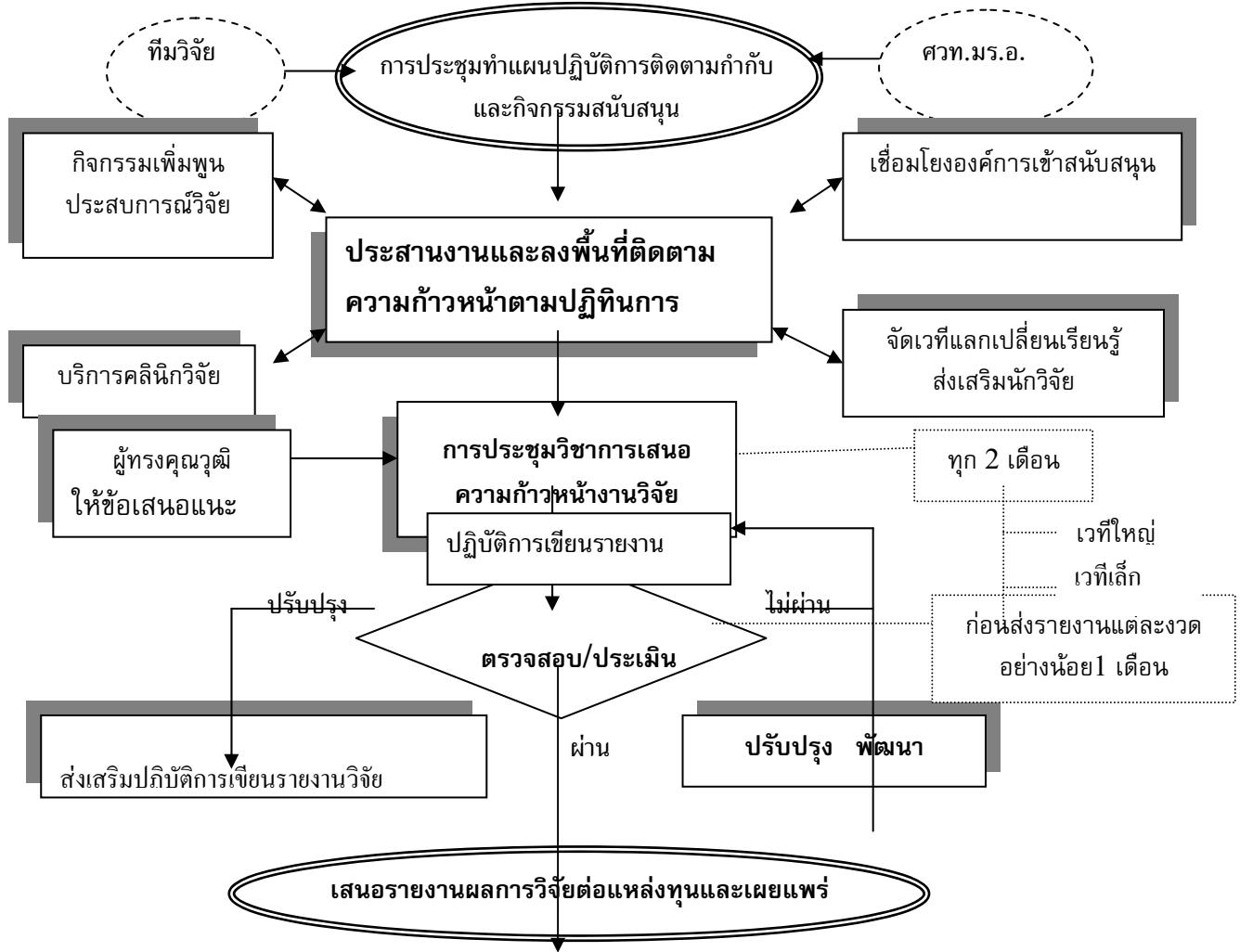
การพัฒนาระบบจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ โดยการพัฒนาแผนวิจัยบูรณาการหรือชุดโครงการวิจัย ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการหน่วยจัดการงานวิจัยให้กับสถานศึกษาในพื้นที่และเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้คู่มือการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาห้องถัง เป็นแนวทางพัฒนาเป็นต้นแบบดำเนินงาน กระบวนการจัดการงานวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 แสดงกระบวนการพัฒนาโจทย์และโครงการวิจัย (การจัดการต้นทาง)

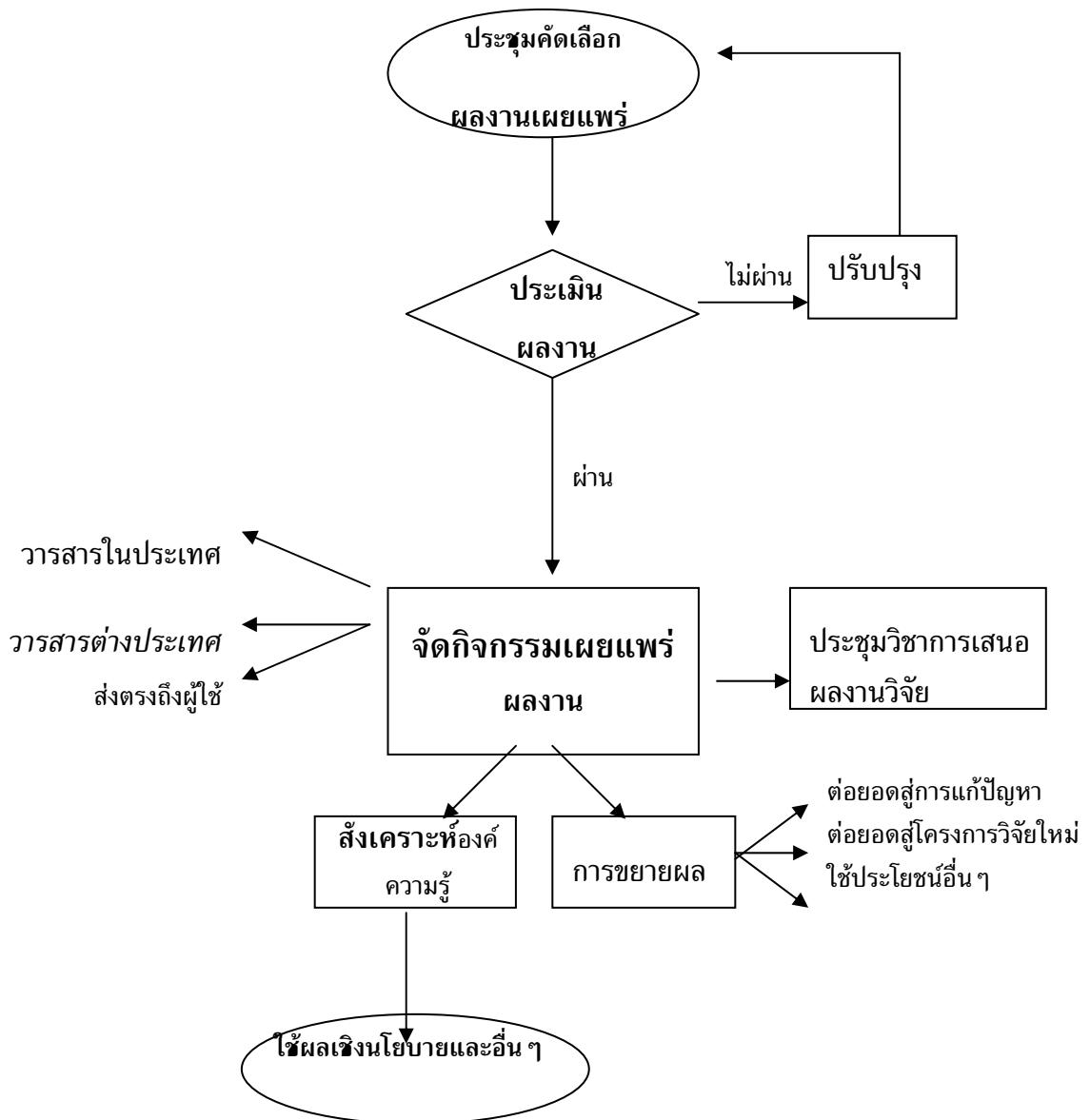
ที่มา: นัตตานภา พรมนา 2547

ส่วนกระบวนการติดตาม สนับสนุนโครงการวิจัยนั้น หน่วยจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ดำเนินการให้ประสบความสำเร็จตามขั้นตอนที่แสดงในแผนภูมิ

ที่มา: ฉัตรนภา พرحمมา 2547

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์ และการพัฒนาสังคม มีขั้นตอนดังนี้

แผนภูมิที่ 6 ขั้นตอนการจัดการเผยแพร่และใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย (การจัดการปลายทาง)

ที่มา: ฉัตรนภา พرحمมา 2547

จากการจัดการงานวิจัยและการใช้ประโยชน์จากการวิจัยที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้พัฒนาระบบบริหารจัดการ งานวิจัยเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบขึ้น ทั้งหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอง และหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทำให้ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยและระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่เป็นรูปธรรม ดังที่กรีลีห์ ชัยพรหม ได้พัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยของบุคลากรเพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการบริการชุมชน

6. การบริหารจัดการงานวิจัยในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร'

กรีลีห์ ชัยพรหม (2550) ได้พัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัย(Research Management Unit)ขึ้นในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร' มีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำโครงการพัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยโดยกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของหน่วยจัดการงานวิจัยให้สอดคล้องกับเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา

2. กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยให้ครอบคลุมการกิจกรรมวิจัยทุกด้าน

3. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยวิทยาลัย โดยจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 ให้คณะกรรมการร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยของวิทยาลัย

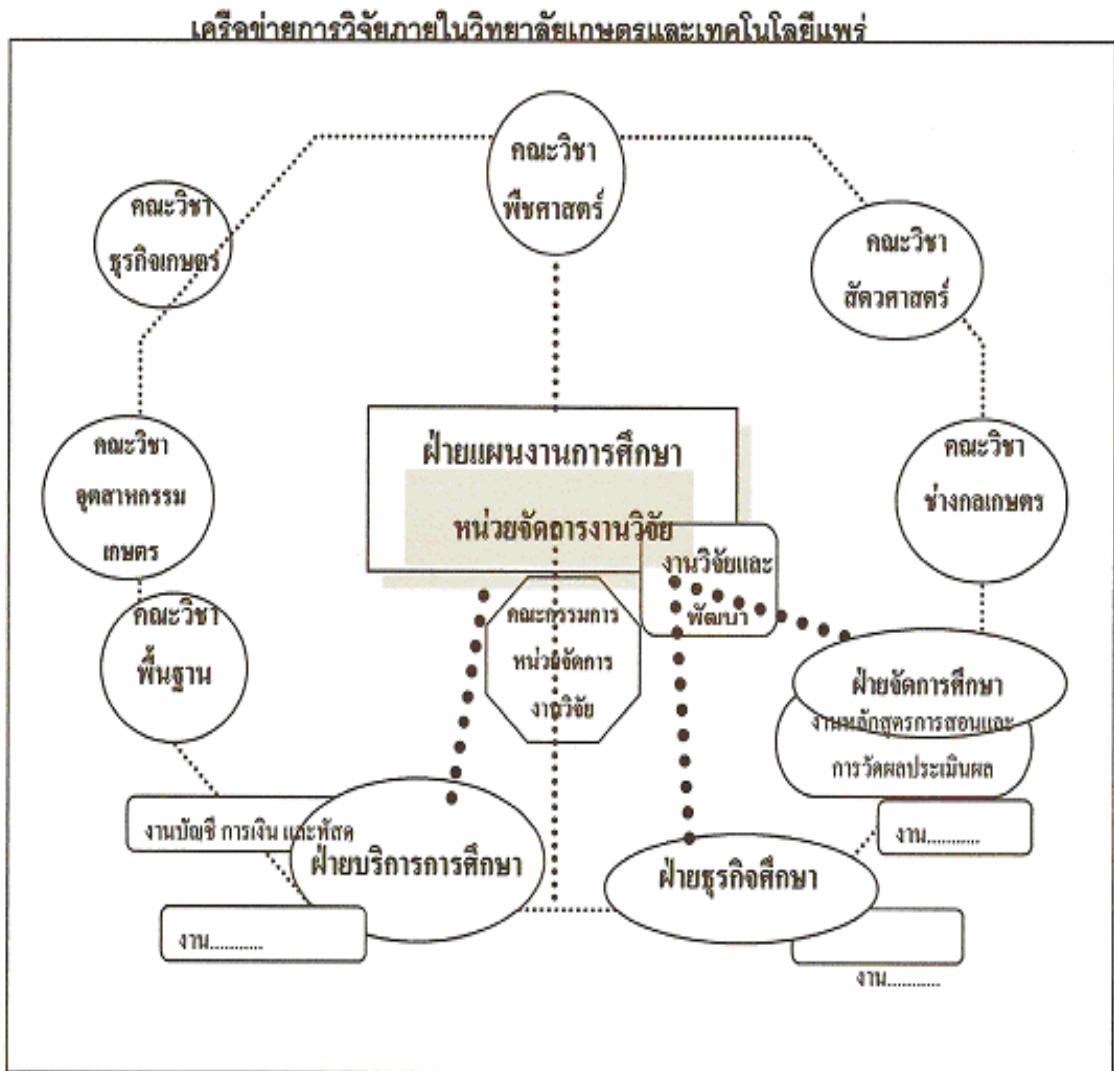
4. ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยของสถานศึกษา ดังนี้

4.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยของบุคลากร และส่งเสริมการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่

4.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายการวิจัยที่บูรณาการพันธกิจเพื่อท่องถิ่นอย่างครบวงจร

4.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยโดยความร่วมมือของผู้บริหาร แผนกวิชา ครุภัณฑ์ แผนกวิชา และนักเรียนนักศึกษา

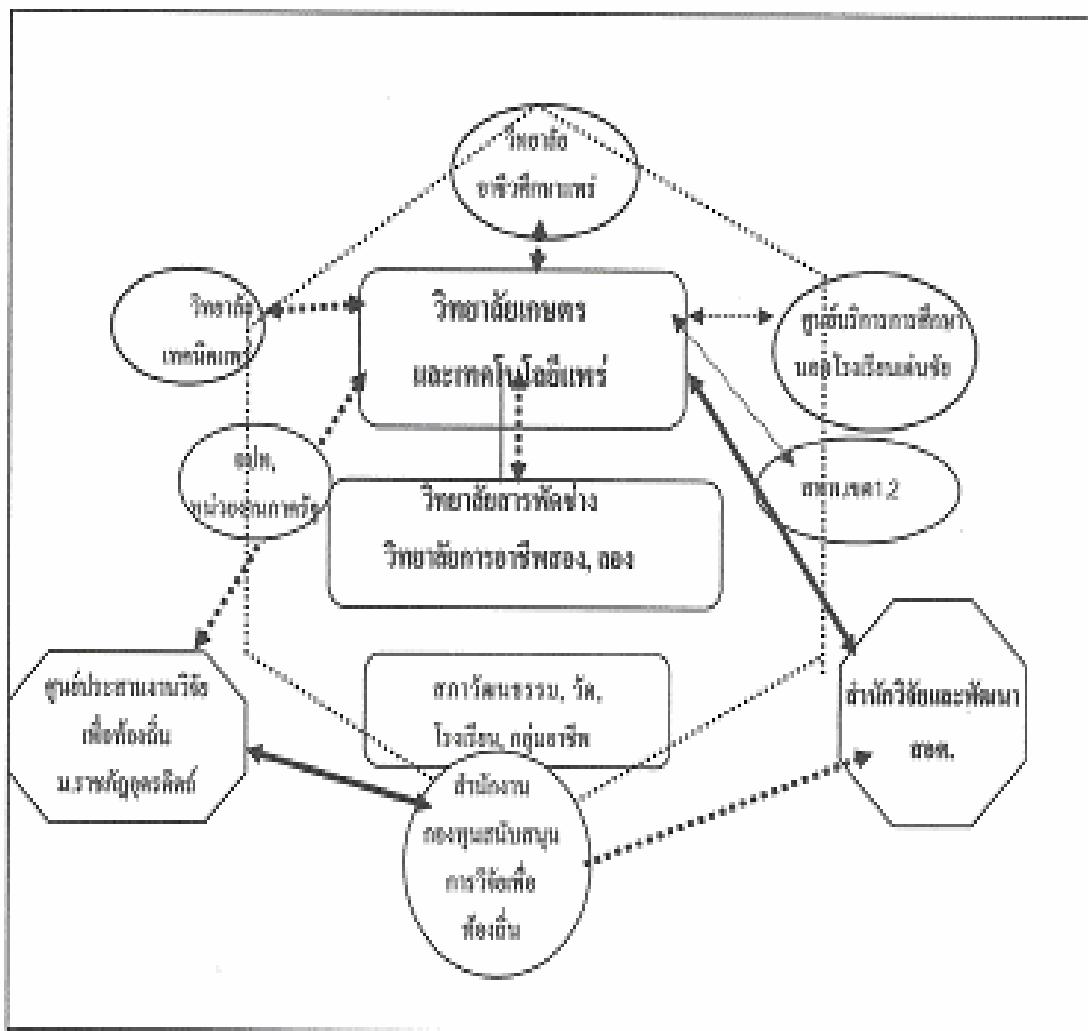
5. สร้างเครือข่ายการวิจัย ทั้งภายในและภายนอก ดังแสดงในแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 7 : เครือข่ายการวิจัยภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเมืองพิชัย

ที่มา: ไกรสีห์ ชัยพรหม (2550:49)

เครือข่ายการวิจัยในจังหวัดและภาคเหนือ

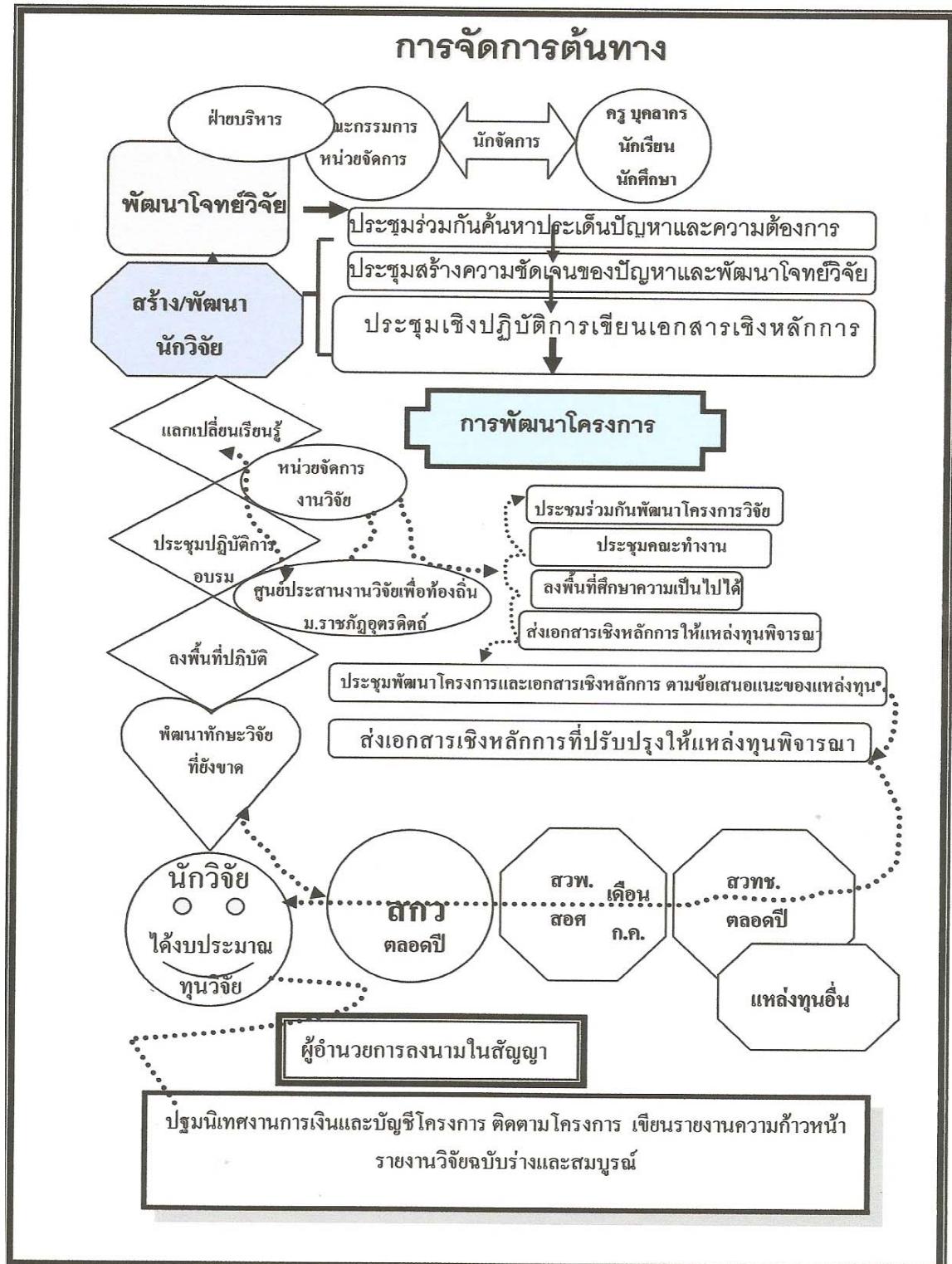
แผนภูมิที่ 8 : เครือข่ายการวิจัย ในจังหวัดและนอกจังหวัดของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร'

ที่มา: ไกรสีห์ ชัยพรหม (2550:48)

6. ดำเนินการบริหารจัดการงานวิจัย โดยมีนักจัดการงานวิจัย คณะกรรมการหน่วยจัดการร่วม

ดำเนินการ โยมี รศ. ฉัตรนภา พرحمما และ คณะกรรมการจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นพี่เลี้ยง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

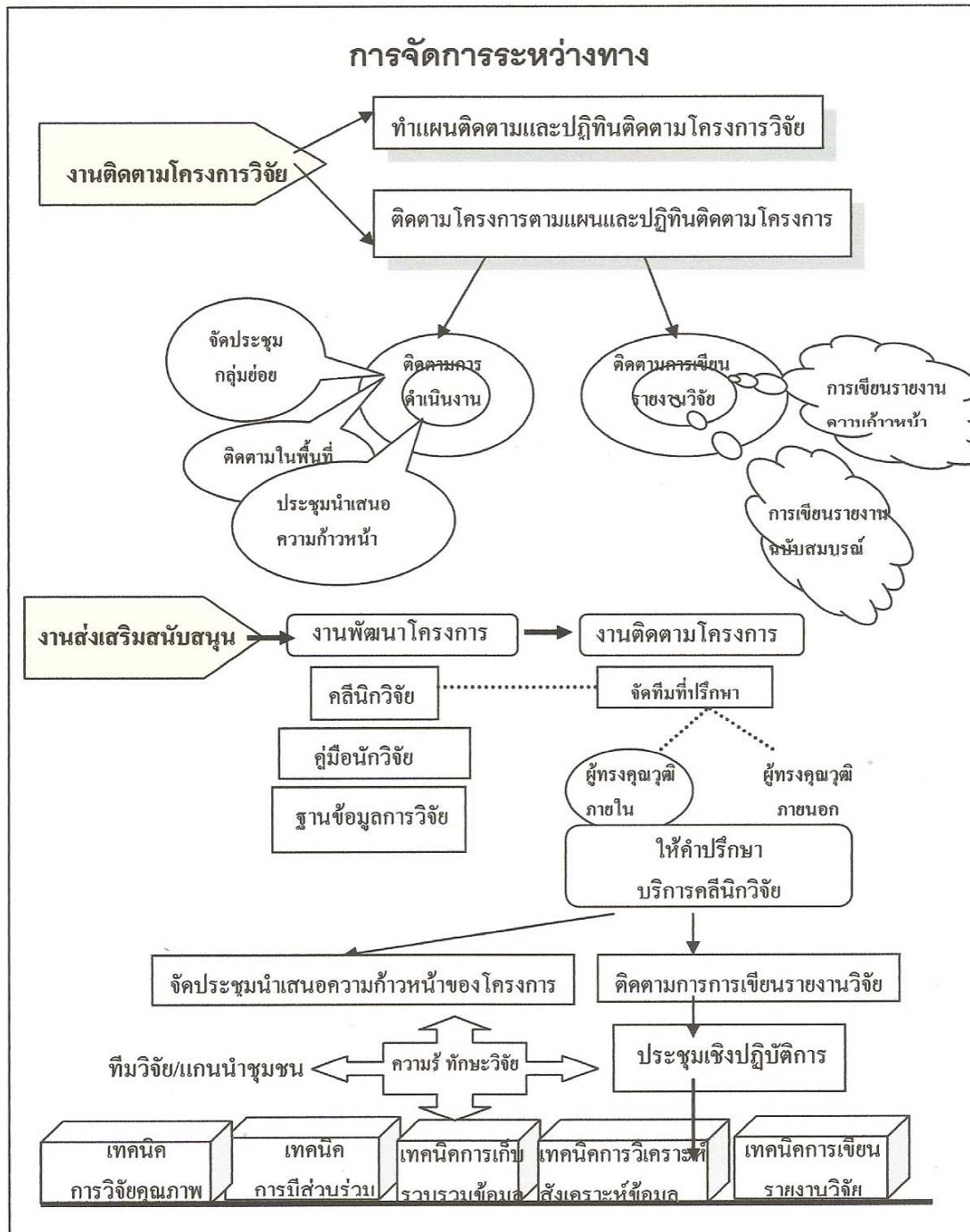
6.1 การจัดการต้นทาง ได้แก่การวิเคราะห์ปัญหา พัฒนาประเด็นปัญหาและโจทย์วิจัย แบ่งเป็น งานพัฒนาโจทย์วิจัยและงานพัฒนาโครงการวิจัย ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 9 : การจัดการงานวิจัยต้นทางของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร

ที่มา: ไกรสีห์ ชัยพรหม (2550:50)

6.2 การจัดการระหว่างท้าง ได้แก่การติดตามสนับสนุนกิจย์ที่ได้รับทุนหรืองบประมาณ อุดหนุนการวิจัย แบ่งเป็น งานติดตามโครงการวิจัย และงานส่งเสริมสนับสนุนโครงการวิจัย ดัง แผนภูมิ

แผนภูมิที่ 10 : การจัดการงานวิจัยระหว่างท้างของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโลยีแพร์

ที่มา: ไกรสีห์ ชัยพรหม (2550:51)

6.3 การจัดการปลายทางเป็นการวางแผนสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย และการถ่ายทอดเทคโนโลยี องค์ความรู้จากการวิจัยสู่ชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์ แบ่งเป็น งานเผยแพร่ผลงานวิจัย และงานถ่ายทอดเทคโนโลยี องค์ความรู้และนวัตกรรมสู่ชุมชน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการบูรณาการ การเรียนการสอน การวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนตำบลไทรโยก ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม (2546) ได้ทำการศึกษาศักยภาพของสถาบันราชภัฏพิบูล สงครามในการวางแผนการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชน พนวจางานวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุมชนมีได้ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง การปรับโครงสร้างระบบบริหารจัดการงานวิจัย การปรับกระบวนการทัศน์ของผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษาจะเอื้อให้กับสถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม มีศักยภาพที่จะพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญา

ขัตติยาพร คำอาจ (2540) ได้ศึกษาระบบการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติ สำหรับประชาชนเขตจังหวัด นครนายก ผลการวิจัยพบว่า ระบบการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติสำหรับประชาชนเขตจังหวัดนครนายก ได้ระบบหลัก 1 ระบบคือ ระบบการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติสำหรับประชาชนเขตจังหวัดนครนายก ได้ระบบหลัก 1 ระบบคือ ระบบการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติสำหรับประชาชนเขตจังหวัดนครนายก และมีระบบย่อย 4 ระบบ คือ (1) ระบบการวางแผนงานเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติสำหรับประชาชนเขตจังหวัดนครนายก (2) ระบบการผลิตสื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติสำหรับประชาชนเขตจังหวัดนครนายก (3) ระบบการจัดการและการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติสำหรับประชาชนเขตจังหวัดนครนายก และ (4) ระบบการประเมินและติดตามผลการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติสำหรับประชาชนเขตจังหวัดนครนายก

ชวลิต สวัสดีผล (2546) ได้ทำการสังเคราะห์ผลงานของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเกี่ยวกับ วิสาหกิจชุมชน พนวจางานวิจัยเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนเป็นการวิจัยเดี่ยว เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง มีพื้นที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาธุรกิจขนาดย่อม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นหลัก

ไกรสีห์ ชัยพรหม(2550) ได้ศึกษาและพัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยและ ได้พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยโดยแบ่งเป็นงานจัดการและงานติดตามสนับสนุน แบ่งเป็นการจัดการต้นทาง ระหว่างทาง และปลายทาง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามภาระงานได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการวิจัยสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม วิจัยการเรียนการสอน โครงการ

วิทยาศาสตร์และโครงการของนักศึกษา การวิจัยทดลองทางการเกษตร วิจัยคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและการประเมินโครงการ และวิจัยร่วมกับชุมชน ทำให้มีการขับเคลื่อนระบบบริหารและระบบสนับสนุนทำให้มีโครงการวิจัยร่วมกับชุมชนที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยงานภายนอกและวิจัยต่อเนื่อง และผลการประเมินคุณภาพของภายนอกของสถานศึกษา มีตัวชี้วัดด้านการวิจัยและคุณภาพการศึกษา ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับต่ำมาก ในปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการงานวิจัยดีเด่นในระดับภาค

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารูปแบบการจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนการสอนการวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลไทรโยค อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ที่ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) สามารถนำเสนอเป็น 6 ประเด็นคือ ขอบเขตการศึกษา ขั้นตอนการดำเนินการ สถานที่ดำเนินการ ผู้ให้การสนับสนุน แหล่งข้อมูล เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตการศึกษา

การพัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาเพื่อเป็นกรอบหรือแนวทางในการดำเนินการศึกษาวิจัย ไว้ 3 ด้าน คือ

1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ และพื้นที่ชุมชนตำบลไทรโยค อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ขอบเขตด้านประชากรแบ่งเป็นประชากร และกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1.2.1 ประชากรได้แก่ ฝ่ายบริหาร คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย ครุผู้สอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ และตัวแทนชุมชน เครือข่ายการวิจัยท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดแพร่

1.2.2 กลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.2.2.1 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพ ศักยภาพด้านการวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ เป็น ฝ่ายบริหาร หัวหน้าคณะ หัวหน้างาน ครุผู้สอน นักศึกษา คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยของวิทยาลัย จำนวน 60 คน

1.2.2.2 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา สถานการณ์ ปัญหาชุมชน การใช้ประโยชน์จากการวิจัย เครือข่ายการวิจัยท้องถิ่นในจังหวัดแพร่ และรูปแบบการบริหารหน่วยจัดการงานวิจัย(Research Management Unit) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ เป็นนักศึกษา

ระดับปวส. ตัวแทนชุมชนผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายวิจัยอาชีวศึกษาแพร่และเครือข่ายวิจัยท้องถิ่น จังหวัดแพร่ จำนวน 30 คน

1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหาที่จะศึกษาเบื้องต้น มีการกำหนดประเด็น ดังนี้

3.1 สภาพและศักยภาพด้านการวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่
รูปแบบของหน่วยจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

3.2 สถานการณ์ปัญหาชุมชน การใช้ประโยชน์จากการวิจัยและเครือข่ายการวิจัย ท้องถิ่นในจังหวัดแพร่

3.3 รูปแบบบูรณาการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับการเรียนการสอน การวิจัยพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนและการบริการชุมชน

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้กระบวนการวิจัย แบบมีส่วนร่วม(Participatory Action Research) มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ ศักยภาพ องค์ความรู้ด้านการวิจัยและภูมิปัญญาของชุมชนเพื่อวางแผนการสร้างความเข้าใจเรื่องการวิจัยท้องถิ่นและติดตามสนับสนุนส่งเสริมนักวิจัยในโครงการวิจัย ที่ได้รับทุนในต่างประเทศ ดังนี้

ครั้งที่ 1 ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปิดตัวโครงการวิจัย ให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทราบ ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการ ท้าแนวร่วมในการดำเนินงาน และระดมความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร ครูและบุคลากรในประเด็น “การบูรณาการการวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่” ดำเนินการในวันที่ 8 สิงหาคม 2551 ณ ห้องประชุมอาคารฝึกอบรมฯ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ผู้ร่วมประชุมเป็นผู้บริหาร 5 คน ครูและบุคลากร 50

วิธีการดำเนินงาน เป็นการประชุมสร้างความเข้าใจ ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เวทีระดมความคิดเห็น บันทึกการประชุมและแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. หัวหน้าโครงการวิจัยกล่าวรายงานต่อ นายไกรสีห์ ชัยพรหม ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

2. นายไกรสีห์ ชัยพรหม ชี้แจงและนำเสนอนโยบาย ทิศทางการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาระงานของสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา ว่าจะต้องมี

การประกันคุณภาพการจัดการศึกษา และทุกฝ่าย ทุกงานต้องวางแผนการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพตามตัวชี้วัด ที่เชื่อถือได้ และใช้กระบวนการวิจัย โดยเฉพาะครูผู้สอน จะต้องวิจัย และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ต้องส่งรายงานการวิจัยในชั้นเรียนภาคเรียนละ 1 เรื่อง ทุกคน แต่ ครูมีงานหลายอย่าง ทั้งศูนย์ซ้อมสร้างเพื่อชุมชน ฝึกอบรมระยะสั้น 108 อาชีพ คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ พัฒนาอาชีพแบบบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาความยากจน อาชีวะร่วมด้วยช่วยประชาชนและงานเร่งด่วนตามนโยบายรัฐบาลเป็นต้น ครูจึงทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย ซึ่งมีผลต่อการประเมินตนเองของครู และสถานศึกษา นอกจากนั้น นักศึกษาที่ต้องทำโครงการก่อนจบหลักสูตรก็ มีปัญหาด้านคุณภาพของผลงาน และประโยชน์ต่อชุมชนเป็นต้น โครงการวิจัยที่วิทยาลัยได้รับทุน นานี้จะหาแนวทางการบูรณาการ ให้วิทยาลัยสามารถปรับแนวทางการบริหารจัดการงานวิจัยให้อีก ต่อการเรียนการสอนและการทำงานของทุกฝ่าย

3. หัวหน้าโครงการเล่าความเป็นมาของโครงการและนำเสนอด้วยโปรแกรม Power Point Presentation และแนะนำหัวหน้าโครงการวิจัย และคณะกรรมการในตำบลไทรโยค ทั้งสองโครงการ และให้เล่าความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผู้เกี่ยวข้อง

4. แบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น “การบูรณาการการวิจัยเพื่อท่องถิ่นกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่” ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 แนวทางปฏิบัติในการเชื่อมโยงการเรียนการสอน งานบริการชุมชนและงานวิจัย

3.2 แนวทางปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงงานบริการชุมชน งานวิจัย

3.3 แนวทางการทำโครงการ/โครงการของนักศึกษา วชท.แพร่ ที่สอดคล้องกับ ปัญหาและความต้องการของชุมชน

3.4 แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นเครื่องมือ

3.5 ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนแนวทางการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

4. ตัวแทนกลุ่มเสนอผลการระดมสมอง และร่วมกันจัดลำดับความสำคัญแต่ละหัวข้อ ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม มีดังนี้

1. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมสั้น เนื่องจากใช้เวลาในวันประชุมประจำเดือน

2. ช่วงท้ายของกิจกรรม ผู้ร่วมประชุมหลายคนกลับก่อน มีผู้ร่วมสรุปแนวทางน้อย

3. ฝ่ายบริหารบางท่านมีภารกิจประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่นไม่ได้ร่วมกิจกรรม

ผลการจัดกิจกรรม

ฝ่ายบริหาร ครูและบุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์โครงการ ให้ความร่วมมือสนับสนุน และได้แนวทางการบูรณาการการวิจัยเพื่อท่องถิ่นกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ 6 แนวทาง

ครั้งที่ 2 ประชุมคณะกรรมการนักวิจัยในโครงการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อทบทวนวัตถุประสงค์ของโครงการ บทบาทของนักวิจัยในแต่ละโครงการ การแบ่งหน้าที่นักวิจัยในแต่ละกิจกรรม และกำหนดวันประชุมนักวิจัยประจำเดือน ดำเนินการในวันที่ 20 สิงหาคม 2551 ณ ห้องฝ่ายพัฒนาการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ผู้ร่วมประชุมเป็นคณะกรรมการ 5 คน และนักวิจัยในโครงการย่อย 6 คน

วิธีการดำเนินงาน ใช้การประชุมกลุ่มย่อย เครื่องมือรวบรวมข้อมูล คือบันทึกการประชุม มีขั้นตอนดังนี้

1. แจ้งจุดประสงค์การประชุมและนำเสนอข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาด้านการวิจัย ของวิทยาลัยฯ และการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ และนักวิจัยชาวบ้านและวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ว่ามีโครงการวิจัยร่วมกับชุมชน 2 โครงการที่คณะกรรมการวิจัยจะต้องเข้าร่วมเรียนรู้และติดตามสนับสนุนโดยมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัย

2. ให้ คณะกรรมการ “แผน” และ “ปุ๋ย” เล่าบททวนวัตถุประสงค์ โครงการวิจัยกลุ่มแผน ช่วยกันซักถามและเสนอแนะกรอบการทำงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม ทั้งทีมพี่เลี้ยงและนักวิจัยในโครงการทั้ง 2 โครงการ

3. สรุปผลการประชุมและสรุปบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนักวิจัย กำหนดวันเวลาลงพื้นที่ ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม ได้แก่ คณะกรรมการเข้าร่วมการประชุมไม่ครบถ้วนคนทำให้การพูดคุยและวางแผนลงพื้นที่ยังไม่สามารถกำหนดชัดเจนได้ ต้องประสานกับชุมชนอีกครั้งหนึ่ง และคณะกรรมการยังไม่มีประสบการณ์ มีความกังวลว่าจะทำงานได้ไม่ดี ขอให้หัวหน้าโครงการอยกระดับต้นด้วยเพื่อระมัดระวังมีรู้ว่าจะเริ่มทำอะไรก่อน

ผลการจัดกิจกรรม นักวิจัยทุกคนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนในการจัดกิจกรรมมากขึ้น แต่มีข้อเสนอว่า ก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้งต้องมาทบทวนขั้นตอนกิจกรรมและหน้าที่ของแต่ละคนอีกครั้งหนึ่งเพื่อกันลืม

ครั้งที่ 3 ประชุมนักวิจัยในโครงการและคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย วัตถุประสงค์ เพื่อ ทำความเข้าใจและระดมสมองในประเด็น “การจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น บทบาทของนักวิจัยและบทบาทของชุมชน” และร่วมกำหนดแนวทางดำเนินงาน ได้ดำเนินการในวันที่ 17 กันยายน 2551 ณ ห้องฝ่ายพัฒนาการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ผู้ร่วมประชุม เป็นคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยและคณะกรรมการ 21 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการประชุม ฝ่ายบริหาร คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ และคณะกรรมการนักวิจัย เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลได้แก่การระดมสมอง และการจดบันทึกการประชุม และบันทึกข้อมูลการระดมความคิดเห็น ดังนี้

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดประชุม

2. นำเสนอ VCD ตัวอย่างงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้ผู้ร่วมประชุมชม

3. ชวนผู้ร่วมประชุมคุยเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นจาก VCD เกี่ยวกับ ปัญหาชุมชน ความเป็นมาของการวิจัยท้องถิ่น โจทย์วิจัย และบทบาทของชุมชน และบทบาทของนักวิจัย
4. ระดมความคิดเห็น จากผู้ร่วมประชุมในประเด็นบทบาทที่ผ่านมากองวิทยาลัยฯ บทบาทของครูผู้สอน นักศึกษา และชุมชน
5. สรุปผลและจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่ได้ ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การไม่รักษาเวลาของผู้ร่วมประชุม ทำให้มีการเดินออกไปนอกห้องประชุมเพื่อจัดการงานของตนทำให้การร่วมกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง ผลการจัดกิจกรรม ทำให้ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาด้านการวิจัยและการบริหาร จัดการงานวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี prey ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหน่วย จัดการงานวิจัย ปัญหารายวิชาโครงการของนักศึกษาชั้นปี 2 และแนวทางการปรับปรุง และ บูรณาการการเรียนการสอนและการวิจัย

ครั้งที่ 4 ลงพื้นที่ตำบลไทรย้อย มีวัตถุประสงค์เพื่อ สนับสนุนการเปิดโครงการ “การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตแห่งบ้านปากปานที่ที่ความสมดุลระหว่างความสุขกับเศรษฐกิจ” ดำเนินการในวันที่ 20 กันยายน 2551 ณ ศาลาอนุกประสงค์หมู่ 7 บ้านปากปาน ตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นคณะวิจัยโครงการวิทยาลัยเกษตรฯ นักวิจัยกลุ่มแห่นม พี่เลี้ยงจาก สกอ. ตัวแทนชุมชน และนักเรียนวิทยาลัยเกษตรฯ

วิธีการดำเนินงาน เป็นการจัดเวทีวิจัยศึกษาสภาพกลุ่มแห่นมบ้านปากปาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ บันทึกการสนทนากลุ่ม และการระดมความคิด

1. พี่เลี้ยงจากวิทยาลัยเกษตรฯ เล่าความเป็นมาของโครงการ แนะนำนักวิจัยจากทั้ง ฝ่ายวิทยาลัย และชุมชน

2. พี่เลี้ยงจาก สกอ. ให้คำแนะนำในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล และบทบาทของ นักวิจัยในชุมชนและนักวิจัยจากวิทยาลัยเกษตรฯ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. อาจารย์วนิดา หัวหน้าโครงการวิจัยและคณะดำเนินการศึกษาสภาพ ความเป็นมา ของกลุ่มแห่นมบ้านปากปาน

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม ได้แก่

1. นักวิจัยบางคนใส่กระโปรง (แต่งตัวสวย) เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ทำงานไม่คล่องตัวและผู้ร่วมเวทีมีความอึดอัด(หัวหน้าโครงการลืมยำเรื่องการแต่งกายเข้าพื้นที่ต้องให้กลมกลืนกับชาวบ้าน)

2. นักวิจัยลืมหน้าที่ของตนเอง เช่น อาจารย์พัชรินทร์ ทำหน้าที่จดบันทึกการสนทนา ไปร่วมแสดงความคิดเห็นแล้วลืมจดบันทึก (มีนักศึกษามาช่วยอีก 3 คนจึงได้ข้อมูลครบ)

3. อาจารย์วนิดา หัวหน้าโครงการแผนผังนำเสนอไม่ชัดเจน อาจารย์พิไลพรยุ่งอยู่กับการเตรียมอาหารกลางวันและการทำเอกสาร ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพกลุ่ม เท่าที่ควร อาจารย์คิวพร สามารถดำเนินการสอนหน้าได้ดี แต่ยังติดความเป็นวิทยากรฝึกอบรม

ผลการจัดกิจกรรม คณะกรรมการกิจกรรมเริ่มปรับตัวในการทำงาน แต่การชวนคุย และการจับประเด็นยังไม่คล่อง ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของกลุ่มแผนไม่พอ พี่เลี้ยงจาก สก. เสนอแนะให้หัวหน้าโครงการเข้าไปร่วมทำแผนและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีกรอบหนึ่ง

ครั้งที่ 5 ลงพื้นที่กลุ่มแผนร่วมกับหัวหน้าโครงการไปศึกษาสภาพด้านการผลิต บรรจุภัณฑ์และการจ้าน้ำย วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อติดตามสนับสนุน หัวหน้าโครงการกลุ่มแผนในการศึกษาสภาพด้านการผลิต บรรจุภัณฑ์และการตลาดเพิ่มเติม ดำเนินการในวันที่ 7 ตุลาคม 2551 ณ บ้านนางสงกรานต์ สุปัญดี หมู่ 7 บ้านปากปานตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

วิธีการดำเนินงาน เป็นการเข้าไปร่วมทำแผนกับกลุ่มเพื่อให้เห็นและเข้าใจขั้นตอนการผลิต เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การพูดคุยสอบถาม และสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม อาจารย์วนิดา เพิ่งรู้จักกับกลุ่มแผนยังจำชื่อสมาชิกได้ไม่ครบและไม่ค่อยเข้าใจลิ่งที่สมาชิกเล่า แต่ผู้วิจัยได้คุยกับกลุ่มมาตั้งแต่โครงการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการฯ แล้ว จึงได้ช่วยอธิบาย ขยายความลิ่งที่สมาชิกแต่ละคนบอกเล่า ทำให้อาจารย์วนิดาสามารถจัดเก็บข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมได้

ผลการจัดกิจกรรมอาจารย์วนิดาได้ข้อมูล ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของกลุ่มเพิ่มเติมได้ และพบว่าวัตถุดิบในการผลิตมาจากชุมชนทั้งหมด จึงได้เสนอแนะให้สมาชิกปลูกกล้าม และพริกไว้เพื่อลดค่าใช้จ่าย สมาชิกยังไม่เห็นด้วย แต่ป้าวิไล เสนอจะนำกล้ามพริกมาให้

ครั้งที่ 6 กิจกรรมเติมเต็มความรู้ แนวคิดหลักการงานวิจัยเพื่อห้องถิน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ แนวคิด หลักการงานวิจัยเพื่อห้องถินให้กับคณะวิจัย และสรุปหลักการที่ได้ดำเนินการในวันที่ 29 – 30 ตุลาคม 2551 ณ ห้องประชุมแผนกวิชาสาขาวัฒน์ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นพี่เลี้ยง สก. 2 คน คณะวิจัย รวม 11 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการจัดการเรียนรู้โดยพี่เลี้ยงจาก สก. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ การสอนหน้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ mind mapping มีขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ดู VCD เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อห้องถิน

2. ตรวจสอบความเข้าใจ ด้วยการพูดคุย ซักถาม

3. สรุปหลักการ แนวคิด และกระบวนการวิจัยเพื่อห้องถิน แต่ละประเด็นเพื่อให้คณะวิจัยเข้าใจร่วมกัน

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ คือ อาจารย์สมศักดิ์และคณะไม่ได้เข้าร่วม เพราะมีงานฝึกอบรมเกษตรกร ไม่ได้เรียนรู้ร่วมกับคนอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยจะต้องเติมเต็มภาระหลัง

ผลการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจหลักการการวิจัยเพื่อท้องถิ่น บทบาทของชุมชน บทบาทสถานศึกษา บทบาทนักวิจัยจากวิทยาลัย และการเป็นวิทยากรกระบวนการ การมีส่วนร่วม และสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับชุมชน

ครั้งที่ 7 กิจกรรมขยายผลความรู้ความเข้าใจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อขยายผลความรู้ความเข้าใจประเด็น “แนวคิด หลักการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น” ให้กับคณะวิจัยและครูที่สนใจ และประชุมสรุปผลการจัดกิจกรรม ดำเนินการ ในวันที่ 5 และ 14 พฤศจิกายน 2551 ณ ห้องคอมพิวเตอร์ 1 อาคารศูนย์วิทยบริการ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็น นักวิจัยในโครงการ หัวหน้าคณะวิชาเอกเรียน นักศึกษา และคณะวิจัยรวม 30 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการจัดการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการให้กับกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการระดมสมอง ดังนี้

- 1.ให้ ผู้ร่วมกิจกรรมดู VCD เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อท้องถิ่น
2. พูดคุยซักถาม ตรวจสอบความเข้าใจ
3. สรุปหลักการเนื้อหาแต่ละประเด็นเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมเข้าใจร่วมกัน
4. สนทนากลุ่มและสรุปผลการจัดกิจกรรมร่วมกันและนัดหมายพบปะเพื่อปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม คือ
 1. ครู และนักศึกษามีกิจกรรมในวันรุ่งขึ้นทำให้มีผู้เข้าร่วมกิจน้อย และมาสาย ต้องปรับขั้นตอนกิจกรรมและเปิดVCD ช้าเพื่อให้เข้าใจหลักการ แนวคิดการวิจัยท้องถิ่น
 - 2.ผู้ร่วมกิจกรรมบางคนต้องการทำผลงานวิชาการเพื่อปรับปรุงตำแหน่งไม่ได้อยากทำวิจัยเพื่อท้องถิ่น ต้องการตัวอย่างแบบฟอร์มการวิจัยที่สามารถนำไปใช้รายงานได้

ผลการจัดกิจกรรมผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจหลักการวิจัยเพื่อท้องถิ่น แต่ส่วนใหญ่ยังไม่มีทักษะประสบการณ์การเก็บข้อมูลชุมชน พี่เลี้ยงควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิจัยประเด็น การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมเป็นลำดับแรก

ครั้งที่ 8 กิจกรรมพัฒนาทักษะวิจัยเพื่อท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อให้ครู นักเรียน นักศึกษาในโครงการมีทักษะ “ การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม” ดำเนินการในวันที่ 30พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2551 ณ ห้องประชุม อาคารฝึกอบรมระยะสั้น ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองผู้อำนวยการ นักวิจัยในโครงการ หัวหน้างานหลักสูตรการสอน นักเรียน นักศึกษา คณะวิจัย และตัวแทนชุมชนตำบลไทรโยค รวม 85 คน

วิธีดำเนินงาน โดยการจัดการเรียนรู้เรื่องการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมมีพี่เลี้ยงจาก สกอ. 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ บันทึกการระดมสมอง การสนทนากลุ่ม mind mapping โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การละลายพฤติกรรม(Ice Breaking) การเคลื่อนไหวร่างกาย

2. การเรียนรู้หลักการ กระบวนการ และเครื่องมือในการเก็บข้อมูลชุมชน
3. การเตรียมตัวเข้าชุมชน วางแผนจัดเก็บข้อมูล เตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูล
4. การเข้าชุมชนและดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม
5. การประเมินผลการดำเนินการ (After Action Review)

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม ได้แก่

1. การติดต่อนัดหมายชุมชนกลุ่มเป้าหมายล่าช้าเนื่องจากหนังสือถึงนายก อบต. ไม่ได้ประสานกับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง
2. เป็นช่วงเวลาหลังเก็บเกี่ยว คนวัยแรงงานออกไปทำงานในทุ่นนาส่วนใหญ่ จึงเหลือเฉพาะผู้สูงอายุ จึงไม่ได้ข้อมูลหลากหลาย
3. คณะกรรมการศึกษาและผู้ร่วมโครงการยังเป็น “มือใหม่” กระบวนการศึกษา วิเคราะห์ชุมชนยังไม่คล่องตัว ต้องอาศัยพี่เลี้ยงจาก สกอ. ชี้แนะ
4. ชาวบ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย เพราะเป็นผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ ผลการจัดกิจกรรม ได้ข้อมูลประวัติความเป็นมาของตำบลไทรย้อยเพิ่มขึ้น ได้แผนที่ ชุมชน วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และปัญหาในชุมชน ส่วนนักเรียน นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม มี ทักษะกระบวนการดี และมีภาวะผู้นำ สามารถดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เป็น กันเองกับชาวบ้าน ทำให้บรรยายคุณเป็นกันเอง และได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านดี

ครั้งที่ 9 ประชุมร่วมคณะกรรมการวัดคุณภาพชุมชนทั้งสองโครงการ วัดคุณภาพส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักวิจัยในกลุ่มปัจย์อินทรีย์และติดตามการศึกษาแนวทางการพัฒนาการผลิตของกลุ่ม แทนม ดำเนินการในวันที่ 23 ธันวาคม 2551 ณ ห้องมาตรฐานฯ อาคารศูนย์วิทยบริการ ผู้ร่วม กิจกรรมเป็น รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษา นักวิจัยในโครงการกลุ่มปัจย์อินทรีย์ ตำบลไทร ย้อย กลุ่มแทนม นักเรียน นักศึกษา คณะกรรมการ รวม 27 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการประชุมเตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการวิจัย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ บันทึกการสนทน การระดมความคิด การสังเกตแบบมี ส่วนร่วม สรุปผลการเตรียมความพร้อมโครงการ การบริหารจัดการการผลิตและใช้ปัจย์อินทรีย์ ก่อน เปิดโครงการ

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม ได้แก่

1. คณะกรรมการวิจัยกลุ่มปัจย์อินทรีย์อยู่ร่วมกิจกรรมไม่ครบ เช่น พอ. นิธิณฐ์ และนางกันยา คำมา เนื่องจากทั้งสองคนมีงานประชุมกับหน่วยงานอื่น
2. นักวิจัยชุมชนกลุ่มแทนมบางคนไม่ค่อยพูดจะค่อยโยนให้นางสาวลี และส่งงานต์ เป็นคนพูด ป้าตวน และป้าเหนี่ยม เป็นคนเสริม คนอื่นๆ ยังไม่กล้าพูด

3. คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ดูแลนักศึกษา ได้รับการประเมินว่ามีความคิดเห็นที่ดีและมีประสิทธิภาพ แต่ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

4. นักเรียน นักศึกษา ตั้งชักถามโดยใช้คำถามที่เป็นวิชาการ จากตัวราก ทำให้ชาวบ้านไม่รู้จะตอบอย่างไร ต้องมีการอธิบายคำถามอีกชั้นหนึ่งจะเข้าใจ

ผลการจัดกิจกรรมทำให้เห็นการพัฒนาทักษะของนักวิจัยชาวบ้าน โดยเฉพาะหัวหน้าโครงการ นางฟองจันทร์ คำแปลง นายอำนวย ปานปาก ที่แสดงถึงความชัดเจนในการอบรมแนวคิด การพัฒนาการบริหารจัดการการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ได้ความชัดเจนในแนวทางการดำเนินการ วิจัยของกลุ่มแทนซึ่งตระหนักถึงข้อจำกัดของกลุ่ม และที่สำคัญ นักวิจัยทั้งสองฝ่ายเข้าใจบทบาท ของตนมากขึ้น

ครั้งที่ 10 ลงพื้นที่กับกลุ่มแทนตามตำบลไทรโยค มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมเรียนรู้และสนับสนุน กลุ่มในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในประเด็น “การจัดการแบบมีส่วนร่วม” ดำเนินการในวันที่ 25-26 ธันวาคม 2551 ณ กลุ่มแทนบ้านปากปานหมู่ที่ 7 ผู้ร่วมกิจกรรม เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรโยค ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไทรโยค สมาชิกสภา ตำบลไทรโยค ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 ครูโรงเรียนปากปาน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข สถานีอนามัยปากปาน นักวิจัยกลุ่มแทน รวม 35 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการจัดเวทีระดมความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมจากชุมชน เกี่ยวกับการบริหารจัดการ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดม สมอง และการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. อาจารย์วนิดา แคนโพธิ์ หัวหน้าโครงการกล่าวรายงานต่อ นายชัยวุฒิ มานพ นายก อบต.ไทรโยค

2. นายก อบต.ไทรโยค เปิดเวทีวิจัยและพูดถึงภารกิจการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพ และความเชื่อมโยงกับนโยบายต่างๆ รวมถึงด้านสาธารณสุข และความปลอดภัยของผู้บวชโภค แนะนำช่องทางการขอรับการสนับสนุนงบประมาณและการเชื่อมโยงหน่วยงานที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพ

3. นางภัทริยา กасโตรสันนักวิจัยและหัวหน้าสถานีอนามัยปากปาน ดำเนินกิจกรรม ชวนคุณในประเด็นความปลอดภัยในขั้นตอนการผลิต ชี้ให้เห็นบทบาทของสถานีอนามัยที่จะเข้ามา มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในเรื่องการผลิต และการบริโภค ที่ถูกสุอนามัย มีการพูดคุยซักถาม ขั้นตอนการผลิตของกลุ่ม และแบ่งกลุ่มระดมสมองในประเด็นการบริหารจัดการการผลิตแบบมี ส่วนร่วม

4. สรุปข้อมูลที่ได้จากการระดมสมอง และแนวทางที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ร่วม เวที โดยนักศึกษาเป็นผู้ช่วยรวบรวมประเด็นต่างๆ มาจัดหมวดหมู่ และนำเสนอเวทีอีกรอบหนึ่ง

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม ได้แก่ คณะวิจัยกลุ่มแผนส่วนใหญ่ไม่เปิดใจรับข้อเสนอแนะเท่าที่ควร เช่น มีผู้เสนอให้ใช้เครื่องบดเนื้อ เครื่องหั่นหั่นทุนแรง สมาชิกมีข้ออ้างว่า จำทำให้เหม็นไม่อร่อย และข้อเสนอให้หาสมาชิกวัยหนุ่มสาวมาเพิ่มเพื่อความคล่องตัวในการจาน่าย แต่สมาชิกบอกว่ามีกำไรมากอย่างไม่มีใครเข้ามาทำด้วยคนหนุ่มสาวเข้าต้องมีรายได้ทุกวันไม่ใช่นานๆ ได้ครั้งหนึ่งอย่างที่กลุ่มฯ ทำ

ผลการจัดกิจกรรมทำให้เห็นว่าบทบาทของนักวิจัยจากวิทยาลัย และนักวิจัยจากชุมชนเริ่มปรับตัวเข้าหากันได้มากขึ้น เมื่อมีนักวิจัยจากสถานีอนามัยปากปานเข้ามาเพิ่ม และกลุ่มมีแนวทางชัดเจนมากขึ้นเมื่อได้จับพึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากฝ่ายบริหาร อบต. ไทรย้อย

ครั้งที่ 11 ประชุมวิจัยกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และคำแนะนำแก่คณะนักวิจัยเกี่ยวกับเอกสารการเงิน คู่มือการจัดทำเอกสารการเงิน หลักฐานการเบิกจ่าย การจัดทำรายงานการเงิน วางแผนและกำหนดตัวคนทำงาน ดำเนินการในวันที่ 15 มกราคม 2552 ณ ห้องสมุดคณะวิชาสามัญลัมพันธ์ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นนักวิจัยในโครงการ และนักศึกษา รวม 20 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารการเงิน หลักฐานการเบิกจ่ายเงินตามกิจกรรม หาผู้รับผิดชอบจัดเก็บรวมเอกสารการเงิน และ กำหนดบทบาทหน้าที่ของนักวิจัย และบทบาทของนักศึกษาผู้ร่วมวิจัยในแต่ละกิจกรรม

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม หัวหน้าโครงการนัดหมายกะทันหัน ทำให้คณะทำงานมาประชุมไม่ครบ จึงมอบหมายให้หัวหน้าโครงการจากชุมชน คือนางฟองจันทร์ไปแจ้งกับผู้ที่ไม่ได้เข้าประชุมเกี่ยวกับการมอบหมายหน้าที่

ผลการจัดกิจกรรมคณะวิจัยเข้าใจขั้นตอนการใช้จ่ายเงินตามกิจกรรม การทำหลักฐาน การเบิกจ่าย และได้นัดหมายไปเปิดบัญชี และจัดทำเอกสารใบสำคัญรับเงินไว้พร้อม

ครั้งที่ 12 ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงานกับกลุ่มแผนฯ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อติดตามสนับสนุนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วมวันที่ 18 มกราคม 2552 ณ กลุ่มข้าวอินทรีย์ ตำบลลังดิน และ วิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้ร่วมเดินทางเป็น นักวิจัย สมาชิกกลุ่มแผนและนักเรียนชั้น ปวช. รวม 20 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการนำนักวิจัยไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้นอกพื้นที่เพื่อให้ได้เรียนรู้จากความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มข้าวอินทรีย์บ้านลังดิน และวิสาหกิจชุมชนขนาดเทียน เสาวយจังหวัดอุตรดิตถ์ เปิดโอกาสให้สมาชิกซักถาม ดูงาน จากนั้นสมาชิกนำข้อมูลที่ได้มาร่วมสรุปแนวทางปรับกิจกรรมของกลุ่มฯ

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมสมาชิกเป็นผู้สูงอายุมีปัญหาการเดินทางเช่น ป้าเหนี้ยม และป้าต้วนมีอาการเมารถ ต้องให้นั่งช้างหน้าและเปิดกระจาก ป้าໄล และป้าไช แพ็กลิ้นแอร์ และเบาะหนังในรถ มีอาการวิงเวียน เมื่อถึงที่ดูงานต้องนั่งพักดมยา

ผลการจัดกิจกรรม สมาชิกกลุ่มได้เห็นและเข้าใจแนวทางการจัดการแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาคุณภาพการผลิต และการเชื่อมโยงแหล่งทุน แต่ สมาชิกยังคงยืนยันว่าไม่มีศักยภาพ พอก็จะพัฒนาให้ได้อย่างที่ไปดูมา เพราะข้อจำกัดของกลุ่มคือเป็นผู้สูงวัย ถ้าทำเหมือนเดิมอย่างจะ เป็นทุกข์ แต่ก็ได้แนวทางการลดต้นทุนการผลิต เช่น การปลูกพริกในถุงปุ๋ย หรือภาชนะเก่าๆ การปลูกกล้วยที่สมาชิกเห็นด้วยจ่าครัวจะทำ และมอบหมายให้ป้าໄล ไปจัดหากล้าพริก และหน่อกล้วย (ป้าໄลมีสวนอยู่ที่เพาลิง) แสดงให้เห็นว่าการรวมกลุ่มผลิตแห่งนี้เน้นเรื่องความสุข มากกว่าการ พัฒนาให้ผลิตและขายได้เงินมาก ๆ

ครั้งที่ 13 นำนักศึกษาและนักวิจัยไปเรียนรู้นักศึกษาที่ วัตถุประสงค์ของกิจกรรม เพื่อให้ นักศึกษา ครุนักวิจัยได้ประสบการณ์การไปเรียนรู้นักศึกษาที่ และเพิ่มทักษะวิจัย “การจับประเด็น” ร่วมกับนักศึกษาเครือข่ายเกษตรภาคกลาง เรื่อง ณ สวนแสตนปาล์ม อำเภอคำแพงแสน จังหวัด นครปฐม ในวันที่ 23-25 มกราคม 2552 ผู้ร่วมเดินทางเป็น รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงาน การศึกษา ครุนักวิจัย นักเรียนและนักศึกษา รวม 14 คน

วิธีการดำเนินงานเป็นการศึกษาดูงาน และเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกับครูและ นักศึกษาอาชีวเกษตรในภาคกลางคือสิงห์บุรี กาญจนบุรี และเพชรบุรี ในการฝึกทักษะการจับ ประเด็น จากภาพยนตร์ จากเพลง กิจกรรมที่ใช้ในการละลายพฤติกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม อาจารย์สมศักดิ์ สายตรงป่วยเป็นไข้หวัดตึ้งแต่ออก เดินทาง จึงไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ส่วนอาจารย์รัชนีย์ ไสรสะอาดต้องไปทำธุระที่กรุงเทพในตอนเย็น จึงไม่ได้เข้าร่วมและเปลี่ยนกับครูในภาคกลางซึ่งดำเนินการในเวลา 19.30 น.

ผลการจัดกิจกรรม ครุนักวิจัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูจากภาคกลาง และได้ร่วม กิจกรรมพัฒนาทักษะการจับประเด็น และนักเรียน นักศึกษาได้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ตลอดจน ฝึกทักษะการจับประเด็น ร่วมกับนักศึกษาภาคกลาง ได้ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้และแนวทางการ นำไปใช้ในการจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยเกษตรฯ พร้อม

ครั้งที่ 14 ประชุมครุนักวิจัยและนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จังหวัดนครปฐม วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อ สรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาเครือข่ายเกษตรภาคกลาง ดำเนินการในวันที่ 27 มกราคม 2552 ณ ห้องฝ่ายพัฒนาการศึกษา ผู้ร่วมกิจกรรมเป็น นักวิจัย ในโครงการ คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย รวม 15 คน

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม เป็นช่วงใกล้สอบ ครูต้องเร่งสอนและจัดทำข้อสอบ และนักศึกษาต้องเข้าชั้นเรียนทำให้ต้องใช้เวลาให้น้อยลง ผู้วิจัยได้แก่ปัญหาโดยให้ผู้ที่มีภารกิจไม่ สามารถอยู่ร่วมงานกิจกรรมได้เช่นข้อมูลและข้อเสนอแนะตลอดจนแนวทาง ลงในกระดาษ เพื่อนำมาพิจารณาร่วมกับข้อมูลที่ได้จากเวที

ผลการจัดกิจกรรมได้สรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาเครือข่ายเกษตรภาค กลางและได้จัดทำร่างโครงการประชุมปฏิบัติการทำข้อเสนอโครงการด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อ เสนอต่อคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย

ครั้งที่ 15 ประชุมคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย วัดถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อหารือ และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดอบรมการทำโครงการที่ใช้กระบวนการวิจัยให้กับครูที่ปรึกษาและนักเรียน นักศึกษา ที่ต้องทำโครงการเพื่อเสนอขอจบหลักสูตร ดำเนินการในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2552 ณ ห้องฝ่ายพัฒนาการศึกษา ผู้ร่วมกิจกรรมเป็น รองผู้อำนวยการ นักวิจัยในโครงการ คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย รวม 15 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการประชุมหารือและ ระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับการฝึกอบรมกระบวนการวิจัยในวิชาโครงการให้ครูที่ปรึกษาและนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นบันทึกการสนทน การระดมความคิด ข้อเสนอแนะ และสรุปผลการประชุม

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม อาจารย์สมศักดิ์ สายตรงมีงานมอบหมายเร่งด่วน ไม่สามารถเข้าร่วมประชุม

ครั้งที่ 16 ลงพื้นที่ร่วมเปิดโครงการ “ การบริหารจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาการผลิตของกลุ่มปุยอินทรีย์ตำบลไทรย้อย วัดถุประสงค์ของกิจกรรม เพื่อร่วมเรียนรู้และสนับสนุน นักวิจัยโครงการ “ การบริหารจัดการการผลิตและใช้ปุยอินทรีย์ ” ”ในการเปิดโครงการวิจัย ดำเนินการในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552 ณ วัดใหม่ ศรีเกشم หมู่ที่ 1 ตำบลไทรย้อย ผู้ร่วมกิจกรรมเป็น รองผู้อำนวยการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย ตัวแทนกลุ่มปุยอินทรีย์ ตำบลแม่จ้ำ เครือข่ายสภาประชาชนที่สนใจ จากอำเภอเมือง อำเภอร่องกวาง นักวิจัยในโครงการ และนักศึกษาชั้น ปวส. สาขาวิชาเกษตรศาสตร์

วิธีการดำเนินงาน เป็นการจัดเวลาที่วิจัยซึ่งความเป็นมาและวัตถุประสงค์โครงการให้ชุมชนทราบและ ร่วมศึกษาสภาพ ศักยภาพการบริหารจัดการการผลิตและใช้ปุยอินทรีย์ในตำบลไทรย้อย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสนับสนุนกลุ่ม และการระดมสมอง มีขั้นตอน ดังนี้

1. นายรัศมี มนีศักดิ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษากล่าวรายงานต่อนายชัยวุฒิ ธนาพ นายนายก อบต. ไทรย้อย

2. อบต. ไทรย้อยกล่าวต้อนรับ และแสดงความยินดีที่ชุมชนตำบลไทรย้อยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยโครงการที่ 2 และเล่าความเป็นมาของโรงงานปุยอัดเม็ดของชุมชน ย้ำนโยบาย ล่งเสริมการใช้ปุยอินทรีย์อย่างยั่งยืน เชิญชวนชาวชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ให้กำลังใจคณะกรรมการ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

3. ผู้วิจัยแนะนำหัวหน้าโครงการทั้งสองคน และคณะวิจัย เปิดเวทีให้คณะกรรมการ อาจารย์ สมศักดิ์ อาจารย์กฤษฎา และนางฟองจันทร์ บอกเล่าความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการ เริ่มกระบวนการศึกษาสภาพชุมชนโดย ผอ. นิธินัฐ และอาจารย์กฤษฎา คนชวนคุยและโอนความเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คณะกรรมการแต่ละคนทำหน้าที่ตามที่วางแผนไว้และนักศึกษา เป็นผู้ช่วยและร่วมกิจกรรม

4. ผู้ร่วมเวทีแบ่งกลุ่มระดมสมองในประเด็นที่ได้รับและส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน
 5. สรุปข้อมูลความรู้จากการระดมสมอง และได้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมต่อไป
- ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม เช่น อาจารย์สมศักดิ์ หัวหน้าโครงการยังไม่ชินกับการพูดคุยแบบชาวบ้าน ยังใช้ศัพท์เทคนิค และศัพท์วิชาการต่างๆ ที่ชาวบ้านไม่เข้าใจ เนื่องจากเคยแต่สอนนักศึกษาทำการวิจัยทดลอง ไม่ค่อยได้ร่วมเวทีชาวบ้าน แต่พอ. นิธินัฐ และอาจารย์กฤษฎา จะช่วยอธิบาย ขยายความเมื่อเห็นว่าผู้ร่วมเวทีไม่เข้าใจ

ผลการจัดกิจกรรมนักวิจัยทุกคนได้ฝึกทักษะการนำเสนอ การแสดงความคิดเห็น การจับประเด็น การให้เหตุผลประกอบความคิดเห็น นักศึกษาได้เรียนรู้ขั้นตอนการศึกษาสภาพกลุ่ม การระดมสมอง และได้เป็นผู้ช่วยในการจัดบันทึกในกลุ่ม ทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการระดับหนึ่ง

ครั้งที่ 17 ประชุมเชิงปฏิบัติการ ขั้นตอนและกระบวนการเรียนการสอนรายวิชาโครงการ ด้วยกระบวนการวิจัยและ และการเขียนข้อเสนอโครงการ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจและให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนด้วยวิชาโครงการที่ใช้กระบวนการวิจัย ให้กับครุที่ปรึกษาและ นักเรียนระดับปวช. และนักศึกษาระดับปวส. เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนรายวิชาโครงการให้มีคุณภาพมากขึ้น และผลงานที่ได้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ดำเนินการในวันที่ 25-26 กุมภาพันธ์ 2552 ณ ห้องประชุมแผนกวิชาธุรกิจและหอประชุม ชั้น 2 สุจริต ผู้ร่วมกิจกรรมเป็น คณะกรรมการหน่วยจัดการ ครุที่ปรึกษาโครงการ ครุนักวิจัยและนักศึกษาชั้น ปวส. 2 รวม 55 คน

วิธีการดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 วัน เครื่องมือรวบรวมข้อมูลได้แก่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสนทนากลุ่ม และการระดมสมอง มีขั้นตอน ดังนี้

1. วันแรกทำการศึกษาสภาพจากครุที่ปรึกษาวิชาโครงการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้างานเพื่อนำข้อมูลมาหาจุดร่วมและขั้นตอนที่ทุกคณะวิชาอยู่รับและสรุปเป็นแนวทางการทำงานแนวเดียวกัน

2. วันที่ 2 ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำโครงการแก่นักศึกษา โดยใช้ปัญหาในชุมชนของนักศึกษาหรือชุมชนใกล้วิทยาลัยเป็นโจทย์ และให้แบ่งกลุ่มระดมสมอง เกี่ยวกับโจทย์วิจัยที่ได้

3. รวบรวมประเด็นปัญหาและหัวข้อที่นักศึกษาต้องการศึกษา

4. ให้ความรู้เรื่องการเขียนโครงร่าง ข้อเสนอโครงการ

5. ลงมือปฏิบัติการเขียนโครงการ

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม เนื่องจากจัดกิจกรรมในช่วงท้ายของการสอบปลายภาค จึงมีนักศึกษาบางกลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมช้า

ผลการจัดกิจกรรม ได้หัวข้อโครงการที่นักศึกษาสนใจทำ 16 หัวข้อ และได้ลำดับขั้นตอนการเรียนวิชาโครงการตามลำดับโดยมีการขออนุมัติจัดทำโครงการ เช่นเดียวกับการขอทำภาคนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะมีผู้ทำหน้าที่กลั่นกรองตามลำดับขั้นตอนที่ตกลงกันไว้

ครั้งที่ 18 กิจกรรมนำนักวิจัยและกลุ่มเป้าหมายไปเรียนรู้นอกพื้นที่ ในงาน 10 ปี สกว. งานวิจัยเพื่อห้องถินที่อิมแพคเมืองทองธานี วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อให้นักวิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชนวิจัยภายนอกชุมชนมีการประชุมเตรียมงานในวันที่ 17 มีนาคม 2552 และออกเดินทางในวันที่ 19-21 มีนาคม 2552 และประชุมสรุปผลการเรียนรู้นอกพื้นที่ในวันที่ 24 มีนาคม 2552

วิธีการดำเนินงานเป็นการนำไปศึกษาดูงาน เข้ารับฟังแนวความเป็นมาและความสำเร็จของการทำวิจัยเพื่อห้องถิน และเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีวิจัยเด่นจากทุกภาคของประเทศไทย โดยให้เลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจเครื่องมือที่ใช้รวมรวมข้อมูลเป็นบันทึกสรุปการเรียนรู้หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมของทุกคน

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมผู้ที่แสดงความจำนงเข้าร่วมกิจกรรม 2 คน คือ อาจารย์คิวพร บุญคล้าย ป่วยกะทันหัน และอาจารย์พัชรินทร์ ลูกป่วย ไม่สามารถร่วมเดินทางได้ ทำให้ไม่สามารถบอกรถน้ำห้องพักที่พี่เลี้ยงจาก สกว. จองไว้ให้ ต้องจ่ายเงินตามที่จองไว้

ผลการจัดกิจกรรมผู้ร่วมเดินทางได้รับความรู้ ประสบการณ์ และแรงบันดาลใจในการทำวิจัยเพื่อห้องถิน โดยเฉพาะด้านเกษตรอินทรีย์ การพึ่งพาตนเอง และประเด็นลิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ผู้ที่ต้องการพัฒนาโจทย์วิจัยต่อไป คือ ป้าบุญธรรม แก่นสาร ซึ่งทำการเกษตรอินทรีย์ที่มีผลงานดีเด่น เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนตำบลช่อแฮ ต้องการพัฒนาเครือข่ายเกษตรฯในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้

ครั้งที่ 19 ประชุมนำเสนอความก้าวหน้าโครงการ “การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตแห่งบ้านปากปานหมู่ที่ 7 ตำบลไทรโยค อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ที่เหมาะสมและสมดุลระหว่างความสุขกับเศรษฐกิจ” วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อสนับสนุนและติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินโครงการ ดำเนินการในวันที่ 4 เมษายน 2552 ณ ห้องฝ่ายพัฒนาการศึกษา ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัยจาก สกว. 2 คน นักวิจัยในโครงการ 8 คน เครือข่ายนักวิจัย อศจ. แพร่ 1 คน นักศึกษา 4 คน

วิธีดำเนินการ เป็นการประชุมเพื่อเสนอรายงานความก้าวหน้าโดยคณะกรรมการและภารกิจชุดต่อไป ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเติมเต็มโดยพี่เลี้ยงจากสกว.

ผลการดำเนินกิจกรรม คณะกรรมการนำเสนอทั้งข้อมูลที่ได้จากการจัดเวทีที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดของกลุ่ม ตลอดจนข้อจำกัดของคณะกรรมการนักวิจัยเอง ซึ่งพี่เลี้ยงได้ให้กำลังใจและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำรายงานและกำหนดเวลาส่งรายงานความก้าวหน้าต่อสกว.

ครั้งที่ 20 ร่วมสนับสนุนโครงการ ”รูปแบบการบริหารจัดการการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ คุณภาพสูง” วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อสนับสนุนคณะกรรมการนักวิจัยซึ่งยังไม่มีประสบการณ์ในการออกแบบสอบตามเพื่อศึกษาจำนวนพื้นที่เพาะปลูก ชนิดและปริมาณปุ๋ยที่ใช้ และความต้องการใช้ปุ๋ย ดำเนินการในวันที่ 5 เมษายน 2552 ณ หอประชุมสวัชชัยสุจริต วชท. แพร่ ผู้ร่วม

กิจกรรมเป็นนักวิจัย 10 คน เครือข่ายเกษตรกรในอำเภอเด่นชัย 10 คน ครุที่ปรึกษารายวิชาโครงการ 3 นักศึกษา 14 คน

วิธีการดำเนินงาน ใช้การพูดคุยซักถามถึงความต้องการข้อมูล ชนิดของข้อมูลที่ต้องการ และต้องการข้อมูลเหล่านั้นมาเพื่ออะไร สอนโดยใช้ตัวอย่างแบบสอบถามให้นักศึกษาและครุที่ปรึกษาอยู่ช่วงนักวิจัยจากชุมชน ทีละข้อคำถามจนครบ โดยพี่เลี้ยงดูห่าง ๆ และช่วยตรวจทาน ชี้แนะและสรุปหลักการให้ภายหลัง

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม นักวิจัยจากชุมชนไม่มีพื้นฐานด้านการวิจัยสำรวจนะ ไม่มีทักษะทางภาษาในการเขียนข้อคำถาม ต้องให้นักศึกษาและครุที่ปรึกษาอยู่ช่วย

ผลการจัดกิจกรรมคณวิจัยได้แบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชน ตามที่ต้องการ

ระยะที่ 2 ทดลองรูปแบบ และหารูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถิ่นที่เอื้อต่อการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพรในพื้นที่ตำบลไทรย้อย อ.เด่นชัย จ.แพรฯ

มีการดำเนินกิจกรรม 2 ส่วน คือ การจัดการงานวิจัยในสถานศึกษา และการจัดการงานวิจัยในชุมชน ดังนี้

1 การจัดการงานวิจัยในวิทยาลัย มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน ครุ นักเรียน นักศึกษา และคณวิจัย ดังนี้

ครั้งที่ 1 ประชุมติดตามการเขียนข้อเสนอโครงการของนักเรียน นักศึกษาที่ผ่านการอบรม การเขียนข้อเสนอโครงการ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อติดตามผลและความก้าวหน้าการอบรม การเขียนข้อเสนอโครงการของนักเรียนนักศึกษา ดำเนินการในวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 ณ หอประชุมสวัชชัย สุจริต ผู้ร่วมกิจกรรมเป็น หัวหน้างานหลักสูตรและการสอนและการวัดผล ประเมินผล ครุที่รับผิดชอบรายวิชาโครงการ หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา ครุที่ปรึกษาโครงการ และนักศึกษาชั้น ปวส. 2 รวม 60 คน

วิธีดำเนินการ ใช้การประชุมสอบถามปัญหา และให้นักศึกษาเสนอโครงการร่างโครงการ ครุที่ปรึกษาและคณวิจัยติดตามและให้ข้อเสนอแนะ รวบรวมข้อเสนอโครงการที่ผ่านการแก้ไข เพื่อเตรียมเสนอขออนุมัติดำเนินโครงการต่อไป

ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรม คือการทึ่งช่วงการติดตามนานเพราะจัดอบรมปลายภาคเรียนที่ 2 ปิดภาคเรียนแล้วติดตามผลต้นภาคเรียนที่ 1 นักศึกษาจำนวนมากไม่ได้ไป ดำเนินการต่อหลังการอบรมจึงไม่มีโครงร่างมาให้ครุที่ปรึกษาดู บางคนทำขึ้นอย่างลวก ๆ

ผลการดำเนินกิจกรรม ครุที่ปรึกษาและนักศึกษาร่วมกันปรับแก้ไขโครงร่างโครงการ สมบูรณ์เสนอขออนุมัติดำเนินการได้ 18 โครงการ ต้องปรับปรุงแก้ไข 4 โครงการ ครุที่ปรึกษามีทักษะในการ ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาได้มากขึ้น

ครั้งที่ 2 ประชุมคณะวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยรายวิชาโครงการ และหารือกับฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูเรื่องการทำแผนการสอนรายวิชาโครงการ ดำเนินการในวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องฝ่ายพัฒนาการศึกษา ผู้ร่วมกิจกรรมเป็น รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงาน การศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้าแผนกวิชา ครุรับผิดชอบรายวิชาโครงการ หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา ครุที่ปรึกษาโครงการ

วิธีการดำเนินงาน เป็นการประชุมนำเสนอข้อมูลต่อฝ่ายบริหาร และครุที่ปรึกษา ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์(Power Point Presentation) และขอความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมการทำแผนการสอนรายวิชาโครงการ ที่ประชุมอภิปราย แสดงความคิดเห็น และสรุปผลการประชุม

ผลการการจัดกิจกรรม ที่ประชุมเห็นชอบให้งานหลักสูตรเป็นผู้ดำเนินการจัดอบรม ในช่วงก่อนปิดภาคเรียน ประมาณเดือนกันยายน – ตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ครุไม่มีภาระงานสอน

ครั้งที่ 3 นำนักศึกษาไปเรียนรู้ร่วมกับโครงการวิจัย “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อลด ผลกระทบจากการเผาถ่านถ่าน ตำบลแม่จี้วะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่” ที่กลุ่มเผาถ่าน ตำบลแม่จี้วะ

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ปัญหาชุมชน และกระบวนการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตลอดจนได้โจทย์วิจัยในพื้นที่เพิ่มเติม ดำเนินการวันที่ 9-10 กรกฏาคม 2552 ผู้ร่วมกิจกรรมเป็น รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานการศึกษา หัวหน้างานหลักสูตร และการสอน หัวหน้าแผนกวิชาช่างกลเกษตร คณะนักวิจัย หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา ครุที่ปรึกษา โครงการรวม 50 คน

วิธีการดำเนินงานเป็นการนำนักศึกษาไปเรียนรู้จากโครงการวิจัยในชุมชนของวิทยาลัย ร่วมทำกิจกรรม และเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเผาถ่านโดยภูมิปัญญาชุมชน และพัฒนา โจทย์การทำโครงการพัฒนานวัตกรรม ระดมสมองและสรุปผลการเรียนรู้

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม คือช่วงเวลาที่ชุมชนมีกิจกรรมไม่ตรงกับเวลาในตารางเรียนของนักศึกษา ครุที่ปรึกษาต้องขอแลกเวลา กับอาจารย์วิชาอื่น เพื่อให้นักศึกษาได้ร่วมกิจกรรมตลอดทั้งวัน

ผลการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการทำเตาดินเผาถ่านการตักน้ำส้ม ควันไม้ การทำถ่านดุดกลิน และแนวทางการทำโครงการพัฒนา นวัตกรรม และบรรจุภัณฑ์

ครั้งที่ 4 นำคณะนักวิจัยไปเรียนรู้จากการประชุมวิชาการงานวิจัยเพื่อห้องถินที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับนักวิจัย ดำเนินการวันที่ 2 สิงหาคม 2552 ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานการศึกษา และ คณะวิจัย รวม 8 คน

วิธีการดำเนินงาน โดยส่งบทความวิจัยของวิทยาลัยเข้ารับการคัดเลือกเพื่อและได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมวิชาการ 2 เรื่อง มีการช่วยเตรียมความพร้อมการนำเสนอ และนำคณวิจัยไปร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในเวทีนำเสนอผลงานวิจัยทั้งในภาพรวมและเวทีย่อย แล้วเก็บรวมรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม เช่น นายไกรสิทธิ์ ชัยพรหม ผู้อำนวยการได้ย้ายไป ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ ทำให้มีปัญหาในการจัดลำดับ ขั้นตอนและเนื้อหาการทำสื่อนำเสนอด้วย power point และการเตรียมความพร้อมการนำเสนอ จึงต้องใช้การพูดคุยกันทางโทรศัพท์ และการส่งข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต

ผลการจัดกิจกรรม ผู้ร่วมเดินทางได้เห็นถึงการนำเสนอผลงานวิจัยเพื่อห้องถิน ของสถานศึกษา และชุมชนในจังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์การนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการ และได้ร่วมเวทีเสวนา กับเครือข่ายนักวิจัยในจังหวัดอุตรดิตถ์

ครั้งที่ 5 ประชุมนักวิจัยประจำเดือนประชุมนักวิจัยประจำเดือนกันยายน ณ ห้องฝ่ายพัฒนา การศึกษา วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อติดตามความก้าวหน้าของโครงการและร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและแก้ปัญหาระหว่างดำเนินการ ผลการประชุมพบว่าคณวิจัยทั้งสองโครงการ ประสบปัญหากลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ต้องเลื่อนการนัดหมายจัดเวลาทีวิจัย หลายครั้งเนื่องจาก เป็นช่วงเวลาเก็บเกี่ยว หรืองานประจำ ต่างๆ ในชุมชน ซึ่งคณวิจัยได้ช่วยกัน แก้ปัญหาเป็นตอนๆ ไป

ครั้งที่ 6 เข้าร่วมการจัดอบรมปฏิบัติการการเรียนแผนการสอนรายวิชาโครงการ ซึ่งฝ่าย พัฒนาการศึกษาและงานหลักสูตรการสอนและการวัดผลประเมินผลเป็นผู้รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ของกิจกรรม เพื่อศึกษาสภาพการอบรมปฏิบัติการ ปัญหา และข้อเสนอแนะของ ผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการวันที่ 4 ตุลาคม 2552 ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่าย พัฒนาการศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานหลักสูตรการสอนและการวัดผลประเมินผล ครุผู้สอน รวม 58 คน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการอบรมปฏิบัติการ โดยมีฝ่ายพัฒนาการศึกษาและงาน หลักสูตรการสอนและการวัดผลประเมินผลเป็นคณวิทยากร มี นายวีระกุล เรืองสกุล รอง ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษา อาจารย์สมชาย แก้วจันทร์ฉาย และ อาจารย์วนิดา แตนโพธิ์ เป็นวิทยากรหลัก ผู้เข้ารับการอบรมรวมกลุ่มตามคณวิชาฝึกทำแผนการสอนวิชาโครงการ การ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ผลการจัดกิจกรรม นักวิจัยที่เป็นวิทยากร เช่น อาจารย์ วนิดา อาจารย์สมชาย มีหักษะ ใน การนำเสนอ การนำการอภิปรายชักถาม สามารถจูงใจครูให้ตระหนักรถึงความสำคัญของการ จัดทำแผนการสอนวิชาโครงการด้วยกระบวนการวิจัย และครุผู้สอนให้ความร่วมมือมากขึ้น

ครั้งที่ 7 ประชุมนักวิจัยประจำเดือนพฤษภาคม 2552 ณ ห้องงานหลักสูตรการสอนและการวัดผลประเมินผล วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อติดตามความก้าวหน้าของโครงการและร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและแก้ปัญหาระหว่างดำเนินการ ผู้ร่วมประชุมเป็นคณะวิจัยทั้ง 2 โครงการ รวม 8 คน ผลการประชุมพบว่า ครูพี่เลี้ยงนักวิจัย เริ่มมีเวลาทำกิจกรรมวิจัยน้อยลง มีข้อจำกัดมากขึ้น เช่น อาจารย์อภิรดาไปเรียนต่อปริญญาโทภาคสมทบในวันเสาร์ อาทิตย์ อาจารย์พัชรินทร์ ต้องพาลูกซึ่งเป็น ออติสติก ไปเข้าโปรแกรมฝึกพูด นางรัชนี มีงานการเงินเกี่ยวกับการปรับปรุงอาคารสถานที่เพื่อเตรียมเป็นเจ้าภาพงาน อกท. ในเดือนกุมภาพันธ์ 2554 หัวหน้าโครงการจึงต้องปรับวิธีทำงานไปเรื่อยๆ

ครั้งที่ 8 ผู้บริหาร คณะครุ และผู้ร่วมโครงการไปเรียนรู้นอกพื้นที่ณ อาคารภูมิราชภัฏมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การวิจัยการบูรณาการการเรียน การสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ดำเนินการ วันที่ 12-13 ธันวาคม 2552 ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานการศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน ครูที่ปรึกษาโครงการ คณะวิจัยและเครือข่ายนักวิจัยอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ รวม 24 คน

วิธีการดำเนินการ ภาคเช้าเป็นการเล่าประสบการณ์การจัดการงานวิจัยห้องถีนของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ โดย รศ. ดร. ฉัตรนภา พรหมมา ภาคบ่ายเป็นการพัฒนาโครงการวิจัย การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยตามประเภทแหล่งทุน โดย ดร.อิสรระ ทับสีสด ในวันรุ่งขึ้น ไปศึกษาชุมชนในอำเภอลับแล

ผลการจัดกิจกรรม ทั้งฝ่ายบริหารและครูได้แนวทางการจัดการงานวิจัยร่วมกับชุมชน และแนวทางการสนับสนุนครู และนักศึกษาที่ทำการวิจัยด้วยคู่มือนักวิจัย และคู่มือการทำโครงการ

ครั้งที่ 9 ประชุมนักวิจัยประจำเดือน วันที่ 16 มกราคม 2553 ณ ห้องงานหลักสูตรการสอน และการวัดผลประเมินผล ผู้ร่วมประชุมเป็นคณะวิจัยทั้ง 2 โครงการ รวม 8 คน

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อ ติดตาม ศึกษาสภาพและปัญหาการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการและแนวทางสนับสนุนโดยฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินกิจกรรมพบว่า มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามแนวทางบูรณาการการเรียนการสอน โดยหัวหน้างานหลักสูตร และหัวหน้างานวิจัยและพัฒนากำหนดแนวทางสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยเป็นขั้นตอนชัดเจนมากขึ้น

ครั้งที่ 10 คณะนักวิจัยทั้ง 3 โครงการ ครูที่ปรึกษาโครงการและครูนักวิจัยเครือข่าย ในสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ ไปเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำวิจัยร่วมกับห้องถีนของสถานศึกษาในจังหวัดอุตรดิตถ์ภายใต้โครงการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถีนของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ณ โรงเรียนเทคโนโลยีพนมมาศ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ดำเนินการในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2553 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้กับเครือข่ายนักวิจัยอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครุนกิจัย ผลการดำเนินกิจกรรม ทำให้นักวิจัยเครือข่าย อศจ.แพร์ได้แนวทางการจัดการงานวิจัย เพื่อท่องถินร่วมกัน โดยอาจารย์ลงเดือน หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ได้เรียนเชิญ ดร. ฉัตรนภา พรมมา และคณะไปเป็นวิทยกรฝึกอบรมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมให้กับคณะครุวิทยาลัยอาชีวศึกษาและเครือข่าย

ครั้งที่ 10 ประชุมคณะวิจัย วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัยทั้งสองโครงการและข้อเสนอแนะจากผู้ประสานงานจาก สกว. ณ ห้องประชุมคณะอุรุกิจเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ดำเนินการในวันที่ 7 เมษายน 2553 ผู้ร่วมประชุม เป็นคณะวิจัยทั้ง 3 โครงการ รวม 15 คน

วิธีการดำเนินการ ในภาคเช้าเป็นการนำเสนอความก้าวหน้าของโครงการ “การบริหารจัดการกลุ่มแน่นฯ ” โดยอาจารย์วนิดาและคณะ นำเสนอตัวยาวาจา และ โปรแกรม Power Point Presentation ภาคบ่ายเป็นการนำเสนอของความก้าวหน้าของโครงการ “การบริหารจัดการกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ ” หลังจากการนำเสนอแต่ละโครงการ พี่เลี้ยงได้สอบถามปัญหา ของคณะทำงาน สรุปผลการนำเสนอและให้ข้อเสนอแนะเพื่อเติมเต็ม

ปัญหาอุปสรรคของการจัดกิจกรรม ได้แก่

1. เนื่องจากอาจารย์สมศักดิ์ เสี่ยววิต อาจารย์กฤษฎา หัวหน้าคนใหม่ของโครงการ “การบริหารจัดการกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ ” ติดตามรับรวมข้อมูลและภาพกิจกรรมได้ไม่ครบ พี่เลี้ยง จึงขอให้อาจารย์โสภณ กิติ หัวหน้างานวิจัยฯ ประสานขอรับเครื่องคอมพิวเตอร์โน๊ตบุ๊คจากญาติ อาจารย์สมศักดิ์ มารวบรวมข้อมูล

2. อาจารย์กฤษฎาไม่มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ คณะพี่เลี้ยงจึงให้อาจารย์อภิดา ช่วยจัดทำโปรแกรม Power Point Presentation ให้

3. นางฟองจันทร์ หัวหน้าคณะวิจัยจากชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากอยู่ระหว่างจัดงานศพแม่สามี และพอ. นิธิณัฐ ไปราชการต่างจังหวัดไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

ผลการดำเนินกิจกรรม คณะวิจัยทั้งสองโครงการได้ข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1 และแนวทางการจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามคำชี้แนะของพี่เลี้ยงนักวิจัย

2. การติดตามสนับสนุนคณะวิจัยทั้งสองโครงการในตำบลไทรโยค มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน คณะวิจัย ดังนี้

ครั้งที่ 1 ร่วมประชุมกับคณะวิจัยกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ เรื่องการรับรวมข้อมูลการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และร่วมตรวจสอบข้อมูลที่คณะวิจัยรวบรวมมาได้ ดำเนินการในวันที่ 18-19 พฤษภาคม 2552 ณ วิทยาลัยเกษตรและ

เทคโนโลยีพร้อม ผู้ร่วมกิจกรรมประกอบด้วย นายสมศักดิ์ สายตรง หัวหน้าโครงการวิจัย นักศึกษาชั้นปวส. 1 และ ปวส. 2 และคณะวิจัยจากชุมชนรวม 30 คน

วิธีดำเนินการเป็นการจัดการเรียนรู้เรื่องการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ก่อนนำมาประเมินผล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วให้ผู้ร่วมกิจกรรมฝึกตรวจแบบสอบถามคละ 1 ฉบับแล้วสรุปหลักการ จากนั้นให้ช่วยกันคัดแยกแบบสอบถามที่ใช้ได้และใช้ไม่ได้ นับจำนวนที่ขาดเพื่อนำไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และสอนหลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ย่างกว่า นักศึกษาเป็นผู้ลงมือป้อนข้อมูลโดยคณะวิจัยเป็นผู้ช่วย

ผลการจัดกิจกรรม นักศึกษาและนักวิจัยชาวบ้านได้ฝึกตรวจแบบสอบถามก่อนนำมาประเมินผล นักศึกษาได้ฝึกวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Excell และ SPSS+

ครั้งที่ 2 ร่วมประชุมปฏิบัติการโครงการ”รูปแบบการบริหารจัดการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงในอำเภอเด่นชัย” โดยมีชุมชนตำบลไทรย้อยเป็นแกนนำ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อติดตามสนับสนุนนักวิจัยในการจัดการเรียนรู้ ในวันที่ 11-12 มิถุนายน 2553 ณ อาคารฝึกอบรมระยะสั้น วิทยาลัยเกษตรฯ

วิธีการดำเนินงาน ใช้การเล่าเรื่องความสำเร็จในการเริ่มกิจกรรม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มเกษตรกร โดยตัวแทนเกษตรกรจากทั้ง 5 ตำบล และแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นกับรูปแบบการบริหารจัดการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงในอำเภอเด่นชัย

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายที่คณะกรรมการชี้แจง มาไม่ครบ โดยกลุ่มเป้าหมายตำบลห้วยไร่ และปงป่าหวยมาน้อยต้องรวมกับกลุ่มอื่นในกิจกรรมระดมสมอง

ผลการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมได้แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมหลายแนวทาง รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเกษตรกร ด้วยการอบรมเสริมสร้างความรู้ให้เกษตรกร

ครั้งที่ 3 ลงพื้นที่ ตำบลไทรย้อย วัตถุประสงค์กิจกรรมเพื่อติดตามสนับสนุนโครงการวิจัย กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ในการอบรมปุ๋ยหมักไม่กลับกองให้กับเครือข่ายเกษตรกรอำเภอเด่นชัยในดำเนินการในวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และร่วมกิจกรรมตรวจสอบคุณภาพแห่นมโดยมีส่วนร่วมจากชุมชน วันที่ 3 กรกฎาคม 2552 ณ กลุ่มแห่นม หมู่ 7 ตำบลปากปาน

วิธีการดำเนินงาน เป็นการร่วมสนับสนุนกิจกรรมและสังเกตการณ์ทำกิจกรรมของนักวิจัยทั้งสองโครงการ โดยโครงการปุ๋ยเป็นการฝึกอบรมการทำปุ๋ยหมักไม่กลับกองโดยมีครุนักศึกษาเป็นวิทยากร อาจารย์สมศักดิ์ เป็นวิทยากรกระบวนการ และเป็นพี่เลี้ยง ส่วนกิจกรรมกลุ่มแห่นมเป็นการเชิญตัวแทนในชุมชนมาร่วมกิจกรรมชิมแห่นม เพื่อประเมินรสชาติ และคุณภาพของแห่นมเปรียบเทียบกัน 4 สูตร

ผลการจัดกิจกรรม คณะกรรมการชี้แจงและผู้ร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วม และเทคนิควิธีการอบรม การประกวดผลิตภัณฑ์ และมีทักษะในการทำงานร่วมกับชุมชนและมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนเพิ่มขึ้น

**ครั้งที่ 4 ลงพื้นที่ตำบลไทรย้อย วัดถุประสังค์กิจกรรมเพื่อประชุมติดตามนักวิจัยกลุ่ม
แทนมและกลุ่มปุ๋ยไทรย้อย ดำเนินการในวันที่ 12 สิงหาคม 2552 ณ วัดครีเกษมตำบลไทรย้อย ผู้
ร่วมกิจกรรมเป็นคณะวิจัยจากกลุ่มแทนมและกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ รวม 22 คน**

วิธีดำเนินการเป็นการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยกลุ่มแทนมและ
กลุ่มปุ๋ย เครื่องมือรวบรวมข้อมูลใช้การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และระดมสมอง

ผลการจัดกิจกรรม นักวิจัยทั้งสองกลุ่มได้เติมเต็มข้อมูลซึ่งกันและกัน เนื่องจาก
ครอบครัวของสมาชิกกลุ่มแทนมทำนา และเป็นลูกค้ากลุ่มปุ๋ย ในขณะเดียวกัน ครอบครัวกลุ่มปุ๋ยก็
เป็นลูกค้ากลุ่มแทนม แต่ปัญหาที่ทั้งสองกลุ่มประสบเหมือนกันคือปัญหาเศรษฐกิจ ต้นทุนการ
ผลิตสูง และ การตลาด

**ครั้งที่ 5 ร่วมเวทีสรุปผลโครงการบริหารจัดการการผลิตและใช้ปุ๋ย และผลการอบรมบัญชี
ให้บุคลากรของกลุ่มปุ๋ย ณ วัดครีเกษม วันที่ 9 ตุลาคม 2552 วัดถุประสังค์ของกิจกรรม ติดตาม
เก็บข้อมูลความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโครงการและการปรับกระบวนการทำงานของ
คณะวิจัยหลังจากการเรียนรู้เรื่องการทำบัญชี และ**

วิธีการดำเนินงาน เป็นการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม คณะวิจัยเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบเนื่องจากอาจารย์
กฤษฎาต้องไปจัดการเรียนการสอนในเรือนจำจังหวัดแพร่ และ พอ. นิธิณฐ์ ปราชาการต่างจังหวัด

ผลการจัดกิจกรรมได้ข้อมูลความก้าวหน้าและการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหาร
จัดการการผลิต การเงิน บัญชีและการการตลาด

**ครั้งที่ 6 ลงพื้นที่ร่วมกิจกรรมกลุ่มแทนม วัดถุประสังค์กิจกรรมเพื่อเก็บข้อมูลโครงการ
ฝึกอบรมพัฒนาคุณภาพการผลิตแทนม ณ อาคารฝึกอบรมคณะวิชาอุตสาหกรรมอาหาร วิทยาลัย
เกษตรฯ**

วิธีการดำเนินงาน เป็นการฝึกอบรมให้สมาชิกกลุ่มร่วมกับนักเรียน โดยให้นักเรียนทำ
2 สูตร ชาวบ้านจะทำ 2 สูตร ระหว่างดำเนินการมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และถ่ายทอด
เทคนิคการทำงาน

ผลการจัดกิจกรรม นักเรียนสามารถทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์
ต่างๆ ได้ดีกว่าชาวบ้านซึ่งเป็นผู้สูงอายุและไม่เคยใช้เครื่องทุนแรง จึงขอให้เด็กช่วยทำงานขั้นตอน
ทั้งสองกลุ่มสามารถทำแทนมได้เสร็จพร้อมกัน และร่วมกันกำหนดวันจัดเวทีซึ่งแทนมร่วมกับ
ชุมชน และมอบหมายให้นักวิจัยจากชุมชนเป็นผู้เชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วม

**ครั้งที่ 7 ร่วมประชุมจัดทำรายงานความก้าวหน้ากลุ่มปุ๋ย วัดถุประสังค์เพื่อติดตาม
สนับสนุนและให้คำแนะนำในการจัดทำรายงานของคณะวิจัย ดำเนินการในวันที่ 6-7 พฤศจิกายน
2552 ณ อาคารพีชคาสตร์ วิธีการดำเนินงานอาจารย์สมศักดิ์และ อาจารย์ กฤษฎาเป็นผู้จัดทำโครง
ร่างไว้แล้วและให้คณะทำงานทุกคนสรุปประเด็นที่ตนเองบันทึกไว้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง
พร้อมทั้งข้อมูลที่คุณแสงมอย รวบรวมไว้มาเรียบเรียง ซึ่งอาจารย์สมศักดิ์รับเป็นผู้ดำเนินการ**

จัดพิมพ์เข้าเล่ม โดยจะนัดหมายตรวจสอบความถูกต้องก่อนจัดทำรูปเล่ม และจะโทรศัพท์สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัย

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม คณะวิจัยบางคนจะบันทึกและเขียนบรรยายในส่วนที่ได้รับมอบหมายน้อยเนื่องจากไม่มีทักษะการเขียน จึงแนะนำให้เล่าด้วยวาจาและอัดเสียงเพื่อนำมาออกเทป จะได้รายละเอียดมากกว่า

ผลการจัดกิจกรรมคณะวิจัยได้ฝึกทักษะการเขียนรายงานตามคู่มือการจัดทำรายงานที่พี่เลี้ยง สก. เตรียมให้

ครั้งที่ 8 ลงพื้นที่กลุ่มแทนบ้านปากปาน วัดถุประสงค์ของกิจกรเพื่อ ติดตามหนุนเสริมนักวิจัยເວທີສຽງผลการดำเนินงานวิจัย ดำเนินการในวันที่ 28 ตุลาคม 2552 ณ กลุ่มแทนบ้านปากปาน ตำบลไทรโยย

วิธีการดำเนินการ เป็นการสรุปข้อมูลการดำเนินการและตรวจทานข้อมูลโดยคณะวิจัย จากวิทยาลัยจะเป็นคนนำเสนอข้อมูล สรุปประเด็น และซักถามสมาชิกว่าอย่างนี้ใช่หรือไม่ เพื่อให้สมาชิกให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม อาจารย์วนิดาและคณะ มีความคาดหวังต่อ ความสำเร็จในการพัฒนาของกลุ่มว่าจะยังยืน แต่มีปัจจัยขัดขวางคือปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและ ความเชื่อของสมาชิก จึงยังหนักใจ ในการจัดทำรายงาน

ผลการจัดกิจกรรม คณะนักวิจัยได้ร่วมรายงานความก้าวหน้าวิจัย

ครั้งที่ 9 ลงพื้นที่กลุ่มปุ่ยอินทรีย์ เพื่อติดตามสนับสนุนการประชุมสรุปรูปแบบการจัดการกลุ่มปุ่ยอินทรีย์ตำบลไทรโยยและ เตรียมการศึกษาดูงาน ดำเนินการในวันที่ 28 มีนาคม 2553

วิธีการดำเนินงาน เป็นการประชุมสรุปรูปแบบการจัดการกลุ่ม และวางแผนการดำเนินการระยะต่อไป เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ การจัดการความรู้ และ การระดมสมอง

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม เนื่องจากอาจารย์สมศักดิ์จัดทำรายงาน ความก้าวหน้ายังไม่เสร็จและเลี่ยงชีวิตไป คณะทำงานจึงต้องมาดำเนินการต่อ แต่ข้อมูลเอกสารที่คณะวิจัยรวบรวมได้ขาดหายไปบางส่วน คณะวิจัยจึงต้องมาบททวนแต่ละกิจกรรมและรวบรวมข้อมูลที่ได้บันทึกไว้มาเพิ่มเติมอีกครั้ง ส่วนการจัดพิมพ์ ตรวจสอบเอกสารและเข้าเล่มนั้นคณะวิจัยขอให้พี่เลี้ยงช่วยดำเนินการ

ผลการจัดกิจกรรมคณะวิจัยได้ร่วมกันสรุปรูปแบบการจัดการกลุ่มและ ร่วมรายงาน ความก้าวหน้า และกำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงาน

ครั้งที่ 10 ลงพื้นที่กลุ่มปุ่ยอินทรีย์ เพื่อติดตามสนับสนุนເວທີສຽງข้อมูลและผลการวิจัย กลุ่มปุ่ยอินทรีย์คุณภาพสูง วันที่ 18 พฤษภาคม 2553 วิธีดำเนินการ เป็นເວທີສຽງผลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ การตรวจสอบข้อมูลโดยชุมชนและคณะวิจัย การสนทนากลุ่ม และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ผลการดำเนินการได้ ข้อมูลผลการดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบ

การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเตรียมจัดเวลาที่คืนข้อมูลให้ชุมชน ตรวจสอบสามเล้า และ ร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เตรียมจัดพิมพ์

ครั้งที่ 11 ลงพื้นที่ตำบลไทรย้อย วัดถุประสงค์เพื่อ ติดตามสนับสนุนการจัดเวลาที่คืนข้อมูลให้ชุมชนของกลุ่มปัจย์อินทรีย์ตำบลไทรย้อย ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย วันที่ 16 มิถุนายน 2553

วิธีการดำเนินงาน เป็นการจัดเวลาที่นำเสนอข้อมูลผลการวิจัยต่อชุมชน อาจารย์ กฤษฎา เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม โดย ผอ.นิธิณฐ์ กล่าวรายงาน ต่อนายจารัสพงษ์ วรรณสอน ผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตร และ นายชัยวุฒิ มนพ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย และเริ่ม กิจกรรมการคืนข้อมูลให้ชุมชน และตรวจสอบสามเล้า โดยการนำเสนอข้อมูลด้วย ppt. และมีการ หยุดพักเพื่อให้มีการซักถามและเสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติม

ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรม เนื่องจากฝ่ายบริหาร ผู้นำชุมชน และนักวิจัยหลาย คนมีภารกิจต้องรับคณะผู้สื่อข่าวด้านการท่องเที่ยวที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ได้เชิญมาทำข่าว เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ และร่วมพิธีสมโภชพุทธอุปถัมภ์อัญเชิญมาจากประเทศไทย ศรีสังก้า ณ วัดไทรย้อยในตอนบ่าย จึงขอให้ดำเนินกิจการให้เสร็จในภาคเช้า พี่เลี้ยงจึงเสนอแนะ ให้คณะนักวิจัยแจกแบบสอบถามที่เตรียมไว้ให้ผู้ร่วมกิจกรรมตอบในช่วงรับประทานอาหาร กลางวัน

ผลการจัดกิจกรรมคณะวิจัยได้นำเสนอข้อมูลผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ แบบมีส่วนร่วม ฝ่ายบริหารและผู้นำชุมชนสนับสนุนให้มีคณะกรรมการอำนวยการบริหารจัดการ การผลิตและใช้ปัจย์อินทรีย์ในตำบลไทรย้อย และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนคณะกรรมการ ดำเนินการให้มีอย่างน้อย 15 คน ให้เพิ่มการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของการดำเนินงานให้ ทราบทั่วถึง ส่วนรายชื่อคณะกรรมการดำเนินการปัจจุบันได้รับการยอมรับจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้

3. สถานที่ดำเนินการ

สถานที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับที่ 1 ใน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ระยะที่ 2 ใช้สถานที่ทั้งในชุมชนและในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

4. แหล่งข้อมูล เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้แยกเป็น 2 ประเด็น คือ การรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล แหล่งข้อมูล แบ่งเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ คือการเก็บข้อมูลจากสภาพจริงในพื้นที่ และ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลสภาพพื้นที่ตำบลไทรย้อย จากเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การรวบรวมข้อมูล ได้ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การจัดสนทนากลุ่ม โดยการใช้แบบสอบถาม แบบล้มภาษณ์ แบบลังเกต และการคិកษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบข้อมูล ใช้การตรวจสอบข้อมูลโดยการเสนอข้อมูลในการจัดเวที และนำเสนอข้อมูลต่อชุมชนในลักษณะการประชาสัมพันธ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์แบบอุปนัย ตรวจสอบสามเล้า แล้วบรรยายสรุป

บทที่ 4

ผลการดำเนินการ

การศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการโครงการวิจัยเพื่อห้องถินที่เอื้อต่อการบูรณาการการเรียนการสอนการวิจัยและการบริการวิชาการสู่ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนตำบลไทรย้อยจะนำเสนอผลการศึกษาเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพ ศักยภาพ บริบทตำบลไทรย้อยและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ตอนที่ 2 ผลการดำเนินกิจกรรมและสรุปบทเรียนจากการดำเนินงานระยะที่ 1 ตอนที่ 3 การปรับเปลี่ยนกิจกรรม รายละเอียดกิจกรรมที่ตั้งไว้ ตอนที่ 4 ผลการดำเนินกิจกรรมและสรุปบทเรียนจากการดำเนินงานระยะที่ 2 ตอนที่ 5 รูปแบบการจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถินวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพ ศักยภาพ บริบทตำบลไทรย้อยและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

1. สภาพ ศักยภาพ บริบทตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัยจังหวัดแพร่

ประวัติศาสตร์ชุมชน

ตำบลไทรย้อย ตั้งอยู่บนถนนสาย เด่นชัย- ลำปาง และเด่นชัย-พิษณุโลก อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ เมื่อ พ.ศ.2445 ชาวເງິ່ນໄວ ໄດ້ເຂົ້າມາຊຸດພລອຍທີ່ດອຍປກກະໂລງ (ປ່ຈຸບັນຄົ້ນບ້ານບ່ອແກ້ວ ພູ້ທີ່ 4 ตำบลไทรย้อย) ໄດ້ພາກັນເຂົ້າປັນເມືອງແພຣ໌ ພະນາກສມເດືອນຈຸລວມເກລົາເຈົ້າຢູ່ຫ້ວ ຖຽງ ໂປຣເກລົາໆ ໃຫ້ເຈົ້າພະຍາສຸຮັກດິມນຕຣີ ຍກທັພມາປຣານ ໃນຄັ້ງນັ້ນໄດ້ຕັ້ງທັພທີ່ບ້ານເດັ່ນທັພຊຍ ປ່ຈຸບັນ ເມື່ອປຣານເງິ່ນລໍາເຮົງ ຈຶ່ງໃຫ້ໜ້ອຕຳລາມ ຂໍ້ອຄ່າຍວ່າ "ຕຳລາດເດັ່ນໜ້ອ" ຕ່ອມາຍກຈູນະໜີ້ນເປັນ ຄໍາເກົອເດັ່ນໜ້ອເມື່ອພ.ສ. 2506 ຄໍາເກົອເດັ່ນໜ້ອມີຄວາມສຳຄັນທາງການຄົມນາຄມເນື່ອງຈາກມີທາງຄອບໄພ ຜ່ານໄປຈັງຫວັດລໍາປາງ ເຊີ່ງໃໝ່ ການເດີນທາງເຂົ້າສູ່ ຈັງຫວັດແພຣ໌ ນ່ານ ພະຍາ ແລະເຊີ່ງຮາຍຕ້ອງໜີ້ນ ຮັດໄຟທີ່ນີ້ ປ່ຈຸບັນມີທາງຄອບໄພ ຜ່ານໄປສູ່ກາຄເໜື້ອຕອນນິນທີ່ຮູ້ເວີຍກວ່າເປັນປະຕູສູ່ລ້ານນາ

สภาพพื้นที่

ตำบลไทรย้อย มีพื้นที่ 226.30 ตารางกิโลเมตร หรือ 141,437 ໄຮ່ ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນທີ່ຈະແລກງານ ມີນໍາຍມໄຫລຜ່ານ ມີອານາເຂດຕັ້ງນີ້

ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ้านห้วยกุดหมູ້ທີ່ 5 ตำบลเด่นชัย

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลนาพູນ ຄໍາເກອວັງໜີ້ນ

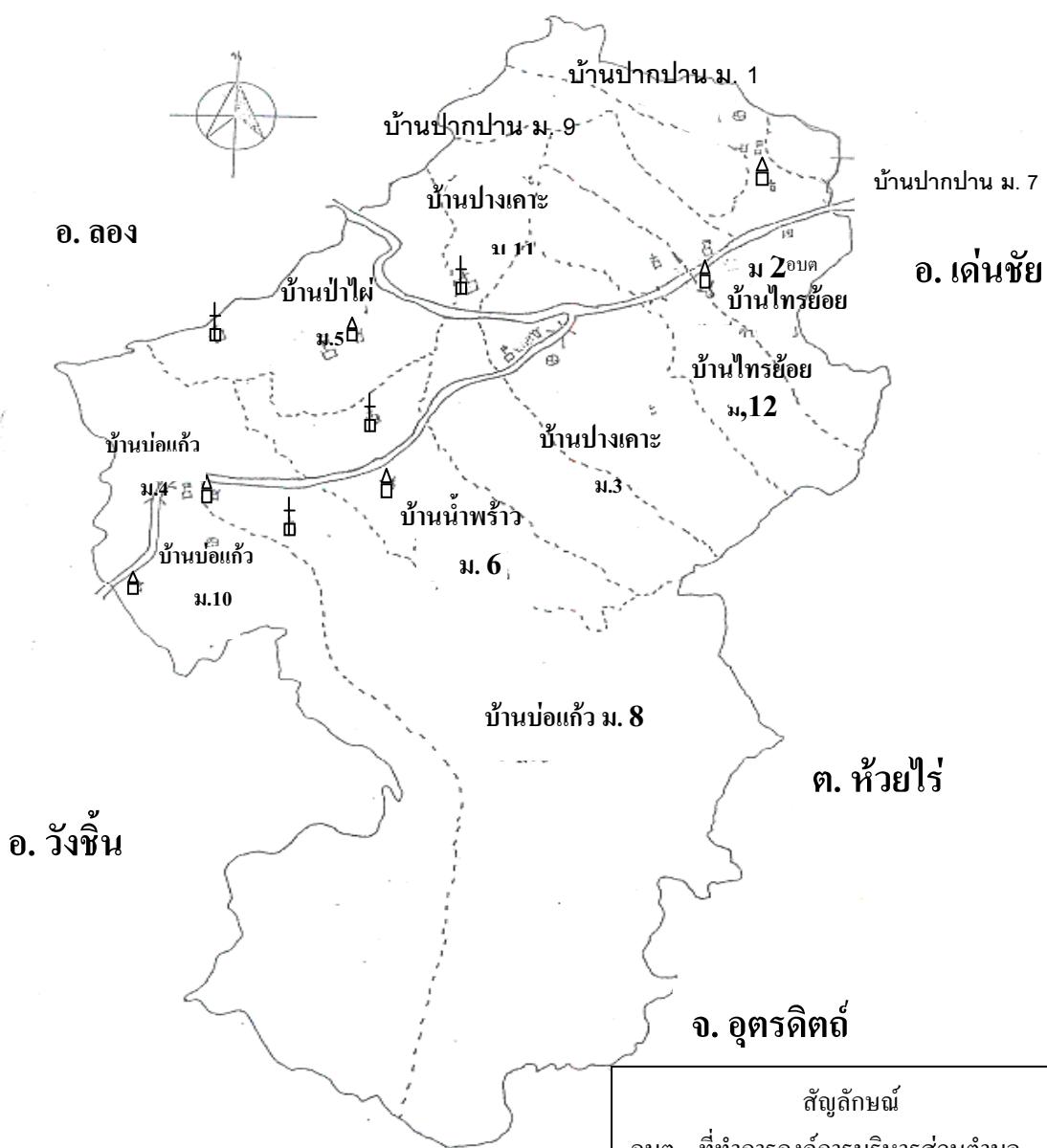
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลຫ້ວຍໄຮ ຄໍາເກົອເດັ່ນໜ້ອ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ຄໍາເກວລອງ ຈັງຫວັດແພຣ໌

ตำบลไทรย้อยมີ 12 ພູ້ບ້ານ ໄດ້ແກ່ ພູ້ທີ່ 1,7,9 ບ້ານປາກປານ ພູ້ທີ່ 2,12 ບ້ານໄທຮັຍອຍ ພູ້ທີ່ 3,11 ບ້ານປາກເຄາະໜູ້ທີ່ 4,8,10 ບ້ານບ່ອແກ້ວ ພູ້ທີ່ 5 ບ້ານປ້າໄຟ ພູ້ 6 ບ້ານນໍາພຣ້ວ ດັ່ງແຜນທີ່

แผนที่ตำบลลไทรย้อย

อำเภอเด่นชัย จังหวัดเพร

มาตราส่วน 1:125,000

ສັນລັກມົນ

อบต. ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

6 โรงเรียน

สถานีอนามัย

มาปณสตาน

วัด

古 เสื้นแบ่ง

1

4

ສກາພທາງສັຄມແລະວິຕນອຮຣມ

ຕຳບລໄທຮຍ້ອຍມີ ປະຊາກຫ້າຍ 3,299 ພຸນົງ 3,262 ດາວໂຫນາດແນ່ນຂອງປະຊາກຫ້າຍ 29 ດາວໂຫນາ / ຕຣ.ກມ. ສກາພບ້ານເຮືອນໂດຍທົ່ວໄປເປັນບ້ານໄມ້ໄດ້ຄຸນສູງ ແລະບ້ານຄົງປູນຄົງໃນໜີ ມີເສັ້ນທາງຄມນາຄມສາຍຫລັກຄືອັນນສາຍເດັ່ນຊ້າຍ-ລຳປາງ ເດັ່ນຊ້າຍ-ຄຣີສ້ານາລັຍ ແລະທາງຮອດໄທທີ່ສຕານີປາກປານ ໃນໜູ້ບ້ານມີຄົນຄອນກົດເຊື່ອມຄົງກັນເດີນທາງຕິດຕ່ອງໃນໜູ້ບ້ານສະດວກ

ປະຊານນັບຄືອສາສາພຸຖອ ມີວັດ 6 ວັດ ດື່ນ ວັດຄຣີເກມ ວັດໄທຮຍ້ອຍ ວັດປາງເຄະ ວັດນໍ້າພຣວ່າ ວັດປ່າໄຟແລະ ວັດບ່ອແກ້ວນິມິຕຣ ມີຄວາມເຊື່ອເຮື່ອຜິສາງເທວດ ມີປະເພນີເລີ່ມຜູ້ຜິຢ່າ ຜິເຈ້າທີ່ຜິສາວ ຜິຕັນນໍ້າ ເປັນຕັນ ມີວິຕນອຮຣມແລະປະເພນີແບບກາຄເໜືອຕອນບນ ຄວາມລັ້ມພັນຮູ້ອັນຄນໃນໜຸ່ມຈຸນສ່ວນໃຫຍ່ຢູ່ເປັນຮະບບເຄື່ອງຢາຕີ

ດ້ານການຕຶກຂາແລະສາຫາຮຸນສຸຂ ມີໂຮງເຮືອນປະຄົມຕຶກຂາ 5 ແທ່ງ ຄູນຍີພັດນາເຕັກເລັກ4 ແທ່ງ ຄູນຍີການຕຶກຂານອກໂຮງເຮືອນ 1 ແທ່ງ ຄູນຍີເຮົາຮູ້ເຄຣ່າຈຸກຈົບເພີຍ 1 ແທ່ງ ສານາກີພາເອນກປະສົງຄ 2 ແທ່ງ ສານາພຸດບອລ 6 ແທ່ງ ສານາບາສເກຕບອລ 1 ແທ່ງ ສານາຕະກຣ້ອ 5 ແທ່ງ ສານາວອລເລ່ຍບອລ 5 ແທ່ງແລະ ຄູນຍີກີພາຕຳບລ 1 ແທ່ງ ຄູນຍີບົຣິການສາຫາຮຸນສຸຂ 3 ແທ່ງ

ດ້ານທະພາກຮຽນມາດີ ສກາພດິນເປັນດິນລູກຮັງແລະດິນທຣາຍ ກາຣເພະປລູກ ອາຍຸ້ນ້ຳຝັນ ແລະໜ້າຈັກອ່າງເກີນ້ຳເປັນຫລັກ ມີແນ້້າຍມ ອູ້ທາງທີຕະວັນອອກ ໄຫລຜ່ານ ໜູ້ 7 ມີລໍາຫວຍແມ່ສູງໄຫລຜ່ານໜູ້ 3,6,11 ຫວຍແມ່ປານໄຫລຜ່ານໜູ້ 2,3,7,9,12 ຫວຍໜາມແກ່ນໄຫລຜ່ານໜູ້ 4,8,10 ຫ້າຍ້ຳພຣວ່າໄຫລຜ່ານໜູ້ 6 ຫວຍໄພຣແລ້ງໄຫລຜ່ານໜູ້ 4,8,10 ຫວຍມະໄຟໄຫລຜ່ານໜູ້ 9 ໃນຕຳບລໄທຮຍ້ອຍມີພື້ນທີ່ປ່າສງວນແທ່ງໜາຕີ1 ແທ່ງ ດື່ນປ່າແມ່ປານ ມີແຫລ່ງທ່ອງເທິງທີ່ສຳຄັນ 3 ແທ່ງ ດື່ນແຫລ່ງຊຸດພລອຍເຊີງອນໜູ້ກັບໜ້ານບ່ອແກ້ວ ນໍາຕົກຕາດພາມຸງ ແລະຄໍ້າພາຕັ້ງ

ດ້ານການບົຣິການຄ່າການບົຣິການສ່ວນຕຳບລໄທຮຍ້ອຍມີສາມາຊີກສກາທ້ອງຄືນ 24 ດາວໂຫນາການສ່ວນຕຳບລ 17 ດາວໂຫນາ ນາຍກອງຄ່າການບົຣິການສ່ວນຕຳບລຄົນປັຈຸບັນ ດື່ນ ນາຍຊ້າຍຸຕີ ມານພ ໄດ້ຮັບເລືອກຕັ້ງເປັນສົມຍີທີ່ສອງ ມີກຸລຸມອາຊີພທີ່ຮ່ວມກັນທຳກິຈກະນົມອາຊີພ ແລະສວັສດີການຂອງຄນໃນໜຸ່ມຈຸນ ເຊັ່ນກອງທຸນສວັສດີການໜຸ່ມຈຸນ ກຸລຸມປູ່ຢູ່ອັນທີ່ຮີ ກຸລຸມຄ້ວ່າເຫຼືອງ ກຸລຸມຝາປັນກິຈສົງເຄຣະໜໍ ເປັນຕັນ

ກຸລຸມຕ່າງໆ ໃນຕຳບລໄທຮຍ້ອຍມີການສ່ອສານໃຫ້ສາມາຊີກທາບຄວາມກ້າວໜ້າແລະກິຈກະນົມກຸລຸມຜ່ານໃນປະຊາມໜູ້ບ້ານ ແລະການປະຊາມກຸລຸມ ແຕ່ທົ່ວໄປນັກມີປົງຫາການບົຣິການຈັດການ ແຕ່ໄມ້ມີຄວາມຂັດແຍ້ງຮຸນແຮງ ກິຈກະນົມກຸລຸມທີ່ມີສວັສດີການໃຫ້ສາມາຊີໃນຍາມເຈັບປ່ວຍດື່ນ ກອງທຸນສວັສດີການໜຸ່ມຈຸນເຊີງເຮີ່ມກ່ອຕັ້ງໂດຍກຸລຸມຜູ້ປູກຄົງຄ້ວ່າເຫຼືອງ

ດ້ານເຄຣ່າຈຸກຈົບເພີຍສ່ວນໃຫຍ່ ດື່ນທຳການເກະຕຽບປລູກພື້ນ ເຊັ່ນ ຂ້າວເໜີຍວ ຂ້າວເຈ້າ ຂ້າວໂພດຄ້ວ່າເຫຼືອງ ຄ້ວ່າລືສ ມະຫາມຫວານ ມະມ່ວງ ລໍາໄຍ ເລີ່ມສັຕິ ເຊັ່ນ ໂດ ສຸກ ອຸຕສາຫກຮົມໃນຄຮວເຮືອນ ເຊັ່ນ ແປຣູບໄນ້ ໂຮງສີຂ້າວ ມີໂຮງຈານແປຣູບໄນ້ 34 ແທ່ງ ໂຮງສີຂ້າວ 9 ແທ່ງ ນອກນັ້ນມີອາຊີພຮັບຈຳງທີ່ໄປ ດ້ວຍກ່າຍ ແລະບົຣິການ ຮ້ານຄ້າຍ່ອຍ 55 ແທ່ງ

สภาพด้านการเรียนรู้

1. เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ในลักษณะ ดูตัวอย่าง จะจำแล้วลงมือทำ เช่นการเข้าไปเป็นลูกจ้างทำงานในสถานประกอบการ หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน และนำความรู้ทักษะที่ได้ปฏิบัติมาทำที่บ้าน “ไปเป็นลูกจ้างในฟาร์มหมู เข้าสอนให้ทำ.. กลับมาอยู่บ้านก็มารับจ้างตัดเขี้ยว ฉีดวัคซีนลูกหมู” “ผู้ชายคนนี้ ทำเฟอร์นิเจอร์เป็นแบบทุกคน เพราะเคยรับจ้างแคล้วัดตอนมูล หรือในเด่นชัยมาแล้วทั้งนั้น แต่ไม่มีทุนทำเอง”

2.เรียนรู้จากเพื่อนบ้าน ด้วยการพูดคุย ส่องถาม แล้วซักชวนกันทำต่อๆ กันไป “เพาถ่านแรกๆ ก็ไปหาไม้ในป่า มีคนบอกว่าเขาให้ไม้ปีกฟรีก็ไปขอมา ตอนแรกเพาไม่เป็นไป “เออแสง” (ลงแขก)ช่วยเขา เขาเก็บมาช่วยทำก็เรียนรู้จากเขา...”

3. เรียนรู้จากการศึกษาดูงานกลุ่มอาชีพ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ศูนย์การศึกษานอก ซึ่งมีเครือข่ายการเรียนรู้อยู่ทุกหมู่บ้าน

4. การเข้ารับการอบรมระยะสั้นเฉพาะเรื่องจากสถานศึกษา เช่นโครงการชีววิถีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ การอบรมเรื่องปรับปรุงบำรุงดินจากการพัฒนาที่ดิน การแปรรูปผลิตภัณฑ์ จากโครงการ 108 อาชีพ เป็นต้น

สภาพด้านการประกอบอาชีพ

อาชีพหลักของชาวตำบลไทรย้อยได้แก่ เกษตรกรรม รับจ้าง ดังนี้

อาชีพการเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์

การทำนา ชาวตำบลไทรย้อยจะทำนาข้าวเหนียวไว้บริโภคในครอบครัว และทำนาข้าวจ้าวไว้ขายเป็นรายได้

การทำไร่ ส่วนใหญ่ทำไร่ข้าวโพด ตามป่า บนภูเขา หรือในทุ่งนาหลังเก็บเกี่ยวข้าว ส่วนใหญ่เป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีแหล่งรับซื้อแผ่นดิน เกษตรกรบางรายปลูกข้าวโพดพันธุ์พื้นเมือง เช่น ข้าวโพดข้าวเหนียว ข้าวโพดเทียนไว้ต้มขายตามตลาด ส่วนมากจะมีรายได้รายละประมาณ 8,000 -25,000 บาท

การปลูกถั่วเหลือง เกษตรกรในตำบลไทรย้อยมีการรวมกลุ่มกันผลิตถั่วเหลืองหลังฤดูทำนา โดยมีกองทุนให้ภัยยืมไปซื้อเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และส่งเสริมการใช้ปุ๋ย อินทรีย์ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 5,000-12,000บาท

การทำสวนไม้ยืนต้น และไม้ผล ไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ไม้สักซึ่งทางการได้อนุญาตให้เอกชนปลูกสักเป็นพืชเศรษฐกิจได้ เกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่มากมักปลูกตามหัวไว้ปลายนา คนที่มีพื้นที่เหลือจากทำกินจะปลูกต้นสักไว้ใช้ในการผลิตและขาย แต่ต้องใช้เวลาประมาณ 15-20 ปี จึงจะตัดขายได้ ส่วนการปลูกผลไม้ เช่น มะขามหวาน มะม่วง ลำไย ปัจจุบันการปลูกมะขามในตำบลไทรย้อยมีน้อยเนื่องจากผลผลิตไม่ดี และมักกล่าวพันธุ์ เกษตรกรจึงตัดทำไม้เพาถ่านเป็นส่วนใหญ่ จึงมีเฉพาะผลไม้ที่ปลูกตามบ้านไว้กิน เช่น มะม่วง ลำไย ซึ่งทำรายได้ไม่มาก

เนื่องจากพื้นที่ทำกินในตำบลไทรย้อยไม่อุดมสมบูรณ์ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง เช่น ต้องใช้ปุ๋ย ใช้ยาฆ่าแมลง และเมล็ดพันธุ์ราคาแพง ต้องกู้ อกส. มาลงทุน ผลผลิตราคาไม่ดี ทำมาก แต่ขายได้เงินน้อย ชาวบ้านมีเวลาว่างงานหลังปลูกข้าว 3 เดือน และหลังปลูกถั่ว 3 เดือน ผู้ชายไปรับจ้างเป็นช่างทำเฟอร์นิเจอร์ ในอำเภอเด่นชัย และอำเภอสูงเม่น เหลือแต่ผู้สูงอายุทำงานอยู่กับบ้าน ผู้ไม่มีที่ดินทำกินส่วนมากรับจ้างทั่วไป ผู้ที่มีอาชีพเลี้ยงสุกร มีปัญหาเรื่องอาหารแปร ราคาขายถูก ถ้าซื้อถูกหมูจากชาวบ้านจะขายยาก ต้องรับถูกหมูจากฟาร์มที่รับซื้อหมูคืนในราคายังกัน จึงขายได้แต่ราคาไม่ดี ด้านการปลูกผักทำแค่พอกินและแจกกันกิน เนื่องจากไม่มีตลาดในหมู่บ้าน "ไม่รู้จะไปขายที่ไหน"

การเลี้ยงสัตว์ เช่น โค สุกร และ สัตว์ปีก เป็นต้น เกษตรกรที่เลี้ยงโโคมีสัดส่วนไม่มาก ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถทำงานใช้แรงงานในภาคเกษตรได้ จำนวนวัวที่เลี้ยงคนละประมาณ 10 -40 ตัว ไม่ได้แบบฟาร์เครชชูกิจ แต่เลี้ยงปล่อยตามทุ่งนา ป่าละเมะ ที่มีหญ้าและใกล้แหล่งโดยปลูกกระต้อและทำรากล้อมขยายๆ ที่เรียกว่า "ผามวัว" สำหรับนำวัวไปหากินค้างแรม ระหว่างที่ยังไม่ได้ขายวัวเกษตรกรจะมีรายได้เสริมจากการขายมูลวัว กิโลกรัมละ 1 บาท

การเลี้ยงสุกรแต่เดิม จะเลี้ยงไว้กินเศษอาหารครอบครัวละ 1-2 ตัว แต่ปัจจุบัน การเลี้ยงลักษณะนี้หายไปเนื่องจากความต้องร้อนรำคาญให้เพื่อนบ้าน จึงมีเฉพาะการเลี้ยงเป็นฟาร์มขนาดเล็กตามสวนที่ห่างจากชุมชน มีทั้งหมูชนและหมูแม่พันธุ์ แต่เกษตรกรมักมีปัญหาราคาหมูถูก เกษตรกรจะมีกำไรเฉลี่ยรุ่นละ 4,000- 8,000 บาท ขึ้นอยู่กับราคาอาหารสัตว์

ส่วนการเลี้ยงไก่ในตำบลไทรย้อยส่วนมากเลี้ยงไก่พื้นเมืองไว้เป็นอาหารเท่านั้นและขายเป็นรายได้เสริม มีการเลี้ยงไก่นอน แต่ไม่มาก

อาชีพรับจ้าง มีทั้งรับจ้างในพื้นที่ และรับจ้างนอกหมู่บ้าน รับจ้างในพื้นที่มักเป็นการรับจ้างในภาคการเกษตร เช่น ปลูกข้าว เกี่ยวข้าว หักข้าวโพด แปรรูปไม้ โรงงานเฟอร์นิเจอร์ซึ่งทำเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน โรงงานแปรรูปไม้ไฝ เช่น ไม้ตะเกียงไม้จิ้มฟัน เป็นต้น ส่วนการรับจ้างนอกพื้นที่ถ้า ไป-กลับจะเป็นคนวิ่ยแรงงานที่มีพาหนะ เช่น จักรยานยนต์ เดินทางสะดวกถ้าเป็นช่างฝีมือ จะมีรายได้วันละ 250-300 บาท แรงงานก่อสร้าง วันละประมาณ 150- 180 บาท ถ้าเป็นแรงงานไรฝีมือ จะมีรายได้วันละประมาณ 120-150 บาท

อาชีพเสริมได้แก่ การทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การแปรรูปไม้ การทำเฟอร์นิเจอร์ การทำไม้ตะเกียง การเผาถ่าน การค้าขาย และ บริการ ในตำบลไทรย้อยมีการแปรรูปไม้กระจายอยู่ตามหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ลักษณะทำแบบผิดกฎหมาย และถูกตรวจสอบจับกุมเป็นระยะ อาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้ดี แต่เจ้าของกิจการมักไม่บอกรายได้แน่นอน

ถึงแม้เศรษฐกิจของตำบลขึ้นอยู่กับการเกษตร มีวิถีชีวิตแบบชนบทแต่มีการใช้โทรศัพท์มือถืออย่างแพร่หลายตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุ

จากการจัดเวทีศึกษาศักยภาพของชุมชนตำบลไทรย้อยโดยการจัดเวทีวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ในวันที่ 1 ธันวาคม 2551 ณ วัดศรีเกشم ตำบลไทรย้อย โดยมีครู นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ คณะวิจัยในชุมชน เจ้าอาวาสวัดศรีเกشم และตัวแทนชุมชนตำบลไทรย้อย รวม 85 คน ได้แบ่งกลุ่มศึกษาและวิเคราะห์สภาพชุมชนแบบมีส่วนร่วมสามารถสรุปจุดแข็ง จุดอ่อนและโอกาสของชุมชนตำบลไทรย้อยได้ ดังนี้

จุดแข็งของตำบลไทรย้อย

1. การคมนาคมสะดวก ทั้งทางรถยนต์และทางรถไฟ โครงสร้างพื้นฐาน และ ชลประทาน ได้รับการปรับปรุงตามแผนการดำเนินการขององค์กรบริหารส่วนตำบล

2. มีป่าไม้และพืชพรรณธรรมชาติเป็นแหล่งอาหารของชุมชนอยู่ทุกหมู่บ้าน และมีแหล่งไม้สักขนาดใหญ่ ที่ได้นำไปทำเสาชิงช้าและมีการนำล้วนของต้นที่ถูกตัดไปเพาะเลี้ยงเนื้ือเยื่อเพื่อนำมาปลูกทดแทน 5 ล้านต้น

3. ชุมชน และ กลุ่มอาชีพ มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานต่างๆ

4. องค์กรปกครองท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรบริหารส่วนตำบลไทรย้อยได้จัดทำโครงการตั้งศูนย์เรียนรู้เกษตรพอเพียงตามแนวทางราษฎร์เชื่น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ นอกจากนั้นยังได้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การพัฒนาอาชีพกับกลุ่มต่างๆ

จุดอ่อนของตำบลไทรย้อย

1. รายได้จากการเกษตรไม่แน่นอน ต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจาก ดินไม่ดี และต้องมีค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำ

2. การรวมกลุ่มการผลิตยังไม่มีการบริหารจัดการที่ดี การผลิตสินค้ามักคิดและทำตามอย่างกันมีปัญหาการตลาดเนื่องจากขายตัดราคากันเอง

3. มีการลักลอบตัดไม้ ทำลายป่า และบุกรุกพื้นที่ป่า ทำไร่ และเผาถ่านในชุมชน

4. มีการเผาถ่านในชุมและตามข้างทางหลวง ทำให้เกิดมลพิษเป็นอันตรายต่อ สุขภาพ

5. วิถีชีวิตไม่เอื้อต่อการทำการค้า เช่น หยุดการผลิตหลายวันเพื่อไปร่วมงานต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการผลิตและการตลาด คือส่งมอบสินค้าไม่ตรงเวลาขาดความเชื่อถือ

6. ไม่มีตลาดสดในตำบล ทำให้ผลผลิตที่เหลือบริโภคหรือ สินค้าชุมชนไม่มีที่ขาย ชาวบ้านจึงไม่มีแรงจูงใจปลูกผักไว้กิน มีกรอชื้ออาหารจากแม่ค้าที่นำมาจากตลาดเด่นชัย หรือร้านขายของสด ของแห้งแบบตลาดสดเคลื่อนที่ ที่ตระเวนขายตามหมู่บ้าน

ส่วนโอกาสของชุมชนคือ

1. ชุมชนตำบลไทรย้อยมีถนนเด่นชัย ลำปางตัดผ่านมีผู้นำสินค้า เช่น ถ่านไม้ และของป่า ตามฤดูกาล เช่น กลอง หน่อไม้ เห็ด วางแผนข้างทางเป็นระยะๆ ซึ่งผู้เดินทางผ่านไปมาเป็นประจำ

รู้จักและแวงซึ้งสินค้าเสมอ หากมีการรวมกลุ่ม จัดการพื้นที่ให้ดี จะเป็นแหล่งสร้างรายได้ของชุมชนที่ยั่งยืนได้

2. ตำบลไทรย้อยอยู่ใกล้กับวัดพระธาตุสุโทนมงคลคีรี สถานที่ห้องเที่ยวสำคัญของอำเภอเด่นชัย บ้านถนนเด่นชัย – ลำปาง มีชื่นักท่องเที่ยวมา ทำบุญจำนวนมาก นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อยคนปัจจุบัน (นายชัยวุฒิ مانพ) มีนโยบายจัดทำแหล่งล่าน้ำชุมชนในบริเวณหน้าที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งอยู่ติดกับถนนเด่นชัย – ลำปาง และมีพื้นที่ติดกับหน้าวัดดังกล่าว ซึ่งจะเป็นแหล่งที่ชุมชนนำสินค้ามาจำหน่ายหรือให้บริการเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและชุมชนได้อุ่นๆ ต่อเนื่อง

3. องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อยมีนโยบายส่งเสริมการใช้ปุยอินทรีย์ และการเกษตรแบบยั่งยืนตลอดจนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้มีหลากหลายหน่วยงานมาให้ความรู้ ฝึกทักษะตลอดจนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาอาชีพตามแนวทางดังกล่าว

4. ในตำบลไทรย้อยมีสวนสักปลูกที่มีต้นสักขนาดใหญ่และคุณภาพดีเป็นที่รู้จักทั่วไป เช่น กรุงเทพมหานครได้ขอตัดไปทำเสาชิงช้า และได้มีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อของต้นสักที่ตัดเพื่อมอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อยปลูกเพิ่ม จำนวน 1 ล้านต้น แล้วนั้น หากมีการบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนได้

5. ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลไทรย้อยมีผู้นำท้องถิ่นที่นำพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น นางศรีนวน กก.ไม้ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ซึ่งส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกลอย นายสวั่น เจนแพทัย หมวดดินอาสา นางแก้วมา กับจันทร์ เกษตรกรที่รับจ้างทำคลอดและดูแลลูกสุกรหลังคลอด

6. ด้านการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร นายชัยวุฒิ มนพ ได้ริเริ่มจัดตั้งคุนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและการทำเกษตรตามโครงการชีววิถีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีการเชื่อมโยงด้านวิชาการกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ซึ่งมอบหมายให้นายดำรงศักดิ์ พิมพสุตหัวหน้างานฝึกอบรมระยะสั้น และงานหลักสูตรพิเศษ นายกฤษฎา อารีประเสริฐสุข หัวหน้างานอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชานบท(อศกช.) และนายโสภณ กิติ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ และวิทยากรโครงการชีววิถีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นผู้จัดการเรียนรู้และฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้ในฐานการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในบริเวณสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อยให้ชุมชนเข้ามาศึกษาและนำไปปฏิบัติ เช่น การเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงปลา กบ การปลูกพืชผัก การเพาะเห็ด การทำปุยอินทรีย์ และสารชีวภาพໄล่แมลง เป็นต้น

7. ด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในชุมชนตำบลไทรย้อยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนตามนโยบายรัฐบาลจากหน่วยงานในอำเภอเด่นชัย และการสนับสนุนจาก อบต. ไทรย้อยทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันมากขึ้น เช่น กลุ่มเลี้ยงหมู กลุ่มปลูกข้าว กลุ่มถักเหลือง กลุ่มปุยอินทรีย์ แต่ละกลุ่มจะมีแกนนำขึ้นเคลื่อนกลุ่มเพื่อให้เกิดการพัฒนาความเป็นอยู่ รายได้และสวัสดิการของสมาชิกแกนนำสำคัญ เช่น นางวิไล คำเกตุ ภรรยา นายอanhวย คำเกตุ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 ซึ่ง ประธาน

งบประมาณ ทำประชามหมู่บ้านจนเกิดการตั้งกลุ่มถวายเหลือง กลุ่มปลูกข้าว กลุ่มปั้ยอินทรีย์ กลุ่มแม่บ้าน และทำหน้าที่ประธานกลุ่มแม่บ้านด้วย นางฟองจันทร์ คำแปลงใจ ซึ่งเป็นแกนนำในการออกแบบรากหญ้ากับหน่วยงานภายนอก เช่น มูลนิธิศูนย์มิตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ ได้เรียนรู้แล้วนำมาปฏิบัติจนเกิดผลดี เป็นแบบอย่างให้เกษตรกรคนอื่น ๆ และต่อมาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วน ตำบลไทรโยย จังหวัดเชื่อมโยงกับกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนให้อ่าย่างกลมกลืนและสามารถนำนโยบาย ขององค์กรบริหารส่วนตำบลไปสู่การปฏิบัติตามความต้องการของชุมชนมากขึ้น

8. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเด่นชัยได้เข้ามาจัดการเรียนการสอนใน ชุมชน ซึ่งมีทั้งการสอนหนังสือ และการสอนพัฒนาอาชีพ เป็นการเรียนตามอัธยาศัย ผู้สนใจ สามารถเรียนได้ทุกวัย ไม่จำกัดอายุ ทำให้ชาวบ้านมีโอกาสได้เรียนรู้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและ พัฒนาตนเองและอาชีพนอกรากน้ำคู ศกน. ประจำหมู่บ้านยังเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ชุมชนไปประกอบการจัดการเรียนรู้ พัฒนาอาชีพ และชุมชนทำให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มากขึ้น

9. บทบาทชาย หญิง ในตำบลไทรโยย มีการส่งเสริมกันและกัน ชายและหญิงได้รับการ ยอมรับเหมือน ๆ กัน ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายรัฐบาลได้รับการตอบสนองเต็มที่โดย ลักษณะนิสัยผู้ชายจะพูดน้อย สนใจการปฏิบัติทำไม่ค้นด้วยการแจกแจงรายละเอียด ขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งผิดกับผู้หญิง ซึ่งสามารถออกเล่าแจกแจงได้ดี มีความคล่องตัวในการประสานงานและสื่อสาร ภายในชุมชน เห็นได้จากเวทีศึกษาสภาพชุมชน ผู้ชายจะบอกเฉพาะเรื่องหลัก ๆ ส่วนเกร็ดเล็กเกร็ด น้อยหรือคนเดินเรื่องที่ทำให้เห็นภาพชุมชนชัดเจนจะเป็นผู้หญิง ลักษณะเช่นนี้ส่งเสริมให้ชุมชนมี การทำงานร่วมกันเหมือนครอบครัว มีความเป็นประชาธิปไตย และเห็นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก

2. สภาพ ศักยภาพ องค์ความรู้ด้านการวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

ข้อมูลทั่วไป

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ตั้งอยู่เลขที่ 586 หมู่ 8 ต.เด่นชัย อ.เด่นชัย จ.แพร่ บนถนนสายเด่นชัย-กรุงเทพฯ เนื้อที่ 599 ไร่ ก่อตั้งเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2520 ยกฐานะเป็น วิทยาลัยเกษตรกรรมแพร่เมื่อ 28 กันยายน 2524 เป็นวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2539

สภาพพื้นที่ เป็นเนินเขา มีลำห้วยแม่พวงไหลผ่านกลาง สภาพดินเป็นดินเหนียวดินร่วน ปนทราย และดินลูกรัง มีพื้นที่ป่าสักอนุรักษ์ อาณาบริเวณเขตติดต่อ โดยรอบวิทยาลัย มีดังนี้

ทิศเหนือ	ติดถนนสายหลักเด่นชัย-กรุงเทพฯ
ทิศใต้	สวนเกษตรกร สวนสักอนุรักษ์ และทางรถไฟสายเหนือ
ทิศตะวันออก	ติดสำนักงานขนส่ง สวนเกษตรกรและชุมชน
ทิศตะวันตก	ติดสวนป่าสักอนุรักษ์ และถนนสายเด่นชัย – ศรีสัชนาลัย

ด้านอัตรากำลังบุคลากร

ปีการศึกษา 2551 มีบุคลากรทั้งสิ้น 98 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 5 คน ข้าราชการครู 50 คน ข้าราชการพลเรือน 3 คน พนักงานข้าราชการ 7 คน ลูกจ้างประจำ 23 คน ลูกจ้างชั่วคราว 11 คน วุฒิการศึกษาปริญญาโท 11 คน ปริญญาตรี 55 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 32 คน

ด้านจำนวนนักศึกษา

ปีการศึกษา 2551 มีนักศึกษา 797 คน เป็น ปวช. 502 คน ปวส 271 คน ปวช.เป็นนักเรียนโครงการปฏิรูปเกษตรฯ 414 คน เกษตรทั่วไป 31 คน พนิชยกรรม 51 คน ช่างยนต์ 6 คน ปวส.สาขาเกษตรศาสตร์ 142 คน คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 129 คน ช่างกลเกษตร 12 คน

ด้านบทบาทหน้าที่

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ มีหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเกษตร พ.ศ. 2549 ดังนี้

1. จัดการศึกษาให้มีความทันสมัย ยึดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการและการประกอบอาชีวศิลปะ
2. จัดการศึกษาโดยประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาที่อยู่ภายนอกในจังหวัด
3. จัดการศึกษาโดยระดมทรัพยากร ทั้งจากภาครัฐ และองค์กรอื่น ๆ บุคคล ครอบครัว ชุมชน
4. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะวิชาชีพ
5. เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และบริการวิชาชีพต่อชุมชน
6. วิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม
7. ดำเนินบำรุงศาสนากลุ่มปัจมันธรรมประเพณี กีฬาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
8. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงธุรกิจ งานการค้าบริการ รับจ้างผลิต/จำหน่าย

ด้านการจัดการศึกษา

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ จัดการเรียนการสอนโดยมี ปัจมุฯ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่เป็นแหล่งเรียนรู้ทักษะวิชาชีพที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” ปรัชญา “ทักษะนำ คุณธรรมเด่น เน้นการวิจัย มุ่งให้บริการ” และพันธกิจ ”จัดการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ตามมาตรฐาน วิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีการประสานชุมชนในการ พัฒนาอาชีพ ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและชุมชน” โดยแบ่งระบบ การจัดการศึกษา ดังนี้

1. ในระบบ เปิดสอนระดับ ปวช. ประเทวิชาเกษตรกรรมสาขาเกษตรศาสตร์ โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตและ ระดับ ปวส. ประเทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ พืชศาสตร์ สัตวศาสตร์ และ ช่างกลเกษตร ส่วนภาคนอกเกษตรเปิดสอน สาขาวิชกรรม

2. นอกระบบเปิดสอนระดับ ปวช. ประเทวิชาเกษตรกรรม โครงการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท โครงการความร่วมมือในการจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียนของเขตการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา

3. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย จัดการเรียนการสอนสะสมหน่วยกิต และเทียบโอน ประสบการณ์ การจัดเรียนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้เข้าศึกษาต่อ ปวช.-ปวส.เกษตรศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ธุรกิจเพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษาให้บุคลากรและแก่นนำชุมชนโดยองค์กรท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

4. การฝึกอบรมวิชาชีพ มีการจัดการฝึกอบรมอาชีพหลักสูตรระยะสั้น อบรมการเกษตร ระยะสั้น ฝึกอบรมวิชาชีพเยาวชนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (9+1,12+1) ฝึกอบรม 108 อาชีพ โครงการบูรณาการการแก้ปัญหาความยากจน โครงการทฤษฎีใหม่ โครงการโรงเรียน ตชด. ปชด. โครงการเกษตรพื้นที่สูง โครงการชีววิถีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

5. การจัดการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน-สถานศึกษา

การศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training) ได้จัดการศึกษาและฝึกงานภายนอก ร่วมกับสถานประกอบการ เช่น ฟาร์มสุกรไทย SPF โปรดักส์ จำกัด จังหวัดปราจีนบุรี และฟาร์มสุกร 3 บริษัทเบทาโกร ไสบาริด อินเตอร์เนชันแนล จำกัด จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

การศึกษาภาคสมทบ ได้ร่วมมือกับศูนย์ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์(พี.ซี.ซี) เปิดสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับ ปวส. ในเสาร์-อาทิตย์

จุดแข็ง จุดที่ต้องพัฒนา โอกาส และอุปสรรค

ข้อมูลการการระดมสมองในการประเมินตนเองของแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในปี 2551 สามารถสรุปจุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาสของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ได้ ดังนี้
โอกาส

1. สภาพแวดล้อมภายนอกมีปัจจัยที่เป็นโอกาส คือได้รับการสนับสนุน องค์กรท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล ตลาดมีความต้องการผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์สูง

2. ทางด้านการเมืองและกฎหมาย ภาครัฐ มีนโยบายอุดหนุนการเรียนการเกษตรโดยจัดให้มีโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต

3. ด้านเศรษฐกิจ วิทยาลัยตั้งอยู่ในแหล่งการค้า มีการคมนาคมสะดวก สามารถพัฒนาเป็นตลาดเกษตรปลอดสารพิษได้ มีศักยภาพสร้างการค้าให้นักเรียนนักศึกษามีรายได้ระหว่างเรียน

อุปสรรค

1. ปัจจัยภายนอกเป็นอุปสรรคคือ ปัจจุบันนักเรียนและผู้ปกครองไม่นิยมประกอบอาชีพเกษตร เพราะความเป็นอยู่ของชุมชนเกษตรไม่ดี เกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจนไม่อยากให้ลูกหลานมีวิถีชีวิตเหมือนตนเอง

2. นักเรียนนักศึกษาที่เป็นตัวป้อนเข้ามาสู่ระบบมาจากโรงเรียนขยายโอกาส ที่ส่วนใหญ่มีความรู้ไม่สมกับระดับชั้นเรียน หรือไม่มีพื้นฐานด้านวิชาสามัญ เช่นภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และมีแรงจูงใจในการเรียนต่ำ

3. นักเรียนนักศึกษาที่เป็นชนเผ่ามีปัญหาทางด้านภาษา และการลือสาร ทำให้เรียนรู้ทางวิชาการได้ช้า และมีผลลัพธ์จากการเรียนต่ำ

จุดแข็ง

1. วิทยาลัยมีบุคลากรมีความรู้ความสามารถและความชำนาญหลายสาขาวิชา มีประสบการณ์การสอนการฝึกอบรมด้านการเกษตรให้กับชุมชนมาก่อนย่างต่อเนื่อง

2. บุคลากรทำงานร่วมกับหน่วยงานในจังหวัดและในชุมชน ได้รับการยอมรับในด้านวิชาการและวิชาชีพเกษตรกรรม สามารถบูรณาการงานตามนโยบายของสถานศึกษากับหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดได้ดี

3. ที่ตั้งสถานศึกษาอยู่บนถนนสายหลักเด่นชัย-อุตรดิตถ์ การคมนาคมสะดวก และมีภูมิทัศน์ มีหน่วยงานต่างๆ มาใช้บริการจัดการประชุม สัมมนา การเข้าค่ายนักเรียนนักศึกษา และมาศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม

4. วิทยาลัยมีผลงานวิจัยด้านเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่ได้รับรางวัล และเป็นจุดเผยแพร่ความรู้ด้านการวิจัยสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมการเกษตร

จุดอ่อน

1. นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน วิทยาลัยต้องจัดหาอาหารและที่พักและสาธารณูปโภคให้ แต่งบประมาณที่ได้รับรายหัวไม่เพียงพอ บริหารจัดการ ทำให้ค่าใช้จ่ายในส่วนของค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าไฟฟ้าและน้ำประปาเพิ่มขึ้นเป็นภาระของวิทยาลัย

2. เนื่องจากวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายเรื่องอาหารและสาธารณูปโภคเป็นจำนวนมากต่อเดือนทำให้ขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาสื่อโสตทัศนูปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนและวัสดุฝึกงานด้านช่าง พืช และสัตวศาสตร์ ซึ่งส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียน

3. พื้นที่ฝึกปฏิบัติงานทางด้านเกษตรกรรมมีน้อย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา และป่าสัก มีที่ราบน้อย ระบบชลประทาน อาศัยสูบน้ำจากลำน้ำแม่พวง ซึ่งมักแห้งขาดในฤดูแล้งไม่เหมาะสมกับการทำโครงการทางด้านการเกษตร

4. ในการฝึกงานภายนอกตามหลักสูตร ต้องส่งนักเรียนนักศึกษาไปฝึกงานไกล ๆ เช่น สารแก้ว ปราจีนบุรี ลพบุรี กาญจนบุรี นครปฐม นครราชสีมา เป็นต้น เนื่องจากไม่มีสถาน

ประกอบการในจังหวัดใกล้เคียง ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อนิเทศการฝึกงานมาก

1.2 ข้อมูลสภาพและศักยภาพด้านการวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

1.2.1 ข้อมูลสภาพและศักยภาพด้านการบริหารจัดการงานวิจัย

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ โดยนายไกรสีห์ ชัยพรหม ผู้อำนวยการได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการงานวิจัยของสถานศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับภาระงานของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย จึงจัดตั้งหน่วยจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยตั้งแต่ปี 2547 โดยแบ่งคณะกรรมการเป็นฝ่ายต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถ และสอดคล้องกับภาระงานของงานวิจัยและพัฒนา ซึ่งมีขอบข่ายดังนี้

1. จัดทำวิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนและเผยแพร่การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การพัฒนาสถานศึกษา สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ทางการศึกษา อาคารสถานที่ บุคลากร การบริหารและการพัฒนาวิชาชีพ
 2. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การศึกษา บุคลากร การบริหาร กระบวนการเรียนการสอน ให้ได้เกณฑ์มาตรฐาน
 3. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้มีคุณธรรมจริยธรรมและกิจนิสสัยที่ดีในการทำงาน
 4. วิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน
 5. ประเมินผลการจัดอบรมและการจัดกิจกรรมทุกครั้งในสถานศึกษา
 6. วิเคราะห์หลักสูตร ประมาณการสอน โครงการสอน ในงาน ชุดการเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 7. ส่งเสริมสนับสนุนและควบคุมดูแลบุคลากรในสถานศึกษาในการดำเนินการจัดทำนวัตกรรมทางการศึกษาและสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในการประกอบอาชีพ และเพื่อประโยชน์ของสังคม ชุมชนท้องถิ่น และเผยแพร่แก่สถานประกอบการ หน่วยงานภายนอกและประชาชนทั่วไป
 8. เสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น
 9. รายงานการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลำดับขั้น
 10. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชา命ให้
- วิทยาลัยได้จัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกัน กำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของหน่วยจัดการงานวิจัยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ดังนี้

เป้าหมาย

ขับเคลื่อน วชท.สู่คุณภาพด้านการวิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์

วิสัยทัศน์

หน่วยจัดการงานวิจัย เป็น หน่วยสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิจัย ที่ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ไปสู่สถานศึกษาที่มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และมีระบบการเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบและกลไกที่สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างครบวงจร
2. สนับสนุนการพัฒนาโครงการและการดำเนินงานวิจัยให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและแผนงานตามภารกิจด้านวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ
3. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ และการประยุกต์ใช้ประโยชน์ จากผลงานวิจัยที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและสถานการณ์
4. สนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิทยาลัยไปสู่สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยและการถ่ายทอดทักษะกระบวนการวิจัยให้กับนักเรียนนักศึกษา

ภารกิจ

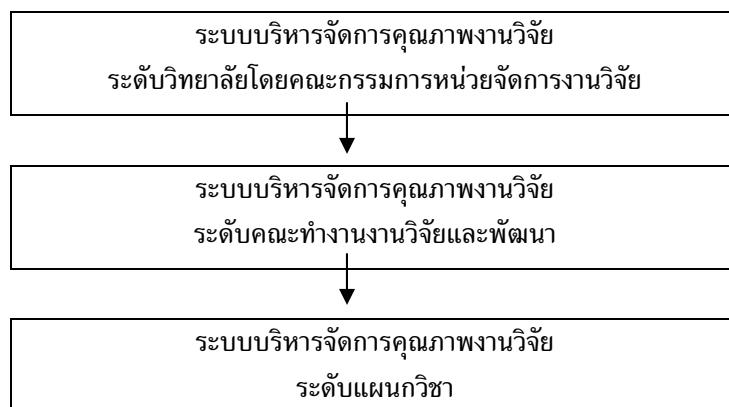
1. นำนโยบาย ทิศทางและยุทธศาสตร์การวิจัยของวิทยาลัยไปประสานการปฏิบัติ
2. สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดบูรณาการระหว่างครุนกิจกับนักเรียน นักศึกษา ให้สามารถสร้างสรรค์ความเข้มแข็งซึ่งกันและกัน
3. การพัฒนานักวิจัยในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาโจทย์วิจัย พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย การเขียนบทความผลงานวิจัย การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ จราจารรณนักวิจัย ฯลฯ
4. การจัดทำและจัดสรรทุนวิจัยจากแหล่งทุนทั้งภายในและภายนอก
5. การจัดระบบการสนับสนุนให้นักวิจัยได้มีโอกาสเข้าถึงทุนวิจัย ตลอดจน การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยที่สามารถเข้าถึงทุนวิจัยจากภายนอก และจัดให้มีระบบการสนับสนุนอื่นๆ
6. การจัดระบบสารสนเทศการวิจัย
7. การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชนเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์
8. การสร้างเครือข่ายการวิจัย ทั้งในวิทยาลัย ในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษาและเครือข่ายการวิจัยทั่วโลกในชุมชน
10. ประสานเพื่อสร้างภาคีวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก/ชุมชน/ท้องถิ่นในการค้นหา คำถามวิจัย การร่วมกันทำวิจัย และการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย

11. การติดตามประเมินผล และการประกันคุณภาพการวิจัยของวิทยาลัย

12. การดำเนินการอื่น ๆ ที่ตอบสนองนโยบายวิจัยของวิทยาลัย

ได้วางโครงสร้างหน่วยจัดการงานวิจัย ดังแผนภูมิ

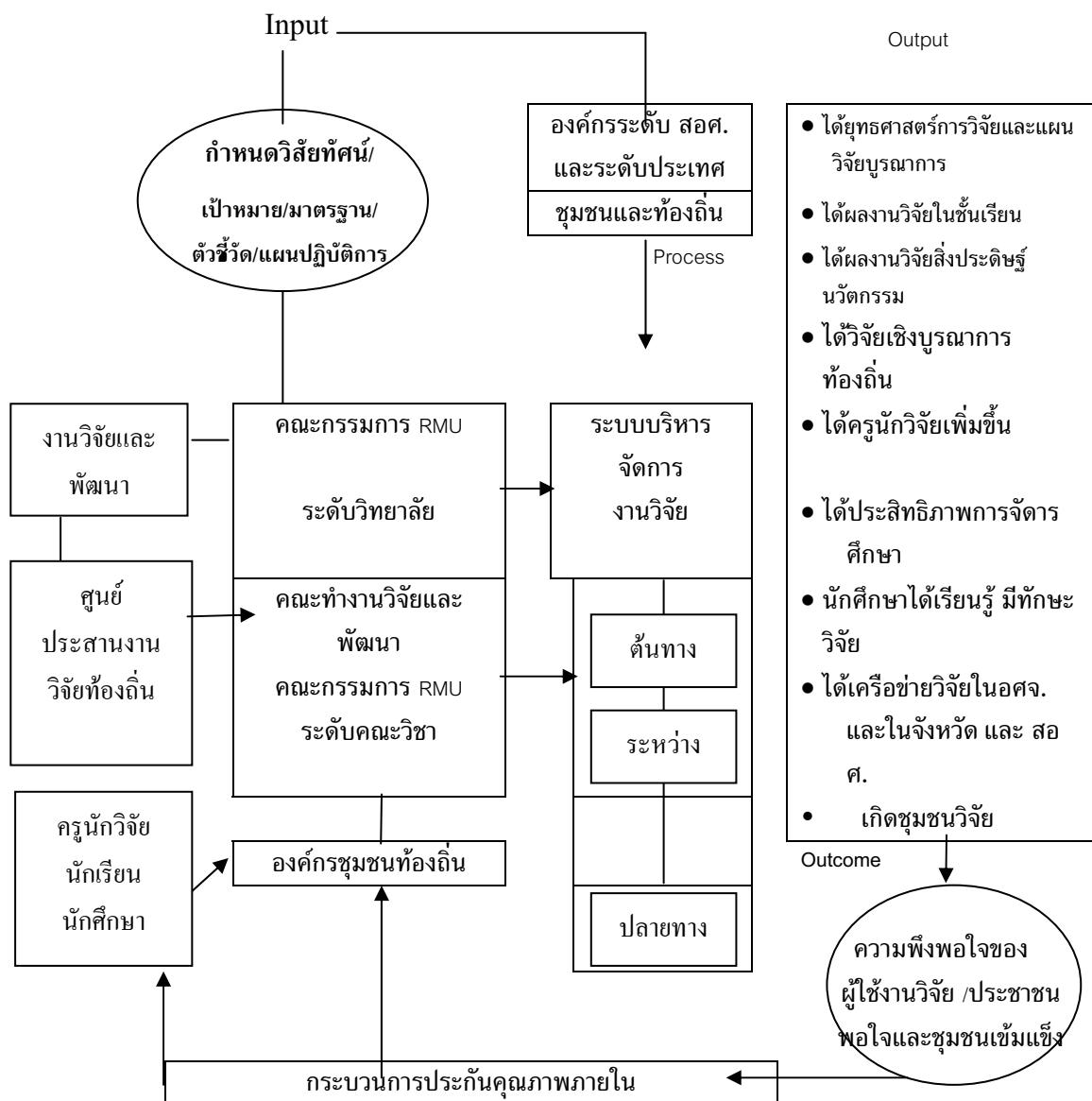
แผนภูมิที่ 11 ความเชื่อมโยงของระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยของ(RMU) ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร'

ที่มา: ไกรสีห์ ชัยพรหม 2551

หน่วยจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร' ได้แต่งตั้งคณะกรรมการระดับวิทยาลัย กำหนดทิศทางการทำงานของคณะกรรมการแบ่งเป็น งานวิจัยในชั้นเรียน งานวิจัย นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยทดลองทางการเกษตร งานวิจัยสถาบันและประเมินโครงการ และงานวิจัยร่วมกับชุมชน จัดทำระบบบริหารคุณภาพงานวิจัย และร่วมกำหนดกระบวนการการทำงาน เพื่อให้มีการขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถบูรณาการการเรียนการสอนการวิจัยและการเผยแพร่องค์ความรู้สู่ชุมชนเพื่อการใช้ประโยชน์ ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 12 ระบบบริหารจัดการคุณภาพหน่วยจัดการงานวิจัย (RMU) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ได้มีการนำแผนกลยุทธ์การวิจัยมาจัดทำแผนดำเนินงานของหน่วยจัดการงานวิจัยระยะ 4 ปี ดังนี้

แผนการดำเนินงานหน่วยจัดการงานวิจัย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่2548-2551

กลยุทธ์	ผู้รับผิดชอบ	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย				งบประมาณ			
				2548	2549	2550	2551	2548	2549	2550	2551
กลยุทธ์: ปรับวิธี เรียน เปลี่ยนวิธี สอน ปฏิรูปวิธี สอน	งานวิจัยฯ/ หน่วย จัดการ งานวิจัยฯ	โครงการ ส่งเสริม การทำวิจัยใน ชั้นเรียนให้แก่ ครู	1.จำนวนครั้งที่ครูได้ อบรมพัฒนาทักษะวิจัย 2.จำนวนวิจัยในชั้นเรียน 3.สิ่งประดิษฐ์วัตกรรม	2 ครั้ง 50% ของครู 2เรื่อง/ ปี	3ครั้ง 60% ของครู 2เรื่อง/ ปี	4ครั้ง 70% ของครู 2เรื่อง/ ปี	5ครั้ง 80% ของครู 2เรื่อง/ ปี	40,000	45,000	60,000	65,000
กลยุทธ์: สร้างระบบ เครือข่าย และการมี ส่วนร่วมใน การจัดการ อาชีวศึกษา	งานวิจัยฯ/ หน่วยจัดการ งานวิจัยฯ	โครงการพัฒนา หน่วยจัดการ งานวิจัยให้อื้อต่อ [*] การสอนชีวศึกษา [*] แนวใหม่การสร้าง เครือข่ายวิจัยและ การจัดการความรู้ [*] และการจัดการความรู้ [*] ร่วมกับศจ.แพร่	1.ได้รูปแบบหน่วยจัดการ งานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ 2.หน่วยจัดการฯได้ สนับสนุนครูทำวิจัยใน สาขาวิชา [*] 3.วิจัยร่วมกับเครือข่าย [*] และการจัดการความรู้ [*] ร่วมกับศจ.แพร่	/1 1 โครงการ 1 เรื่อง	2 2 โครงการ 1 เรื่อง	3 2 โครงการ 1 เรื่อง	4 2 โครงการ 1 เรื่อง	50,000	50,000	60,000	70,000
กลยุทธ์: มาตรฐาน ตีม คุณภาพ	งานวิจัย/ หน่วย จัดการฯ	1โครงการวิจัย [*] สถาบันและ คุณภาพการ เรียนการสอน	1.วิจัยสถาบัน [*] 2.วิจัยคุณภาพการ จัดการเรียนการสอน [*] 3	3 เรื่อง คณะวิชา/ 1เรื่อง/ปี	3 เรื่อง คณะ/งาน 1เรื่อง/ ปี	1เรื่อง/ งานปี 2เรื่อง/ ปี	2 เรื่อง/ งานปี 2เรื่อง/ ปี	10,000	15,000	15,000	15,000
		2.การส่งเสริม การวิจัยร่วมกับ [*] ชุมชน ท้องถิ่น	1.หน่วยจัดการได้ สนับสนุนนักวิจัยพัฒนา [*] ชุดโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ [*] ร่วมกับเครือข่าย [*] 2.สนับสนุนการจัดทำ [*] ข้อเสนอโครงการ ขอรับ [*] ทุนจากแหล่งทุน	2 ครั้ง	2 ครั้ง	2 ครั้ง	2 ครั้ง	10,000	10,000	10,000	10,000
		3.การส่งเสริม [*] การเผยแพร่ [*] ผลงานวิจัยเพื่อ [*] การใช้ประโยชน์	1.จำนวนผลงานที่ [*] เผยแพร่ [*] 2.แหล่ง/สื่อที่เผยแพร่ [*]	2เรื่อง 2 แห่ง	3เรื่อง /2 แห่ง	3 เรื่อง มากกว่า 3เรื่อง	มากกว่า 2 แห่ง	6,000	10,000	10,000	15,000

จากการศึกษาสภาพการดำเนินการหน่วยจัดการงานวิจัยที่ผ่านมาโดยการสนทนากลุ่มในการประชุมคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายแผนงานการศึกษา ฝ่ายพัฒนาการศึกษา ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา หัวหน้างานวิจัยและพัฒนา หัวหน้างานหลักสูตรการสอนและการวัดผลประเมินผล หัวหน้าแผนกวิชา 6 คน หัวหน้างานฝึกอบรมระยะสั้นและบริการวิชาชีพ หัวหน้างานหลักสูตรพิเศษ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ หัวหน้างานแนะแนว และ งานสารสนเทศ ดำเนินการในวันที่ 28 มีนาคม 2552 พบว่า มีการขับเคลื่อนระบบการจัดการงานวิจัยและคุณภาพงานวิจัยดังนี้

บทบาทของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยของวิทยาลัยมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน โดยฝ่ายบริหารได้จัดประชุมชี้แจงและจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง แต่คณะกรรมการหน่วยจัดการซึ่งได้แก่หัวหน้าแผนกวิชา ซึ่งจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนครุผู้สอนในแผนกวิชาในการทำวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน และการส่งเสริมนักเรียนนักศึกษาในการวิจัยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ นั้นยังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจาก

1. ภาระงานการสอนและการงานที่ได้รับมอบหมายของบุคลากรในแผนกมีหลายด้าน และส่วนใหญ่เป็นงานเร่งด่วน จึงให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาน้อย
2. หัวหน้าแผนกวิชาบางคนยังไม่มีประสบการณ์ด้านการวิจัย
3. ครุริรับผิดชอบวิชาโครงการแต่ละแผนกวิชามีแนวคิด และ รูปแบบการวิจัยแตกต่างกัน ตามสาขาวิชาที่จับมา และให้แนวทางการทำโครงการกับนักศึกษาตามความถนัดและความสนใจ ของตนซึ่งส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน และสภาพปัจุบันของชุมชน
4. ไม่มีการวางแผนการสนับสนุนการเผยแพร่องค์ความรู้และนักศึกษาในแผนกไว้ล่วงหน้า ไม่มีปฏิทินปฏิบัติงานส่งเสริมการวิจัยในแผนกวิชา มักทำตามวิทยาลัยสั่ง จึงเป็นการทำงานเร่งด่วน ไม่มีคุณภาพ
5. วิทยาลัยไม่มีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยของครุและการทำโครงการของนักเรียน นักศึกษา จึงไม่มีแรงจูงใจ

อย่างไรก็ตาม ผลจากการประเมินคุณภาพสถานศึกษาจากภายนอก ในปี 2552 พบว่า ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านการวิจัยอยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะ ด้านบุคลากรที่ทำงานร่วมกับชุมชน และสามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายการวิจัยท้องถิ่น มีสถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพด้านการวิจัยให้การสนับสนุน มีช่องทางการประสานแหล่งทุนวิจัยภายนอก เช่น สกอ. สวทช. วว. และวช. ซึ่งเป็นจุดแข็งของวิทยาลัยดังนี้

จุดแข็งด้านการจัดการงานวิจัย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

1. บทบาทการบริหารจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยของคณะทำงานงานวิจัยพัฒนาและลิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องและมีทิศทางเนื่องจากหัวหน้างานได้ทำงาน

ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ในระดับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2 คน คือ นายสมชาย แก้วจันทร์ฉายและนางสาวฉวีวรรณ วงศ์แพทย์ ซึ่งเป็นนักวิจัยเครือข่ายของสำนักวิจัยและพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นกรรมการคัดเลือกผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม ผลงานวิจัยตามนโยบาย และวิจัยร่วมกับชุมชน เพื่อจัดประชุมวิชาการประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงมีปฏิทินปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาสอดคล้องกับสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา เช่น มีการเชิญชวนครูผู้สอนจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอทุน และจัดทำบทความวิชาการเพื่อส่งคัดเลือกในงานนำเสนอผลงานวิจัยประจำปี ล่วงหน้า 1 เดือน โดยประกาศรับสมัครและให้คำแนะนำแก่ผู้ที่สนใจ

2. ด้านความเข้มแข็งทางวิชาการได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ในการนำครุ และบุคลากรด้านการวิจัยเข้าเรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านการวิจัยท่องถิ่นตลอดจนให้คำแนะนำ ปรึกษา และประสานแหล่งทุนภายนอกให้อย่างต่อเนื่อง

จุดที่ต้องพัฒนา

1. บุคลากรครุส่วนใหญ่มีประสบการณ์ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ แต่ไม่มีประสบการณ์ และทักษะด้านการวิจัยร่วมกับชุมชน ต้องมีระบบช่วยเหลือที่เหมาะสม เป็นขั้นตอน เช่น การพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ เริ่มจากการอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย การจัดหาชุดโจทย์วิจัยในพื้นที่เพื่อให้ครุได้เลือกศึกษาหัวข้อที่ตนสนใจและถนัดก่อน การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ มีการสร้างแรงจูงใจด้วยการจัดทำวัสดุ อุปกรณ์ในการวิจัย ส่วน ครุที่มีประสบการณ์การวิจัยแล้ว ควรมีการสนับสนุนด้านการหาแหล่งทุนวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ หรือเชิงพาณิชย์ต่อไป

2. บุคลากรมีภาระงานการสอนและงานตามนโยบายมากไม่มีเวลาทำวิจัย สถานศึกษาต้องบริหารจัดการและช่วยเหลือให้สามารถหาแนวทางบูรณาการการเรียนการสอนกับการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นระหว่างแผนกวิชา การศึกษาดูงาน การเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับภาค ระดับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการศึกษาอื่น ตลอดจนระดับชาติ การเชื่อมโยงงานที่ได้รับมอบหมายกับการเรียนการสอน

3. ครุคิดว่าการวิจัยเป็นเรื่องยาก เพิ่มภาระ และผลการวิจัยไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ ดังนั้น สถานศึกษาต้องมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการวิจัยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เช่น การประกวดผลงานวิจัยของครุ หรือผลงานร่วมกับนักศึกษา การจัดแสดงผลงานวิชาการภายในสถานศึกษา และการให้รางวัลผู้ที่มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ

4. ถึงแม้ผู้บริหารจะเห็นความสำคัญและสนับสนุน แต่ไม่มีการจัดงบประมาณให้ครร่วงแผนจัดทำงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับให้คณาจารย์จัดการงานวิจัยได้ใช้สนับสนุนครุและนักเรียนนักศึกษาในแผนกวิชา โดยให้คณาจารย์หน่วยจัดการในแต่ละแผนกวิชาเป็นผู้คัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์อย่างน้อยแผนกวิชาละ 2 โครงการ

อาจจำแนกเป็น ครุ 1 โครงการ นักเรียนนักศึกษา 1 โครงการ หรืออาจเป็นโครงการร่วมกันระหว่างครุ และนักเรียนนักศึกษา ก็ได้

5. ที่ผ่านมาเมื่อผู้ทำวิจัยเสนอรายงานการวิจัย ผู้บริหาร มักส่งมอบให้ห้องสมุดมากกว่าการนำไปศึกษาและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการพัฒนาหรือแก้ปัญหาสถานศึกษาอย่างจริงจัง ความมีการสัมมนาโครงการของนักศึกษา และงานวิจัยของครุ แล้วเชิญครุ นักเรียน นักศึกษาเข้าร่วมรับฟังข้อเสนอแนะจากการวิจัย โดยเฉพาะข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป เพื่อให้ผู้ที่สนใจนำไปศึกษาต่อยอดในปีการศึกษาต่อไป

6. งบประมาณของสถานศึกษายังมีการจัดสรรอย่างฝืดเคืองเนื่องจากงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ กับภารกิจในการจัดการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิตซึ่งต้องมีงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียน ทั้งค่าอาหาร ที่พักและสาธารณูปโภค จึงมีสัดส่วนของงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานด้านการวิจัยน้อยมาก คือแต่ละปีทุกหลักสูตรจะได้รับงบประมาณสนับสนุนการจัดทำสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมและการวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 30,000- 60,000 บาท จึงควรมีการช่วยเหลือในการประสานแหล่งทุนวิจัย โดยให้คณะกรรมการช่วยปรับปรุงแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ข้อเสนอโครงการวิจัยตรงตามแนวทางการวิจัยที่แหล่งทุนต้องการ

7. บุคลากรขาดแรงจูงใจในการยื่นเสนอโครงการร่างการวิจัยเพื่อขอรับทุนจากส่วนกลางหรือสภาวิจัยแห่งชาติเนื่องจากไม่มีประสบการณ์ในการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย ความมีพื้นที่เลี้ยงในการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยและประสานงานส่งข้อเสนอเป็นชุดโครงการวิจัยของวิทยาลัย

8. แหล่งค้นคว้าทางวิชาการในพื้นที่มีน้อย ความมีการจัดทำบอร์ดแนะนำแหล่งทุนวิจัย และเว็บไซต์ ของหน่วยงานที่ร่วมผลงานวิจัย ทั้งสถาบันการศึกษา หน่วยราชการ อาจจัดพิมพ์ไว้ในคู่มือการจัดการงานวิจัย และคู่มือการทำโครงการของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลได้มากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินกิจกรรมและสรุปบทเรียนจากการดำเนินงาน

สรุปผลกิจกรรมที่ 1 จากการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการและระดมความคิดเห็น ประเด็น “การบูรณาการการวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับการเรียนการสอนและการบริการชุมชนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร” ได้แนวทางบูรณาการตามลักษณะของคณวิชาและนำมาเรียงลำดับความสำคัญ ความเป็นไปได้ และสอบถามความคิดเห็นของผู้ร่วมกิจกรรม ได้ข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

ข้อมูลจากการระดมสมอง

1. ให้งานวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นเลขาน หน่วยจัดการงานวิจัยเข้าชุมชนพร้อมกับงานฝึกอบรมระยะสั้น งานหลักสูตรพิเศษ หรือ ฝึกแบบสอนตามฝากไปกับคณะทำงานที่ไปฝึกอบรมในชุมชนเพื่อรวบรวมประเด็นปัญหาของชุมชน มาพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยให้ครุและนักศึกษาได้เลือก

ศึกษาตามความสนใจก่อนลงพื้นที่จริง ส่วนการศึกษาความเป็นไปได้และพัฒนาโจทย์วิจัยเป็นโครงการควร เชิญหน่วยงานท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล หรือตัวแทนชุมชนมาประชุม หรือนำเสนอปัญหาของชุมชนในวิทยาลัย (ตามปกติหน่วยงานต่างๆ จะมาใช้ห้องประชุม หรืออาคารของวิทยาลัยอยู่แล้ว)

3. ควรมีการกำหนดช่วงเวลาในการพัฒนาโจทย์วิจัยพร้อมกันโดยให้มีพี่เลี้ยงช่วยซึ้งแนะนำในการจัดทำ concept paper หรือข้อเสนอโครงการวิจัย และช่วยขัดเกลาให้สมบูรณ์ เช่น อาจทำในช่วงหลังสอบปลายภาค ก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 เพื่อให้ครูและนักศึกษามีเวลาไปศึกษาข้อมูล

4. ควรจัดห้องสำหรับให้ครุที่ทำวิจัยได้ศึกษาด้านค่าว่า และ จัดทำเอกสารการวิจัย โดยมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา

5. ควรลดภาระงานมอบหมายของครุเพื่อให้มีเวลาศึกษาด้านค่าว่า และ ทำการวิจัย มากขึ้น

6. ควรมีการจัดงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ และค่าจัดทำรายงานการวิจัยแก่ผู้ทำโครงการ อย่างน้อย แผนกวิชาละ 2 ทุน (ส่วนผู้ที่ไม่ได้รับทุนอาจสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เช่น กระดาษ หมึกพิมพ์ หรือค่าถ่ายเอกสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ) อาจมีการคัดเลือกข้อเสนอที่ดี มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและชุมชน เสนอต่อแหล่งทุนภายนอก

7. การจัดตารางเรียนจะต้องปรับแก้ให้เหมาะสม เนื่องจากครุต้องพานักเรียนนักศึกษาออกไปเรียนรู้ในชุมชน ถ้ามีเวลาเพียง 2 ชั่วโมงอย่างที่เป็นอยู่จะทำได้ยาก

8. ควรจัดอบรมเรื่องการวิจัยและพัฒนาอย่างเข้มข้น และแบ่งช่วงออกเป็นแต่ละหลักสูตร เช่น หลักสูตรการเขียนข้อเสนอโครงการ หลักสูตรการจัดทำ และใช้เครื่องมือวิจัย แบบต่างๆ หลักสูตรการจัดการความรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ หลักสูตรการเขียนรายงานการวิจัย เป็นช่วงๆ ตามระยะเวลาที่ครุทำงานได้ โดยให้ครุได้ลงมือปฏิบัติจริงจากโครงการของตนเอง

ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่คณะกรรมการวิจัยแจกให้ผู้ร่วมกิจกรรมตอบเพื่อตรวจสอบกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม คณะกรรมการวิจัยได้นำมาวิเคราะห์และนำเสนอ แบ่งออกเป็น 6 แนวทาง ดังตาราง ที่ 1-6

1. แนวทางปฏิบัติการเชื่อมโยงการเรียนการสอน งานบริการชุมชนและงานวิจัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครุ และบุคลากรทางการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ของแนวทางปฏิบัติในการเชื่อมโยงการเรียนการสอน งานบริการชุมชน และงานวิจัยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ปีการศึกษา 2551

ลำดับ	แนวทางเชื่อมโยงการเรียนการสอนงานบริการชุมชนและการวิจัย	ความถี่
1.	ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย(ที่จริงใจและมั่นคง) ทิศทางการดำเนินงานของวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณวิจัยตั้งแต่เริ่มจนจบ	41
2.	ต้องประชุมทำความเข้าใจเรื่องการบูรณาการการสอน งานวิจัย งานบริการชุมชน และสนับสนุน/สร้างแรงจูงใจให้มีกำลังใจในการทำงานวิจัยร่วมกับการสอน	39
3.	จัดอบรมเพิ่มทักษะการวิเคราะห์ปัญหา พัฒนาใจไทยวิจัย และข้อเสนอ โครงการวิจัยแล้วจัดการอบรมเป็นระยะ ๆ	36
4.	จัดอบรมเพิ่มทักษะการวิจัยให้แก่ครู นักศึกษา นอเทคติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา/ต่อยอด หรือคัดเลือกโครงการเด่น ๆ	35
5.	เชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วมเสนอปัญหาความต้องการที่สอดคล้องกับงานวิทยาลัย	33
6.	แต่งตั้งกรรมการตามความรู้ความสามารถเพื่อให้มีส่วนร่วม ส่งเสริมหรือผลักดัน ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับการจัดการเรียนการสอน	33
7.	จัดวิชาโครงการ โครงการ โครงการวิทยาศาสตร์ร่วมกับงานฝึกอบรมในสถานศึกษาโดยให้งานบริการวิชาชีพร่วมวางแผนกับงานหลักสูตร	28
8.	ทำการวิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการบริการชุมชน และหลักสูตรฝึกอบรม	26
9.	สำรวจข้อมูลการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงงานบริการชุมชนและงานวิจัย	16
10.	ปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้อีกต่อการวิจัยอาชีพเพื่อพัฒนาในชุมชน	11
11.	กำหนดโครงการสอนที่เกี่ยวกับชุมชนให้ชัดเจน แล้วลงมือปฏิบัติให้เหมือนกัน ทุกแผนกวิชา	5
.12.	ปรับวิธีเรียนโดยนำนักศึกษาไปเรียนและใช้ทรัพยากรสร้าง พัฒนาอาชีพในชุมชน	5
13.	ความมุ่งเน้นการนำผลการวิจัยไปฝึกอบรมด้านวิชาชีพเกษตรเพื่อประยุกต์ใช้ตาม ความต้องการของชุมชน	3
14.	จัดเทคโนโลยีสารสนเทศให้ค้นคว้าเพียงพอ กับความต้องการของครูและนักศึกษา	2

จากตารางที่1 แสดงว่า วิสัยทัศน์ด้านการวิจัย การกำหนดทิศทางการวิจัยของสถานศึกษา ชัดเจนและสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่องจริงจังของฝ่ายบริหารสำคัญที่สุด และการประชุมทำความเข้าใจเรื่องการบูรณาการโดยให้งานวิจัยพัฒนา งานหลักสูตรการสอนฯ และงานบริการชุมชน เข้าร่วม การสนับสนุนหรือสร้างแรงจูงใจให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนต้องมีการอบรมเพิ่มทักษะวิจัย พัฒนาใจไทย และข้อเสนอโครงการวิจัยเป็นระยะและแต่งตั้งกรรมการส่งเสริมการทำวิจัย บูรณาการ วิชาโครงการ โครงการวิทยาศาสตร์กับการฝึกอบรมระยะและบริการชุมชนโดยจัดทำโครงการสอน

เป็นแนวเดียวกัน ให้นักศึกษาเรียนร่วมกับการพัฒนาอาชีพในชุมชนและศึกษาสัมฤทธิ์โครงการบริการชุมชนที่ผ่านมา การปรับหลักสูตรให้อื้อต่อการวิจัยอาชีพในชุมชน การนำผลการวิจัยเผยแพร่ให้เกษตรกรประยุกต์ใช้ และการจัดทำแหล่งค้นคว้าให้เพียงพอ กับความต้องการ

2. แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยง งานบริการชุมชน งานวิจัย ดังตาราง

ตารางที่ 2 แสดงความถี่ของแนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงงานบริการชุมชน และงานวิจัยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครุ และบุคลากร ปีการศึกษา 2551

ลำดับ	แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงงานบริการชุมชนและการวิจัย	ความถี่
1.	จัดอบรมการวิจัยปฏิบัติการให้ครุที่รับผิดชอบงานบริการชุมชนและครุผู้สอน	31
2.	ประชุมแลกเปลี่ยนกับชุมชนเพื่อให้ครุมีโอกาสพัฒนาโจทย์วิจัยในชั้นเรียน	25
3.	ให้เวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครุอย่างพอเพียง ลดภาระงานอื่นลง	21
4.	นำวิธีการวิจัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน	21
5.	ทำแผนปรับปรุงหลักสูตร และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	20
6.	ครุและนักศึกษาลงพื้นที่สำรวจปัญหาและความต้องการองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน วิเคราะห์ปัญหามาวางแนวทางการวิจัยที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอน	19
7.	จัดประชุมปฏิบัติการเขียนโครงการวิจัยในชั้นเรียนโครงการงานวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน นักศึกษา	19
8.	สอบถามความคิดเห็นของครุผู้สอนเกี่ยวกับระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	7
9.	วางแผนปฏิบัติร่วมกันทุกแผนกวิชาให้กรรมการหน่วยจัดการเป็นที่ปรึกษา	5

จากตารางที่ 2 แสดงว่า แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงงานบริการชุมชน และงานวิจัยที่สำคัญที่สุดคือ การอบรมการวิจัยปฏิบัติการและให้ครุมีเวลาทำวิจัยในชั้นเรียน โดยสนับสนุนครุ นักศึกษาลงพื้นที่เพื่อสำรวจปัญหาความต้องการองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาโจทย์วิจัย และนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการเรียนร่วมกับชุมชน ปรับปรุงหลักสูตรให้อื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย มีคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการงานวิจัยที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และการวางแผนปฏิบัติการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการทำโครงการ/โครงการของนักศึกษา วชท.แพร์ ที่ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ดังตาราง

**ตารางที่ 3 แสดงความถี่ของแนวทางการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการของเขต.พรร
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ปีการศึกษา 2551**

ลำดับ	แนวทางการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการของเขต.พรร	ความถี่
1.	ประชุมชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงความสำคัญของวิชาโครงการและการจบหลักสูตร	29
2.	สอนกระบวนการวิจัยก่อนนำไปสำรวจปัญหาชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง	29
3.	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการพัฒนาโจทย์วิจัยชุมชนให้ครูและนักศึกษา	29
4.	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเขียนข้อเสนอโครงการให้นักศึกษาและครูที่ปรึกษา	29
5.	นำนักศึกษาเข้าชุมชนเพื่อหาโจทย์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	21
6.	นำนักศึกษาไปร่วมเรียนรู้กับโครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ในชุมชน	21
7.	นำนักศึกษาไปดูงานโครงการในชุมชนนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกัน	21
8.	นักศึกษาและครูที่ปรึกษานำปัญหาชุมชนมาวิเคราะห์แล้วทำโครงการ	21
9.	ตั้งคณะกรรมการประเมินข้อเสนอโครงการคัดเลือกข้อเสนอที่ควรได้รับสนับสนุน	15
10.	วิทยาลัย/แผนกวิชาจัดงบประมาณสนับสนุนโครงการ(ที่มีผลการประเมินดีเด่น)	15
11.	ให้ชุมชนเป็นที่ปรึกษาร่วมในโครงการที่ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	9
.12.	นำปัญหาทางการเกษตรในชุมชนมาศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อเผยแพร่	1
13.	ให้นักศึกษาทำระบบข้อมูลท้องถิ่น นำมายังวิเคราะห์ ต่อยอด/ทำโครงการระยะยาว	1

จากตารางที่ 3 พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรายวิชาโครงการตามความเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากร เช่น ให้นักศึกษารู้และเข้าใจว่าวิชานี้สำคัญต่อการจบหลักสูตร ต้องให้นักศึกษารู้กระบวนการวิจัย ได้ฝึกพัฒนาโจทย์และเขียนข้อเสนอโครงการ มีการนำนักศึกษาไปเรียนรู้ในชุมชนหรือโครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการในชุมชน ควรมีการตั้งคณะกรรมการประเมินข้อเสนอโครงการและจัดงบประมาณสนับสนุน(โครงการที่มีผลการประเมินดีเด่น) ให้ชุมชนเป็นที่ปรึกษาร่วมในโครงการที่ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา และควรนำปัญหาทางการเกษตรในชุมชนมาศึกษาวิจัยเพื่อเผยแพร่ หรือให้นักศึกษานำข้อมูลท้องถิ่นมาวิเคราะห์ต่อยอด/ทำโครงการระยะยาว เป็นต้น

**4. แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือตามนโยบาย สอศ.
(วิจัยในชั้นเรียน) ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรสรุปได้ ดังนี้**

ตารางที่ 4 แสดงความถี่ของแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ปีการศึกษา 2551

ลำดับ	แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นเครื่องมือตามนโยบาย สอศ.	ความถี่
1.	สอนแบบจับมือให้ทำเป็นทุกคนโดยจัดเป็นช่วงตั้งแต่การทำโจทย์ เขียนโครงการลงมือทำและประชุมครั้งต่อไปเพื่อทำต่อหรือปรับปรุง	23
2.	แจ้ง ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน จัดอบรมความรู้ด้านการทำวิจัยให้ครูเข้าใจกระบวนการวิจัย การพัฒนาโจทย์ และชั้นตอนการทำวิจัยรวมทั้งหมด	23
3.	กำหนดแผนพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยให้เป็นรูปแบบเดียวกัน โดยปรับหลักสูตรรายวิชาให้อีกต่อการบูรณาการ	22
4.	จัดทำแหล่งทุน อุดหนุนให้กับครูและนักศึกษา	22
5.	ให้เวลาครูผู้สอนในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องและเพียงพอโดยลดชั่วโมงสอนหรืองานอื่นให้น้อยลง เน้นทำการวิจัยอาชีพที่ตนเองสู่ชุมชน	22
6.	แต่งตั้งกรรมการดำเนินงานใช้การวิจัยในแต่ละวิชาและจัดส่งต่อฝ่ายบริหาร	21
7.	อบรมผู้สอนและผู้เรียนหรือผู้จัดทำโครงการพร้อมกันเพื่อให้เข้าใจตรงกัน	9
8.	สังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านมาเลือกหัวข้อที่มีผู้สนใจมาก ๆ มาพัฒนาต่อยอด	6

จากตาราง 4 พบร่วมกัน แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นเครื่องมือตามนโยบาย สอศ. ตามความเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากร เช่น แจ้งให้ครูทุกคนว่าต้องทำวิจัย อบรมปฏิบัติการเรื่องการค้นหาปัญหาและโจทย์วิจัย กระบวนการและชั้นตอนการทำวิจัย เขียนโครงการวิจัย ติดตามสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง จัดทำแผนพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยโดยปรับหลักสูตรรายวิชาให้อีกต่อการบูรณาการ จัดทำทุนให้ครูและนักศึกษา ลดชั่วโมงสอนและงานอื่นเพื่อให้ครูมีเวลาทำวิจัยเน้นทำการวิจัยอาชีพสู่ชุมชน แต่งตั้งกรรมการดำเนินงานใช้การวิจัยและ รายงานฝ่ายบริหาร อบรมครู นักเรียนพร้อมกันเพื่อให้เข้าใจตรงกัน สังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านมาเพื่อการพัฒนาต่อยอด เป็นต้น

5. ประเด็นปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สรุปดังตารางที่ 5

**ตารางที่ 5 แสดงความถี่ของประเด็นปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
ครู และบุคลากร ปีการศึกษา 2551**

ลำดับ	ประเด็นปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน	ความถี่
1.	การพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนให้รักเรียน	14
2.	การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดแก่ตัวผู้เรียน	14
3.	วิจัยสื่อการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาที่สอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ	14
4.	ปัญหาการขาดเรียนเกินร้อยละ 20 ของเวลาเรียน และการออกกลางคัน	13
5.	ความสนใจเรียน ปัญหาและการแก้ปัญหาการทดสอบตามจุดประสงค์ ไม่ผ่าน	13
6.	ศึกษาผลลัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นเรียน	13
7.	ผู้เรียนขาดทักษะชีวิต เรียนโดยไม่คิดถึงการประกอบอาชีพ ขาดทักษะการทำงาน	11
8.	การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต	11
9.	การพัฒนาทักษะผู้เรียนด้วยกิจกรรม อ.ก.ท.	4
10.	การสอนวิชาโครงงานวิทยาศาสตร์โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	1
11.	การเก็บและสืบค้นข้อมูลเพื่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพ	1
12.	ศึกษาสื่อ นวัตกรรมในการเรียนการสอนของนักเรียน	1
13.	ความพึงพอใจในการเข้าชั้นเรียน	1
14.	การประยุกต์ใช้ความรู้ด้านสถิติเพื่อการทำโครงการ	1
15.	การเขียนและการอ่านภาษาอังกฤษในวิชาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์	1
16.	ศึกษาปัญหานักเรียนมีผลการเรียนทุกภาระงานไฟฟ้าเบื้องต้นต่อ	1
17.	ผลลัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อสื่อเทคโนโลยี	1
18.	พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับปวช. 2	1
19.	ความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาคปฏิบัติ	1
20.	การบูรณาการการเรียนการสอนเรื่องสิ่งแวดล้อม ขยายและ ปุ่ยอินทรีย์ในวิทยาลัย	1

จากตารางที่ 5 พบร่วมกันว่า ประเด็นปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันตามสภาพรายวิชา สามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้ ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียน เช่น ความสนใจในเรื่อง ความรับผิดชอบ การขาดเรียน การออกกลางคัน ปัญหาสื่อการสอน ปัญหาคุณภาพการเรียนการสอน เช่น การสอนภาคทุกภาระ ภาคปฏิบัติ ผลลัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะทางภาษา สถิติและการวัดผลประเมินผล ปัญหาคุณภาพผู้เรียน เช่น ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต คุณธรรมจริยธรรมและเป้าหมายการประกอบอาชีพ และปัญหาคุณภาพชีวิตนักเรียนหลังพักโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต เป็นต้น

6. แนวทางการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร์ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นของแนวทางการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ปีการศึกษา 2551

ลำดับ	แนวทางการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน	ความคิดเห็น
1.	งบประมาณเป็นรายวิชาหรือรายบุคคลโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี	24
2.	ที่ปรึกษา นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้เชี่ยวชาญติดตามประเมินผลและแนะนำทางอย่างต่อเนื่องจนครุฑุกคนทำได้	21
3.	แรงจูงใจที่เป็นรูปธรรม เช่นงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รางวัล วัสดุการเรียนการสอน โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัย	21
4.	อบรมบุคลากร ให้ความรู้และตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียนให้มากและต่อเนื่อง	18
5.	การสนับสนุนส่งเสริมการเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน	18
6.	ให้ความสำคัญในการพนักศึกษาไปสืบค้นข้อมูลในชุมชน	7
7.	ให้โอกาสและเข้าใจครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน	3
8.	ข้อมูลนำทาง เอกสาร กระดาษ และงบประมาณสนับสนุนต่อยอด	1
9.	รวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนนำมาสร้างค่าตอบแทนวิจัย	1

จากการที่ 6 พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ส่วนใหญ่เห็นว่าวิทยาลัยควรสนับสนุนครูทำวิจัย ด้านงบประมาณ ด้านความเข้มแข็งทางวิชาการ เช่น ที่ปรึกษา นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะ และสร้างแรงจูงใจด้วยการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ และสื่อการเรียนการสอน มีแผนพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัย อบรมบุคลากร สนับสนุนความรู้ และตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียน และสนับสนุน ส่งเสริมการเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น

สรุปผลกิจกรรมที่ 2 การประชุมคณะกรรมการวิจัยในโครงการ ทบทวนวัตถุประสงค์โครงการ บทบาทนักวิจัย และร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การดำเนินโครงการของกลุ่มแทน ซึ่งเข็นสัญญาแล้ว คณะกรรมการวิจัยจะเข้าชุมชนไปพนักวิจัยในพื้นที่ และทำความเข้าใจบทบาทของแต่ละคน โดยอาจารย์วนิดา และคุณสำลี เป็นหัวหน้าโครงการร่วมกัน กิจกรรมแรกที่จะดำเนินการประชุมทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ และวางแผนคึกคักสภาพของกลุ่มแทน ในการประชุมครั้งแรกจะมีพี่เลี้ยงจากสกอ. คือ คุณพรทวี และคุณอาภา มาช่วย แต่บทบาทหลักคือ คณะกรรมการวิจัยทุกคน อาจารย์ ศิริพร จำนวนครุยในเรื่องกระบวนการผลิตการจำหน่าย ปัญหาของกลุ่ม อาจารย์วนิดาจะเป็นคนช่วยคุย

ตั้งคำถาม ชวนให้ชาวบ้านคุย อาจารย์พิไลพร จะดูแลนักศึกษาที่เตรียมอาหารและจัดทำเอกสาร จดบันทึกการประชุมโดยมีนักศึกษาวิชาภาษาไทยช่วยจดบันทึกคำพูดรายบุคคล สังเกตเห็นว่า อาจารย์พิไลพร ให้ความสนใจกับการเตรียมอาหารมากกว่าการดูแลนักศึกษาจดบันทึกการประชุม

2. โครงการกลุ่มปัจย์อินทรีย์ กำลังอยู่ในระหว่างการเสนอเอกสารเชิงหลักการ และมีข้อสังเกต จาก สก. ว่า โจทย์ ยังไม่แผลมคอมพอ สภาพปัจย์หาเป็นปัญหาการบริหารจัดการเป็นส่วนใหญ่ เป็นไปได้หรือไม่ว่าจะเอาปัญหาการบริหารจัดการมาเป็นประเด็นหลัก และปรับแก้ซึ่งเรื่องให้สอดคล้องกัน ซึ่งอาจารย์สมศักดิ์ จะนัดหมายกลุ่มคุณฟองจันทร์ ลุงอำนวย และคณะมา ระดมความคิดปรับแก้ข้อเสนออีกรอบ โดยจะกำหนดวันเพื่อให้มีการเข้าร่วมสังเกต และซึ่งแนะนำ

3. ในส่วนของทีมพี่เลี้ยง หัวหน้าโครงการได้ ชี้แจงบทบาทหน้าที่ กิจกรรมที่จะต้องทำการเข้าทำงานในชุมชน โดยจะมีการประชุมคณะกรรมการทุกครั้งก่อนทำการกิจกรรม เพื่อวางแผนการทำงาน ทำความเข้าใจเป้าหมายของกิจกรรมว่าต้องการให้เกิดอะไร เมื่อทำการนั้นๆ แล้ว จะต้องมาประชุมสรุปผลร่วมกัน นอกจากนั้นจะต้องร่วมประชุมกับโครงการย่อยเพื่อทบทวนเสริม และเรียนรู้ร่วมกัน หากโครงการที่ยังไม่ได้รับทุนก็จะต้องช่วยพัฒนาโจทย์ให้ชัดเจน และเมื่อได้โจทย์ที่ชัดเจนแล้วก็ช่วยดูเอกสารเชิงหลักการ หรือข้อเสนอจนได้รับทุน ทีมพี่เลี้ยงจะต้องดูว่าเมื่อได้ทุนแล้ว นักวิจัยยังขาดความรู้ ทักษะวิจัยท่องถิ่นในเรื่องใด ก็จะต้องช่วยทบทวนเสริม โดยทีมพี่เลี้ยงจะต้องคุยกันหลังจากร่วมกิจกรรม โดยแบ่งหน้าที่ ดังนี้

อาจารย์อภิรดา ม่วงทอง ทำหน้าที่บันทึกภาพและจัดรวบรวมข้อมูล/ข้อสรุปที่ได้ จัดทำสารสนเทศ และนำข้อมูลประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ของวิทยาลัย

อาจารย์พัชรินทร์ (คันธันนท์ ดีอุต) ทำหน้าที่บันทึกข้อมูลจากเวที อาจต้องใช้เครื่องบันทึกเสียงช่วย โดยหัวหน้าโครงการได้จัดทำเอกสารแนวทางการจับประเด็นและการวิจัยเชิงคุณภาพให้คณะวิจัยทุกคน ในกรณีการบันทึกเทปต้องมีการวางแผนผังการนั่งของผู้เข้าร่วมเวที เพื่อจะทราบว่า “ประโยชน์ใด” เป็นของใคร และสื่อให้เห็นถึงอะไร บ้าง

คุณรชนี ปราภาคซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่การเงินของวิทยาลัย มีภารกิจมาก แต่ยังดูแลในเรื่องการเงิน โดยจะช่วยตรวจสอบเอกสารการเงินของโครงการ และโครงการลูก เพื่อให้ถูกต้อง

ส่วนรองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษา อาจารย์รัศมี มนศักดิ์ จะเป็นผู้นำเปิดเวทีและนำเสนอข้อมูลเชิงนโยบาย บทบาทของวิทยาลัย ลิ่งทวิทยาลัยกำลังดำเนินการร่วมกับชุมชนและแนวทางการขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ และการบริการวิชาชีพ ที่เชื่อมโยงกับโครงการวิจัย

หัวหน้าโครงการทำหน้าที่ชวนคุย วิทยากรกระบวนการ และผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งในโอกาสต่อไป จะปรับเปลี่ยนบทบาทให้คณะทำงานได้ฝึกทักษะทั่วไป และเนื่องจากการจดบันทึกข้อมูลในเวทีในระยะแรกอาจเป็นเรื่องใหม่สำหรับอาจารย์พัชรินทร์ จึงขอให้อาจารย์วนิดา ซึ่งสอนภาษาไทยนำนักศึกษาในรายวิชาภาษาไทยมาช่วยจดบันทึกโดยประกอบผู้ร่วมเวทีเป็นคนๆ ไป และขอให้อาจารย์วนิดา เป็นคนทำ mind map ในระหว่างการแลกเปลี่ยนด้วย

โดยภาพรวมการประชุมคณะกรรมการวิจัย ผู้ร่วมประชุมมีความกระตือรือร้น และซักถาม และมีข้อที่ทุกคนกังวลตรงกันคือ การประชุมประจำเดือน อาจจะกำหนดวันแน่นอนไม่ได้เนื่องจากมีงานว่างของครุไม่ตรงกัน และการนัดหมายล่วงหน้าบางครั้งอาจไม่ได้ผลเนื่องจากวิทยาลัยอาจมีกิจกรรมที่ครุทุกคนต้องเข้าร่วม บางคนมีภารกิจจำเป็นอื่น อาจต้องนัดหมายนอกเวลา

สรุปผลกิจกรรมที่ 3 การประชุมนักวิจัยในโครงการและคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยเพื่อทำความเข้าใจ “การจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น บทบาทของนักวิจัยและบทบาทของชุมชน” และร่วมกำหนดแนวทางการ ดังนี้

1. ที่ผ่านมาคณะกรรมการหน่วยจัดการ มีบทบาทในการขับเคลื่อนระบบจัดการงานวิจัย ค่อนข้างน้อย เนื่องจากการงานของหัวหน้าแผนกวิชา และหัวหน้านักวิจัยและพัฒนาซึ่งจะเป็นผู้จัดเตรียมข้อมูล ต่าง ๆ เพื่อแจ้งให้คณะกรรมการทราบและตัดสินใจดำเนินการ โดยส่วนใหญ่และพัฒนาเป็นผู้ประสานผู้เกี่ยวข้องอีกทีหนึ่ง หากคณะกรรมการมีส่วนร่วมแต่ต้นจะทำให้มีแรงขับเคลื่อนมากกว่าที่เป็นอยู่

2. แม้ว่าวิทยาลัยจะมีคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบประจำปี แต่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการแต่ละฝ่าย จึงเพื่อ ทำความเข้าใจและระดมสมองในประเด็น “การจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น บทบาทของนักวิจัยและบทบาทของชุมชน” และร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ไม่มีการขับเคลื่อนเชิงระบบ

3. วิชาโครงการของนักศึกษาปวส.มีระบบการจัดการแตกต่างกันในแต่ละแผนกวิชา ขั้นตอนและรูปแบบการทำโครงการต่างกันขึ้นอยู่กับสถาบันที่ครุผู้สอนเรียนจบมา ควรหาทางปรับให้เป็นแนวทางเดียวกันมีมาตรฐานการตัดสินผลการเรียนเหมือนกัน และมีการรายงานผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเสนอผู้อำนวยการเพื่ออนุมัติผลการเรียน

4. จำนวนงานวิจัยในชั้นเรียนของครุลดลงเหลือเพียง 4-5 เรื่องต่อปี จากเดิมที่วิทยาลัยกำหนดให้ครุทำวิจัยในชั้นเรียนภาคเรียนละ 1 รายวิชา ซึ่งส่งผลต่อตัวชี้วัดด้านคุณภาพการเรียน การสอน ควรมีมาตรการจูงใจให้ครุทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนอย่างต่อเนื่อง

5. บทบาทของครุในการทำวิจัยร่วมกับชุมชนควรเป็นผู้จัดการเรียนรู้ในประเด็นที่ชุมชนต้องการเรียนรู้ หรือแก้ปัญหาของตน โดยอาจผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น ชุมชนเป็นผู้นำเสนอปัญหา และร่วมหารแนวทางแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติโดยครุเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น การเก็บข้อมูล การลงมือทดลองปฏิบัติ การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินผล และการใช้ผลการวิจัย ส่วนบทบาทของนักเรียนนักศึกษาในการทำโครงการควรมีการศึกษาปัญหาของชุมชน หรือปัญหาของผู้ปกครองเพื่อใช้เป็นหัวข้อในการศึกษา

6. แนวทางการดำเนินการวิทยาลัยฯควรจัดเวทีศึกษาสภาพปัญหาชุมชน โดยนำนักศึกษาไปเรียนรู้ในชุมชนที่วิทยาลัยออกไปบริการวิชาชีพ หรือเชิญชุมชนเข้ามาร่วมเสนอปัญหาในวิทยาลัย

สรุปผลกิจกรรมที่ 4 การลงพื้นที่สนับสนุนโครงการ “การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตแห่งบ้านปากปานที่ที่ความสมดุลระหว่างความสุขกับเศรษฐกิจ” ดังนี้

การเตรียมความพร้อมลงพื้นที่ของคณะวิจัยยังไม่เพียงพอ ในการประชุมก่อนลงพื้นที่ไม่ได้แจ้งคณะทำงานเรื่องการแต่งกาย มีบางคนแต่งตัวเป็นทางการเกินไปทำให้ผู้ร่วมเวทีมีท่าทีอึดอัดไม่กล้าพูดคุย ส่วนบทบาทของนักวิจัยในโครงการ คนที่มีบทบาทจะเป็นทีมจากวิทยาลัย คืออาจารย์วนิดาและอาจารย์คิวพร ส่วนหัวหน้าโครงการจากชุมชนคุณลำลี ถือนิล ซึ่งเป็นประธานกลุ่มแห่นม ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เช่นเดียวกับสมาชิกกลุ่มซึ่งเมื่อพูดถึงสภาพปัญหาที่ยังไม่แน่ใจว่าจะปรับเปลี่ยนพัฒนาให้อยู่รอดได้ หากคนเดินตลาดป่วย หรือหยุดไปตลาด ทุกคนตั้งความหวังไว้กับคณะวิจัย “แล้วแต่หมู่อาจารย์เต้อะ” ในด้านสภาพการดำเนินการของกลุ่มนี้ คณะวิจัยจากวิทยาลัยมีเพียงอาจารย์คิวพร บุญคล้าย ที่คุยกับกลุ่มมาตั้งแต่ต้น และเห็นสภาพและขั้นตอนการผลิต ส่วนการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การคิดต้นทุนราคากายและ การตลาด เพียงแต่ได้รับฟังจากการบอกเล่าของสมาชิกกลุ่ม ยังขาดข้อมูลที่จะเชื่อมโยงเป็นภาพใหญ่ของการบริหารจัดการ จุดแข็งจุดพัฒนาของกลุ่ม การเตรียมความพร้อมด้านการบันทึกข้อมูลจากเวทีมีความพร้อม พอกล่าวเสริมจากอาจารย์วนิดา แדןโพธิ์ หัวหน้าโครงการได้นำนักเรียนรายวิชาภาษาไทยมาช่วยจดบันทึกการสอนท่าน 4 คน ซึ่ง และทีมของโครงการพี่เลี้ยงซึ่งได้แก่อาจารย์อภิรดา ทำหน้าที่บันทึกภาพ อาจารย์พัชรินทร์ จดบันทึก และคุณรัชนีช่วยตรวจสอบรายการเงิน ในสำคัญรับเงิน แม้จะกำหนดหน้าที่ล่วงหน้าแล้วก็ยังตื่นเวที จึงยังไม่ได้แสดงบทบาทอะไร นอกจากเป็นผู้ร่วมประชุม

จากการพูดคุยพบว่า คณะทำงานยังมีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของกลุ่มไม่เพียงพอ คุณปุย และคุณนุ้ย จึงเสนอแนะให้หัวหน้าโครงการคืออาจารย์วนิดาเข้าไปร่วมสังเกตการณ์และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในวันที่กลุ่มทำการผลิต จึงนัดหมายกันก่อนปิดประชุม

สรุปผลกิจกรรมที่ 5 การลงพื้นที่ร่วมกับหัวหน้าโครงการกลุ่มแห่นม เพื่อศึกษาสภาพศักยภาพด้านการผลิต บรรจุภัณฑ์และการจำหน่ายของกลุ่มแห่นม เพิ่มเติม ดังนี้

ผลการดำเนินการพบว่าหัวหน้าโครงการในส่วนของวิทยาลัยคืออาจารย์วนิดา มีทักษะในการเข้าชุมชนดี สามารถเข้ากับคณะทำงานของกลุ่มได้ดีมาก กลุ่มมีความไว้วางใจ อาจารย์วนิดาและผู้วิจัยได้ร่วมกับสมาชิกทำงานตั้งแต่การปอกกระเทียม เตรียมถุง และใบตอง และร่วมทำแผนในวันรุ่งขึ้น ได้สังเกตการณ์ทำงานทุกขั้นตอนพบว่า สมาชิกทุกคนรู้หน้าที่และส่งต่องานกันได้ดี ตั้งแต่การเตรียมเนื้อหมูและหนังหมู ขณะทำงาน อาจารย์วนิดาถือช้อนคุยถึงบทบาทหน้าที่ของทุกคน ทำให้ทราบว่าประธานกลุ่ม คือ คุณลำลี ถือนิล เป็นคนจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และนำสินค้าไปขายและนำเงินมาส่งให้คุณส่งกรานต์เก็บทำบัญชี ส่วนการทำหน้าที่ของหัวหน้าโครงการ ที่ขายไปและคงเหลือทั้งคุณส่งกรานต์และคุณลำลี จะเป็นคนนัดหมาย สมาชิกคนอื่นๆ เพราะทุกคนจะมาซื้ออาหารสดที่ร้านของทั้งสองคนเป็นประจำทุกวัน

จากการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมของหัวหน้าโครงการพบว่า สถานที่เตรียมงานเป็นห้องเก็บของ ปูด้วยเลือน้ำมัน ยังไม่ถูกสูบน้ำมัน ไม่มีที่เตรียม และอ่างล้างวัสดุอุปกรณ์ ทุกคนนั่งทำงานกับพื้น การล้างหนังหูใช้กระถางวางบนพื้นดินใช้น้ำจากสายยางล้าง การลับหมูก็วางเชียงบนพื้น ด้าน วัตถุดินในการผลิตพบว่ามาจากการยกชุมชนแบบหั่นหมัด เช่น หมู ถุงพลาสติก ยาง ใบตอง พริกชี้ฟู มีการใช้มากและต้องซื้อจากตลาดเป็นส่วนใหญ่ อาจารย์วินดาคุยกันถึงความเป็นไปได้ที่ สมาชิกจะปลูกต้นกล้วย และพริกไว้ตามที่ว่างข้างบ้านหรือในสวนครอบครัวละ 4-5 ต้น จะลด ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ได้บ้าง แต่สมาชิกจะบอกว่า ไม่มีนาปลูกได้ก็ไม่พอใช้ หรือ ที่บ้านเลี้ยงไก่ ปลูก เท่าไหร่ก็เก็บกินหมด แต่ยังสมาชิกคือป้าวิไล ยินดีจะนำกล้าพรวิกจากสวนมาแจกให้ (จากจุดนี้ ผู้วิจัยเสนอแนวคิดว่าจะพาทีมไปดูงานเพื่อให้เห็นตัวอย่างจากกลุ่มอื่นก่อน)

สรุปผลกิจกรรมที่ 6 กิจกรรมเติมเต็มความรู้ แนวคิด หลักการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ดังนี้ มีการสรุปหลักการ และประเด็นต่างๆ ร่วมกัน คือ การวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีหลักการ ว่าปัญหาต้องเป็นปัญหาของชุมชน คนในชุมชนต้องเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจปัญหา และคนในชุมชน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข มีบทบาทเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหา โดยนักวิจัย จากการยกชุมชนเป็นพื้นที่เลี้ยงหรือสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนั้นบทบาทของนักวิจัยจึงเป็นวิทยากร กระบวนการ ร่วมจัดการความรู้และเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ข้อมูลที่จำเป็นให้กับชุมชน

ผู้ร่วมกิจกรรมได้แนวคิด หลักการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และเกิดแรงจูงใจอย่างมือทำ โดยเฉพาะอาจารย์รัชนีย์ ใสสะอาด ซึ่งสนใจโครงการด้านสิ่งแวดล้อมจะเข้าพื้นที่ร่วมกับคณะวิจัย เพื่อพัฒนาโจทย์ปัญหาการเผ่าต่านในชุมชนเพื่อทำข้อเสนอโครงการ

ผลการจัดกิจกรรมที่ 7 การขยายผล “แนวคิด หลักการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น” สรุป ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนมีความเข้าใจ สามารถนำแนวคิด หลักการดังกล่าวไปเชื่อมโยง กับการเรียนการสอนและการบริการชุมชนของวิทยาลัย

2. มีการพูดคุยถึงจุดที่ควรพัฒนานักวิจัยที่ร่วมโครงการ ว่าส่วนใหญ่ยังไม่มีทักษะ ประสบการณ์การเก็บข้อมูลชุมชน พื้นที่เลี้ยงครัวจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะวิจัยประเด็น การวิเคราะห์ ชุมชนแบบมีส่วนร่วมเป็นลำดับแรก เพื่อให้ผู้ร่วมโครงการได้เห็นสภาพ และปัญหาของชุมชน พร้อมกับการพัฒนาทักษะการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาโจทย์ และข้อเสนอ โครงการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ได้หัวข้อปัญหาที่จะทำการวิจัย

3. การช่วยกลุ่มเป้าหมายที่ได้โจทย์วิจัยและพัฒนาข้อเสนอโครงการไประดับหนึ่งแล้ว คือ กลุ่มปุ่ยอินทรีย์ได้พัฒนาโจทย์ชัดเจนมากขึ้นเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการ และขอรับทุนวิจัยต่อไป

4. ที่ประชุมเห็นชอบกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะวิจัยให้กลุ่มเป้าหมายใน ประเด็นการ วิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ในเดือนพฤษภาคม

สรุปผลกิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพัฒนาทักษะวิจัยเพื่อท้องถิ่นให้ครูและนักศึกษาเรื่อง “ การ วิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ” ดังนี้

ได้จัดการเรียนรู้เรื่องการวิจัยเพื่อท้องถิ่นโดยพี่เลี้ยงคือคุณพรทวี ยอดมงคล และ คุณอาภา พงษ์ศรีแสน มีกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกาย การระดมสมองเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วม การเตรียมตัว และวางแผนชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชน โดยใช้พื้นที่ตำบลไทรโยย โดยหัวหน้าโครงการ ได้ประสานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรโยยในการเชิญกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตัวแทนกลุ่มอาชีพ และภูมิปัญญาในหมู่บ้าน ในวันที่ 1 ธันวาคม 2551 ที่วัดศรีเกشم เมื่อ คณะกรรมการดำเนินงานไปถึง พบร่างกลุ่มเป้าหมายที่นัดไว้มาน้อย คุณฟองจันทร์ คำแปลงใจ ประธานกลุ่มปัจย์ อินทรีย์จึงติดตามสอบถามพบว่ากลุ่มเป้าหมายไม่ได้รับหนังสือเชิญ จึงไม่ได้มาตามนัด และส่วน ใหญ่ออกไปทำกิจกรรมนอกพื้นที่แล้ว จึงแก่ปัญหาด้วยการ เชิญชวน ผู้เฒ่าผู้แก่ที่มารับ ดังนั้นเมื่อ ถึงกิจกรรมแบ่งกลุ่มวิเคราะห์ชุมชน ตามแผนที่วางไว้จึงต้องปรับเปลี่ยนหัวข้อไปบางเนื้อหาตัว ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงเป็นการศึกษาความเป็นมา ประวัติของชุมชน ทรัพยากรของ ชุมชนแทนประเด็นที่ตั้งไว้เดิมคือการศึกษาสภาพการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพในชุมชน ส่วนกลุ่ม ที่ชวนคุยเกี่ยวกับการทำแผนที่ชุมชนทั้งครูและนักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการพูดคุย กระตุ้น การมีส่วนร่วมจากผู้สูงอายุได้ดี ในทำนองเดียวกันในการนำเสนอผลการทำงานกลุ่มซึ่ง พบร่างชุมชนถึงแม้จะ เป็นผู้สูงอายุก็สามารถนำเสนอข้อมูลได้ดีและฝ่อนคลายไม่ประหม่าหรือเคร่งเครียด วันสรุปผล การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม พี่เลี้ยงได้ขอให้ผู้ร่วมกิจกรรมทบทวนบทบาทแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จและอุปสรรค หรือจุดพัฒนา และประเมินตนเอง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงความถี่ของประเด็นลิ้งที่ได้เรียนรู้ ตามความคิดของผู้ร่วมกิจกรรม

ลิ้งที่ได้เรียนรู้	ความถี่
1. การวิจัยร่วมกับชุมชน บทบาทนักวิจัยชุมชน การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การเตรียมตัวเข้า ชุมชนและการปรับตัวเข้ากับชาวบ้าน / ความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย	19
2. กระบวนการมีส่วนร่วม/เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการประชุมแบบมีส่วนร่วม/การสร้างการ มีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม การแบ่งหน้าที่และการทำงานร่วมกับชุมชน	17
3. เครื่องมือวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม	14
3. ได้เรียนรู้เทคนิคการชวนคุย การใช้คำถามกระตุ้นใช้ความคิด การบันทึกข้อมูลชุมชน	10
4. ทราบประวัติของชุมชน แผนที่ชุมชน/สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและทรัพยากร	10
5. ได้เรียนรู้นักท้องเรียนที่ไม่เคยมาก่อน	4

จากตารางพบว่า ผู้ร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้ บทบาทนักวิจัย การเตรียมตัว การเข้าถึง กลุ่มเป้าหมาย กระบวนการมีส่วนร่วม การสร้างการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีมร่วมกับชุมชน เครื่องมือวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม เทคนิคการชวนคุย ได้ประวัติและแผนที่ชุมชน และได้

ออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน นอกจากนั้นผู้ร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่อง หรือสิ่งที่ควรปรับปรุงในการจัดกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม ดัง ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงความถี่ของประเด็นสิ่งที่ควรปรับปรุง ตามความคิดของผู้ร่วมกิจกรรม

ลิสต์ที่ควรปรับปรุง	ความถี่
1. ความพร้อมของผู้วิจัย / ผู้ร่วมวิจัยในการวางแผน/การประสานงานความมีมากกว่านี้	11
2. เวลาในการเข้าชุมชนความมีมากกว่านี้ เพิ่มเวลาเข้าชุมชนให้เพียงพอ ข้อมูลที่ได้รับไม่เพียงพอตามที่คาดหวัง	9
3. ช่วงเวลาจัดอบรมและลงพื้นที่ควรเหมาะสม/ ไม่มีการเรียนการสอน/ ผู้เข้าร่วมไม่มีสมาธิ	8
4. ควรนัดหมายกลุ่มเป้าหมายโดยตรง และมีช่องตอบรับ/ปฏิเสธ ที่อยู่ โทรศัพท์ให้ส่งกลับได้	8
5. การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมควรแยกครุภักดีเรียนเพราะ บางครั้งนักเรียนไม่กล้าแสดงออก	6
6. ควรให้โจทย์คิดที่ชัดเจน การฝึกปฏิบัติ ควรกระตุ้นการเรียนรู้ในชุมชนมากกว่าการเขียน	5
7. การนัดหมายควรเพื่อเวลา(เช่นถ้าเริ่มกิจกรรม 9 โมงควรนัด 8 โมง เพราะชาวบ้านมักมาสาย) แต่คณะกรรมการต้องตรงเวลาหรือไปก่อนเวลา	5
8. ควรเมื่อสารประกอบการบรรยายเพียงพอ และเหมาะสมกับวัยผู้เข้าอบรม	5
9. ผู้เข้าร่วมความมีความหลากหลายวัย เช่น มีเด็กและเยาวชน คนทำงาน และผู้สูงอายุในสัดส่วนที่เหมาะสม	4

จากการแสดงว่าการจัดกิจกรรมครั้งนี้ผู้ร่วมกิจกรรมเห็นว่าผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยควรเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะการประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง และควรจัดเวลาให้เพียงพอ กับข้อมูลที่ต้องการ ควรเป็นเวลาที่ไม่มีการเรียนการสอน การนัดหมายควรนัดกลุ่มเป้าหมายโดยตรง มีช่องตอบรับ/ปฏิเสธ ที่อยู่ โทรศัพท์ให้ส่งกลับ การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ การให้โจทย์คิดความมีความชัดเจน การนัดหมายควรเพื่อเวลา และเอกสารประกอบการบรรยายต้องเตรียมให้เพียงพอ เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม และในการเชิญผู้ร่วมวิเคราะห์ชุมชนความมีหลากหลายวัย

สรุปผลกิจกรรมที่ 9 การประชุมเตรียมความพร้อมให้นักวิจัยในกลุ่มปุยอินทรีย์ ในประเด็นแนวทางการพัฒนาการผลิต ดังนี้

กลุ่มแผนกำลังเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่ม โดยเชิญชุมชน องค์กรท้องถิ่น สาธารณสุข โรงเรียนและชุมชนมาร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็นการผลิต การพัฒนาคุณภาพแผนที่ผู้บริโภคต้องการ และแนวทางการขยายช่องทางการตลาด ส่วนโครงการปุยซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการทำสัญญา นั้น คณะวิจัยจากชุมชนมีความตื่นตัว และต้องการดำเนินการ ดำเนินโครงการ บทบาทของนักวิจัย ผู้วิจัยจะได้จัดให้ระดมสมองในเรื่องการ

กำหนดบทบาท ของหัวฝ่ายวิทยาลัยและฝ่ายชุมชนคือกลุ่มปัจย์ ให้มองเป็นภาพเป้าหมายตรงกัน โดยนำข้อมูลสภาพการบริหารจัดการที่เป็นอยู่ และเป้าหมาย ภาพที่ต้องการให้เกิดมาเปรียบเทียบ และสรุปร่วมกับปรับแผนการดำเนินการ และศึกษาศักยภาพของคณะวิจัยเพื่อกำหนดบทบาท ซึ่ง พ布ว่า นักวิจัยชุมชนจากกลุ่มปัจย์มีศักยภาพในด้านการสื่อสาร การประสานความร่วมมือ และ ความสามารถในการพูดโน้มน้าวใจ มีภาวะผู้นำ ในขณะที่ นักวิจัยจากกลุ่มแทนจะเน้นเรื่องความ พอดีเพียงและต้องการให้การผลิตในรูปแบบที่เคยทำมากกกว่าการเพิ่มปริมาณการผลิต โดยให้ เหตุผลว่ากลุ่มนี้ข้อจำกัดเรื่องวัยและศักยภาพทางการตลาดของสมาชิก ซึ่ง หัวหน้าโครงการทั้ง ส่องฝ่ายจะต้องไปวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกันต่อไป

สรุปผลกิจกรรมที่ 10 ลงพื้นที่ร่วมการจัดเวที “การจัดการแบบมีส่วนร่วม” ดังนี้

หัวหน้าโครงการคือคุณล้ำลี ถือนิล เล่าความเป็นมาของกลุ่มแทนบ้านปากปาน สภาพ การดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคให้ผู้ร่วมเวทีรับทราบ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรโยย กล่าวถึงบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมกลุ่มอาชีพในชุมชนว่าที่ผ่านมา อบต. สนับสนุนกลุ่มอาชีพ ทุกกลุ่ม แต่เมื่อติดตามประเมินผลพบว่า กลุ่มอาชีพเหล่านี้ไม่มีความยั่งยืน ทำให้บประมาณที่ ให้ไม่ทำให้กลุ่มพึงพาตนเองไม่ยั่งยืน มีปัญหาการบริหารจัดการ “ ตอนของบประมาณก็เป็นกลุ่มที่ ทำไปทำมา กลุ่มกล้ายเป็นกลุ่ม เอาเงินไปซื้อเครื่องครัว อุปกรณ์ ทำไปทำมา กลุ่มล้ม ข้าวของ แบ่งๆ กันไปใช้ พอกคนใหม่จะมาทำก็ทำโครงการขอซื้ออีก กินบันหนึ่งใหม่ ทุกปี ” “ ...มีก็แต่กลุ่ม แทนนี้แหละที่อยู่มาได้หลายปี ก็ถือเป็นหน้าตา อบต. อยากเห็นความยั่งยืนอย่างนี้ เรื่องการ สนับสนุนเรายินดี เพราะลงทุนไม่สูญเปล่า... ” “ อยากฝากเรื่องการตลาด ... คนเป็นแม่ค้าต้อง ยอมเลี้ยเพื่อที่จะได้ ต้องรับฟังเลียงติ ไม่ใช่เข้าติว่าไม่ร้อยแล้วไปโกรธเขา หรือเรียกให้เข้าซื้อ พอเขาไม่ซื้อก็ว่า พอเขามาของมายากก็ไม่ซื้อของเขางang เป็นการเอาดีน อย่างนี้ไปได้ยาก ... บางครั้งเราต้องยอมก่อน ” เรื่องการสนับสนุนด้านงบประมาณ นายกอบต. ได้มอบหมายให้ สอบต. ประจำหมู่ที่ 7 ดูและเรื่องการทำโครงการสนับสนุน

จากนั้นคุณภัทริยา ภาคโถสต หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านปากปานได้ชวนคุยถึงกระบวนการผลิต ที่ถูกสุขอนมัย และขั้นตอนการขอ อย.ว่าไม่ยาก กลุ่มสามารถปรับปรุงสถานที่ ขั้นตอนการผลิตให้ เป็นอาหารปลอดภัยได้ ซึ่งสาธารณสุขมีหน้าที่สนับสนุนอยู่แล้ว “ ทุกปี เราจะสุ่มตรวจตัวอย่าง อาหาร ที่ผลิตหรือจำหน่ายในชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้รับประทานอาหารที่ปลอดภัย เท่าที่สามารถ ขั้นตอนการผลิตของเราก็นับว่าปลอดภัยแล้ว แต่อาจต้องปรับปรุงอีกเล็กน้อย ”

ป้าต่วนซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มเล่า “ เราก็ทำตามที่อาจารย์สอน เวลาปรุงเสร็จจะบรรจุถุงก างมัง ไม่ให้ແ蛮งวันตอม ใส่ผ้ากันเปื้อน ใส่หมวกคลุมผม ... ” และพูดถึงประเด็นความสุขกับ เศรษฐกิจว่า “ ...วันไหนจะทำก็ต้องนัดหมายมาแกะกระเทียมกันล่วงหน้า 1 วัน วิไลต้องไปหาซื้อ ใบตอง บางทีก็ไปเอาที่สวนนายก พอถึงวันทำ ใครมีหน้าที่ทำอะไรก็มาทำ อย่างป้าตวนนี่ทำ ”

หน้าที่ห่อ ถ้าเมื่อยหลังก็นอนคุยกันหลายเมื่อยก็ลุกมาหอ กันอีก ...ถึงกลางวันก็ทำอาหาร ทำส้มตำ ล่วง (ไม่ใส่กุ้งแห้ง /ปูเค็ม) กินกัน..."

อาจารย์ศิวพร พุดถึงการพัฒนาคุณภาพและการตลาด “เรื่อง ปริมาณและรสชาติเป็นเรื่องสำคัญถ้าจะขยายตลาด ต้องซื้อของคนอื่นที่ขายดีซึ่ง เปรียบเทียบรสชาติ ปริมาณดูแล้วมาปรับปรุงของเราอย่าลืมคำนวณต้นทุนด้วย ไม่อย่างนั้นก็จะได้วันละ 4 บาทเหมือนเดิม...”

อาจารย์วนิดา เสนอแนะว่าจากเวทีแลกเปลี่ยนผู้วิจัยในกลุ่มแห่นมยังมองไม่เห็นจุดพัฒนา และแนวทางพัฒนาของตนเอง จึงชวนว่า ควรไปแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอาชีพอื่นก็เพื่อจะได้เห็นแนวทางการพัฒนาขั้นชัดเจนขึ้น ซึ่งที่ประชุมตกลงวางแผนไปเรียนรู้กับกลุ่มที่มีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งในจังหวัดอุตรดิตถ์ ในเดือนมกราคม 2552

สรุปผลกิจกรรมที่ 11 การประชุมวิจัยกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารการเงิน วางแผนและกำหนดตัวคนทำงาน ดังนี้

การเตรียมความพร้อมของหัวหน้าโครงการซึ่งมี 2 คน คือ อาจารย์สมศักดิ์ สายตรง และคุณพ่องจันทร์ คำแปลงใจ โดยกำหนดตัวผู้เปิดบัญชี และผู้มีอำนาจเบิกจ่ายเงิน ด้านเอกสารการเงิน และใบลงชื่อต่าง ๆ ให้อาจารย์สมศักดิ์ เป็นผู้จัดทำ มอบให้คุณ แสงมณฑุ์ ทิพย์ลังวะลาย จัดทำบัญชีรับจ่าย และรวบรวมเอกสารการเงิน เข้าแฟ้ม ส่วนคุณกันยา เป็นผู้ประสานงานจัดเวลาทีวิจัยฯ สรุปผลการประชุม คณะวิจัยทุกคนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเข้าใจวิธีการจัดเก็บ และรวบรวมเอกสารการเงิน ทุกคนตื่นเต้นที่จะได้เริ่มงานเป็นครั้งแรก

สรุปผลกิจกรรมที่ 12 ติดตามกลุ่มแห่นมศึกษา “การจัดการแบบมีส่วนร่วม” ดังนี้

มีการศึกษาดูงาน ณ กลุ่มข้าวอินทรีย์ ตำบลลังดิน และ วิสาหกิจชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ สมาชิกกลุ่มได้เห็นตัวอย่างการบริหารจัดการกลุ่มข้าวอินทรีย์ ตำบลลังดิน เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มแห่นมแล้ว สมาชิกกลุ่มเห็นว่าเป็นเรื่องยากเมื่อประเมินศักยภาพของกลุ่ม แต่ลิงที่กลุ่มได้เรียนรู้คือ การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การพึ่งพาตนเอง ในเรื่องอาหาร และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่ ในการเพาะปลูก เช่น ป้าตวนผู้ซึ่งปฏิเสธการปลูกพริกไว้ใช้ในกลุ่มมาโดยตลอด เมื่อเห็นการปลูกพริก มะเขือเทศเก่า และถุงฟาง ถุงพลาสติกที่ใช้แล้ว ก็เริ่มเปลี่ยนใจคล้อยตาม “...อย่างนี้ เอาไปปลูกพริกไว้ตามข้างรั้วได้... น้ำคุ(กระแป้ง)เก่าบ้านเรา ปะเลอะ(มีเยอะ)วิไลไปสวนอย่าลืมเอากล้าพริกมาเพื่อกันเด้อ ...” หรือ “...ถ้าบ้านใครไม่มีที่ดินก็มาเอามาปลูกรวมกันที่บ้านสองคนนั้นได้นะ...” “..เข้าจะปลูกขายให้กลุ่ม...” “...ก็ซื้อจากทุกคนนั่นแหล่ ...จะได้ของสด ๆ จากต้น เวียนเก็บไปก็ได้...” “..เห็นไหมว่าอาหารที่เขาเลี้ยง เราเอามาจากสวนทั้งนั้น ...”

หลังจากดูงานที่กลุ่มข้าวอินทรีย์แล้วกลุ่มได้ไปเรียนรู้จากวิสาหกิจชุมชน บ้านขนมเทียน เสวยในตัวเมืองอุตรดิตถ์ ได้แลกเปลี่ยนกับเจ้าของกิจการขนาดมีเสวยในเรื่องการวิจัยพัฒนา

สินค้าภูมิปัญญาในครัวเรือน การขอ ออย. และช่องทางการขอรับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สมาชิกส่วนใหญ่สนใจสอบถาม อาจารย์วนิดา และอาจารย์คิวพร คอยกระตุ้นให้ซักถาม และนำปัญหาของกลุ่มมาเป็นประเด็นคำถาม มีเพียงป้าเหนี่ยม เท่านั้นที่ยังไม่มั่นใจว่าจะทำได้ โดยป้าเหนี่ยมได้นำประเด็น เนื้อหมูชิ้นราคา และแทนม้าเก็บไว้หลายวันจะเปรี้ยว “.... ถ้าทำมาก ฝากขาย แล้วไม่หมดขายส่งคืน ก็ต้องขาดทุน หมูยิ่งแพง ทุกวันนี้แทบไม่มีกำไรอยู่แล้ว ...”

จากการสังเกต และการพูดคุยกับคณะวิจัยจากชุมชน พบร่วมกับทุกคนเกิดแรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาพึงตนเอง เพื่อลดต้นทุนการผลิต เช่นวางแผนจะปลูกพริกในระยะต่อไป ส่วนของการทำงานที่บ้านช้อน เช่น การใช้เครื่องจักร ทุกคนจะเห็นตรงกันว่า “กลุ่มเข้าแข่งปีง” (หมายถึงไม่มีทั้งแรงเงินแรงงาน) แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้จะได้มากกว่า “ได้เงินนัก แต่ก็ออกแรงมากก็ไม่ไหว...แก่แล้ว เยี้ยวยามร่วม ปอกกิน” (ได้เงินมากแต่ใช้แรงมากไม่ไหว เพราะแก่แล้ว ทำพอสนุก พอกิน)

สรุปผลกิจกรรมที่ 13 การเรียนรู้ร่วมกับนักศึกษาเครือข่ายเกษตรภาคกลาง เรื่อง “การจับประเด็น” ดังนี้

ได้นิยามความหมายของ นวัตกรรม (Inovation) คือเครื่องมืออุปกรณ์ วิธีการกระบวนการ การเกษตรใหม่ ๆ ที่คิดขึ้น ส่วนสิ่งประดิษฐ์ (Invantion) คือสิ่งประดิษฐ์ที่คิดขึ้นมาใหม่ การวิจัย (Research) หมายถึงการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้ ได้ความรู้ที่จากการร่วมกิจกรรมเรื่องการจับประเด็น

การจับประเด็นหมายถึง การจับใจความสำคัญ การสรุปรวมยอด การสรุปข้อมูลล้วน ๆ ง่าย ๆ ได้ใจความสำคัญทำให้ผู้อื่นอ่านอย่างเข้าใจ ความสำคัญของการจับประเด็นคือทำให้ สรุปได้อย่างรวดเร็วสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล ใช้ในการเรียน แหล่งที่มา เช่น ละคร ข่าว นิยาย เพลง การอ่าน สารคดี การล้มภาษณ์ การบรรยาย จากเหตุการณ์ วิธีการจับประเด็นได้แก่ การฟัง ดู อ่าน หลักการจับประเด็น ผู้ฟัง ผู้ดูต้องทำความเข้าใจสารที่ใช้ สื่อสื่อ กามา ฟังเพื่อให้เห็นเบื้องหลังของความคิดของผู้พูด ทำประเด็นหลัก

แ้วที่ใช้ในการจับประเด็น Time line องค์ประกอบ เชิงเปรียบเทียบ เพื่อทำประเด็นหลัก ของเรื่องเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นอื่น ๆ จัดลำดับเหตุการณ์ อุปสรรคของการจับประเด็นได้แก่ ความไม่เหมาะสมหรือไม่พร้อม เช่น ได้ยินไม่ชัดเจน เวลาไม่เหมาะสม อารมณ์ไม่ดี บรรยากาศไม่เอื้ออำนวย ไม่เข้าใจเนื้อหา ประสบการณ์ไม่พอ มีทักษะไม่ดี และไม่มีสมาธิ เป็นต้น

การพัฒนาทักษะจับประเด็นสามารถทำได้โดยฝึกใช้เป็นประจำ และเปลี่ยนกับคนอื่น นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เราจับประเด็นไปเพื่อฝึกฝนตนเอง สะสมประสบการณ์ เล่นสื่อในการมองเห็นและแยกแยะสิ่งต่าง ๆ เพื่อใช้ได้ทุกที่ทุกสถานการณ์

การจับประเด็นได้ดีต้องมีองค์ประกอบคือ มีสมาร์ท มีประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ สติ ความตั้งใจ ทัศนคติที่ดี และอคติ ความรู้สึก ความรอบรู้ ประสาทอิภาพการรับฟัง การวิเคราะห์ ตีความ จับใจความสำคัญ ความพร้อมทางกาย สุขภาพ ความยกย่องของเนื้อหา บรรยายกาศ ฐานคิด/ความเชื่อหมายถึง หลักคิด/ความเชื่อ มุ่งมอง กระบวนการทัศนคติ การให้คุณค่า ฐานความรู้ หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การค้นคว้า การติดตาม ฐานประสบการณ์หมายถึง พื้นฐานชีวิต ประสบการณ์ หน้าที่ทำงาน ฐานจิต เช่น ความเที่ยงธรรม อคติ /สติ /スマอิ การรับรู้ ทัศนคติ ขอบ ไม่ชอบ ฐานทักษะ ได้แก่ การฝึกฝน การปฏิบัติ การเรียนรู้ เทคนิคต่างๆ ความเปลี่ยนแปลงของผู้ร่วมกิจกรรม สังเกตได้ดังนี้ นักศึกษาที่เข้าร่วม ที่อยู่ระดับปัวส. สอนถามถึงขั้นตอนวิชาโครงการจากหัวหน้างานหลักสูตร คืออาจารย์วนิดา แคนโพธิ์ ว่าจะสามารถ เริ่มได้มีอะไร และถ้าจะทำโครงการร่วมกับชุมชน แต่ในชุมชนตำบลไทรย้อยไม่มีเรื่องที่เข้าสนับได้ ไปศึกษากับตำบลอื่นได้หรือไม่ เพราะอย่างการทำางานช้านั้น และขอให้อาจารย์สอน กิติ เป็นที่ปรึกษาโครงการ ส่วน นักเรียน ขั้น ปัว. แผนกอุตสาหกรรมล้วนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแทน มหาลัยครั้งแล้วจึง ขยายความคิดให้กับอาจารย์คิวพรว่า “ ถ้าป่าฯ ไม่อยากเปลี่ยนแปลงรสชาติ แทนนี้ เราจะ จัดซื้อแทนนี้ อย่างที่อาจารย์พิไลพรเคยจัด เวลาสอนพวงหนู ป่าจะได้รู้ว่า ความชอบของคน ต่างกัน ถ้าเข้าซื้อบนแบบไหนเราต้องทำตามใจเขา ..ลูกค้าคือพระเจ้า ใช่ไหมคะ ”

สรุปผลกิจกรรมที่ 14 ประชุมสรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาเครือข่าย เกษตรภาคกลางและวางแผนประชุมปฏิบัติการทำข้อเสนอโครงการด้วยกระบวนการวิจัย ดังนี้

1. ได้เรียนรู้จากนักศึกษาเกษตรในภาคกลางที่มีการปรับกระบวนการคิด และการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการวิจัย
2. บทบาทของนักศึกษาในการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของตน
3. ขั้นตอนและกิจกรรมที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกทักษะการจับประเด็น โดยใช้ สื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย
4. นักเรียนนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมได้ทำการจับประเด็นโดยทำงานเป็นกลุ่ม นำเสนอ ผลงานกลุ่ม และสะท้อนผลการร่วมกิจกรรมของตนเอง
5. ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันถึงแนวทางการปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ด้วย กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น สภาพการดำเนินงาน ความภูมิใจและ ปัญหา อุปสรรคของแต่ละ สถานศึกษา
6. ครูและนักเรียนได้ร่วมวางแผนการจัดอบรมทักษะการจับประเด็น และการทำโครงการ ด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

สรุปผลกิจกรรมที่ 15 ประชุมคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยเพื่อหารือ และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดอบรมการทำโครงการที่ใช้กระบวนการวิจัยให้กับครูที่ปรึกษาและนักเรียน นักศึกษา ที่ต้องทำโครงการเพื่อเสนอขอจบหลักสูตร สรุปผลการประชุม ดังนี้

1. ควรทำความเข้าใจกับครูที่ปรึกษาทุกแผนกวิชาให้เป็นไปในทางเดียวกันก่อน เพราะที่ผ่านมา นักศึกษาสับสน เพราะครูที่ปรึกษาแต่ละคนก็สอนไม่เหมือนกัน

2. ควรให้ครูที่ปรึกษาเสนอปัญหาที่ผ่านมา และรวบรวมประเด็นปัญหา หาแนวทางแก้ไข อาจใช้กระบวนการเล่าเรื่องร้อง匡 ก็ได้จะได้แนวทางที่เห็นชอบร่วมกันหลาย ๆ แนวทาง

3. ควรให้ครูที่ปรึกษาเตรียมแบบฟอร์มเสนอโครงการมาดูร่วมกันว่าจะมีการปรับปรุงอย่างไรให้เกิดการพัฒนากระบวนการในรายวิชาโครงการได้ (ต้องให้ครุกลั่นกรองก่อนมาถึงผู้อำนวยการ เช่นอนุมัติ)

4. ในส่วนของนักเรียนนักศึกษา ควรเตรียมกิจกรรมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการทำโครงการเพื่อเสนอขอจบหลักสูตร ขั้นตอนการเสนอขอทำโครงการ การหาหัวข้อศึกษา ระยะเวลา การเสนอขอ ต่าง ๆ ให้ชัดเจน หลังจากนั้นจึงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำโครงการที่ สอดคล้องหรือเพื่อแก้ปัญหาชุมชน แล้วแบ่งกลุ่มให้ฝึกปฏิบัติ

สรุปผลกิจกรรมที่ 16 เปิดโครงการ “ การบริหารจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาการผลิตของกลุ่มปุ่ยอินทรีย์ตำบลไทรย้อย ดังนี้

คณะกรรมการฯ ในการระบุต้นให้ผู้ร่วมเวทีแสดงความคิดเห็นได้ดี โดยเฉพาะ ผอ. นิธิณฐ์ (ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเด่นชัย) และอาจารย์กฤษฎา ส่วนอาจารย์สมศักดิ์ หัวหน้าโครงการคอยสังเกตการณ์ และซักถามเพิ่มเติม ส่วนคณะกรรมการฯ กลุ่มปุ่ยอินทรีย์ทั้ง 7 คนทำหน้าที่จดบันทึกข้อมูลจากการระดมสมองในกลุ่ม อ่านบททวนให้ สมาชิกกลุ่มตรวจทานและร่วมสรุปข้อมูลให้ตัวแทนนำเสนอ จากการนำเสนอข้อมูลสภาพคักกี้ภาพของกลุ่มปุ่ยอินทรีย์ พบร่วม การจะเพิ่มจำนวนสมาชิกและระดมหุ้นจากสมาชิกเพื่อการพัฒนาการผลิตปุ่ยอินทรีย์ของกลุ่มยังขาดข้อมูล จำนวนผู้ใช้ปุ่ยอินทรีย์ทั้งตำบล วัตถุดิบที่ใช้ในการทำปุ่ยที่มีอยู่ในพื้นที่ ปริมาณปุ่ยที่สมาชิกหรือกลุ่มเป้าหมายใช้ต่อปี ดังนั้นที่ประชุมจึงวางแผนเก็บข้อมูลโดย หลังจากเลิกประชุม คณะกรรมการฯ ได้ร่วมกันจัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลและให้คณะกรรมการฯ เก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการทำกิจกรรมต่อไป

สรุปผลกิจกรรมที่ 17 การประชุมเชิงปฏิบัติการการเรียนการสอนวิชาโครงการด้วยกระบวนการวิจัยเรื่อง “การเขียนข้อเสนอโครงการ” มี ดังนี้

สภาพปัจจุบัน นักศึกษาชั้น ปวส. จะได้เรียนวิชาสถิติและการวางแผนการทดลอง ในชั้นปีที่ 1 จากนั้นในชั้นปีที่ 2 นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนวิชาโครงการ ซึ่งเป็นการวิจัยเบื้องต้น โดยมีอาจารย์ประจำแต่ละคณะเป็นผู้ดูแล ในการเขียนโครงร่างโครงการ ซึ่งจะแตกต่างกันไป การอนุมัติโครงการ และการตัดสินผลการเรียน แตกต่างกันดังในปีการศึกษา 2551 ดังนี้

แผนกวิชาธุรกิจเกษตร หัวหน้าคณะ อาจารย์ไฟฟารย์ จันทรนิมิต ได้ปรับวิธีการสอนวิชาโครงการ โดยจัดปฐมนิเทศให้แนวทางการทำโครงการในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่เชื่อมโยงกับปัญหาและความต้องการพัฒนาของชุมชน จัดทำคู่มือการเขียนโครงการ ขั้นตอนกระบวนการ และการเขียนรายงานโครงการที่เป็นระบบ และพบว่าผลการจัดการเรียนในปีการศึกษา 2551 รายวิชาโครงการ นักศึกษามีผลงานอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ มีการจัดสัมมนาวิชาการและนำเสนอโครงการขอแผนกวิชาโดยเชิญ นักศึกษาและอาจารย์เข้าร่วม ทำให้นักศึกษาได้ แต่ปัญหาดังครุที่ ปรึกษาโครงการมีไม่พอกับจำนวนนักศึกษา เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นครูอัตราจ้างและพนักงานราชการ ซึ่งยังขาดประสบการณ์ด้านการทำวิจัย จึงเสนอให้มีการจัดอบรมให้กับครุที่ปรึกษาเพื่อให้สามารถให้คำปรึกษาได้อย่างเต็มที่

คณะกรรมการทดสอบนักศึกษาจะทำโครงการทางทดลองสัตวศาสตร์ มีการจัดทำแบบฟอร์มโครงการให้ นักศึกษาเป็นผู้เลือกอาจารย์ที่ปรึกษา แต่การอนุมัติโครงการและการตัดสินผลการเรียนมีอาจารย์ที่รับผิดชอบดำเนินการ ปัญหาที่พบคือนักศึกษาไม่สนใจทำโครงการมักเร่งทำตอนปลายภาคเรียนทำให้ไม่สามารถสรุปโครงการภายในสิ้นสุดภาคเรียนจึงจบหลักสูตรช้ากว่ากำหนด

แผนกวิชาช่างกลเกษตรจะทำโครงการด้านสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม โดยมีอาจารย์ในแผนกวิชาเป็นที่ปรึกษา ซึ่งแผนกวิชาได้นำเสนอโครงการที่ ช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาอาชีพของเกษตรกร มีการนำนักศึกษาเข้าไปเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในโครงการวิจัย หรือการบริการชุมชน เช่นเป็นผู้ช่วยวิทยากรอบรมวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน(Fix It Center) ทำให้นักศึกษาเห็นปัญหาของชุมชนและได้เรียนรู้ร่วมกับชุมชน ในปีการศึกษา 2551 มีนักศึกษาทำโครงการด้านพลังงานร่วมเรียนรู้กับโครงการวิจัย “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะ ของเทคโนโลยีด้วยเครื่องจักร” นำความรู้ที่ได้มาทำเตาเผาถ่านด้วย 200 ลิตรที่ลดควันและได้ถ่านที่มีคุณภาพ เป็นต้น

แผนกวิชาพิชศาสตร์ มีนักศึกษาเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงคนเดียวคืออาจารย์สมศักดิ์ สายตรง ซึ่งจะสอนกระบวนการวิจัยและติดตามนิเทศโครงการ ให้คำแนะนำการเขียนรายงานโครงการ ผลการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2551 พบว่า นักศึกษาขาดความรับผิดชอบ ไม่ดำเนินงานตามแผนการทดลองและจัดทำรายงานล่าช้า และมีผลต่อการจบหลักสูตรเช่นเดียวกัน

แผนกวิชาอุตสาหกรรมเกษตรไม่มีนักศึกษาระดับปวส. แต่ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาโครงการกับนักเรียนชั้น ปวช. 2 โดยอาจารย์ผู้สอนในแผนก รับผิดชอบทั้ง 3 คน โดยเป็นทั้งผู้สอน ที่ปรึกษาและติดตามนิเทศโครงการ มีการสัมมนาโครงการในคณะ แต่ละปีจะมีประมาณ 3-4 โครงการ

หลังจากได้นำเสนอสภาพและปัญหาของแต่ละแผนกวิชาแล้วมีการวางแผนขั้นตอนและกระบวนการในรายวิชาดังนี้

1. งานหลักสูตรจะดูเรื่องการจัดรายวิชาโครงการให้นักศึกษาเรียนและทำการใน 2 ภาคเรียน เพื่อให้มีการสอนขั้นตอนกระบวนการ วิจัย การหาหัวข้อโครงการและขออนุมัติโครงการ ให้เสร็จในภาคเรียนที่ 1 และดำเนินการทดลอง หรือวิจัย จัดทำรายงานให้เสร็จสิ้นในภาคเรียนที่ 2

2. คณะกรรมการหน่วยจัดการซึ่งได้แก่หัวหน้าแผนกวิชาทุกแผนก ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบวิชา โครงการจะจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง ขั้นตอน กระบวนการวิจัย บทบาท แนวคิดและหลักการ วิจัยเพื่อท้องถิ่น ให้นักศึกษาชั้น ปวส. 1 ในภาคเรียนที่ 1 และเปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอโครง ร่าง รวมรวมให้คณะกรรมการในแผนกพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง จนสมบูรณ์ จากนั้น ส่งบัญชีข้อเสนอโครงการผ่านฝ่ายวิชาการให้ผู้อำนวยการอนุมัติโครงการ เนื่องจากปีนี้เป็นปีแรก นักศึกษากำลังจะเข้า ชั้น ปวส. 2 จึงใช้วันที่ 25-26 กุมภาพันธ์ ดำเนินการ เพื่อให้นักศึกษาที่ จะไปฝึกงานสามารถจัดทำข้อเสนอ ขออนุมัติและไปดำเนินโครงการในสถานประกอบการ โดยมีที่ ปรึกษาจากวิทยาลัยและพี่เลี้ยงในสถานประกอบการ ให้คำปรึกษา

3. คณะกรรมการอาจเสนอของบประมาณสนับสนุนการทำโครงการของนักศึกษาตาม สมควร โดยเฉพาะโครงการที่ประเมินแล้วอยู่ในระดับดี เพื่อสร้างแรงจูงใจ

4. จัดอบรมปฏิบัติการให้ครูที่ปรึกษาโครงการเพื่อให้ดำเนินการเป็นแนวทางเดียวกันและ สามารถให้คำปรึกษา หรือร่วมทำโครงการกับนักศึกษา อย่างมั่นใจ

5. นักศึกษาล่วงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ครูที่ปรึกษา ตรวจทาน ให้ข้อเสนอแนะเพื่อ ปรับปรุงให้สมบูรณ์ ตัดสินผลการเรียน(ให้เกรด) และล่วงหัวหน้าแผนกเป็นผู้รวบรวมจัดทำแบบ สรุปรายงานผู้อำนวยการผ่านฝ่ายวิชาการเพื่อนำเสนอผลการเรียน

6. ในด้านการประสานแหล่งทุน หน่วยจัดการฯ จะจัดประชุมปฏิบัติการจัดทำข้อเสนอ โครงการวิจัยเพื่อเสนอแหล่งทุนให้ครูที่สนใจปีละ 1 ครั้ง ในช่วงเดือนกรกฎาคม เพื่อให้สามารถล่ง ข้อเสนอขอรับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และจัดพัฒนาجوทย์วิจัยเพื่อ ท้องถิ่น เพื่อเสนอแหล่งทุนสก. หรือแหล่งทุนอื่น ตามที่ครูร้องขอ

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษาจากการประชุมปฏิบัติการเรื่อง หลักการ แนวคิดและ บทบาทการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ดังนี้

1. ทำให้ทราบลักษณะของปัญหาการวิจัย ว่าเป็นปัญหาที่แก้ ด้วยนโยบาย มาตรการ ระเบียบข้อบังคับกฎหมาย หรือเทคนิคไม่ได้ผล ถ้าแก้ได้ก็ไม่ใช่ปัญหาวิจัย

2. ทำให้ทราบว่าต้องศึกษาว่า ปัญหามีผลกระทบกับใคร พื้นที่ใดบ้าง จำนวนเท่าไร

3. ทำให้ทราบว่าต้องศึกษาว่าปัญหา มีผู้เกี่ยวข้องเป็นใครบ้าง ใครเป็นผู้ใช้ผลการวิจัย

4. ต้องศึกษาว่าใครได้ทำวิจัยในเรื่องนี้ไว้แล้วบ้าง ต้องสืบค้นข้อมูลมาศึกษา สรุปเป็น กรอบแนวคิดในการดำเนินโครงการ

ได้หัวข้อโครงการที่นักศึกษาระดมสมองและนำเสนอผลงานกลุ่ม ดังนี้

- การพัฒนาตู้อบขนมพลังงานแสงอาทิตย์
- การพัฒนาเครื่องบีบลูกชิ้นใหม่รูปทรงที่หลากหลาย
- การพัฒนาเครื่องตัดขนมปังเพื่อใช้ในครัวเรือน
- การเปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของไก่ลูกผสมที่เลี้ยงด้วยอาหารที่มีส่วนผสมของเพกาในอัตรាថ่นที่แตกต่างกัน
 - การเปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของไก่ลูกผสมที่เลี้ยงด้วยอาหารที่มีส่วนผสมของกล้วยน้ำว้าดิบในอัตรាថ่นที่แตกต่างกัน
 - การเปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของหมูลุ่มและหมูลานที่เลี้ยงด้วยอาหารในอัตรាថ่นที่เท่ากัน
- การพัฒนาฐานข้อมูลของนักศึกษาในวิทยาลัย
- การควบคุมการทำงานเครื่องกรองน้ำด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- การวิจัยและพัฒนาเครื่องกรองน้ำดื่มด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- การพัฒนา กังหันวิดน้ำโดยอาศัยแรงน้ำไหลเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร
- การใช้สาร GA กระตุ้นเพื่อเร่งการเจริญเติบโตดอกปทุมมา
- การสร้างและพัฒนาเครื่องเจาดินแบบหัวสว่านแบบอนาคตประสงค์
- การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์เค้กเนย
- การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทุเรียนทอด
- การวิจัยและพัฒนาการทำไส้อ้วนเพื่อสุขภาพ
- การพัฒนาการทำแห้งสมุนไพร

สรุปผลกิจกรรมที่ 18 การสรุปผลการนำนักวิจัยและกลุ่มเป้าหมายไปเรียนรู้นอกพื้นที่ในงาน 10 ปี สกว. งานวิจัยเพื่อห้องถิน ที่อิมแพคเมืองทองธานี ดังนี้

1. ได้เรียนรู้เครือข่ายการทำงานวิจัยของชุมชนในชนบทและในเมืองทั่วทุกภาคของประเทศไทย
 "...ชาเจ้าได้คุยกับกลุ่มวิจัยจากจังหวัดลำปาง สภาพปัญหาของเขามี่อนเรา แต่เขาแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ..ที่สำคัญ..เขาทำให้ทุกฝ่ายเข้าร่วม....ชาเจ้าเป็นที่ปรึกษาท่านนายกฯ เทศบาลช่อแฮ ท่านให้ดูแลเรื่องการจัดการขยะต่อจากที่เราทำวิจัยร่วมกับวิทยาลัยมาเมื่อปีที่แล้ว...มีข้อเสนอแนะจาก การวิจัยให้เทศบาลทำต่อulatoryเรื่อง...คิดว่าจะหาแนวร่วมพัฒนาต่อยอดโครงการ..."

2. ได้แนวทางการแก้ปัญหาของชุมชนในประเด็นร่วมต่างๆ เช่น สิ่งแวดล้อม ขยาย การเรียนรู้เพื่อนรักษ์ สืบสานภูมิปัญญา ภาษา วัฒนธรรม “ประเด็นปัญหาที่นำเสนอคือคล้าย ๆ กับ ชุมชนของเรา ก็เก็บเกี่ยวเอาความรู้จากเวทีส่วนงานจดหมายมตเดย ...เอกสารที่แจกก็เก็บมา

หมด...ยังไปซื้อหนังสือมาอีกหลายเล่ม หมดไปเป็นพันเลยดิใจมากที่อาจารย์ชวนมาเรียนรู้ ...ต่อไปอยากขออาจารย์เป็นพี่เลี้ยงให้บ้าง อยากรู้ว่าพัฒนาโครงการทำอย่างไร ถ้าทำเมื่อไหร่อย่าลืมชวน”

3. ได้เห็นแนวทางการจัดการเรียนรู้จากปัญหาของนักเรียนเกษตรในภาคกลาง ...เห็นการพัฒนาระบวนการคิด การทำงานอย่างมีเป้าหมาย ...วิทยาลัยเราก็ทำอย่างนี้บ้างแล้ว ...แต่เป็นเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ต้องขยายให้เป็นระบบทั่ววิทยาลัย ..ตรงตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเลย..”

4. เห็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ให้ชุมชนของ สกว.ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เช่น

ประเด็นวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ สังคม อาชีพ และ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ “ สกว. มาชวนให้ชาวบ้านคิด ศึกษาสภาพตัวเอง หาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน เราทำภาพเล็ก ๆ อย่างกลุ่มผ้าดันมือเรา ทำวิจัยเสริมงานหลายปีแล้ว เรายังไม่รู้ว่าของเรามีอยู่ในประเทศเดินเศรษฐกิจชุมชน ...ก็เราทำเพื่อมีรายได้เพิ่ม ทำให้สินค้ามีคุณภาพ ขายได้ไกล มีเครือข่ายการตลาด ชวนคู่แข่งเป็นคู่ค้า ท่านก็ยังมาชวนคุยกับมีปัญหาต่ออย่างอื่นอีกใหม...พวกราคายกันว่าตอนนี้เหลือแต่คนแก่ ต่อไปจะແຍ່ ต้องจัดหลักสูตรให้เต็ก ๆ เรียนตอนปิดภาคฤดูร้อน ทำสัก 3-4 หลักสูตร ก็ต้องทำวิจัยต่อ....”

5. ได้แรงบันดาลใจ ผลงานที่ชาวบ้านนำมาเสนอให้ผู้รู้ นักประชญ์ ผู้นำทางความคิดที่มีชื่อเสียงระดับประเทศเป็นผู้ชี้แนะและชื่นชมผลงาน ทำให้เกิดมุ่งมองที่กว้างขึ้น และมีความเชื่อมั่น อยากรู้และค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตัวเพื่อนำมาแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง “ เรื่องดิน นำชาวบ้านเรามีภูมิปัญญาจัดการตามสภาพพื้นที่ของเรานานาทางหนึ่งเราจะเป็น “นาไช่น้อย”(ໄຊคือที่นาตารางสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก) เพราะที่ลาดเอียง ถ้าทำໄຊใหญ่อย่างภาคกลาง เวลาเอาเต็อกน้ำก็ไหลไปอยู่ที่ลุ่มหมุด..ไม่ได้ผล...คนรุ่นใหม่ที่ไม่เข้าใจก็มารื้อนำของพ่อแม่เป็นผืนเดียว “นาไช่ใหญ่” มันก็ไม่ได้ผล ต้องพึงเครื่องสูบน้ำใช้น้ำมัน ตันทุนสูงขึ้น ...ที่ไปฟังเสวนามีหลายเรื่องที่ชาวบ้านทำแล้วท่านชื่นชมว่าทำถูกทางแล้ว..ประเด็นสำคัญต่อไปนี้ถ้าเราคิดแล้วต้องชวนคนอื่นร่วมคิด จะได้มีหมู่(มีพรรคพวง) คิดคุณเดียวทำคนเดียวไปบ่ออด...”

สรุปผลกิจกรรมที่ 19 การเสนอรายงานความก้าวหน้าโครงการ “ การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตแห่งบ้านปากปานหมู่ที่ 7 ตำบลไทรโยค อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ที่เหมาะสมและสมดุลระหว่างความสุขกับเศรษฐกิจ ” ดังนี้

คณาจารย์วิจัยจากชุมชนให้ความสำคัญกับความสุขมากกว่า เศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นผู้สูงอายุ มีลูกหลาน ครอบครัวรับผิดชอบด้านค่าใช้จ่าย และไม่อยากใช้ความพยายามหรือลงทุนลงแรงเพิ่มขึ้นประกอบกับเมื่อเวลาผ่านไปสามารถในกลุ่มนี้อยุ่มากขึ้น จึงมีปัญหาสุขภาพทั้งของตนเอง และของสมาชิกในครอบครัว เช่น ป้าตวนซึ่งป่วยและใช้เวลารักษาตัวนานเป็นเดือนทำให้ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม และป้าเหนี่ยมก็ต้องหยุดไปดูแลสามีซึ่งป่วยเข้าโรงพยาบาล และเป็นเหตุให้สมาชิกคนอื่น ๆ อยากรักผ่อนโดยให้เหตุผลว่า “ คนไม่ครบก็ไม่อยากทำ มันเหงา ” “ ทำไมได้น้อย แสดงให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่มนี้เน้นความสุขความบันเทิงใจมากกว่าการทำรายได้

ตอนที่ 3. การปรับเปลี่ยนกิจกรรม รายละเอียดกิจกรรมที่ตั้งไว้

เนื่องจาก ในปีการศึกษา 2552 มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ คืองานวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมฯ ซึ่ง เมื่อ เริ่มโครงการวิจัยอยู่ในฝ่ายพัฒนาการศึกษา ได้ถูกเปลี่ยนไปอยู่ในฝ่ายแผนงานการศึกษา ซึ่งรอง ผู้อำนวยการป้ายไม่สามารถทำหน้าที่ได้ นอกจากนั้นในการดำเนินโครงการที่ผ่านมา มีการเลื่อน กำหนดจัดกิจกรรมวิจัยหลายครั้ง ในกรณีที่ห้องเรียนนักศึกษาต้องเลื่อนกำหนดเนื่องจาก ความก้าวหน้าคณะกรรมการนักวิจัยมีเวลาในการทำงานร่วมกันไม่เต็มที่เนื่องจากอุบัติเหตุ ดังนี้

คณานักวิจัยในโครงการและสถานการณ์ในวิทยาลัย

1. ผู้อำนวยการวิทยาลัยได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ และผู้อำนวยการคนใหม่ยังไม่ได้มารับตำแหน่ง มีรองผู้อำนวยการรักษาการแทน เป็นเวลา 6 เดือน ในกรณีจัดกิจกรรมโครงการวิจัยร่วมกับครุและนักเรียนนักศึกษาต้องเลื่อนกำหนดเนื่องจาก เวลาตรงกับกิจกรรมอื่นของวิทยาลัย

2. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ใหม่ให้งานวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมฯ ซึ่งเมื่อเริ่มโครงการวิจัยอยู่ในฝ่ายพัฒนาการศึกษา ย้ายไปอยู่ฝ่ายแผนงานการศึกษา ซึ่งรองผู้อำนวยการที่รับผิดชอบป้ายเป็นอัมพาตต้องรักษาตัวต่อเนื่อง การสนับสนุนการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง

3. คณานักวิจัยในโครงการ มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ เนื่องจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง ของวิทยาลัย ทำให้ต้องใช้เวลาภักดีที่ได้รับมอบหมายใหม่เพิ่มขึ้น เช่น อาจารย์วนิดา ทำหน้าที่ หัวหน้างานหลักสูตร ซึ่งมีภาระงานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ตารางสอนครู ตาราง เรียนของนักเรียนนักศึกษา ตารางห้องเรียน อาจารย์สมศักดิ์ ต้องทำหน้าที่หัวหน้างานความ ร่วมมือ เป็นต้น

4. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มอบหมายภารกิจเร่งด่วนตามนโยบายของ รัฐบาลให้สถานศึกษาดำเนินการซึ่งอยู่ในเขตบริการแต่ไม่อยู่ในพื้นที่โครงการวิจัย และต้อง ประเมินสรุปผลรายงานต้นสังกัดภายใน 3 -6 เดือน เช่น โครงการอาชีวาร่วมด้วยช่วยประชาชน โครงการศูนย์ซ้อมสร้างชุมชน โครงการตอกล้าอาชีพ ทำให้คณาจารย์ทำงานต้องเลื่อนกำหนดการจัด กิจกรรมวิจัยออกไป

5. ผลจากการสนับสนุนและพัฒนานักวิจัยที่มีศักยภาพสามารถเขียนขอเสนอโครงการได้ แล้วงานวิจัยและพัฒนาจึงได้คัดเลือกข้อเสนอโครงการขอรับงบประมาณแผ่นดินจาก สำนักวิจัย และพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยมีคณะกรรมการจากสถาวิจัยแห่งชาติเป็นผู้ พิจารณาแล้วก่อน ได้รับงบประมาณสนับสนุนในปี งบประมาณ 2552 จำนวน 4 โครงการ มี นักวิจัย 16 คน และผู้ช่วยนักวิจัย 60 คน ดังนี้

5.1 การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านม่วงเกษตร ตำบลบ้านกาส อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ด้วยความร่วมมือของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ และชุมชนบ้านม่วงเกษตร มี นายโสกณ กิติ เป็นหัวหน้าโครงการ นายกฤษฎา อารีประเสริฐสุข นายดำรงศักดิ์ พิมพสุต เป็นคณะกรรมการนักวิจัย นักศึกษาชั้น ปวส. 2 แผนกวิชาช่างกลเกษตร 12 คน เป็นผู้ช่วยนักวิจัย

5.2 การพัฒนาระบวนการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงของเกษตรกร อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ มีนายสมศักดิ์ สายตรง หัวหน้าโครงการ นายสุทธิน กับบังกาญ นายวิเศษ นุกูลจิตร นายเพลิน อินจันทร์ นายยุทธจักร สายทอง เป็นคณะกรรมการนักวิจัย และนักศึกษาชั้น ปวส 1 และ 2 พืชศาสตร์ 12 คน เป็นผู้ช่วยนักวิจัย

5.3 การพัฒนาระบวนการและคุณภาพลินค้าผลิตภัณฑ์ลัตว์ของชุมชนในอำเภอเด่นชัย ที่ปลดภัยต่อผู้บริโภค นางสาวพิไลพร พิทยวงศ์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย นางสาวนิตา แตนโพธิ์ เป็นนักวิจัย นักเรียนชั้นปวช. 2 แผนกวิชาอุตสาหกรรมอาหาร 12 คน เป็นผู้ช่วยนักวิจัย

5.4 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อลดผลกระทบจากการเผาถ่านที่อื้อต่อการพัฒนาอาชีพและสุขภาวะชุมชนโดยความร่วมมือของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ กับชุมชนตำบลแม่จ้วง อ.เด่นชัย จ.แพร่ นางสาวฉวีวรรณ วงศ์แพทย์ เป็นหัวหน้าโครงการ นางรัชนีย์ ไสร唆อด นางคัณธนันท์ ดีอุต นางอภิรดา ม่วงทอง นางวรัตดาวร บุญแวง นายจักรพันธุ์ สีตะวัน คณะวิจัย นักศึกษาชั้นปวส. 2 ช่างกลเกษตร 6 คน และปวส. 1 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 18 คน เป็นผู้ช่วยนักวิจัย

ผลจากการได้รับทุนทำให้คณะกรรมการที่ได้รับทุนสก.อยู่แล้วมีภาระงานเพิ่มขึ้น และนักวิจัยมีความเครียดจากทั้งภาระงานสอน งานวิจัย และงานมอบหมายตามนโยบายเร่งด่วน การประชุมนักวิจัยที่พร้อมเพรียงทำได้ยาก หัวหน้างานวิจัยและพัฒนาซึ่งเป็นเลขานุ่ยจัดการงานวิจัยและเพื่อเลี้ยงนักวิจัยต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การทำงาน มาเป็นประชุมกลุ่มย่อย การทวงถามความก้าวหน้าของคณะกรรมการนักวิจัยจะใช้วิธี “พบทรังใหญ่ คุยตຽนนั้น” เนื่องจากเวลาว่างไม่ตรงกัน

6. เมื่อมีผู้ได้รับงบประมาณวิจัยจากแหล่งทุนมากขึ้น ก็เริ่มมีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับครุคนอื่น ๆ โดยเฉพาะครุที่อายุราชการน้อย ๆ หรือครุที่มีเป้าหมายทำผลงานวิชาการเริ่มเข้ามาขอข้อมูล ขอคำปรึกษาเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย หรือมีโครงร่างข้อเสนอมาให้ช่วยปรับปรุงแก้ไขมากขึ้น

7. มีการสนับสนุนส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัย มากขึ้น

หัวหน้างานวิจัยและพัฒนาทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยได้นำนักวิจัย และกลุ่มเป้าหมายเข้าศึกษาดูงานและร่วมนำเสนอผลงานวิจัย เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ และทักษะการนำเสนอผลงานวิชาการ ดังนี้

7.1 งานวิจัยเพื่อห้องถังเรื่อง “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยายด้วยจุลินทรีย์คุณภาพสูงและกระบวนการชีววิถีโดยความร่วมมือของวชท. แพร่ และชุมชนตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองจังหวัดแพร่” นำเสนอในงานประชุมวิชาการประจำปีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ในเดือนสิงหาคม 2551 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม นางสาวฉวีวรรณ วงศ์แพทย์ นายดำรงศักดิ์ พิมพสุต นายกฤษฎา อารีประเสริฐสุข นางสาวนิตา แตนโพธิ์ นายโสกณ กิติ นางพัชริ

นทร์ ดีอุต และนางรัชนีย์ ไสสะอาด นำเสนอด้วยในงานประชุมวิชาการประจำปีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเดือนตุลาคม 2551 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม นางสาวฉวีวรรณ วงศ์แพทย์

ได้นำเสนอในการประชุมวิชาการประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สกศ.) 2552 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม นางสาวฉวีวรรณ วงศ์แพทย์

ได้นำเสนอในการประชุมวิชาการนานาชาติ โครงการความร่วมมือไทย- มาเลเซียประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สกศ.) 2552 ณ โรงแรม คิงเพาเวอร์ กรุงเทพฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม นางสาวฉวีวรรณ วงศ์แพทย์

7.2 ในงานประชุมวิชาการประจำปีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปี 2552 ได้นำเสนอผลงานวิจัยที่ทำโครงการวิจัยเพื่อท่องถินและได้รับทุน เข้าร่วมน้ำเสนอกิจกรรม ความก้าวหน้าโครงการจำนวน 4 โครงการ 5 คนคือ นายโสภณ กิติ นางสาวพิไลพร โคตรชุมพู นายสมศักดิ์ สายตรง นางรัชนีย์ ไสสะอาด และ นางสาวฉวีวรรณ วงศ์แพทย์

7.3 งานวิจัยเพื่อห้องถินเรื่อง “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อลดผลพิษจากการเผาถ่านที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพและสุขภาวะชุมชน” ในปี 2553 ได้นำเสนอในการประชุมวิชาการประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และนำเสนอในงานประชุมวิชาการประจำปีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ผู้ร่วมเดินทางได้แก่ นางรัชนีย์ ไสสะอาด นางอภิรดา ม่วงมอง นางวรัตดาวร บุญแวง นายโสภณ กิติ นางสาวนันิดา แคนโนธี

นักวิจัยในชุมชน และสถานการณ์ในชุมชน

การเลื่อนกำหนดการจัดเวทีวิจัยและพัฒนาของโครงการวิจัยส่วนหนึ่งมีปัญหาเนื่องจากสถานการณ์ในชุมชนและนักวิจัยในชุมชน ดังนี้

1. สภาพร่างกาย และสุขภาพของนักวิจัย เช่น กลุ่มแหน่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มีการเจ็บป่วยบ่อย ทั้งตัวเองและสมาชิกในครอบครัว

2. สภาพเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาหมูแพงทำให้กลุ่มแหน่มมีต้นทุนสูงขึ้น ทำให้มีรายได้ลดลง การผลิตจึงต้องลดจำนวนลง การจะวิจัยพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ต้องชะลอไว้

3. สภาพดินฟ้าอากาศและฤดูกาล เช่น การนัดหมายจัดกิจกรรมกลุ่มในช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นฤดูกาลเก็บเกี่ยวและปลูกพืชหมุนเวียน ต้องมีการเลื่อนกำหนดไปหลายครั้ง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายในชุมชนต้องเกี่ยวข้าวและปลูกถั่วเหลือง ข้าวโพด เช่น กลุ่มแหน่ม และ กลุ่มปู่ย่อนทรี

4. กิจกรรมทางประเพณีและลัศกนิคมชุมชน ชาวบ้านจะให้ความสำคัญกับกิจกรรมเหล่านี้มาก ถึงแม้การนัดหมายล่วงหน้าแล้วหากมีงานในชุมชนกลุ่มเป้าหมายก็จะไปร่วมงานชุมชนไม่เข้าร่วม

กิจกรรมตามนัด เช่น การเลื่อนกำหนดกิจกรรมโครงการวิจัยกลุ่มปุย 2 ครั้งเนื่องตรงกับงานศพญาติของคณะวิจัยในชุมชน

จากอุบัติเหตุดังกล่าวทำให้การติดตามสนับสนุนโครงการ และการหนุนเสริมด้านวิชาการ ให้คณานักวิจัยมีการปรับเปลี่ยนทั้งรูปแบบ และระยะเวลาดำเนินการ จนสิ้นกิจกรรมตามแผน ระยะที่ 1 ในเดือน เมษายน 2552 ดังกล่าว

นอกจากนี้ นักวิจัยในโครงการซึ่งเปลี่ยนหน้าที่ คือ นายรัชมี มนีศักดิ์ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายพัฒนาการศึกษา รับหน้าที่บริหารงานความร่วมมือ ไม่สามารถร่วมโครงการได้ และเนื่องจาก รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานการศึกษาลาป่วยไม่สามารถทำงานได้ ผู้อำนวยการจึงมอบหมายให้ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากรฯ ดร. สมควร บุญแสง ซึ่งย้ายมาใหม่ ช่วยดูแล โครงการวิจัยให้สามารถขับเคลื่อนต่อไป และได้มีการปรับแผนกิจกรรมในระยะที่ 2 ได้ผล ดังนี้

4. ผลการดำเนินการระยะที่ 2

สรุปผลกิจกรรมที่ 1 ประชุมติดตามการเขียนข้อเสนอโครงการของนักเรียน นักศึกษาที่ ผ่านการอบรมการเขียนข้อเสนอโครงการ สรุปผล ดังนี้ ข้อเสนอโครงการที่นักศึกษาจัดทำมาเสนอ ให้ครุฑีปรึกษาอ่านตรวจทาน เห็นว่ามีความถูกต้องตามเกณฑ์และควรให้ยื่นเสนอต่อวิทยาลัยได้ จำนวน 18 โครงการ เป็นโครงการด้านธุรกิจเกษตรและคอมพิวเตอร์ 6 โครงการ ด้านพัฒนาสตร์ 4 โครงการ สัตวศาสตร์ 3 โครงการ ช่างกลเกษตร 3 โครงการ และอุตสาหกรรมอาหาร 2 โครงการ ส่วนข้อเสนอโครงการที่ยังไม่สมบูรณ์ครุฑีปรึกษาแนะนำให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติมและ ปรับแก้ให้สมบูรณ์ จำนวน 4 โครงการ เพื่อยื่นเสนอในเดือนต่อไป

สรุปผลกิจกรรมที่ 2 ประชุมคณะกรรมการวิจัยนำเสนอข้อมูลหารือกับฝ่ายบริหาร ดังนี้

ผลการประชุม ฝ่ายบริหารเห็นควรให้มีการจัดอบรมเรื่องการจัดทำแผนการสอนรายวิชา โครงการชั้น เพื่อให้ครุฑีได้ทำความเข้าใจและวางแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการให้ สอดคล้องกับแนวทางการวิจัยของวิทยาลัย โดยให้งานหลักสูตรเป็นผู้ดำเนินการ ในช่วงก่อนปิดภาคเรียน ประมาณเดือนกันยายน – ตุลาคม เนื่องจากเป็นช่วงที่ครุฑีไม่มีภาระงานอื่น

สรุปผลกิจกรรมที่ 3 นำนักศึกษาไปเรียนรู้ร่วมกับโครงการวิจัย “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อลดผลกระทบจากการเผาถ่านถ่าน ตำบลแม่จ้ำ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่” ที่กลุ่มเผาถ่านหมู่ 8 ตำบลแม่จ้ำ ดังนี้

การร่วมกิจกรรมครั้งนี้ นักศึกษาได้รับทราบสถานการณ์ปัญหามลพิษจากการเผาถ่านของ ชุมชน ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ได้ยาก ครุฑีปรึกษาได้นำเสนอ การเผาถ่านแบบเตาโลยซึ่งก่อมลพิษมาก และเตาดินซึ่งเกษตรกรบ้านชั้นใช้เพื่อลดผลกระทบ ครุฑีได้ตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาไปคิดเพื่อพัฒนา ลิ่งประดิษฐ์ เพื่อแก้หรือลดปัญหาดังกล่าว ส่วนนักศึกษาธุรกิจเกษตร สนใจสอบถามเกี่ยวกับการ ใช้ประโยชน์จากผงถ่านที่กองไว้จำนวนมาก เมื่อทราบว่าเกษตรกรเคยนำมาทำถ่านอัดแท่ง และ

ถ่านดูดกลืน แต่ถ่านอัดแท่งลงทุนสูง ไม่คุ้ม ส่วนถ่านดูดกลืนขายไม่ได้เนื่องจากรูปแบบไม่ดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อ จึงคิดทำโครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ถ่านดูดกลืน และทำข้อมูลขึ้นแบบเว็บไซต์ของวิทยาลัยเป็นสินค้าขายทางอินเตอร์เน็ตให้กับเกษตรกร

สรุปผลกิจกรรมที่ 4 นำคณบัญชีไปเรียนรู้นักพื้นที่ในการประชุมวิชาการงานวิจัยเพื่อห้องถินที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ดังนี้

นายไกรสิทธิ์ ชัยพรหม ผู้อำนวยการ(ย้ายไปเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่) ได้นำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร์” และได้ร่วมเสนาธิการเครือข่ายวิจัยเพื่อห้องถินมหาวิทยาลัยราชภัฏ นางสาวฉวีวรรณ หัวหน้าโครงการได้นำเสนอเรื่อง “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการยะด้วยจุลินทรีย์คุณภาพสูงและกระบวนการชีววิถีโดยความร่วมมือของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร์และชุมชนเทศบาลตำบลล้อแหง อ.เมือง จ. แพร์” ส่วนผู้ร่วมเดินทางคนอื่นๆ ได้เข้าฟังการนำเสนอผลงานวิจัยเพื่อห้องถิน และชมนิทรรศการ และจากการพูดคุยเพื่อสรุปผลการเรียนรู้ ผู้ร่วมกิจกรรมเห็นว่า การทำวิจัยเพื่อห้องถินเป็นเรื่องไม่ไกลตัว แต่ต้องอุทิศเวลาอย่างมาก เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนจริง ๆ (ไม่ใช่วิจัยในห้องปฏิบัติการ) “เห็นชาวบ้านเข้าทำได้น้อยก็สนใจอยู่ แต่ขอเป็นผู้สนับสนุนดีกว่า พี่จะใช้ให้ทำอะไร ก็ว่ามาเป็นครั้ง ๆ ไปดีกว่า ไม่กล้าทำเต็มตัว เพราะ ฟังแต่ละคนแล้ว เข้าต้องเสียสละมาก ๆ เลย ”

สรุปผลกิจกรรมที่ 5 ประชุมนักวิจัยประจำเดือนกันยายน ดังนี้

ปัญหาของคณทำงาน เช่น โครงการของกลุ่มแหน่มีปัญหาการนัดหมายและการสื่อสารไม่ตรงกัน เช่น “โทรศัพท์นัดว่าจะไปวันนั้น แต่เมื่อไปถึงสมาชิกไม่อยู่ พากันไปงานบวชนาคหมดเหลือแต่คุณสองกรานต์เฝ้าบ้านอยู่คนเดียว ” คณทำงานว่างไม่พร้อมกัน ชั่วโมงเรียนของนักเรียนในโครงการก็ไม่ตรงกับเวลาที่ต้องออกไปชุมชน ทำให้ต้องแลกชั่วโมง การเชิญสมาชิกจากชุมชนเข้ามาในวิทยาลัยก็ยาก เพราะ ทั้งคุณลำลี และคุณสองกรานต์ต้องขายของหน้าร้านไม่มีคนแทน ส่วนโครงการของอาจารย์ สมศักดิ์ สายตรง มีปัญหารื่องการหากลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมยาก เพราะเป็นช่วงหวาน ดำเนิน และเก็บเกี่ยว และงานบุญ ประเพณีต่าง ๆ ค่อนอยู่เสมอ ทำให้จัดกิจกรรมตามแผนได้ช้า ส่วนคณวิจัยในชุมชนเองก็เริ่มนีข้อจำกัดมากขึ้น เช่น หลังจากที่คุณพองจันทร์ได้รับเลือกตั้งเป็น สอบต. แล้ว ต้องประชุมสภา และทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงเสนอให้อาจารย์ใช้เวลาในตอนเย็น ในการจัดกิจกรรมที่สั้น ๆ ส่วนการทดลองปฏิบัติให้ฝ่ายชุมชนนัดหมายให้คณวิจัยจากวิทยาลัยเป็นฝ่ายปรับเข้าหา เพราะมีคันน้อยกว่า

สรุปผลกิจกรรมที่ 6 การอบรมการเขียนแผนการสอนรายวิชาโครงการ ดังนี้

ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจัดทำร่างแผนการสอนรายวิชาโครงการของแผนกวิชา เพื่อนำไปจัดทำแผนของตนเอง

สรุปผลกิจกรรมที่ 7 ประชุมนักวิจัยประจำเดือนพฤษภาคม 2552 ดังนี้

พี่เลี้ยงนักวิจัยในพื้นที่ได้สอบถามถึงความก้าวหน้าของทั้งสองโครงการ ซึ่งอาจารย์วนิดา และคณะก็บอกว่าทำไปแล้ว แต่เขียนไม่ออกร ไม่รู้จะสรุปอย่างไร เพราะ คณะวิจัยในชุมชนก็ สายๆ เสริมอะไรเข้าไปก็เปลี่ยนน้อยมาก ผู้วิจัยจึงแนะนำให้พิจารณาซื้อเรื่องว่าตอนนี้ สิ่งที่พบเป็น เรื่องเศรษฐกิจ หรือ ความสุขมากกว่ากัน ถ้าเขามองที่ความสุขมากกว่าก็ไม่ผิด เพราะเขายอมมาก ๆ กันแล้ว ส่วนอาจารย์สมศักดิ์ซึ่งเคยชินกับการวิจัยบนแปลงทดลอง ก็บ่นว่าเครียด เขียนไม่เป็น จึง ต้องเอาตัวอย่างโครงร่างรายงานความก้าวหน้าที่ สกอ.ให้ไว้ มาแก้ และอธิบายเป็นตอนๆ ไป และ เสนอว่าจะช่วยเติมเต็มทำให้ จึงค่อยลดความกังวลลงบ้าง

ส่วนคณะวิจัยพี่เลี้ยงแต่ละคนเริ่มมีข้อจำกัดมากขึ้น เช่น อาจารย์พัชรินทร์ ต้องพาลูกไป ฝึกพูด อาจารย์อกรดาไปเรียนต่อปริญญาโทภาคสมบูรณ์ คุณรชนี มีงานการเงินยุ่งมากเนื่องจาก เป็นช่วงปรับปรุงอาคารสถานที่เพื่อเตรียมงาน อกท. ชาติ ที่วิทยาลัยจะเป็นเจ้าภาพในเดือน กุมภาพันธ์ 2554 หัวหน้าโครงการจึงต้องปรับวิธีทำงานไปเรื่อยๆ

สรุปผลกิจกรรมที่ 8 ผู้บริหาร คณะครุ และผู้ร่วมโครงการไปเรียนรู้นอกพื้นที่ ณ อาคาร ภูมิราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ ดังนี้

ผู้อำนวยขอให้คณะทำงาน จัดทำคู่มือนักวิจัย และคู่มือการทำโครงการของนักศึกษา ซึ่ง คณะทำงานได้จัดทำไว้แล้วแต่จะต้องนำมาปรับปรุงเพิ่มเติมให้สามารถช่วยครุและนักศึกษามากขึ้น

สรุปผลกิจกรรมที่ 9 ประชุมนักวิจัยประจำเดือน มกราคม 2553 ดังนี้

หัวหน้างานหลักสูตร ควรจัดทำปฏิทินกำหนดยื่นเสนอขอทำโครงการ และระยะเวลาการ ทำโครงการเพื่อแจ้งให้นักศึกษาและครุที่ปรึกษารับทราบและปฏิบัติให้ตรงกัน ส่วนงานวิจัยและ พัฒนาต้องกำหนดวันรับข้อเสนอโครงการวิจัย การส่งบทความวิชาการเข้าคัดเลือกเพื่อนำเสนอ ผลงานวิชาการ ทั้งของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถาบันการศึกษาอื่นๆ เพื่อให้ ผู้สนใจรับทราบทั่วโลก

สรุปผลกิจกรรมที่ 10 คณะนักวิจัย ครุที่ปรึกษาวิชาโครงการและครุนักวิจัยเครือข่ายใน สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ไปเรียนรู้ และเปลี่ยนประสบการณ์ การวิจัยร่วมกับห้องถีนของ สถานศึกษาในโครงการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถีนมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ณ โรงเรียน เทศบาลครีพนมมาศ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. เกิดเครือข่ายงานวิจัยอาชีวศึกษาเพื่อห้องถีนที่เข้มแข็งมากขึ้น โดยอาจารย์แสงเดือน วงศุวรรณรักษา หัวหน้างานวิจัยฯ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ได้เชิญ รศ. ดร.ฉัตรนภา พรหมมา เป็น วิทยากรจัดอบรม การวิจัยและพัฒนา ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โดยเชิญผู้สนใจจากทั้ง 6 สถานศึกษาในอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่เข้าร่วม

สรุปผลกิจกรรมที่ 10 ประชุมติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัยในพื้นที่ทั้งสองโครงการ และข้อเสนอแนะของผู้ประสานงานจากสกอ.คุณ ดนัย กล่าวแล้ว ดังนี้

ผู้ร่วมประชุมทั้ง 3 โครงการได้นำเสนอความก้าวหน้า และปัญหาอุสรรคในการดำเนินงาน ต่อผู้ประสานงาน ซึ่งให้คำแนะนำในการนำเสนอข้อมูลในรายงานการวิจัย และขอให้ส่งรายงานความก้าวหน้าตามกำหนด

2. การติดตามสนับสนุนคณะกรรมการวิจัยทั้งสองโครงการในตำบลไทรโยย มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน คณะกรรมการวิจัย ดังนี้

สรุปผลกิจกรรมที่ 1 การร่วมประชุมจัดทำแบบสอบถามร่วมกับคณะกรรมการวิจัยกลุ่มปุย ดังนี้

นักศึกษาสามารถเข้าใจและเป็นผู้ช่วยนักวิจัยจากชุมชนซึ่งมีทักษะการเขียนน้อยกว่า แต่มีความต้องการ อยากรู้ มีคำถาม หั่งครูและนักศึกษาจึงช่วยกันขัดเกลาประเด็นคำถามให้ตรงจุด นักวิจัยจากชุมชนโดยเฉพาะนางฟองจันทร์ และนางกันยา จะมองเห็นประเด็นที่จะมาทำแบบสอบถามได้มากเนื่องจากมีประสบการณ์ในการทำประชาคม และเวที พอช. ส่วนนางแสงมณฑล และ นางวิไล จะเก็บรายละเอียดและจดบันทึกวิธีการตั้งคำถาม และข้อมูลที่คาดหวัง โดยภาพรวม คณะกรรมการวิจัยมีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะมากขึ้น

สรุปผลกิจกรรมที่ 2 ร่วมประชุมปฏิบัติการโครงการ”รูปแบบการบริหารจัดการการผลิตและใช้ปุยอินทรีย์คุณภาพสูงในอำเภอเด่นชัย” ดังนี้

ในอำเภอเด่นชัยมีเกษตรกรที่รวมกลุ่มกันผลิตและใช้ปุยอินทรีย์อยู่ทุกตำบล แต่ส่วนใหญ่มีปัญหาการบริหารจัดการ และความยั่งยืนของกลุ่มซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. หน่วยงานและองค์กรท้องถิ่นเป็นผู้ริเริ่มโดยการจัดอบรมเรื่องการเกษตร และการนำไปศึกษาดูงานแล้วกลับมาให้ตั้งกลุ่ม และสนับสนุนการผลิตปุยอินทรีย์ใช้เองในระยะแรก

2. เกษตรกรเรียนรู้เพิ่มเติมจากโครงการชีววิถีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ การใช้จุลินทรีย์คุณภาพสูง จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ซึ่งให้บริการฝึกอบรมแก่เกษตรกรทุกชุมชนในอำเภอเด่นชัยอย่างทั่วถึง

3. มีการเสียลงทุน ฯลฯ 50-100 บาท สมาชิกจะมาร่วมกิจกรรมในระยะแรก และค่อยๆ ลดจำนวนลงเรื่อยๆ จะมีแกนนำกลุ่มละ 2-3 ที่ยังทำปุยใช้เองและได้ผลดีเป็นตัวอย่างในชุมชน เมื่อองค์กรหรือหน่วยงานจัดหรือติดตามผลการดำเนินงานก็มักใช้พื้นที่ของแกนนำเหล่านี้เป็นศูนย์กลางกลุ่ม และสมาชิกคนอื่นๆ ก็มาร่วมกิจกรรมให้เห็นว่า yang มีกลุ่มอยู่ หากมีการสนับสนุนส่งเสริมต่อยอดก็มาร่วมกันเป็นครั้งคราว

4. สาเหตุที่เกษตรกรไม่ทำกิจกรรมการผลิตและใช้ปุยอินทรีย์อย่างต่อเนื่องส่วนใหญ่บอกว่าการใช้ปุยอินทรีย์เห็นผลช้า และผลผลิตไม่ดี ใช้เวลาในการหมัก การกลับกองปุย และการดูแลแทนที่จะได้ทำงานหารายได้อย่างอื่น เช่น เกษตรกรบ้านแม่จ้ำ และเด่นชัยจะหารายได้เสริมจากการรับจ้างหรือการแปรรูปไม้ซึ่งมีรายได้ดี

5. กลุ่มเกษตรกรตำบลไทรโยยมีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มอื่นคือ ถึงแม้สมาชิกส่วนใหญ่จะไม่ร่วมกิจกรรม แต่คณะกรรมการกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติและขับเคลื่อนการผลิตด้วย”ทุน” และ “ที”

ของคณะกรรมการเอง มีความพยายามเรียนรู้ และซักชวนเกษตรกรในกลุ่มให้ร่วมกิจกรรมด้วยการสร้างแรงจูงใจจากผลผลิตจากการทดลองใช้ปุ๋ยที่ทำขึ้น

6. ลักษณะการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของหน่วยงานที่เข้ามาเป็นครั้งคราว มักสร้างความคาดหวังในเรื่องผลประโยชน์และความช่วยเหลือที่ภาครัฐจัดให้ ทำให้เกษตรรสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพื่อรับผลประโยชน์ เช่น

7. เกษตรกรที่เข้าร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชั้นชั้นการเล่าความเป็นมาและสภาพการบริหารจัดการกลุ่มของกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ตำบลไทรโยค เนื่องจากผู้นำเสนอ หัวคุณพวงจันทร์ และลุงอำนวย ต่างมีเทคนิคการเล่าเรื่องที่ไม่น่าเบื่อและ อยากรู้คิดเห็นในพื้นที่ คณะกรรมการกลุ่มจึงหารือว่าจะจัดอบรมให้การทำปุ๋ยหมักให้กับผู้สนใจไปทำใช้เอง

สรุปผลกิจกรรมที่ 3 ผลการลงพื้นที่ติดตามสนับสนุนการอบรมปุ๋ยหมักไม่กลับกอง และร่วมกิจกรรมตรวจสอบคุณภาพแห่นโดยมีส่วนร่วมจากชุมชน ดังนี้

ผลการร่วมกิจกรรมการจัดอบรมปุ๋ยหมักไม่กลับกอง คณะกรรมการและคณะวิจัยมีทักษะการเป็นวิทยากรมากขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาผู้ช่วยวิทยากร สามารถออกเล่า ตอบคำถามได้เหมือนวิทยากรตัวจริง ผู้เข้ารับการอบรมชื่นชม นักศึกษามีความคุ้นเคยกับลักษณะและเสนอแนะมากขึ้น

ผลการร่วมกิจกรรมการตรวจสอบคุณภาพแห่นโดยมีส่วนร่วมจากชุมชน สรุปได้ ดังนี้

1. นักวิจัยจากวิทยาลัยได้นำกระบวนการปรุงรักษา แและแข่งขันทำอาหาร มาประยุกต์ใช้ ทำให้คณะกรรมการกลุ่มแห่นได้เห็นกระบวนการซึมแห่นโดยเชิงกลุ่มเป้าหมายมาเป็นคณะกรรมการผู้ซึมและให้คะแนนแห่นแต่ละสูตรซึ่งผู้ซึมจะได้รับแบบฟอร์มให้คะแนน และให้คะแนนตามหัวข้อที่จัดเตรียมไว้ และอาจารย์พิไลพรเป็นผู้แจ้งลำดับขั้นตอนการซึม การให้คะแนนในแต่ละหัวข้อ

2. มีการนำหลักการอาหารปลอดภัยมาใช้เพื่อให้ชุมชนตระหนักรถึงโทษของการรับประทานแห่นดิบๆ ในการเตรียมแห่นที่จะให้กลุ่มเป้าหมายซึมนั้นต้องอบรมให้สุกทุกจาน

3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีประสบการณ์ในการจัดการประกวดแข่งขันในลักษณะนี้มาแล้วจึงมีความคล่องแคล่ว และพูดคุยสร้างบรรยายกาศความเป็นกันเองได้ดี

4. หลังจากประมวลผลข้อมูลที่คณะกรรมการส่งให้และมีการเฉลยว่าสูตรไหนได้คะแนนสูงสุดและเรียงลำดับคะแนนของแต่ละสูตร พร้อมทั้งเฉลยให้คณะกรรมการผู้ซึมและสมาชิกกลุ่มแห่นทราบ ซึ่งสูตรดังเดิมของกลุ่มได้คะแนนเป็นลำดับที่ 2 ส่วนลำดับที่ 1 เป็นสูตรที่อาจารย์และนักศึกษาร่วมกันทำขึ้น มีการมอบสูตรและชwan สมาชิกไปฝึกทำกันอีกรอบในวิทยาลัย

5. คณะกรรมการผู้ให้คะแนนจากชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และช่วยกันซื้อแห่นติดมือกลับบ้านคนละพวง

6. จากการสรุปผล สมาชิกกลุ่มยังยืนยันว่าจะผลิตแห่นที่ไม่ใส่ผงชูรส และดินประสิ婆 เพราะไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค แต่จะผลิตราชติตามความต้องการของตลาดมาเสริม แสดง

ให้เห็นว่าสมาชิกให้ความสำคัญกับสุขภาพดีของคนในชุมชนมากกว่าการเพิ่มรายได้ (เพราะ ส่วนใหญ่ทำเงื่อนซื้อเอง ขายในชุมชน ซึ่งเป็นญาติพี่น้องกัน)

สรุปผลกิจกรรมที่ 4 ประชุมติดตามนักวิจัยกลุ่มแหน่มและกลุ่มปัจย์ไทรย้อย ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภากาแฟการดำเนินงาน ดังนี้

ทั้ง 2 กลุ่ม ประสบปัญหาคล้ายกัน คือ ปัญหาเศรษฐกิจ คือต้นทุนสูงขึ้น แต่กลุ่มปัจย์ได้ใช้เครื่องจักรเข้าช่วยในการกลับกองปุ๋ยหมัก จึงลดค่าใช้จ่ายลงได้ ส่วนกลุ่มแหน่ม วัตถุดิบทุกอย่าง มาจากภายนอกทั้งหมด จึงแก้ปัญหาด้วยการลดปริมาณผลิตลง ซึ่งก็ได้กำไรมีอยู่ จึงทำ ๆ หยุด ๆ แต่ทั้งสองกลุ่มก็ให้คำแนะนำซึ้งกันและกันดี

สรุปผลกิจกรรมที่ 5 การร่วมเวทีสรุปผลโครงการบริหารจัดการการผลิตและใช้ปุ๋ย และผลการอบรมบัญชีให้บุคลากรของกลุ่มปัจย์ ดังนี้

สภากาแฟดำเนินการของกลุ่มนี้การปรับเปลี่ยนไป ทั้งการบริหารจัดการการเงิน บัญชี การผลิต การขายและการคืนกำไรให้สมาชิก ฝ่ายบัญชีได้นำสมุดบัญชีที่แยกประเภทเป็นระเบียบ มาดำเนิน

สรุปผลกิจกรรมที่ 6 ลงพื้นที่สนับสนุนการฝึกอบรมพัฒนาคุณภาพการผลิตแหน่ม ดังนี้
เป็นการฝึกอบรมให้สมาชิกกลุ่มและนักเรียนรู้กันไป โดยนักเรียนจะทำ 2 สูตร ชาวบ้าน จะทำ 2 สูตร แล้วจะมีการจัดกิจกรรมการซิมแหน่มในครั้งต่อไป นักเรียนสามารถทำงานได้อย่าง คล่องแคล่ว ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ดี ส่วนชาวบ้านจะขอให้เด็กช่วย ทั้งสองกลุ่มสามารถทำ แหน่มได้เสร็จพร้อมกัน บรรยายถ้าการฝึกอบรม มีการถ่ายทอดและสืบสานภูมิปัญญาระหว่าง ชาวบ้านกับนักเรียน เช่นนักเรียนห่อแหน่มไม่สวย ป้าตุ่นจะเป็นผู้ติชมและแนะนำ ในขณะเดียวกัน นักเรียนใช้เครื่องทุนแรง เช่นเครื่องหัน เครื่องบด ชาวบ้านไม่เคยทำก็ขอให้นักเรียนช่วย

สรุปผลกิจกรรมที่ 7 การร่วมประชุมจัดทำรายงานความก้าวหน้ากลุ่มปัจย์ ดังนี้

สมาชิกได้มอบหมายให้อาจารย์สมศักดิ์และ อาจารย์ กฤษฎาเป็นผู้จัดทำ โดยทุกคนสรุป ประเด็นที่ตนเองบันทึกไว้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง พร้อมทั้งข้อมูลที่คุณแสดงอยู่ รวบรวมไว้ ซึ่งอาจารย์สมศักดิ์รับ และจะโทรศัพท์สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัย

สรุปผลกิจกรรมที่ 8 ลงพื้นที่ติดตามกลุ่มแหน่มในเวทีสรุปผลการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

พบว่าบทบาทการสรุปผล แต่ละประเด็น เป็นของคณะวิจัยจากวิทยาลัย คณะวิจัยจากกลุ่ม แหน่มเป็นผู้รียนยัน และแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูล สมาชิกค่อนข้างพอใจกับผลที่ได้แต่ อาจารย์วนิดา เห็นว่ายังไม่มีความสำเร็จตามที่คาดหวังด้านเศรษฐกิจ จึงยังนักใจจะจัดทำรายงานในลักษณะได้ ซึ่งผู้วิจัย เสนอแนะว่า ความมองหาจุดที่แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีความสุข ว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่ทำให้มีความสุข เพราะอะไร ซึ่งอาจารย์วนิดารับจะไปทบทวนอีกครั้ง

สรุปผลกิจกรรมที่ 9 ลงพื้นที่ติดตามสนับสนุนการประชุมสรุปรูปแบบการจัดการกลุ่มปุยอินทรีย์ตำบลไทรย้อยและเตรียมศึกษาดูงาน ดังนี้

เนื่องจาก อาจารย์สมศักดิ์ เสี่ยชีวิตด้วยอาการเส้นโลหิตในสมองแตก ในวันที่ 29 ธันวาคม 2552 ทำให้โครงการจะงดลง หน่วยจัดการงานวิจัยโดยนายจัสพงษ์ วรรณสอน ผู้อำนวยการได้เรียกประชุมคณะกรรมการวิจัย ซึ่งตกลงให้ อาจารย์กฤษฎา อารีประเสริฐสุข เข้ามาทำงาน ต่อชั่ง อาจารย์กฤษฎา ขอให้ผู้วิจัยเป็นพี่เลี้ยงและช่วยในการจัดทำรายงานความก้าวหน้าที่ค้างไว้ และปรับแผนการทำงานระยะต่อไป จากการประชุมปรับแผนและเตรียมการศึกษาดูงาน เห็นได้ว่า คุณฟองจันทร์ และคณะ มีทักษะการทำงานมากขึ้น สามารถบริหารจัดการเวลา และประสานการเดินทางได้รวดเร็ว ส่วนสถานที่ศึกษาดูงาน อาจารย์โสภณ กิติ หัวหน้างานวิจัยฯ และอาจารย์กฤษฎา รับไปประสานงานกับ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาหัวหอยส่องไฟร์ และ ชุมชนบ้านสามขา

สรุปผลกิจกรรมที่ 10 ลงพื้นที่เวทีสรุปข้อมูลการวิจัยกลุ่มปุยอินทรีย์คุณภาพสูง ดังนี้
คณะกรรมการสรุปผลการดำเนินการที่ผ่านมา ทำให้มองเห็นภาพความเปลี่ยนแปลงได้ชัดขึ้น เห็นการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนมากขึ้น เช่นได้รับความไว้วางใจจากชุมชนหมู่ 1 ให้ใช้เงินกองทุน SME ใช้เป็นกองทุนการผลิตปุยอินทรีย์ ทำให้ปัจุหาต่าง ๆ หมวดไป

สรุปผลกิจกรรมที่ 11 ติดตามสนับสนุนเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชนของกลุ่มปุยอินทรีย์ฯ ดังนี้
อาจารย์ กฤษฎา เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม โดย พอ.นิธิณัฐ กล่าวรายงาน ต่อนายจรัสพงษ์ วรรณสอน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตร และ นายชัยวุฒิ มนพ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย และเริ่มกิจกรรมการคืนข้อมูลให้ชุมชน โดยการนำเสนอข้อมูลด้วย ppt. และมีการหยุดพักเพื่อให้มีการซักถามและเสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งด้านรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และโครงสร้างการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมสมดี โดยนายชัยวุฒิ มนพ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในบางครั้ง การไม่สื่อสารกันอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ เมื่อคนใดวิจัยได้นำเสนอข้อมูลทั้งหมดแล้วทำให้เห็นว่า คณะกรรมการได้เสียสละอย่างมากในการที่จะช่วยขับเคลื่อนโครงการ หนึ่งตำบลหนึ่งโรงงานปุยอัดเม็ดของรัฐบาล ซึ่งตำบลไทรย้อยได้พยายามวิ่งเต้นให้เกิดมีชื่น เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนทั้งตำบล ดังนั้น การให้ฝ่ายบริหารเป็นคณะกรรมการอำนวยการอำนวยการยื่อมจะทำให้การขับเคลื่อนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะไม่ว่า ใครเข้ามายังเป็นนายก อบต. ต้องสนับสนุนโครงการนี้ให้อยู่ต่อไป ส่วนผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตร ซึ่งเป็นตัวแทนของคณะกรรมการที่ปรึกษาได้ ให้แนวทางการสนับสนุนด้านความรู้ วิชาการและเทคโนโลยีว่า ตำบลไทรย้อยเป็นชุมชนของวิทยาลัยชุมชนหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ ก็ขอฝากว่าเมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนรู้ขอให้เมตตา สั่งสอนด้วย ในขณะเดียวกัน วิทยาลัยมีบุคลากรที่ให้บริการวิชาการวิชาชีพแก่ชุมชน และจะขอให้ตำบลไทรย้อยเป็นชุมชนวิจัยของวิทยาลัยต่อไป ซึ่งอาจมีการพัฒนาโจทย์ ใหม่ ๆ และแนวร่วมใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอีก

ตอนที่ 5 รูปแบบการจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

จากการทดลองจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในตำบลไทรโยยหั้ง ส่องโครงการโดยการนำแนวทางการบูรณาการการเรียนการสอนและการวิจัยที่ได้จาก ข้อเสนอแนะ ของฝ่ายบริหาร คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย การระดมความคิดจากคณะกรรมการ ครุผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องสามารถสรุปรูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการบูรณาการ การเรียนการสอน การวิจัยและการบริการชุมชน ดังนี้

1. การจัดการต้นทาง ได้แก่

1.1 จัดประชุมชี้แจงนโยบาย และทิศทางการวิจัย มาตรการ และแนวทาง ดำเนินการทั้งด้านการวิจัยในชั้นเรียน วิจัยคุณภาพการศึกษา โครงการ โครงการนิเทศศาสตร์ และ งานบริการชุมชนแจ้งให้ ครู บุคลากรและนักเรียน นักศึกษาทราบและปฏิบัติ

1.2 สร้างและพัฒนาทักษะประสบการณ์วิจัยให้กับครูและ นักเรียนนักศึกษา

- 1) ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ การวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- 2) ประชุมปฏิบัติการศึกษาปัญหาชุมชนแบบมีส่วนร่วม
- 3) ศึกษาดูงาน เรียนรู้นักเรียนพื้นที่(mgr. อุตรดิตถ์, สอศ., สกอ.)
- 4) ศึกษาดูงาน เรียนรู้ร่วมกับโครงการวิจัยในพื้นที่ และงานบริการชุมชน
- 5) ประชุมปฏิบัติการการเขียนแผนการสอนรายวิชาโครงการ
- 6) เวทีศึกษาหัวข้อโครงการที่สอดคล้องกับปัญหาชุมชนและการเขียน

ข้อเสนอวิชาโครงการโดยเชิญชุมชนเข้าร่วม จัดให้กับนักศึกษาชั้นปวส.1 ทุกแผนกวิชา ในช่วง ปลายภาคเรียนที่ 1 เพื่อให้นักศึกษามีเวลาค้นคว้าและจัดทำข้อเสนอโครงการในช่วงปิดภาคเรียน

1.3 ปรับเปลี่ยนเวลาเรียนรายวิชาโครงการให้เอื้อต่อการเผยแพร่ผลงานและการ จบทักษะ โดยแบ่งตารางเรียนรายวิชาโครงการในภาคเรียนที่ 1 ให้เน้นเสนอโครงการเมื่อได้รับ อนุญาตแล้วลงมือปฏิบัติ ในภาคเรียนที่ 2 ให้จัดทำรายงานเผยแพร่ และเสนอขอจบหลักสูตรการ ออกแบบ ก็ทำหลังจากล่งสรุปรายงานโครงการเป็นรูปเล่ม

1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองระดับคณะกรรมการโดยมีหัวหน้าคณะวิชาเป็นประธาน ทำหน้าที่ ประเมินและคัดเลือกข้อเสนอโครงการเสนอคณะกรรมการหน่วยจัดการ

1.5 จัดหางบประมาณสนับสนุนโครงการที่มีผลการประเมินดีเด่นคณะวิชาละ 2 โครงการ โดยงานวิจัยและพัฒนาจัดทำโครงการสนับสนุนงบประมาณวิจัยในชั้นเรียน โครงการ การพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม บรรจุเข้าแผนงบประมาณประจำปี

1.6 จัดอบรมปฏิบัติการ พัฒนาโจทย์วิจัย จากปัญหาที่งานวิจัยพัฒนาและงาน บริการชุมชนรวมไว้ หรือจากการที่ครูและนักศึกษาออกไปบริการประชาชนและพบเห็นสภาพ ปัญหาต่าง ๆ

1.7 จัดอบรมปฏิบัติการ เขียนข้อเสนอโครงการ (Proposal) หรือเอกสารเชิงหลักการ(Concept Paper) เพื่อเสนอแหล่งทุนให้กับครู

1.8 คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยระดับคณะวิชาคัดเลือกกลั่นกรองข้อเสนอโครงการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสนับสนุนงบประมาณข้อเสนอตีเด่นคณะวิชาละ 1 เรื่อง

1.9 เตรียมคู่มือจัดทำโครงการมอบให้นักศึกษา และคู่มือการทำวิจัยมอบให้ครู

2. การจัดการระหว่างทาง

คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยระดับคณะวิชา และงานวิจัยพัฒนาซึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการ ทำหน้าที่ประสานงานให้มีพี่เลี้ยงนักวิจัยและครูที่ปรึกษาวิชาโครงการทำหน้าที่ติดตามสนับสนุน ดังนี้

2.1 ประชุมติดตามการจัดทำข้อเสนอโครงการของนักศึกษาชั้นปวส. 1 ในตอนปลายภาคเรียนที่ 2 เพื่อร่วมข้อเสนอโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการ

2.2 แต่งตั้งครูที่ปรึกษาโครงการทำหน้าที่ติดตามสนับสนุนตามปฏิทินปฏิบัติงาน

2.3 จัดประชุมเสนอผลงานของนักศึกษา โดยจัดให้ตรงกับงานประชุมวิชาการ (อภก.) ระดับหน่วยในภาคเรียนที่ 2 เพื่อให้นักศึกษาได้นำเสนอผลงานและคณะกรรมการคัดเลือกผลงานตีเด่นเข้านำเสนอเพื่อเผยแพร่ในงานประชุมวิชาการ(อภก.) ระดับภาคและระดับชาติ

2.5 งานหลักสูตรคัดเลือกผลงานโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาร่วมกับงานบริการชุมชน พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.6 หัวหน้างานวิจัยและพัฒนาและคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยเป็นพี่เลี้ยงติดตามสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดอบรมเพิ่มทักษะขณะดำเนินการตามความจำเป็น และการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของแต่ละงาน

2.7 จัดเวทีติดตามความก้าวหน้าปัญหาการทำวิจัยของครู ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.8 ประชุมสรุปผลการดำเนินการของครูแต่ละคณะวิชา

2.9 ประชุมปฏิบัติการจัดทำรายงานการวิจัย (ควรทำหลังจากปิดภาคเรียน ในช่วงที่ทำ Self-Access Report (SAR))

3. การจัดการปลายทาง

การสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ชุมชน เพื่อใช้ประโยชน์มีแนวทาง ดังนี้

3.1 จัดทำปฏิทินเผยแพร่ผลงานวิจัยของหน่วยงาน เช่น สอศ. สกศ. อภก. มรภ. เป็นต้น เพื่อวางแผนสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิชาการโดย

1) อบรมเชิงปฏิบัติการเขียนบทความเผยแพร่ผลงานวิจัยตามแบบฟอร์ม (Format) ของแต่ละสถาบัน โดยดำเนินการ 1 เดือน ก่อนการประกาศรับทุนวิชาการเพื่อ

คัดเลือกนำเสนอในงานประชุมวิชาการของ แต่ละสถาบัน เพื่อช่วยให้ครุจัดทำบทความวิชาการ และสื่อนำเสนอให้เสร็จประมาณปลายเดือนมิถุนายน ถึง ต้นเดือนกรกฎาคมทุกปี

2) รวบรวมบทความวิชาการเสนอสถาบันตามกำหนดเวลาที่ประกาศรับ เช่น mgr. อุตรดิตถ์ และสกศ ประกาศรับบทความในเดือนกรกฎาคม สอศ. เดือนสิงหาคม เป็นต้น

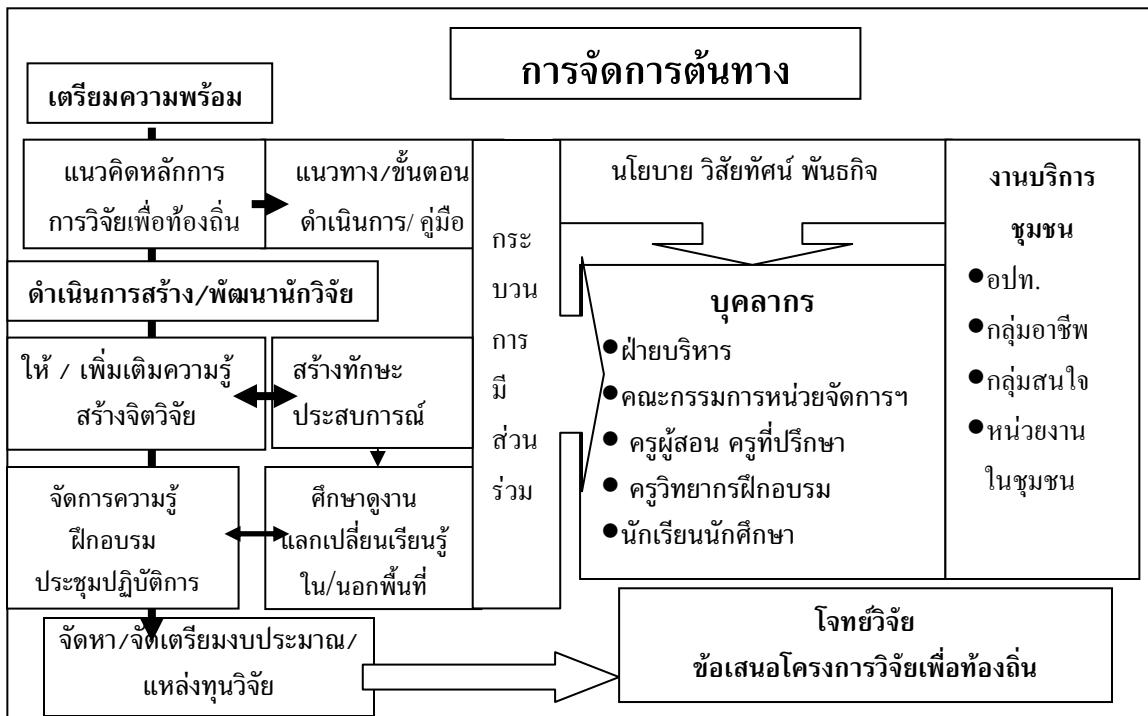
3.2 จัดเตรียมงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์จัดนิทรรศการ และนำเสนอผลงาน ด้วยสื่อ สำหรับผลงานวิจัยที่ได้รับคัดเลือกนำเสนอบทความวิชาการ

3.3 จัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปนำเสนอผลงานวิชาการให้กับ นักวิจัยที่ได้รับคัดเลือกจากสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งเครือข่ายการวิจัยเพื่อท่องถิน

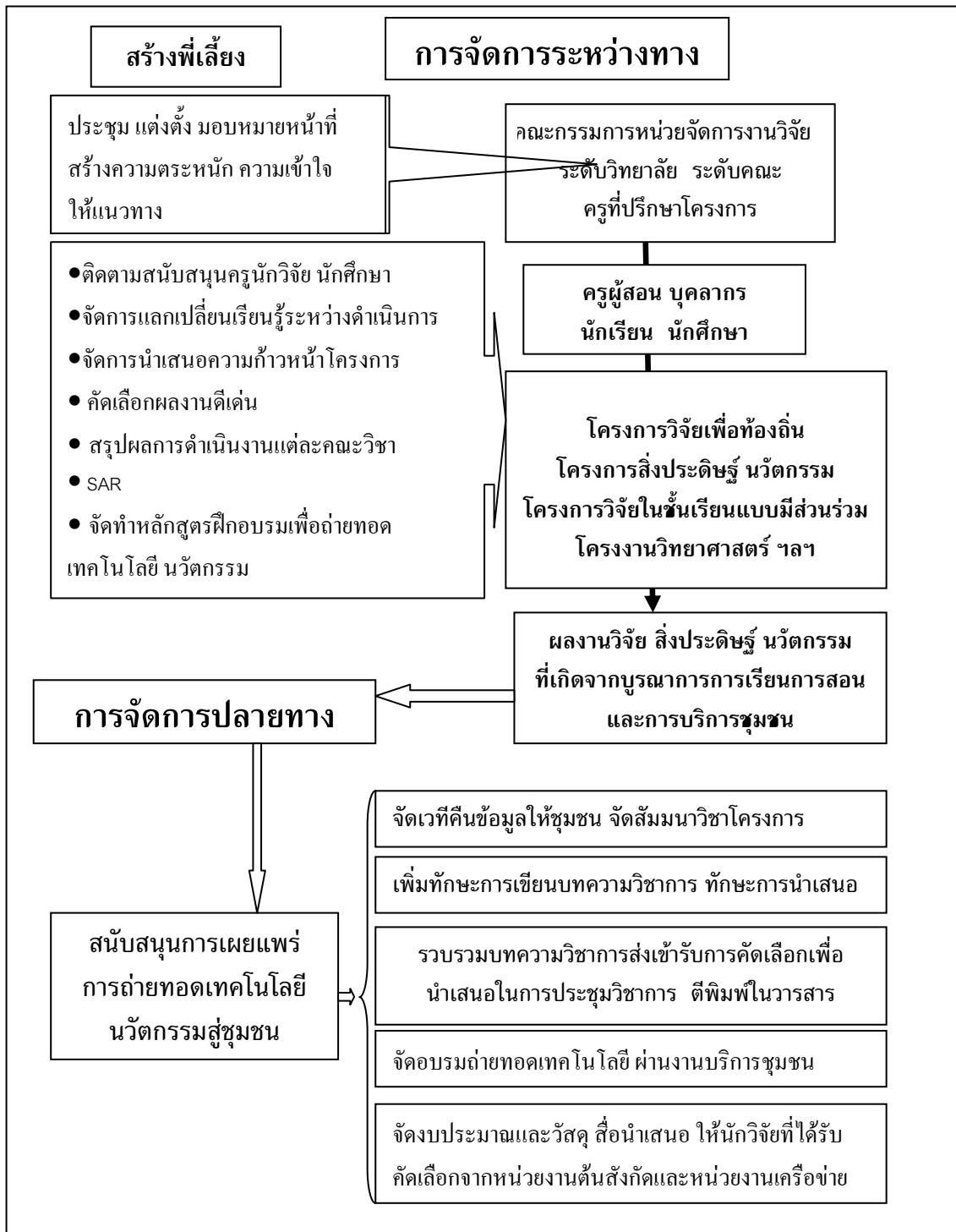
3.4 งานหลักสูตรการสอนและการวัดผลประเมินผล รับผิดชอบจัดสัมมนาวิชา โครงการระดับวิทยาลัยเพื่อคัดเลือกโครงการดีเด่นของนักศึกษา ส่งเข้านำเสนอในการประวิชาการ องค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย(อกท.)ระดับภาคและระดับชาตและเพื่อให้นักศึกษา รุ่นต่อไปได้นำผลงานวิจัยไปพัฒนาต่อยอดในปีการศึกษาถัดไป

3.5 งานบริการชุมชนนำหลักสูตรฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมจาก ผลงานวิจัย โครงการ งานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม ให้กับชุมชน

3.6 เผยแพร่ผลงานวิจัยทางเว็บไซต์ของวิทยาลัย และทางวารสาร สิ่งพิมพ์ รูปแบบการจัดการงานวิจัยเพื่อท่องถินที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การวิจัยและบริการ ชุมชนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร่ ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 13 การจัดการงานวิจัยเพื่อท่องถินระยะต้นทาง

แผนภูมิที่ 14 การจัดการงานวิจัยระหว่างทางและปลายทาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษารูปแบบการจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนการสอนการวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชน: กรณีศึกษาตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ศักยภาพ องค์ความรู้ด้านการวิจัย และ ภูมิปัญญาของชุมชนเพื่อวางแผนการสร้างความเข้าใจในเรื่องการวิจัยท้องถิ่นร่วมกันกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการและแผนติดตามสนับสนุนกิจกรรมในโครงการวิจัยในตำบลไทรย้อย 2) หารูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ที่ใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ดำเนินการ ระหว่าง เดือน สิงหาคม 2551 ถึงเดือนมิถุนายน 2553 ในพื้นที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ และตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ กลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพ ศักยภาพ ด้านการวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่เป็น ฝ่ายบริหาร หัวหน้าคณะ หัวหน้างานครุภัณฑ์ นักศึกษา คณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยของวิทยาลัย จำนวน 60 คน และ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา สถานการณ์ ปัญหาชุมชน การใช้ประโยชน์จากการวิจัย เครือข่ายการวิจัยท้องถิ่นในจังหวัดแพร่และรูปแบบการบริหารหน่วยจัดการงานวิจัยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ เป็นนักศึกษาระดับปวส. ตัวแทนชุมชนผู้นำท้องถิ่น เครือข่ายวิจัยอาชีวศึกษาแพร่ และเครือข่ายวิจัยท้องถิ่นจังหวัดแพร่ จำนวน 30 คน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. สรุปโครงการและกิจกรรม

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ ศักยภาพ องค์ความรู้ด้านการวิจัยและภูมิปัญญาของชุมชนเพื่อวางแผนการสร้างความเข้าใจในเรื่องการวิจัยท้องถิ่นและติดตามสนับสนุนส่งเสริมนักวิจัยในโครงการวิจัยที่ได้รับทุนในตำบลไทรย้อย ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2551 ถึง 30 เมษายน 2552

ระยะที่ 2 ทดลองรูปแบบ และหารูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เอื้อต่อการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ในพื้นที่ตำบลไทรย้อย อ. เด่นชัย จ. แพร่ มีการดำเนินกิจกรรม 2 ส่วน คือ การจัดการงานวิจัยในสถานศึกษา และการจัดการงานวิจัยในชุมชน ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2552 ถึง 30 มิถุนายน 2553 โดยมีกิจกรรมจำแนกได้ ดังนี้

- การประชุมผู้บริหารและครุชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการและระดมความคิดเห็นประเด็น “การบูรณาการการวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับการเรียนการสอนและการบริการวิชาการของ

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่” และจัดกิจกรรมขยายผลความรู้ความเข้าใจประเด็น “แนวคิดหลักการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น” ให้กับครูและนักเรียนที่สนใจ

2. ประชุมคณะกรรมการ “การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตแห่งบ้านปากปานที่ที่ความสมดุลระหว่างความสุขกับเศรษฐกิจ” และ โครงการบริการจัดการการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมของกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ตำบลไทรย้อย” เพื่อ ทบทวนวัตถุประสงค์ของโครงการบทบาทของนักวิจัย และเตรียมความพร้อมก่อนเปิดโครงการ ทำความสะอาดเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารการเงิน วางแผนและกำหนดตัวคนทำงาน

3. ประชุมนักวิจัยทั้งสองโครงการและคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยเพื่อ ทำความสะอาดเข้าใจและประเด็น “การจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น บทบาทของนักวิจัยและบทบาทของชุมชน”

4. ลงพื้นที่สนับสนุนกิจกรรมของโครงการ “การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มผลิตแห่งบ้านปากปานที่ที่ความสมดุลระหว่างความสุขกับเศรษฐกิจ” ทั้งการศึกษาสภาพ ศักยภาพด้านการผลิต บรรจุภัณฑ์และการจำหน่าย การปฏิบัติตามแผนการวิจัย การศึกษาดูงาน การสรุปบทเรียนจากการทำงาน ติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัย การเสนอรายงานความก้าวหน้าและการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย

4. ลงพื้นที่สนับสนุนกิจกรรมของโครงการ “โครงการบริการจัดการการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมของกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ตำบลไทรย้อย” ทั้งการศึกษาสภาพ ศักยภาพด้านการผลิต บรรจุภัณฑ์และการจำหน่าย การปฏิบัติตามแผนการวิจัย การศึกษาดูงาน การสรุปบทเรียนจากการทำงาน ติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัย การเสนอรายงานความก้าวหน้าและการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย

5. ประชุมประจำเดือนคณะกรรมการ “นักวิจัยที่เลี้ยงและผู้เกี่ยวข้อง

6. นำนักวิจัย ครู และนักศึกษาและกลุ่มเป้าหมายไปเรียนรู้นอกพื้นที่ ทั้งด้านการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาอาชีพ เพิ่มประสบการณ์การวิจัย และความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อท้องถิ่น และการประชุมสรุปผลการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม

7. ประชุมคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยเพื่อหารือ และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน และการเรียนรู้ในชุมชน โดยบูรณาการภาระงานต่าง ๆ ของวิทยาลัย

8. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ขั้นตอนและกระบวนการเรียนการสอนรายวิชาโครงการด้วยกระบวนการวิจัย ประเด็นการ “เขียนข้อเสนอโครงการ” และประชุมติดตามผลการฝึกอบรมของนักศึกษา

9. ประชุมเพื่อนำเสนอข้อมูลและหารือกับฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัย เพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมแนวทางการดำเนินการให้เอื้อต่อการบูรณาการ

10. จัดอบรมครุภัณฑ์สอน เรื่องการเขียนแผนการสอนรายวิชาโครงการ

2. สรุปผลการวิจัย

2.1 สภาพ ศักยภาพ บริบทตำบลไทรโยค อำเภอเด่นชัยจังหวัดแพร่

ตำบลไทรโยคเป็นตำบลขนาดใหญ่ มีพื้นที่กว้างขวางแบ่งเป็น 12 หมู่บ้าน ประชากรรวม 6,561 คน ความหนาแน่นของประชากร 29 คน / ตร.กม. มีถนน เด่นชัย-ลำปาง และเด่นชัย-ครีลัชนาลัย และมีทางรถไฟผ่านที่สถานีปากปาน ตัดผ่าน การคมนาคมสะดวก มีแหล่งทรัพยากรไม้สักที่มีคุณภาพ มีพื้นที่เพาะปลูกกระจายตามที่ราบเชิงเขา ประชาชนส่วนใหญ่ทำ การเกษตรซึ่งมีต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตราคาไม่ดี มีการอพยพแรงงานหลังช่วงเก็บเกี่ยว ชุมชน และกลุ่มอาชีพ มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานต่าง ๆ แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการที่ดี องค์กรปกครองท้องถิ่นเข้มแข็งลั่งเสริมการพัฒนาอาชีพและต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชน จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เกษตรพอเพียงตามแนวพระราชดำริขึ้นเพื่อให้คนในชุมชนได้เรียนรู้ นอกจากนี้ยังสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การพัฒนาอาชีพกับกลุ่มต่าง ๆ แต่ยังมีการลักลอบตัดไม้ ทำลายป่า และบุก抢พื้นที่ป่า ทำไร่ และเผาถ่านในชุมชนทำให้เกิดมลพิษ ไม่มีตลาดสดฯ ในชุมชน ทำให้ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคและสินค้าชุมชนไม่มีที่ขายจึงไม่มีแรงจูงใจในการผลิตไว้บริโภคต้องพึ่งพาสินค้าจากตลาดเด่นชัยเป็นส่วนใหญ่ แต่ชุมชนตำบลไทรโยค มีโอกาสทางด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเนื่องจากมีถนนเด่นชัย ลำปางตัดผ่าน มีสินค้าชุมชนวางขายตามข้างทางและอยู่ใกล้กับวัดพระธาตุสุโทนมงคลคีรี และสวนสักปลูกที่มีต้นสักขนาดใหญ่และคุณภาพดีเป็นที่รู้จักทั่วไป ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และลานค้าชุมชน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลไทรโยค มีผู้นำท้องถิ่นที่นำการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรทั้งการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และแปรรูปผลผลิต มีการเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่มาอย่างต่อเนื่อง และผลจาก การส่งเสริมสนับสนุนตามนโยบายรัฐบาลจากหน่วยงานในอำเภอเด่นชัย และการสนับสนุนจาก อบต. ไทรโยคทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันมากขึ้น เช่น กลุ่มเลี้ยงหมู กลุ่มปลูกข้าว กลุ่มถักเหลือง กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ แต่ละกลุ่มจะมีแกนนำขับเคลื่อนกลุ่มเพื่อให้เกิดการพัฒนาความเป็นอยู่ รายได้และสวัสดิการของสมาชิก นอกจากนี้ ศูนย์บริการการศึกษากองโรงเรียนอำเภอเด่นชัยได้เข้ามาจัดการเรียนรู้ตามอธิการศึกษาและพัฒนาอาชีพ ทำให้ชาวบ้านมีโอกาสได้เรียนรู้ทันต่อกnowledgeเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองและอาชีพ ด้านบทบาทชาย หญิง มีการส่งเสริมกันและกันได้รับการยอมรับเหมือนกัน ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นได้รับการตอบสนองเต็มที่ชุมชนมีการทำงานร่วมกันเหมือนครอบครัว มีความเป็นประชาธิปไตย และเห็นแก่ส่วนรวม

2.2 สภาพ ศักยภาพ องค์ความรู้ด้านการวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

วิสัยทัศน์ “วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ เป็นแหล่งเรียนรู้ทักษะวิชาชีพที่ได้มาตรฐาน สร้างเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” ปัจจุบันวิทยาลัย “ทักษะนำ คุณธรรมเด่น เน้นการวิจัย มุ่งให้บริการ” บุคลากรมีความรู้ความสามารถและความชำนาญหลากหลายสาขาวิชา มีประสบการณ์การสอนการฝึกอบรมด้านการเกษตรให้กับชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง ได้รับการยอมรับในด้านวิชาการ

และวิชาชีพเกษตรกรรม สามารถบูรณาการงานตามนโยบายของสถานศึกษากับหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดได้ดีและมีผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่ได้รับรางวัล และเป็นจุดเผยแพร่ความรู้

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ มีศักยภาพด้านการวิจัย โดยนายไกรสีห์ ชัยพรหม ผู้อำนวยการได้จัดตั้งหน่วยจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน มีเป้าหมายขับเคลื่อน วชท.สู่คุณภาพด้านการวิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมเพื่อการใช้ประโยชน์ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยระดับวิทยาลัยมีคณะกรรมการ หน่วยจัดการงานวิจัยและระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยระดับแผนกวิชา แต่การขับเคลื่อนระบบการจัดการงานวิจัยและคุณภาพงานวิจัยมีอุปสรรคเนื่องจาก ภาระงานการสอนและงานที่มอบหมายของบุคลากรมีหลากหลายด้าน หัวหน้าแผนกวิชาบางคนไม่มีประสบการณ์ด้านการวิจัย ครุวิชาโครงการแต่ละคณะวิชาไม่มีแนวคิดและรูปแบบการวิจัยแตกต่างกันตามสาขาวิชาที่จบมา และให้แนวทางการทำโครงการกับนักศึกษาตามความสนใจและความสนใจของตนซึ่งไม่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนและสภาพปัจจุบัน ไม่มีการวางแผนการสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานของครุและนักศึกษาในแผนกวิชาเด่น และไม่มีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยของครุและการทำโครงการของนักเรียนนักศึกษา จึงไม่มีแรงจูงใจ

แต่อย่างไรก็ตาม ผลจากการประเมินคุณภาพสถานศึกษาจากภายนอก ในปี 2552 พบว่า ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านการวิจัยอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจาก คณะกรรมการงานวิจัยพัฒนาและสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม มีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องและมีทิศทาง โดย ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรติดถือในการนำครุ และบุคลากรด้านการวิจัยเข้าเรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านการวิจัยท้องถิ่นตลอดจนให้คำแนะนำ ปรึกษา และประสานแหล่งทุนภายนอก

สิ่งที่ควรพัฒนาเช่น ระบบช่วยเหลือพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ที่เหมาะสม เป็นขั้นตอน การกำหนดแนวทาง บูรณาการการเรียนการสอนกับการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการวิจัยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เช่น การประกวดผลงานวิจัยของครุ หรือผลงานร่วมกับนักศึกษา การจัดแสดงผลงานวิชาการภายในสถานศึกษา และการให้รางวัลผู้ที่มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และควรจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนครุ และนักเรียนนักศึกษาในแผนกวิชา ที่คณะกรรมการแต่ละแผนกวิชาคัดเลือก ควรปรับปรุงการสัมมนาโครงการของนักศึกษา และงานวิจัยของครุ ให้มีผู้ร่วมรับฟังเพื่อข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อยอดในปี การศึกษาต่อไป ควรประสานแหล่งทุนวิจัยและช่วยปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัยตรงตามแนวทางการวิจัยที่แหล่งทุนต้องการ ควรมีพี่เลี้ยงในการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยและประสานงานส่งข้อเสนอ ควรมีการจัดทำบอร์ดแนะนำแหล่งทุนวิจัย และ เว็บไซต์ ของหน่วยงานที่รวบรวมผลงานวิจัย เพื่อสะดวกในการสืบค้นข้อมูล

2.3 ผลการดำเนินกิจกรรมและสรุปบทเรียนจากการดำเนินงานของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

1) ได้แนวทางปฏิบัติการเชื่อมโยงการเรียนการสอน งานบริการชุมชนและงานวิจัยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับนโยบายที่สถาปัตยกรรมการดำเนินงานและสนับสนุนงบประมาณอย่างจริงจัง ทำความเข้าใจเรื่องการบูรณาการการสนับสนุน/สร้างแรงจูงใจให้มีกำลังใจในการทำงานวิจัยร่วมกับการสอน อบรมเพิ่มทักษะการวิเคราะห์ปัญหา พัฒนาโจทย์และข้อเสนอโครงการวิจัย อบรมเป็นระยะ เชิญตัวแทนชุมชนเข้าร่วมเสนอปัญหาและความต้องการสอดคล้องกับงานของวิทยาลัย แต่งตั้งกรรมการตามความรู้ความสามารถให้มีส่วนร่วม ส่งเสริมหรือผลักดันครุทำวิจัยในชั้นเรียน จัดวิชาโครงการ โครงการงานวิทยาศาสตร์ร่วมกับงานฝึกอบรม ให้งานบริการวิชาชีพร่วมวางแผนกับกับงานหลักสูตร ทำการวิจัยประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการบริการชุมชน และหลักสูตรฝึกอบรม ปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้เขื่อต่อการวิจัยอาชีพเพื่อพัฒนาในชุมชน กำหนดโครงการสอนที่เกี่ยวกับชุมชนให้ชัดเจน และลงมือปฏิบัติให้เหมือนกันทุกแผนกวิชา ปรับวิธีเรียนโดยนำนักศึกษาไปเรียนและใช้ทรัพยากรสร้าง/พัฒนาอาชีพชุมชน ควรมุ่งเน้นการนำผลการวิจัยไปฝึกอบรมเกษตรกรให้ประยุกต์ใช้ตามความต้องการของชุมชน จัดเทคโนโลยีสารสนเทศให้ค้นคว้าเพียงพอ กับความต้องการของครูและนักศึกษา

2) แนวทางปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยง งานบริการชุมชน งานวิจัย ได้แก่ การจัดอบรมการวิจัยปฏิบัติการให้ครูที่รับผิดชอบงานบริการชุมชนและครูผู้สอน ประชุมแลกเปลี่ยนกับชุมชนเพื่อให้ครูมีโอกาสพัฒนาโจทย์วิจัยในชั้นเรียน ให้เวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูอย่างพอเพียงลดภาระงานอื่นลง นำวิธีการวิจัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ครูและนักศึกษาลงพื้นที่สำรวจปัญหาและความต้องการองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน จัดประชุมปฏิบัติการเขียนโครงการวิจัยในชั้นเรียนโครงการโครงงานวิทยาศาสตร์ของนักเรียน โดยวางแผนปฏิบัติร่วมกันทุกแผนกวิชาให้กรรมการหน่วยจัดการเป็นที่ปรึกษา

3) แนวทางการทำโครงการ/โครงงานของนักศึกษา วชท.พรร ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ได้แก่ ประชุมชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงความสำคัญของวิชาโครงการ และการจบหลักสูตร สอนกระบวนการวิจัยก่อนให้ไปสำรวจปัญหาชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการพัฒนาโจทย์วิจัยชุมชนให้ครูและนักศึกษา และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเขียนข้อเสนอโครงการให้นักศึกษาและครูที่ปรึกษา นำนักศึกษาเข้าชุมชนเพื่อหาโจทย์ที่สอดคล้องกับเรื่องที่เรียน นำนักศึกษาไปร่วมเรียนรู้กับโครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ในชุมชน นำนักศึกษาไปร่วมเรียนรู้กับโครงการวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ในชุมชน และ นักศึกษาและครูที่ปรึกษานำปัญหาชุมชนมาวิเคราะห์แล้วทำโครงการ มีคณะกรรมการประเมินข้อเสนอโครงการ คัดเลือกข้อเสนอที่ควรได้รับสนับสนุน วิทยาลัย/แผนกวิชาจัดงบประมาณสนับสนุนโครงการ(ที่มีผลการประเมินดีเด่น ให้ชุมชนเป็นที่ปรึกษาร่วมในโครงการที่ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือตามนโยบาย สอศ. ควรจัดอบรมแบบเข้มข้นให้ทำเป็นทุกคนโดยจัดเป็นช่วงตั้งแต่การหาโจทย์ เขียนโครงการ ลงมือ

ทำและประชุมครั้งต่อไปเพื่อทำต่อหรือปรับปรุง และ แจ้งให้ครุทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน จัดอบรมความรู้ด้านการทำวิจัยให้ครุเข้าใจ กระบวนการวิจัย การพัฒนาโจทย์ และขั้นตอนการทำวิจัยรวมทั้งหมด กำหนดแผนพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยให้เป็นรูปแบบเดียวกัน โดยปรับหลักสูตรรายวิชาให้อี๊อต่อการบูรณาการ จัดหาแหล่งทุน อุดหนุนให้กับครุและนักศึกษา ให้เวลาครุผู้สอนในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องและเพียงพอโดยลดชั่วโมงสอนหรืองานอื่นให้น้อยลง เน้นทำการวิจัยอาชีพที่สนับสนุนด้วยชุมชน แต่งตั้งกรรมการดำเนินงานใช้การวิจัยในแต่ละวิชาและจัดส่งต่อฝ่ายบริหาร อบรมผู้สอนและผู้เรียนหรือผู้จัดทำโครงการพร้อมกันเพื่อให้เข้าใจตรงกัน และสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านมาเลือกหัวข้อที่มีผู้สนใจมาก ๆ มาพัฒนาต่อยอด

5) แนวทางการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพร่ำได้แก่ การสนับสนุนด้านงบประมาณ ที่ปรึกษา และ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ติดตามประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่องจนทำได้เอง และแรงจูงใจที่เป็นรูปธรรม เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ รางวัล วัสดุการเรียนการสอน โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัย อบรมบุคลากร สนับสนุนความรู้และตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียน ให้มากและต่อเนื่อง และสนับสนุน ส่งเสริมการเผยแพร่องค์ความรู้ในชั้นเรียน

จากการจัดกิจกรรม แนวคิด หลักการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ มีการปรับปรุงการทำงานให้สอดคล้องกันมากขึ้นผู้ร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้การวิจัยร่วมกับชุมชนด้านบทบาทนักวิจัย การเตรียมตัว การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย กระบวนการและการสร้างการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีมร่วมกับชุมชน เครื่องมือวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม เทคนิคการชวนคุย ทราบประวัติ แผนที่และความเป็นอยู่ของชุมชน และได้เรียนรู้ nok thong reyin

6) รูปแบบการจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นวชท. พร่ำ มี 3 ระยะ คือ

การจัดการต้นทาง ได้แก่การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้าใจ ปรับระบบและแนวทางการทำงาน แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและสนับสนุนการทำวิจัย ประชุมชี้แจง ครุ บุคลากร และนักเรียน นักศึกษาทราบและปฏิบัติ การสร้างและพัฒนาทักษะประสบการณ์วิจัยให้ครุและนักเรียนนักศึกษา แบ่งเวลาเรียนรายวิชาโครงการออกเป็น 2 ภาคเรียนให้อี๊อต่อการเผยแพร่องค์ความรู้และกระบวนการหลักสูตร จัดทางบประมาณสนับสนุนโครงการที่มีผลการประเมินดีเด่น โดยทำโครงการสนับสนุนงบประมาณวิจัยในชั้นเรียน โครงการ การพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม บรรจุเข้าແนงงบประมาณประจำปี จัดอบรมปฏิบัติเป็นช่วง ๆ เช่น การพัฒนาโจทย์วิจัย การเขียนข้อเสนอโครงการ(Proposal) หรือเอกสารเชิงหลักการ(Concept Paper) จัดทำคู่มือทำโครงการให้นักศึกษา และคู่มือการทำวิจัยให้ครุ

การจัดการระหว่างทาง โดยคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยระดับคณะกรรมการวิชาและงานวิจัย พัฒนาซึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการทำหน้าที่ประสานงานให้มีพี่เลี้ยงนักวิจัยและครุที่ปรึกษาวิชา โครงการทำหน้าที่ติดตามสนับสนุน มีการประชุมติดตามการจัดทำข้อเสนอโครงการของนักศึกษา

ชั้นปวส. 1 รวบรวมข้อเสนอโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการ แต่งตั้งครูที่ปรึกษาโครงการทำหน้าที่ติดตามสนับสนุนตามปฏิทินปฏิบัติงาน จัดประชุมเสนอผลงานนักศึกษา คัดเลือกผลงานโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมร่วมกับงานบริการชุมชน หัวหน้างานวิจัยและพัฒนาและคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยเป็นพี่เลี้ยงติดตามสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดอบรมเพิ่มทักษะขณะดำเนินการตามความจำเป็น จัดเวทีติดตามความก้าวหน้าปัญหาการทำวิจัยของครู ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของแต่ละงาน ประชุมสรุปผลการดำเนินการและจัดทำรายงานการวิจัย ของแต่ละคณะวิชา การจัดการปลายทาง เป็นการสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ชุมชน เพื่อใช้ประโยชน์ มีแนวทาง คือ จัดทำปฏิทินการประชุมวิชาการเผยแพร่ผลงานวิจัยของหน่วยงานเช่น สอศ. สกศ. อกท. mgr. ฯลฯ เพื่อวางแผนสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิชาการโดย อบรมเชิงปฏิบัติการเขียนบทความเผยแพร่ผลงานวิจัยตามแบบฟอร์ม (Format) ของแต่ละสถาบัน รวบรวมบทความวิชาการเสนอตามกำหนดเวลาที่สถาบันประกาศรับ จัดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์จัดนิทรรศการ และค่าเดินทางสำหรับผลงานวิจัยที่ได้รับคัดเลือก จัดสัมมนาโครงการระดับวิทยาลัย คัดเลือกโครงการเด่นส่งนำเสนอในการประวิชาการองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย(อกท.)ระดับภาคและระดับชาติ งานบริการชุมชนนำหลักสูตรฝึกอบรมไปถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมให้ชุมชนและเผยแพร่ทางเว็บไซด์ของวิทยาลัย และวารสาร สิ่งพิมพ์

3. สรุปบทเรียนจากการดำเนินการ

ความเปลี่ยนแปลงในส่วนของการจัดการระบบงานวิจัยในวิทยาลัย ดังนี้

1. มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการ คืองานหลักสูตร การสอนฯ เป็นผู้ประสานงานและกำหนดช่วงเวลาดำเนินการ โดยมีการฝึกอบรมการเขียนร่างข้อเสนอโครงการในภาคเรียนที่ 1 ของชั้นปีที่ 2 และให้นักศึกษาสามารถยื่นข้อเสนอได้ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 เป็นต้นไป
2. รายวิชาโครงการ 4 หน่วยกิต ซึ่งเดิมจัดไว้ในภาคเรียนเดียว งานหลักสูตรจะพิจารณาแยกเป็นสองช่วงเพื่อให้นักศึกษาสามารถทำงานได้ต่อเนื่องและเสร็จทันกำหนดอย่างมีคุณภาพ
3. มีการอบรมการทำแผนการสอนรายวิชาโครงการให้กับครุฑุกระดับชั้น เนื่องจากรายวิชาโครงการอยู่ในหลักสูตร
4. ครูที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยจัดการในการส่งข้อเสนอโครงการประสานแหล่งทุน ได้รับงบประมาณแผ่นดิน 4 โครงการ มีนักวิจัย 18 คน และนักเรียนนักศึกษา 60 คน
5. ครุนักวิจัยได้รับการสนับสนุนให้ส่งบทความวิชาการเผยแพร่ประจำปี และเข้าร่วมเรียนรู้ทางประสบการณ์การนำเสนอผลงานมากขึ้นโดยในปี

6. หัวหน้างานวิจัยและพัฒนาได้รับโล่เนื่องจากภาระงานวิจัยเพื่อชุมชนดีเด่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

7. การเลี้ยงชีวิตของอาจารย์สมศักดิ์ สายตรง หัวหน้าโครงการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการผลิตและใช้ปุยอินทรีย์ฯ ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้า แต่หน่วยจัดการงานวิจัยได้เข้ามาช่วยเหลือ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนได้จนลุลลุนโครงการ

ความเปลี่ยนในส่วนของโครงการวิจัยในชุมชน ดังนี้

1. นักวิจัยจากวิทยาลัย และนักวิจัยในชุมชนมีทักษะการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการวิจัย และการมีส่วนร่วมมากขึ้น

2. หน่วยงานในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการแก้ปัญหาของกลุ่มอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม

3. นักวิจัยชุมชนที่เป็นผู้สูงอายุ ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมสร้างสุข ถึงแม้ว่าจะไม่ได้พัฒนาทักษะการวิจัยมากนัก แต่ก็เป็นแนวทางให้ฝ่ายบริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบลได้หากกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการสนับสนุนการพัฒนาอาชีพของกลุ่มผู้สูงอายุต่อไป

อภิปรายผล

1. การศึกษาสภาพ ศักยภาพของตำบลไทรย้อยและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพรพบว่า ตำบลไทรย้อยเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่ในชนบทที่มีปัญหาต้นทุนการผลิตเนื่องจากมีการปัจจัยเคมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นสาเหตุให้ดินเสื่อมความสมบูรณ์ผลผลิตไม่ดี นอกจากนั้นผลผลิตมีภาระค่าตကต่า จึงเกิดปัญหาไม่พอ กับรายจ่าย และปัญหานี้สินตามมา และนำไปสู่การ หารายได้เพิ่มจากการลักลอบตัดไม้ซึ่งเป็นทรัพยากรส่วนรวมและการอพยพแรงงานไปทำงานนอกนอกชุมชนหรือต่างถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ ไชยา เพ็งอุน(2535) ที่ชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรในชนบทของประเทศไทยส่วนใหญ่ประสบปัญหา ลำดับคุณคือ ความยากจน การอพยพแรงงาน ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพอนามัย และ คุณภาพการศึกษา ด้านการรวมกลุ่มการผลิตมีปัญหาการบริหารจัดการจึงไม่ยั่งยืนถึงแม่การคุณนาคและ การสื่อสารจะแตกต่างระดับรากนิยม และ การรักษาความสะอาดสบายน้ำมีอิทธิพลต่อคนในชุมชนมากขึ้น การเป็นสมาชิกกลุ่มเพียงเพื่อให้มีสิทธิได้รับส่วนแบ่งความช่วยเหลือหรือผลกำไรที่เกิดขึ้นภายหลัง เห็นได้จากการที่เกษตรกรสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มปัจจัยนทรีย์ตำบลไทรย้อยแต่กลับไปซื้อปัจจัยเคมีมาใช้โดยให้เหตุผลว่า สะอาดกว่า จึงไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ

แต่อย่างไรก็ตามตำบลไทรย้อยยังมีปัจจัยที่เป็นโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน เช่น มีกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งและเป็นแบบอย่าง มีหน่วยงานต่างๆ มาจัดการเรียนรู้ในชุมชน ทั้ง ด้านการประกอบอาชีพ สุขภาพอนามัยและการรักษาสิ่งแวดล้อม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีนโยบายชัดเจนในด้านการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างทั่วถึง

ส่วนการศึกษาสภาพ ศักยภาพด้านการวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ พบว่าจากการเป็นเครือข่ายการวิจัยเพื่อห้องถิน วิทยาลัยฯ ได้พัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยจากต้นแบบ คือหน่วยจัดการงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์มาระยะหนึ่งแล้ว แต่การขับเคลื่อนการทำวิจัยของวิทยาลัยยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพ เนื่องจากความไม่พร้อมด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากรวิจัย ซึ่งได้แก่ครูผู้สอนที่ส่วนใหญ่ไม่มีทักษะ และประสบการณ์การวิจัยมาก่อน ด้านงบประมาณสนับสนุน และภาระประจำงานสอนและงานมอบหมายของครู เป็นอุปสรรคด้านเวลา ขาดแหล่งค้นคว้า การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยทำได้ยาก ทำให้บุคลากรขาดแรงจูงใจ ส่วนการวิจัยของนักเรียนนักศึกษาที่เรียนวิชาโครงการไม่ได้คุณภาพเท่าที่ควร

2. ผลการดำเนินกิจกรรมและสรุปบทเรียนจากการดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถินที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและการบริการชุมชน พบว่า บทบาทของฝ่ายบริหารในการบริหารจัดการมีความสำคัญมาก โดยการจัดการต้นทางควรให้หน่วยจัดการงานวิจัยและงานฝึกอบรมยะระยะสั้น หรืองานบริหารชุมชนร่วมกันรวบรวมประเด็นปัญหาจากชุมชนมาเป็นโจทย์วิจัย ให้ครูและนักศึกษาเลือกศึกษาตามความสนใจก่อนลงพื้นที่ มีการจัดทำคู่มือการวิจัย ฝึกอบรมกระบวนการวิจัย การบูรณาการ การมีส่วนร่วม และอบรมเชิงปฏิบัติการทำแผนการสอนบูรณาเพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบูรณาการการสอนและการวิจัยได้อย่างมั่นใจ ดังที่ สุพัคตร์ พิบูลย์ (2547) เสนอแนะว่าหน้าที่ของครูในยุคปฏิรูปได้แก่งานสอน อบรมแก่ปัญหา พัฒนาผู้เรียน พัฒนาตน พัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ ร่วมมือกับชุมชนประสานกับชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ แนวทางปฏิบัติในการเชื่อมโยงการสอน การวิจัยและการบริการชุมชนที่ครูเสนอแนะได้แก่ ฝ่ายบริหารต้องมีวิสัยทัศน์ด้านการวิจัย กำหนดทิศทางการวิจัยของสถานศึกษาที่ชัดเจนและสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมทำความเข้าใจเรื่องการบูรณาการ การสนับสนุนสร้างแรงจูงใจ และเพิ่มทักษะการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เอื้อให้ครูพัฒนาทักษะการบูรณาการงานสอนและงานวิจัยให้เกิดขึ้นตามแนวทางที่ทุกฝ่ายร่วมเสนอความคิดเห็น เช่น การเพิ่มความรู้ ทักษะ ประสบการณ์วิจัยให้ครู ลดภาระงานอื่น จัดทำฟอร์มแบบประเมิน จัดงบประมาณสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการปรับหลักสูตรรายวิชา และทำปฏิทินปฏิบัติงานสนับสนุนทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ ฉัตรนภา พรหมมา (2547) ที่พบ ว่าจุดเด่นของการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์และเครือข่ายภาคเหนือตอนล่างคือการมีผู้บริหารสูงสุดเป็นนักวิจัยให้ความสำคัญกับงานวิจัย รองอธิการบดีเป็นนักวิจัยและมีประสบการณ์สูงด้านการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อห้องถิน มีศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อห้องถินเป็นพื้นที่เลี้ยง ส่วนประเด็นปัญหาวิจัยที่ครูเสนอ เช่น ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียน ปัญหาคุณภาพการเรียนการสอน ปัญหา คุณภาพผู้เรียน คุณธรรมจริยธรรมและลิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับประวัติศาสตร์ สุรัตนารมณ์

(2552) ที่กล่าวถึงการวิจัยในงานประจำ(R 2 R) ว่าควรเริ่มจากปัญหา คำถามวิจัยที่ได้จากหน้างาน หรืองานประจำที่ตนเองทำ หรือรับผิดชอบดำเนินการอยู่ และมีเป้าหมายชัดเจนว่าจะพัฒนาต่อ ยอดอย่างไร

ส่วนรูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและการบริการชุมชน พ布ว่ามีการจัดการต้นทางตั้งแต่การเตรียม และพัฒนาระบบบริหารจัดการ กฎระเบียบ แนวทาง มาตรการ เตรียมบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือทำงาน จนถึงครุและนักเรียนนักศึกษา กลุ่มเป้าหมายสามารถถดถอยได้แล้วกับบริหารจัดการระบบสนับสนุนระหว่างทาง โดย แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามสนับสนุน จนโครงการลิ้นสุด ส่วนการจัดปลายทางคือการพัฒนา ทักษะการเขียนบทความวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลงาน การจัดทำสื่อนำเสนอ การจัดหลักสูตร ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ควรจัดทำปฏิทินการศึกษาปัญหาชุมชน เพื่อให้ ชุมชนอื่น ๆ ได้เข้ามาเรียนรู้และสร้างเครือข่ายคนทำงานในชุมชน เพื่อพัฒนาเป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ ควบคู่ไปกับการพัฒนาครุนภัยวิจัย เพื่อจะได้เรียนรู้และทำงานร่วมกันได้ดี

2. ควรมีการทำบันทึกความเข้าใจในความร่วมมือพัฒนาห้องถังด้วยการวิจัยระหว่าง วิทยาลัยกับองค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อให้เกิดแรงขับเคลื่อนจากทั้งสองฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

3. องค์การบริหารส่วนตำบลไทรโยคควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาอาชีพโดยมีพื้นฐาน ความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ และศักยภาพในการพัฒนา และให้ส่งเสริมกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย และ ศักยภาพของผู้ประกอบอาชีพ

บรรณาธิการ

กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. การศึกษา กับ การวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย.

กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.2551.

ไกรสีห์ ชัยพรหม.การพัฒนาหน่วยจัดการงานวิจัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ให้ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่ชุมชน. แพร่: 2550 .

ขัตติยาพร คำอาจ. ระบบการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขบัญญัติแห่งชาติสำหรับประชาชน
เขตจังหวัด นครนายก.2540 .

คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน .นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6

พ.ศ.2545-2549). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

จาเรรัตน์ ปرغแก้ว และคณะ.การศึกษาและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการทำงาน ร่วมกันระหว่างโรงเรียนในระบบกับชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน:
กรณีศึกษาพื้นที่ภูมิปัญญาห้องถันบูรีรัมย์เขตการเคลื่อนไหวโรงเรียนชุมชนอีสาน ฉัตรนภา พรหมมา. การพัฒนาเครือข่ายภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร ภายใต้นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์กลุ่ม 6 จังหวัดภาคเหนือ. อุตรดิตถ์. 2547

_____ . การพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการ เพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์และเครือข่าย. 2548
_____ . รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนานักจัดการงานวิจัย เซียงพื้นที่เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่าง. 2549.

ชวลิต สวัสดิ์ผล . การสังเคราะห์ผลงานสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน. 2546.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

สุพักตร์ พิบูลย์. ทิศทางการวิจัยอาชีวศึกษาไทย : เอกสารประกอบการอบรม. 2547

สุวิมล วงศ์วนิช. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน = Classroom action research. กรุงเทพฯ :
อำนาจ สุวรรณสันติสุข. การพัฒนารูปแบบการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. 2548.

อำนวย เก้าตระกูล. การพัฒนารูปแบบการบริหารความรู้ในสถาบันการอาชีวศึกษาไทย.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างภาพกิจกรรม

ภาพที่ 1 การขยายผล แนวคิดหลักการและบทบาทการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ภาพที่ 2 สรุปผลการขยายแนวคิดหลักการและบทบาทการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ภาพที่ 3 การประชุมพัฒนาโครงการกลุ่มปูยอินทรีย์

ภาพที่ 4 การฝึกหัดจะวิจัยนักศึกษา

ภาพที่ 5 การประชุมประจำเดือนคณะกรรมการวิจัย

ภาพที่ 6 การพัฒนาโจทย์วิจัยร่วมกับบุคลากร

ภาพที่ 7 การศึกษาสภาพชุมชนตำบลไทรข้อย

ภาพที่ 8 การติดตามสนับสนุนโครงการในพื้นที่

ภาพที่ 9 การศึกษาสภาพชุมชน

ภาพที่ 10 การประชุมรีแจงวัตถุประสงค์การวิจัย

ภาพที่ 11 การระดมความคิดเห็นแนวทางการสนับสนุนโครงการวิจัย

ภาพที่ 12 ตัวแทนจากวัด ให้ข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 13 คณะกรรมการวิจัยฝึกหัดฯ ร่วมแบบมีส่วนร่วม

ภาพที่ 14 ประชุมติดตามโครงการ

ภาพที่ 15 ลงพื้นที่ติดตามสนับสนุนกลุ่มปุยอินทรี

ภาพที่ 16 นักศึกษาร่วมเรียนรู้กับชุมชน

ภาพที่ 17 นักวิจัยในชุมชนชวนผู้ร่วมกิจกรรมพูดคุยซึ่งกัน

ภาพที่ 18 นักศึกษาร่วมเรียนรู้โครงการวิจัยกลุ่มปุย

ภาพที่ 19 นายกอบต.ไทรข้อมร่วมนำเสนอผลงานกลุ่ม

ภาพที่ 20 กลุ่มเป้าหมายระดมสมอง

ภาพที่ 21 การอบรมพัฒนาทักษะวิจัยเพื่อห้องเรียน

ภาพที่ 22 ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมอบรมวิเคราะห์ชุมชนแบบ มีส่วนร่วม

ภาพที่ 23 นักเรียนร่วมมีความสุขกับลีปป์การเรียนรู้

ภาพที่ 24 การนำเสนอผลงานกลุ่ม

ภาพที่ 25 ผู้ร่วมกิจกรรมฝึกทักษะการพูดนำเสนอ

ภาพที่ 26 นักกลุ่มผ้าด้านมือจัดนิทรรศการงาน 10ปี สก.ว.

ภาพที่ 28 ลงพื้นที่ติดตามโครงการแพนเม

ภาพที่ 29 บทบาทนักเรียนในกิจกรรมชิมอาหารร่วมกับชุมชน

ภาพที่ 30 บทบาทนักวิจัยในกิจกรรมชิมอาหาร

ภาพที่ 31 นักศึกษาทำโครงการในชุมชน

ภาพที่ 32 นักศึกษาทำโครงการในวิทยาลัยจากปัญหาชุมชน

ภาพที่ 33 นำเสนอผลงานวิจัย

ภาพที่ 34 ผู้อำนวยการนำเสนอผลงานวิจัยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย

บันทึกการระดมสมองเกี่ยวกับปัญหาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

- การเข้าทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง
- ด้านกิจกรรม น.ศ ไม่มีความกล้าแสดงออกในการทำกิจกรรม
- นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมของวิทยาลัย
- นักเรียนเข้าเรียนสาย
- ปัญหานักเรียนไม่เข้าเรียน
- ปัญหาสื่อของน้ำประปาในช่วงหน้าฝน
- การแต่งการเข้าแคล้วในแต่ละวัน
- การขับรถจักรยานยนต์ของนักศึกษาในวิทยาลัย เช่น ขับรถเร็ว ไม่รู้จักกฎจราจร
- ปัญหาน้ำสิ้น
- ปัญหานักศึกษาดื่มสุราในหอพักวิทยาลัย
- ปัญหานักศึกษาสูบบุหรี่ในมหาวิทยาลัย
- ปัญหาการทะเลวิวาทในหอพักวิทยาลัย
- ปัญหานักศึกษาออกกลางคืน เรียนไม่จบ
- ปัญหาลักษณะโมยน้อย
- การทำลายทรัพย์สินของวิทยาลัย
- ปัญหารื่องการมาเข้าแคล้วสายของนักศึกษา
- ปัญหานักศึกษาสูบบุหรี่แล้วทิ้งกันบุหรี่ไว้ในห้องน้ำ
- ความเป็นอยู่ของหอพักหญิง
- การเรียนการสอน
- ปัญหานักเรียนใช้ในหน้าแล้ง
- ปัญหานักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรม อ.ก.ท
- ด้านทรัพยากรในวิทยาลัย เช่น การใชไฟฟ้า การทิ้งขยะ ผู้น คัน
- นักศึกษาไม่เข้าเรียนในคาบวิชาเรียน
- ปัญหานักศึกษาติดเกมส์ Internet
- ปัญหานักศึกษามีน้อย
- ขาดอุปกรณ์ในการเรียนรู้
- นักศึกษาแต่งการไม่เรียบร้อย

ข้อเสนอแนะ

- ตารางปฏิบัติงานของรายวิชาโครงการ
- ทำแผนผังการทำางของวิชาโครงการ
- แต่ละแผนกวิชาควบรวมส่งฝ่ายวิชาการโดยมีแบบสรุปหน้า
- ความมีแบบฟอร์มให้เติมคำ
- ให้ครูผู้สอนร่วมกันกำหนด
- มีคณะกรรมการดูแลงบประมาณสนับสนุน

ปัญหาวิชาโครงการ (พีช)

- อาจารย์แต่ละคนไม่ได้คุยกัน
- Format ไม่เหมือนกัน
- เด็กไม่สนใจ
- เด็กจะหาอาจารย์ที่ไม่เข้มงวด
- ไม่ได้เสนอขอทำกับฝ่ายที่รับผิดชอบ
- งานของนักศึกษามากโครงการล่าช้า

ปัญหาวิชาโครงการ (ธุรกิจ)

- อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้คุยกัน
- ครูไม่เข้าใจบทบาทอาจารย์ผู้สอนและที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ร่วมประเมินผล
- เด็กไม่ให้ความสำคัญวิชาโครงการ
- งานของนักศึกษามีมากโครงการล่าช้า

ปัญหาวิชาโครงการ (ช่างกลเกษตร)

- นักศึกษาไม่เข้าทำการทำโครงการ
- ไม่เข้าใจการเรียนโครงการ
- ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนรายงาน
- ขาดความรับผิดชอบ
- นักศึกษาในกลุ่มไม่มีความร่วมมือกัน
- นักศึกษาขาดทุนด้านนิสัยการ

ปัญหาวิชาโครงการ (สัตวศาสตร์)

- เด็กมีกิจกรรมมาก
- ขาดความกระตือรือร้น
- ไม่มีความร่วมมือและรับผิดชอบ

ปัญหาวิชาโครงการ (อุตสาหกรรม)

- เด็กขาดความสามัคคีร่วมมือกัน
- เด็กทำงานขั้นตอนเกณฑ์การให้คะแนน

ปัญหาวิชาโครงการ (พื้นฐาน)

- วิชาไม่เป็นอิสระ
- การเขียนรายงานไม่สมบูรณ์ และ ไม่มีงบประมาณในการทำโครงการ

ปัญหาที่มีผลต่อประชากร

1. ปัญหาที่มีผลต่อสภาพภูมิอากาศ
2. ปัญหางดงามชาติ
3. ปัญหาเศรษฐกิจ
4. ปัญหาความยากจน

5. ปัญหาด้านการศึกษา
6. ปัญหาโรคระบาด
7. ปัญหาครอบครัว
8. ปัญหามาตรฐานเมือง

ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่น

1. ปัญหายาเสพติด
2. ปัญหาเศรษฐกิจ
3. ปัญหาคนว่างงาน
4. ปัญหาไม่มีเงินใช้
5. ปัญหาไม่มีอาหารรับประทาน

ปัญหาการวิจัยของชุมชน

- ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ
- ชาวบ้านให้ข้อมูลที่ไม่แน่นอน
- ต้องการเบี้ยเลี้ยงจากการอบรม
- ไม่มีกิจกรรมให้ชาวบ้านได้ร่วม
- ขาดอุปกรณ์ในการอบรม
- อาหารไม่ถูกปากของชาวบ้าน
- การคุณภาพไม่สอดคล้อง
- ปัญหานินทาของชุมชน (กลุ่มแม่บ้าน)
- ปัญหาการเงินของชุมชน

หลักการของการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

1. เพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น
- การแก้ปัญหานี้สิน
- เพิ่มรายได้และผลผลิตของเกษตรกร
- สร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับชุมชน
2. แก้ไขปัญหาตรงปะเด็นและมีคุณภาพ
3. รูปปัญหาของท้องถิ่น
4. เพื่อพัฒนาให้ท้องถิ่นมีความมั่นคงและยั่งยืน
5. ปัญหานั้นต้องมาจากชุมชนนั้น
- การออกแบบความคิดของชุมชน
- เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นว่าจะแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
6. เพื่อให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดี
- เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้และสามารถแก้ปัญหาได้เอง
- ทำให้ชาวบ้านรู้จักการวิเคราะห์หรือแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ข้อสรุปแนวทาง

1. ปวส. 1 เทอม 1 ประชุมปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการวิจัย
2. เทอม 2 เริ่มเขียนโครงการดำเนินโครงการ
 - นักศึกษาเสนอโครงร่าง ขออนุมัติโครงการ (ตามแบบฟอร์มที่ตกลง)
 - 3. คณะกรรมการพิจารณากรองและคัดเลือกข้อเสนอโครงการเพื่อสนับสนุนทุนดำเนินการ
 - 4. ดำเนินโครงการ
 - 5. ครุภัณฑ์ นำเสนอบรรيجานด์ ติดตาม ให้คำแนะนำจนจบโครงการ
 - 6. ลิ้งสุดโครงการ สัมมนา สอนโครงการ

ใบงานที่ 1

- แหล่งชุมชนหรือท้องถิ่น
- ทรัพยากรท้องถิ่น
- การทำมาหากินในท้องถิ่น เช่น ไปหาของป่า ได้แก่ หน่อไม้ เห็ด หรือล่าสัตว์
- การประกอบอาชีพ เช่น เพาถ่าน การทำไม้ลูกชิ้น โรงงานกระดาษ
- ความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น
- ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น
- มาจากการอยากรดลองเพื่อแก้ปัญหา
- มาจากลิ่งที่พนธน์ในชุมชนหรือรอบๆตัวเรา
- มาจากความต้องการที่อยากให้ชุมชนพัฒนาและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ปัญหาที่สถาบันการศึกษา
- ปัญหาทางการเกษตร
- ปัญหาการใช้สารเคมี
- ปัญหาน้ำท่วม
- ปัญหาน้ำเน่าเสีย
- ปัญหาการใช้พลังงาน
- สถานที่ราชการ
- ปัญหาตลาดสด
- ปัญหาขยะมูลฝอย
- ปัญหามลภาวะเป็นพิษ
- ปัญหารื่นกระจก
- เกิดจากมนุษย์
- แหล่งชุมชนแอดด์
- สภาพอากาศ
- อรรถมชาติ
- ความต้องการที่จะทำ
- ความริเริ่มสิ่งใหม่ๆ

ใบงานที่ 2

- ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า
- ปัญหาการทิ้งขยะในแม่น้ำ
- ปัญหาการปล่อยน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม
- ปัญหาน้ำป่าไหลหลาภ
- เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชน เช่น การลักขโมย
- เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ป่า
- เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวบ้าน เช่น สภาพเศรษฐกิจ
- เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของสุขภาพ เช่น อากาศเป็นพิษ โรคระบาด
- เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม เช่น ผู้นำขาดความสามัคคี
- เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากชุมชน
- มีผลกระทบต่อชุมชน
- เป็นปัญหาที่แก้ไขได้
- การแลกเปลี่ยนความรู้

การแก้ไขปัญหา

- ให้ประชาชนที่มีปัญหามาแลกเปลี่ยนความคิดกัน
- ให้ชุมชนมีการวางแผนการแก้ไขปัญหาที่พับเอง
- เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและแก้ไขปัญหาต่างในชุมชน
- ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน
- สืบค้นข้อมูลเพื่อเป็นการขับเคลื่อนในการวิจัย
- ทำการทดลองโดยคนในท้องถิ่น
- การรวมกลุ่มของคนในท้องถิ่น
- การประชุมร่วมกันและแสดงความคิดเห็น
- อ.บ.ต. สนับสนุนงบประมาณ
- โรงเรียนสนับสนุนบุคลากร
- คนในท้องถิ่น เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น
- การประสานงานของคนในท้องถิ่นและองค์กรในท้องถิ่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชุมชน
- ชุมชนต้องเป็นผู้แก้ไขปัญหาในชุมชนด้วยตนเอง

ช่าง

- เด็กคิดโครงการด้านช่าง
- หาที่ปรึกษาอาจารย์คณะช่าง
- เด็กเขียนโครงการแบ่งกลุ่ม ไม่กำหนดเวลา
อุตสาหกรรม
- แบ่งเป็นโครงการ
- อาจารย์ที่ปรึกษาสอนขั้นตอนการทำโครงการทั้งหมด
- สรุปสัมมนาโครงการอบรม
- สอนให้เด็กแปรรูป

คำาณ	แหล่งข้อมูล	วิธีการ
1.จะบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชาโครงการร่วมกับการวิจัยท้องถิ่นควรจะมีกระบวนการอย่างไร	งานหลักสูตรฯ งานวิจัยฯ งานฝึกอบรม /หลักสูตรพิเศษ อบต. เทศบาลฯฯ	1. เวทีระดมความคิดเห็น 2. ประชุมปฏิบัติการ 3. ทดลองปฏิบัติ
2.ทำอย่างไรจะช่วยให้ครูมีความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น	สกว. งานวิจัยและพัฒนา งานหลักสูตรการสอนฯ	1.ตัวอย่างความสำเร็จ 2.ให้ความรู้/เพิ่มทักษะวิจัย 3. สร้างแรงจูงใจ ความก้าวหน้า
3.ทำอย่างไรครูจะทำงานวิจัยไปพร้อมๆ กับภารกิจงานประจำ	งานพัฒนาบุคลากร : หน้าที่รับผิดชอบของบุคลากร ฝ่ายบริหาร : รองฝ่ายวิชาการ, ฝ่ายพัฒนาการศึกษา ฝ่ายแผนงาน และฝ่ายบริการ	1. SWOT analysis 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้/ ประชุมปฏิบัติการจัดการความรู้ 3. ศึกษาดูงาน
4.ทำอย่างไรครูจะสามารถจัดการเรียนการสอนให้เป็นการวิจัย	ครูผู้สอน งานหลักสูตร การสอน และวัดผล งานวิจัย	1. จัดการความรู้ 2. ศึกษาดูงาน 3. จัดทำแผน/ทดลองทำตามแผน
5.ทำอย่างไรจะทำให้ครูมีใจในการทำงานวิจัย	ฝ่ายบริหาร งานแผนฯ งานวิชาการ	1. นโยบาย วิสัยทัศน์ มาตรการ 2. การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
6.ทำอย่างไร จะทำให้งานวิจัยเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ครูรับผิดชอบ	สถานศึกษา / ฝ่ายบริหาร คำสั่งมอบหมายงาน	1. จำแนกภารกิจงานสอน และงานที่มอบหมาย 2. ครุวิเคราะห์ภารงานที่รับผิดชอบของตนเอง

		<p>3. ครูพิจารณาโจทย์งานวิจัย ที่สอดคล้องกับภาระงาน ความรับผิดชอบ แจ้ง / ขอ อนุญาตฝ่ายบริหารเพื่อขอ เสนอเป็นผลงานวิชาการ ประกอบการขอวิทยฐานะ ให้สูงขึ้น</p>
--	--	---

ภาคผนวก ค
ประวัติศาสตร์วิจัย

ประวัติคณะวิจัย

หัวหน้าโครงการ นางสาวฉวีวรรณ วงศ์แพทย์

วุฒิการศึกษา

- ศศ.บ. ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ โทร. 084-4840040

ผลงานวิจัย

- สภาพการบริหารงานวิทยาลัยเกษตรฯเพร่ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต 2545
- ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร่ ปีการศึกษา 2546
- ความพร้อมในการทำวิจัยของครุอาจารย์วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร่
- รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพของกลุ่มผ้าดันเมืองบ้านป่าแดง ตำบลป่าแดง อำเภอเมือง จังหวัดเพร่ 2546 (ทุน สกอ.)
- รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้จากการผลิตเห็ดฟางโดยความร่วมมือของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร่กับกลุ่มเกษตรกรพักชำระหนี้บ้านอรุณเมือง ตำบลซ้อแซ่ อำเภอเมือง จังหวัดเพร่ 2548(ทุนสกอ.)
- รูปแบบการใช้ประโยชน์จากล่าเหล้าเพื่อเพิ่มรายได้และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนโดยความร่วมมือของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร่กับกลุ่มผลิตสุราพื้นบ้านตำบลห้วยหม้าย อำเภอสอง จังหวัดเพร่ 2549 (ทุนสกอ.)
- การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยายตัวยEM และโครงการชีววิถีฯโดยความร่วมมือของ วชท. เพร่กับชุมชนเทศบาลซ้อแซ่ อ.เมือง จ.เพร่ 2550 (ทุน สอศ.)
- การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อลดผลกระทบจากการเผาถ่านที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพและสุขภาพของชุมชนโดยความร่วมมือของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพร่กับชุมชนตำบลแม่จ้วง อำเภอเด่นชัย จังหวัดเพร่ 2553(ทุน สอศ.)

ผู้ร่วมวิจัย

1. นายรัศมี มณีศักดิ์ (ระยะที่ 1)

วุฒิการศึกษา

- วทบ. (การส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ อ. เด่นชัย จ. แพร่

ผลงานวิจัย -

2. นาย สมควร บุญแสง

วุฒิการศึกษา

- วทบ.(สัตวศาสตร์) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรบางพระ ชลบุรี
- บธ.ม.(MBA) วิทยาลัยโภนก จังหวัดลำปาง
- Ph.d. (Development Education) Central Luzon State University ประเทศไทยฟิลิปปินส์

ตำแหน่งรอง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ อ. เด่นชัย จ. แพร่

ผลงานวิจัย

- Computer Skills, Motivational Characteristics, and Academic Performance, of E-Learners in Technical Colleges, Northern Thailand
- การศึกษาและทดสอบเทคโนโลยีโครงการหลวงในการผลิตพืช-สัตว์แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง โครงการย่อยที่ 2 จังหวัดกำแพงเพชร

3. นางพัชรินทร์ ดีอุต

วุฒิการศึกษา ค.บ. วิทยาการคอมพิวเตอร์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ

สถานที่ทำงาน คณะวิชาธุรกิจเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ อ. เเด่นชัย จ. แพร่

ผลงานวิจัย

- การแก้ไขปัญหาความเข้าใจในเงื่อนไขการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์รายวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ชั้น ปวส. 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- การเรียนรู้ระบบฐานข้อมูลรายวิชาโครงงานคอมพิวเตอร์โดยบูรณาการระบบข้อมูลสินค้าชุมชนอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่
- ความพึงพอใจของนักเรียนหลังพักปฏิรูปเกษตรเพื่อชีวิต่อการจัดทำและประกอบอาหารของโรงอาหารวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ปีการศึกษา 2549

4. นางอภิรดา ม่วงทอง

วุฒิการศึกษา ค.บ. วิทยาการคอมพิวเตอร์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ

สถานที่ทำงาน คณะวิชาธุรกิจเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ อ. เเด่นชัย จ. แพร่

ผลงานวิจัย

- การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รายวิชาคอมพิวเตอร์

4. นางรัชนี ประภาศ

วุฒิการศึกษา ค.บ. (การบัญชี)

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การเงิน

สถานที่ทำงาน คณะวิชาธุรกิจเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ อ. เเด่นชัย จ. แพร่

ผลงานวิจัย -